

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI
INSTYTUTU EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWEGO INSTYTUTU BADAWCZEGO
W 2022 ROKU

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI
INSTYTUTU EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWEGO INSTYTUTU BADAWCZEGO
W 2022 ROKU

WARSZAWA 2023

Opracowanie merytoryczne i bibliograficzne:
dr hab. Agnieszka Wrzochalska, prof. IERiGŻ-PIB
mgr Małgorzata Kurowska

Korekta i redakcja techniczna:
Joanna Gozdera
Marta Guzik
Barbara Walkiewicz

Skład i łamanie:
Barbara Pawłowska
Krzysztof Kossakowski

Projekt okładki
Leszek Ślipiński

Oprawa
Krzysztof Rogowski

Zdjęcia i grafiki wykorzystane w niniejszej publikacji pochodzą z serwisu Pixabay.

ISBN 978-83-7658-919-0 (okładka miękka)

ISBN 978-83-7658-922-0 (pdf)

Ark. wyd. 18,1

Wydawca: *Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej*
Państwowy Instytut Badawczy

ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa

tel. 22 505 45 18; e-mail: ierigz@ierigz.waw.pl; <http://www.ierigz.waw.pl>

Skład, łamanie i druk: *Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB*
tel. 22 505 45 26; e-mail: dw@ierigz.waw.pl

SPIS TREŚCI

<u>Wstęp</u>	7
CZĘŚĆ PIERWSZA: Działalność IERiGŻ-PIB	
<u>I Organizacja i zatrudnienie</u>	11
1. <u>Struktura organizacyjna</u>	13
2. <u>Zatrudnienie</u>	15
<u>II Działalność Rady Naukowej</u>	17
<u>III Realizacja prac naukowo-badawczych</u>	23
1. <u>Kierunkowe tematyczne badania naukowe i prace rozwojowe realizowane w 2022 r. (finansowane z subwencji Ministerstwa Edukacji i Nauki)</u>	25
2. <u>Zadania badawcze realizowane w 2022 r. w ramach dotacji celowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi</u>	93
3. <u>Projekty badawcze realizowane ze środków Komisji Europejskiej, NCBiR, MRiRW, MEiN i innych środków</u>	99
4. <u>Zadanie publiczne: system zbierania i wykorzystywania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (FADN)</u>	115
<u>IV Działalność dydaktyczna i szkoleniowa</u>	127
1. <u>Studia podyplomowe</u>	129
2. <u>Seminaria</u>	137
3. <u>Stáže naukowe</u>	138
<u>V Współpraca z instytucjami naukowymi, uczelniami wyższymi, organizacjami branżowymi oraz jednostkami administracji publicznej</u>	143
1. <u>Współpraca o zasięgu krajowym</u>	145
2. <u>Współpraca zagraniczna</u>	153
<u>VI Działalność wspomagająca badania</u>	161
1. <u>Działalność wydawnicza</u>	163
2. <u>Działalność dokumentacyjno-informacyjna</u>	169
3. <u>Działalność biblioteczna</u>	170
4. <u>Działalność archiwalna</u>	171
5. <u>Upowszechnianie osiągnięć naukowych</u>	172

CZĘŚĆ DRUGA: Wykaz osiągnięć pracowników IERiGŻ-PIB

I Publikacje w czasopismach naukowych

- a) Publikacje w czasopiśmie naukowym wymienionym w wykazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych stanowiącym załącznik do komunikatu MEiN z 1 grudnia 2021 r. 179
- b) Publikacje w czasopiśmie naukowym niewymienionym w wykazie czasopism naukowych stanowiącym załącznik do komunikatu MEiN z 1 grudnia 2021 r. 184

II Monografie naukowe

- a) Autorstwo monografii naukowej wydanej w wydawnictwie umieszczonym w wykazie wydawnictw opublikowanym w załączniku do komunikatu MEiN z 22 lipca 2021 r. 185
- b) Autorstwo rozdziału monografii naukowej wydanej w wydawnictwie umieszczonym w wykazie wydawnictw opublikowanym w załączniku do komunikatu MEiN z 22 lipca 2021 r. 185
- c) Redakcja naukowa monografii naukowej wydanej w wydawnictwie umieszczonym w wykazie wydawnictw opublikowanym w załączniku do komunikatu MEiN z 22 lipca 2021 r. 192
- d) Autorstwo rozdziału monografii naukowej wydanej w wydawnictwie nieumieszczonym w wykazie wydawnictw opublikowanym w załączniku do komunikatu MEiN z 22 lipca 2021 r. 192

III Inne publikacje naukowe

- a) Autorstwo całości 193
- b) Redakcja naukowa/merytoryczna całości 195

IV Publikacje popularnonaukowe 197

V Materiały pokonferencyjne 203

VI Ekspertyzy/opracowania 204

VII Recenzje wydawnicze 223

VIII Materiały szkoleniowe 226

IX Prace niepublikowane (maszynopisy) 230

X Krajowe i międzynarodowe konferencje, sympozja, seminaria

- a) Udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach, sympozjach, seminariach 233
- b) Wygłoszone referaty 261
- c) Organizacja i współorganizacja konferencji, seminariów i innych spotkań naukowych 268

XI	<u>Inne rodzaje aktywności naukowej i dydaktycznej</u>	
a)	<u>Zajęcia dydaktyczne w szkołach wyższych i IERiGŻ-PIB</u>	272
b)	<u>Stáže naukowe odbyte w krajowych i zagranicznych ośrodkach naukowych</u>	275
c)	<u>Opieka nad naukowcem odbywającym staż naukowy w IERiGŻ-PIB</u>	275
d)	<u>Pełnienie funkcji promotora, opiekuna naukowego</u>	276
e)	<u>Recenzje prac doktorskich, oceny dorobku w postępowaniach o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego / tytułu profesora</u>	276
f)	<u>Członkostwo w komisjach egzaminacyjnych (przewody doktorskie)</u>	277
g)	<u>Członkostwo w towarzystwach naukowych i zespołach eksperckich</u>	279
h)	<u>Pełnienie funkcji redaktora naczelnego / członkostwo w Radzie Programowej / Komitetach Redakcyjnych / bazie recenzentów czasopism naukowych</u>	282
i)	<u>Udzielone konsultacje naukowe</u>	284
j)	<u>Wnioski o międzynarodowe i krajowe projekty obejmujące badania naukowe lub prace rozwojowe</u>	286
k)	<u>Prowadzenie baz danych</u>	287
XII	<u>Działalność popularyzatorska</u>	
a)	<u>Szkolenia – uczestnictwo, występowanie w roli szkolącego</u>	288
b)	<u>Wywiady telewizyjne, radiowe, prasowe</u>	290
XIII	<u>Nagrody i wyróżnienia</u>	294
XIV	<u>Awanse naukowe</u>	296
XV	<u>Współpraca z krajowymi ośrodkami naukowo-badawczymi i udział w projektach krajowych</u>	299
XVI	<u>Współpraca z zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi i udział w projektach międzynarodowych</u>	302

Szanowni Państwo!

Mam przyjemność zaprezentować Państwu *Sprawozdanie z działalności Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego w 2022 r.*, będące podsumowaniem efektów pracy naukowej, eksperckiej, analitycznej, badawczej i organizacyjnej pracowników Instytutu.

Za nami rok 2022, który był dla Instytutu trudnym rokiem, przyniósł ze sobą wiele zmian, m.in. dwa razy nastąpiła zmiana na stanowisku Dyrektora Instytutu, wprowadzony został nowy regulamin organizacyjny oraz regulamin wynagrodzeń, na skutek zaleceń pokontrolnych wprowadzono kilka regulacji, w wyniku ewaluacji Instytut otrzymał kategorię B.

Mimo tych wszystkich trudności, zmian i perturbacji, Instytut w pełni zrealizował postawione zadania. W 2022 r. realizowaliśmy dziewięć projektów, z czego sześć zostało sfinansowanych ze środków zagranicznych, 47 prac badawczych: 21 zadań w ramach działalności statutowej z dotacji MEiN i 26 zadań w ramach dotacji celowej z MRiRW, a także zadanie publiczne pn. „System zbierania i wykorzystywania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (FADN)”. W 2022 r. opublikowano 58 artykułów naukowych z afiliacją IERiGŻ-PIB, wydaliśmy cztery numery czasopisma *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 17 zeszytów *Analiz Rynkowych* i 11 zeszytów *Rynku Rolnego*, cztery punktowane monografie naukowe i 71 rozdziałów w monografiach. Pracownicy Instytutu wykonali 252 różnego rodzaju ekspertyz i opracowań.

Najważniejszym i głównym zasobem naszego Instytutu jest kadra. Mam przyjemność tworzyć Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy wraz z 125 osobami pełnymi zaangażowania, pasji, będącymi profesjonalistami

w swoich dziedzinach. W 2022 r. w Instytucie zatrudnionych było sześciu profesorów, 13 doktorów habilitowanych i 22 doktorów.

To jednak nie wszystko. Byliśmy również organizatorem bądź współorganizatorem 47 różnych wydarzeń (konferencji, seminariów i innych spotkań naukowych), z czego część miała charakter cykliczny. Pracownicy Instytutu 453 razy zgłaszali się i brali udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach, sympozjach, seminariach, na których wygłosili 89 referatów.

W 2022 r. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy po raz kolejny prowadził dwusemestralne studia podyplomowe pt. „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, pod honorowym patronatem Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pana Henryka Kowalczyka.

W Instytucie także prowadzone były staże naukowe, w których wzięło udział czworo pracowników z innych ośrodków naukowych oraz pięciu naukowców z zagranicy w ramach Programu Erasmus+.

Nasi pracownicy nie tylko uczą innych, ale również sami ustawicznie się doksztalają i wyjeżdżają na staże naukowe.

Te wszystkie prace i przedsięwzięcia, które zrealizowaliśmy w 2022 r., nie byłyby możliwe bez działalności wspomagającej badania. Bez solidnej pracy i zaangażowania pracowników z działów: wydawniczego, informacji naukowej, finansowo-księgowego, administracyjno-ekonomicznego, informatycznego, i innych samodzielnych pracowników, cele postawione przed nami nie byłyby zrealizowane.

Dziękuję wszystkim pracownikom, Radzie Naukowej oraz instytucjom, z którymi mieliśmy przyjemność współpracować w 2022 roku. Dziękuję za ich ogromne zaangażowanie oraz wkład pracy, dzięki którym miniony rok zakończyliśmy z dobrym wynikiem. Stanowi on solidny fundament do dalszego stabilnego rozwoju Instytutu w 2023 r., jak również w kolejnych latach.

dr inż. Sylwia Łaba
Dyrektor IERiGŻ-PIB

CZEŚĆ PIERWSZA

**DZIAŁALNOŚĆ
IERIGŹ-PIB**

DYREKCJA

**DZIAŁ
FINANSOWO-
-KSIĘGOWY**

**ZAKŁAD
EKONOMIKI
AGROBIZNESU
|
BIOGOSPODARKI**

**ZAKŁADY
NAUKOWE**

**DZIAŁ
KADR**

**ZAKŁAD
RACHUNKOWOŚCI
GOSPODARSTW
ROLNYCH**

**ZAKŁAD
EKONOMIKI
GOSPODARSTW
ROLNYCH
I OGRODNICZYCH**

**ZAKŁAD
RYNKÓW
ROLNYCH
I METOD
IŁOŚCIOWYCH**

**DZIAŁ
INFORMACJI
NAUKOWEJ**

**ZAKŁAD
EKONOMII
|
POLITYKI ROLNEJ
ORAZ ROZWOJU
OBSZARÓW
WIEJSKICH**

**RADCA
PRAWNY**

**DZIAŁ
WYDAWNICTW**

**ZAKŁAD
FINANSÓW
|
ZARZĄDZANIA
RYZYKIEM**

**DZIAŁ
ADMINISTRACYJNO-
-EKONOMICZNY**

**ORGANIZACJA
I ZATRUDNIENIE**

Siedziba Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
Państwowego Instytutu Badawczego
mieści się w Warszawie, przy ul. Świętokrzyskiej 20.
www.ierigz.waw.pl; e-mail: ierigz@ierigz.waw.pl;
Sekretariat: tel. 22 505 45 18

1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

w dniu 31.12.2022 r.

SKŁAD OSOBOWY DYREKCJI INSTYTUTU

Dyrektor

dr inż. Sylwia Łaba od 1.04.2022 r.
(prof. dr hab. Marian Podstawka od 1.10.2019 r. do 25.02.2022 r.)
(dr inż. Adam Wasilewski p.o. Dyrektora od 1.03.2022 r. do 1.04.2022 r.)

Zastępca Dyrektora

mgr Agnieszka Stryczek

Główna Księgowa

mgr Renata Pietluszenko

Sekretarz Naukowy

dr hab. Agnieszka Wrzochalska, prof. IERiGŻ-PIB

Pełnomocnik Dyrektora ds. FADN

dr inż. Joanna Pawłowska-Tyszko

Pełnomocnik Dyrektora ds. współpracy międzynarodowej

dr inż. Adam Wasilewski

Pełnomocnik Dyrektora ds. programów rocznych

dr hab. Marek Wigier, prof. IERiGŻ-PIB

KOMÓRKI ORGANIZACYJNE STOPNIA PODSTAWOWEGO

Zakłady Naukowe:

Zakład Ekonomiki Agrobiznesu i Biogospodarki

Kierownik – dr hab. Iwona Szczepaniak, prof. IERiGŻ-PIB

Zakład Ekonomiki Gospodarstw Rolnych i Ogrodniczych

Kierownik – dr hab. Aldona Skarżyńska, prof. IERiGŻ-PIB

Zakład Ekonomiki i Polityki Rolnej oraz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Kierownik – dr hab. Marek Wigier, prof. IERiGŻ-PIB

Zakład Rynków Rolnych i Metod Ilościowych

Kierownik – dr inż. Piotr Szajner

Zakład Finansów i Zarządzania Ryzykiem

Kierownik – prof. dr hab. Jacek Kulawik

Zakład Rachunkowości Gospodarstw Rolnych

Kierownik – dr inż. Joanna Pawłowska-Tyszko

Działy:

Dział Informacji Naukowej

Kierownik – mgr Kamila Tomaszewska

Dział Wydawnictw

Kierownik – mgr Marta Guzik
(Leszek Ślipski od 1.10.2006 r. do 1.05.2022 r.)

Dział Finansowo-Księgowy

Główna Księgowa – mgr Renata Pietluszenko

Dział Kadr

Główny specjalista ds. pracowniczych – mgr Bożena Tokarska

Dział Administracyjno-Ekonomiczny

Kierownik – mgr Marzena Szymańska

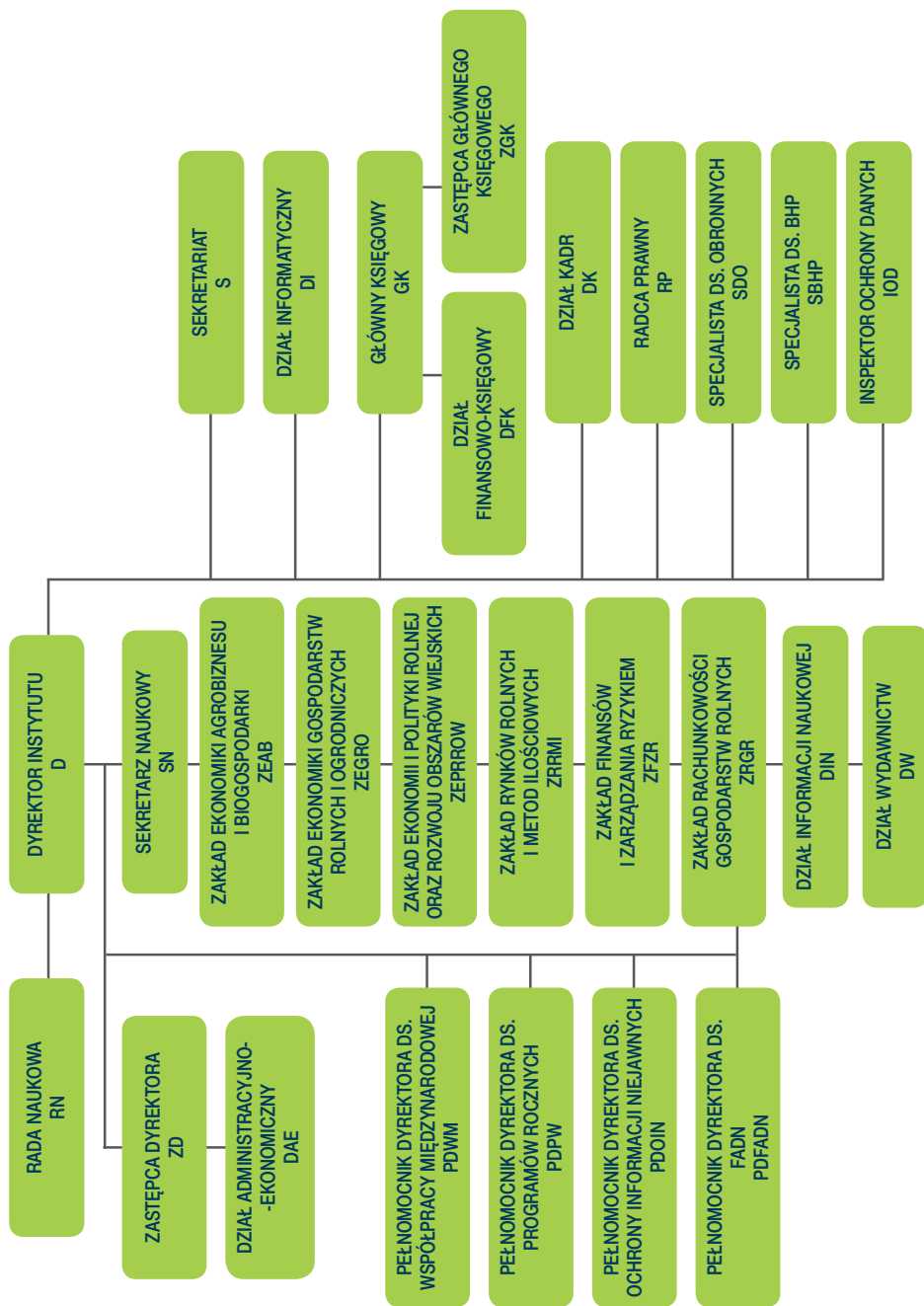
Dział Informatyczny

2. ZATRUDNIENIE

Zatrudnienie w Instytucie Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowym Instytucie Badawczym na dzień 1 stycznia 2022 r. oraz na dzień 31 grudnia 2022 r. przedstawiało się następująco:

Grupy pracownicze	1.01.2022 r.			31.12.2022 r.		
	pełno-zatrudnieni	niepełno-zatrudnieni	razem	pełno-zatrudnieni	niepełno-zatrudnieni	razem
Ogółem w Instytucie	115	13	128	109	16	125
Pracownicy naukowci razem	58	5	63	48	5	53
Profesorowie	5	1	6	4	1	5
Profesorowie Instytutu	13	0	13	12	1	13
Adiunkci	22	2	24	20	2	22
Asystenci	18	2	20	12	1	13
Pracownicy badawczo-techniczni	2	0	2	2	0	2
Pracownicy inżyniersko-techniczni	26	3	29	29	5	34
Pracownicy administracyjni	25	4	29	27	5	32
Pracownicy obsługi	4	1	5	3	1	4

**SCHEMAT ORGANIZACYJNY INSTYTUTU EKONOMIKI ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOSCIOWEJ
PAŃSTWOWEGO INSTYTUTU BADAWCZEGO**

II

DZIAŁALNOŚĆ RADY NAUKOWEJ

W 2022 r. Rada Naukowa IERiGŻ-PIB kadencji 2021–2025 obradowała na dziewięciu posiedzeniach.

Rada Naukowa odbywała posiedzenia w 2022 r. w następującym składzie:

1. prof. dr hab. Andrzej Czyżewski
2. prof. dr hab. Krzysztof Firlej
3. prof. dr hab. Roman Kisiel (do 4.11.2022 r.)
4. prof. dr hab. Bogdan Klepacki
5. prof. dr hab. Stanisław Krasowicz – Zastępca Przewodniczącego Rady Naukowej
6. prof. dr hab. Jacek Kulawik
7. prof. dr hab. Anna Matuszczak
8. prof. dr hab. Wiesław Musiał
9. prof. dr hab. Walenty Poczta – Przewodniczący Rady Naukowej
10. prof. dr hab. Włodzimierz Rembisz
11. prof. dr hab. Henryk Runowski
12. prof. dr hab. Henryk Wnorowski
13. dr hab. Agnieszka Bezat-Jarzębowska, prof. IERiGŻ-PIB
14. dr hab. Barbara Chmielewska, prof. IERiGŻ-PIB
15. dr hab. Wawrzyniec Czubak, prof. UPP
16. dr hab. Marcin Gospodarowicz, prof. IERiGŻ-PIB
17. dr hab. Aleksander Grzelak, prof. UEP
18. dr hab. Julian Krzyżanowski, prof. IERiGŻ-PIB
19. dr hab. Mariola Kwasek, prof. IERiGŻ-PIB – Sekretarz Rady Naukowej
20. dr hab. Bożena Nosecka, prof. IERiGŻ-PIB
21. dr hab. Aldona Skarżyńska, prof. IERiGŻ-PIB
22. dr hab. Iwona Szczepaniak, prof. IERiGŻ-PIB
23. dr hab. Marek Wigier, prof. IERiGŻ-PIB
24. dr hab. Agnieszka Wrzochalska, prof. IERiGŻ-PIB – Zastępca Przewodniczącego Rady Naukowej
25. dr Waldemar Guba
26. dr inż. Joanna Pawłowska-Tyszko
27. dr inż. Wioletta Wrzaszcz
28. mgr inż. Bogdan Buks
29. mgr Wojciech Kędzia
30. mgr Agnieszka Kłódkowska-Cieślakiewicz

Od dnia 4 listopada 2022 r. nowym członkiem Rady Naukowej IERiGŻ-PIB powołanym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Henryka Kowalczyka została Pani dr hab. Barbara Gołębiowska, prof. SGGW.

Przedstawiciel ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki

dr hab. Marcin Gołębiowski, prof. SGGW

Na posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 25 stycznia 2022 r. (tryb online):

- Powołano komisję i wyznaczono recenzentów w przewodzie doktorskim mgr Małgorzaty Bułkowskiej oraz mgr. inż. Łukasza Zaremby.
- Pozytywnie zaopiniowano wniosek Dyrektora Instytutu o zatrudnienie prof. dr. hab. Szczepana Figiela na stanowisku profesora w Zakładzie Ekonomii i Polityki Rolnej oraz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Na posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 29 marca 2022 r.:

- Pozytywnie zaopiniowano *Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej za rok 2021*.
- Pozytywnie zaopiniowano także zmiany w *Regulaminie Organizacyjnym IERiGŻ-PIB*.
- Zmieniono uchwałę nr 4/2021 Rady Naukowej z dnia 30.03.2021 r. w sprawie powołania komisji przeprowadzającej egzaminy doktorskie w przewodzie doktorskim mgr inż. Ireny Augustyńskiej.
- Przyjęto nowy *Regulamin Wynagradzania w IERiGŻ-PIB*.
- Prof. dr hab. Marian Podstawka oraz prof. dr hab. Stanisław Krasowicz z okazji 160-lecia nauk rolniczych w Puławach wygłosili referat pt. *Z kart historii instytutów badawczych. Wspólne tradycje i wspólne wyzwania*.

Na posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 25 kwietnia 2022 r. (tryb online):

- Powołano komisję egzaminacyjną i wyznaczono recenzentów w przewodzie doktorskim mgr Agnieszki Tekień.
- Podjęto uchwałę w sprawie przyjęcia i dopuszczenia do publicznej obrony rozprawy doktorskiej mgr Małgorzaty Bułkowskiej.

Na posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 19 maja 2022 r.:

- Powołano Dyrektora IERiGŻ-PIB na elektora do Rady Głównej Instytutów Badawczych.
- Przyjęto publiczną obronę rozprawy doktorskiej pt. *Rozwój polskiego eksportu rolno-spożywczego w świetle modelu grawitacji* i nadano stopień doktora pani mgr Małgorzacie Bułkowskiej.

Na posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 28 czerwca 2022 r.:

- Wręczono dyplom doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse dr Małgorzacie Bułkowskiej.
- Pozytywnie zaopiniowano *Sprawozdanie finansowe Instytutu za 2021 rok*.
- Przyjęto i dopuszczono do publicznej obrony rozprawę doktorską mgr Agnieszki Tekień.
- Przyjęto i dopuszczono do publicznej obrony rozprawę doktorską mgr. inż. Łukasza Zaremby.
- Pozytywnie zaopiniowano wniosek o zatrudnienie dr Małgorzaty Bułkowskiej na stanowisku adiunkta w Zakładzie Ekonomii Agrobiznesu i Biogospodarki.

Na posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 13 września 2022 r. (tryb online):

- Ponownie rozpatrzono *Sprawozdanie finansowe za rok 2021* oraz podział zysku Instytutu.
- Zatwierdzono program studiów podyplomowych prowadzonych przez Instytut: *Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych* wraz z efektami kształcenia na rok 2022/2023.
- Pozytywnie zaopiniowano wniosek o dokonanie przez Instytut czynności prawnej polegającej na oddaniu w najem pomieszczeń znajdujących się przy ul. Jasnej 15.

Na posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 14 października 2022 r.:

- Podjęto uchwałę w sprawie przyjęcia i dopuszczenia do publicznej obrony rozprawy doktorskiej mgr inż. Ireny Augustyńskiej.
- Zaopiniowano zmiany w uchwale nr 25/2019 z dnia 23.09.2019 r. określającej szczegółowy tryb postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego.
- Zaopiniowano kwalifikacje mgra Łukasza Chmielewskiego na stanowisko asystenta w Zakładzie Rynków Rolnych i Metod Ilościowych IERiGŻ-PIB.
- Podjęto uchwałę w sprawie powołania rzecznika dyscyplinarnego w IERiGŻ-PIB.
- Przyjęto publiczną obronę rozprawy doktorskiej pt. *Ryzyko cenowe producenta na rynku owoców i warzyw w Polsce* i nadano stopień doktora panu mgr. inż. Łukaszowi Zarembie.

Na posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 8 listopada 2022 r.:

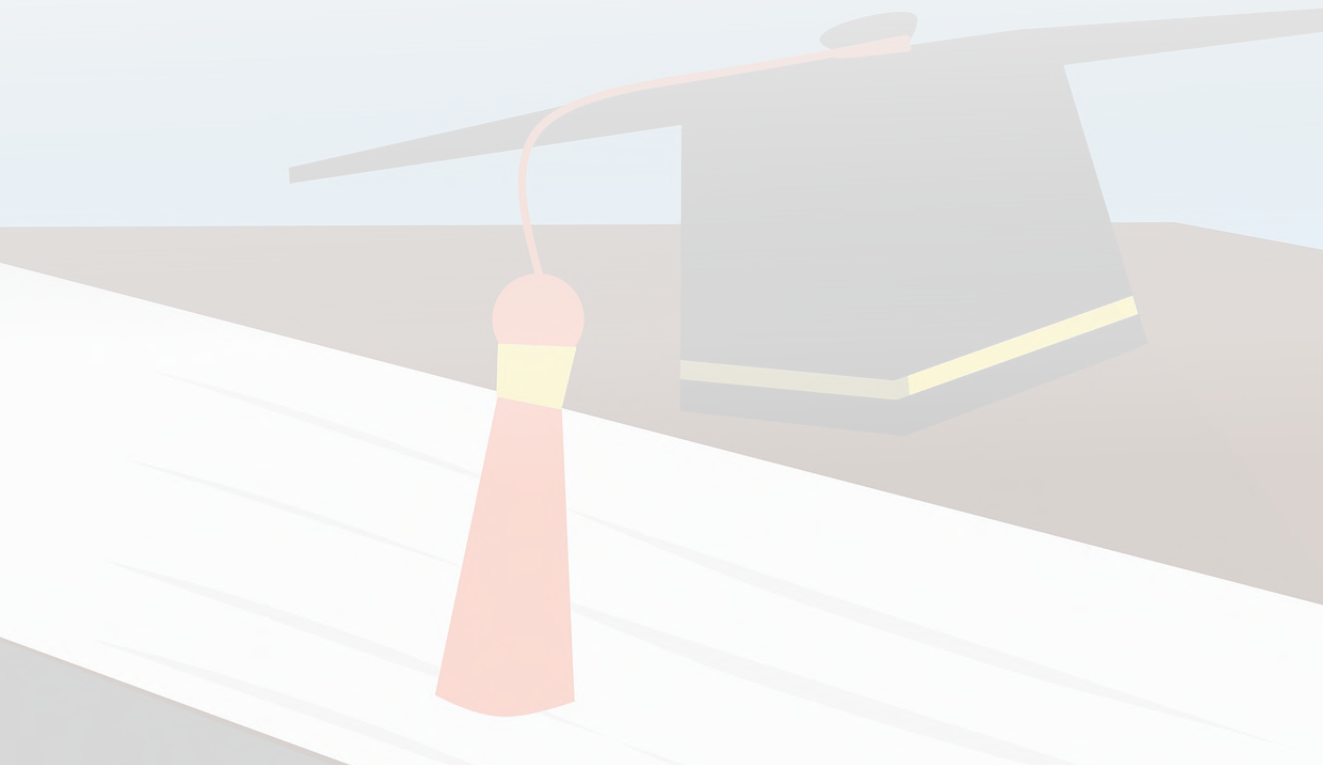
- Wręczono dyplom doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse dr. inż. Łukaszowi Zarembie.
- Rada Naukowa pozytywnie zaopiniowała Regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej, zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz zasad korzystania z infrastruktury badawczej.
- Pozytywnie zaopiniowano kwalifikacje dra inż. Łukasza Zaremby na stanowisko adiunkta w Zakładzie Ekonomiki Gospodarstw Rolnych i Ogrodniczych IERiGŻ-PIB.
- Przyjęto publiczną obronę rozprawy doktorskiej pt. *Atrybuty i cena produktu spożywczego a wybory konsumentów* i nadano stopień doktora pani mgr Agnieszce Tekień.

Na posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 15 grudnia 2022 r.:

- Wręczono dyplom doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse pani dr Agnieszce Tekień.
- Powołano dr. hab. Aleksandra Grzelaka, prof. UEP, w skład Komisji ds. rozwoju kadry naukowej.
- Pozytywnie zaopiniowano kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych na rok 2023.
- Pozytywnie zaopiniowano także *Roczny plan finansowy IERiGŻ-PIB na rok 2023* oraz *Regulamin okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych zatrudnionych w Instytucie*.

- Przyjęto publiczną obronę rozprawy doktorskiej pt. *Sytuacja ekonomiczna małych gospodarstw towarowych a struktura dochodów rodzin ich użytkowników* i nadano stopień doktora Pani mgr inż. Irenie Augustyńskiej.

Rada Naukowa IERiGŻ-PIB w 2022 r. przeprowadziła także jedno głosowanie zdalne dotyczące zaopiniowania planu finansowego Instytutu na rok 2022. Plan zaopiniowano pozytywnie, podejmując uchwałę. Sporządzono Informację z przeprowadzonego głosowania z dnia 21 lutego 2022 roku.

REALIZACJA PRAC NAUKOWO-BADAWCZYCH

1.

**KIERUNKOWE TEMATYCZNE
BADANIA NAUKOWE
I PRACE ROZWOJOWE
REALIZOWANE W 2022 R.
(FINANSOWANE Z SUBWENCJI
MINISTERSTWA EDUKACJI I NAUKI)**

**(KOORDYNACJA CAŁOŚCI
DR HAB. AGNIESZKA WRZOCHALSKA,
PROF. IERIGŹ-PIB)**

TEMAT BADAWCZY I

**PRZEMIANY PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO
W ŚWIETLE PROCESÓW GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ****KIEROWNIK TEMATU:**

dr hab. Iwona Szczepaniak, prof. IERiGŻ-PIB

ZADANIA BADAWCZE REALIZOWANE W RAMACH TEMATU:

1. Analizy ekonomiczno-finansowe przemysłu spożywczego – ocena stanu i przemian w sektorze.
2. Rola bezpośrednich inwestycji zagranicznych w polskim przemyśle spożywczym oraz aktywność inwestycyjna polskich firm spożywczych za granicą.
3. Ekonomiczne i instytucjonalne uwarunkowania rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze rolno-spożywczym.
4. Przemysł spożywczy w dobie rewolucji 4.0 – wizje rozwoju, strategie, modele biznesowe.

ZADANIE NR 1

**ANALIZY EKONOMICZNO-FINANSOWE PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO –
OCENA STANU I PRZEMIAN W SEKTORZE****KIEROWNIK ZADANIA:**

mgr Jadwiga Drożdż

WYKONAWCY:

mgr Jadwiga Drożdż

dr hab. Iwona Szczepaniak, prof. IERiGŻ-PIB

dr inż. Robert Mroczek

1. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 1**1.1. Cel badań**

Celem badań prowadzonych w zadaniu był monitoring i ocena stanu ekonomiczno-finansowego oraz aktywności inwestycyjnej przemysłu spożywczego i głównych jego branż w warunkach kryzysu ogólnoświatowego wywołanego przez pandemię COVID-19, pogłębianego poprzez inwazję Rosji na Ukrainę. Realizując cel główny, dokonywano oceny bieżących wyników produkcyjno-finansowych oraz zmian w otoczeniu rynkowym przetwórstwa, które wykorzystano do ustalenia podstawowych czynników determinujących rozwój przemysłu spożywczego w dynamicznie zmieniających się uwarunkowaniach.

1.2. Opis zrealizowanych prac

W ocenie sytuacji ekonomiczno-finansowej wykorzystano szereg wskaźników określających ekonomiczną efektywność prowadzonej działalności oraz dynamikę rozwoju sektora. Do obliczenia wskaźników wykorzystano dane ze sprawozdań finansowych F-01/I-01 składanych w GUS-ie przez przedsiębiorstwa zatrudniające ponad 9 osób za I półrocze i cały 2022 r. oraz ponad 49 osób za I i III kwartał 2022 r. Ocenie poddano cały przemysł spożywczy, w tym poszczególne jego działy (tj. produkcja artykułów spożywczych – PKD 10, napojów – PKD 11 oraz wyrobów tytoniowych – PKD 12). Badania te prowadzono również w układzie branżowym, uwzględniając specyfikę poszczególnych branż przemysłu spożywczego. Wyniki tak szeroko prowadzonych badań pozwoliły określić dysproporcje w rozwoju pomiędzy poszczególnymi działami/branżami przetwórstwa oraz wnioskować, na ile podmioty dostosowały się do zmian w otoczeniu rynkowym.

1.3. Opis najważniejszych osiągnięć

Cykliczne badania wyników produkcyjnych i ekonomiczno-finansowych przedsiębiorstw przemysłu spożywczego wskazują, że sektor ten był dotychczas względnie odporny na zjawiska kryzysowe. Efektywność ekonomiczna firm spożywczych była na ogół wysoka, a sektor rozwijał się dynamicznie. W 2022 r. dla producentów żywności wyzwaniem było utrzymanie łańcuchów dostaw, dostosowanie oferty produktowej do zmieniających się – najpierw pod wpływem pandemii, a później wojny w Ukrainie – potrzeb i preferencji konsumentów. Nasiliło się również zjawisko wzrostu cen surowców rolnych i energetycznych. Obecnie bardzo wysokie ceny surowców, opakowań i nośników energii oraz ryzyko zakłóceń ich dostaw stanowią największy problem tego sektora.

Wyniki produkcyjne średnich i dużych firm spożywczych wskazują, że w przemyśle spożywczym w 2022 r. obserwowano ożywienie produkcyjne. Wartość produkcji sprzedanej artykułów spożywczych za dziesięć miesięcy roku była o 10,9% wyższa niż w analogicznym okresie 2021 r., napojów o 12,2%, a wyrobów tytoniowych o 3,4% (rok wcześniej dynamika rozwoju tych działów była o kilka punktów procentowych niższa). Producenci żywności byli zatem ważnym uczestnikiem nowych zjawisk zarówno po stronie popytu (napływ ludności ukraińskiej kreującej dodatkowy popyt), jak i zaopatrzenia surowcowego (dostępność niektórych surowców i materiałów oraz wysokie ceny). Monitoring i analiza tych zjawisk skłaniała przedsiębiorców do podejmowania działań na rzecz umacniania łańcuchów dostaw, przy jednoczesnym zapewnieniu marż przetwórczych na poziomie zapewniającym utrzymanie pozycji konkurencyjnej na rynkach zagranicznych.

Wyniki ekonomiczno-finansowe średnich i dużych przedsiębiorstw przemysłu spożywczego za I–III kwartał 2022 r. świadczą o dobrej sytuacji we wszystkich branżach przetwórstwa, oprócz rybnej. Wynik finansowy w każdej z nich był dodatni i stanowił od ok. 2 do 16% przychodów, a w branży rybnej strata netto wyniosła blisko 1% przychodów. Firmy nierentowne produkujące artykuły spożywcze stanowiły ok. 19% podmiotów, a ich przychody 11% obrotów sektora (napoje odpowiednio 25 i 30%, a wyroby tytoniowe 34 i 10%). Porównanie tych wyników z wynikami sprzed roku wskazuje na wzrost udziału firm deficytowych i nieznaczne pogorszenie wyników ekonomiczno-finansowych.

Aktywność inwestycyjna firm spożywczych była zbliżona do ubiegłorocznej, gdyż realne nakłady na zakup środków trwałych były tylko minimalnie większe niż w 2021 r. Istniało jednak duże zróżnicowanie międzybranżowe, a w ponad połowie branż nakłady się zwiększyły. Badania wykazały, że przed przedsiębiorstwami stoją obecnie olbrzymie wyzwania. Powinny one podjąć szereg przedsięwzięć inwestycyjnych, które pozwoliłyby zmniejszyć energochłonność produkcji, spełnić założenia dotyczące gospodarki odpadami, odpowiedzieć na rosnące wymagania w zakresie ochrony środowiska, przy utrzymaniu jednocześnie odpowiedniej efektywności ekonomicznej. Tymczasem działania takie wymagają dużych nakładów finansowych.

1.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Wyniki prowadzonych badań wykorzystano w publikacjach naukowych, artykułach popularno-naukowych oraz opiniach i ekspertyzach zamawianych przez instytucje rządowe. Były one podstawą oceny uwarunkowań rozwoju sektora w trudnej i niestabilnej sytuacji makroekonomicznej oraz były wykorzystywane przez administrację publiczną do określania kierunków jego rozwoju. Rezultaty tych badań posłużyły również do przygotowywania materiałów na wykłady online dla słuchaczy studiów podyplomowych IERIGŻ-PIB „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”.

ZADANIE NR 2

ROLA BEZPOŚREDNICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH W POLSKIM PRZEMYSŁE SPOŻYWCZYM ORAZ AKTYWNOŚĆ INWESTYCYJNA POLSKICH FIRM SPOŻYWCZYCH ZA GRANICĄ

KIEROWNIK ZADANIA:

dr Łukasz Ambroziak

WYKONAWCY:

dr Łukasz Ambroziak

mgr Małgorzata Bułkowska

mgr Anna Staszczak

2. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 2

2.1. Cel badań

Celem badań realizowanych w ramach zadania była charakterystyka działalności inwestycyjnej zagranicznych inwestorów w polskim przemyśle spożywczym oraz polskich przedsiębiorstw z sektora spożywczego za granicą w kontekście rozwoju polskiego przemysłu spożywczego i jego internacjonalizacji.

2.2. Opis zrealizowanych prac

Na potrzeby badania dokonano analizy napływu i skumulowanego poziomu bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) do przemysłu spożywczego w Polsce oraz charakterystyki odpływu i skumulowanego poziomu inwestycji bezpośrednich polskich firm w przemyśle spożywczym za granicą. Określono również stopień zglobalizowania poszczególnych branż przemysłu spożywczego, posługując się wskaźnikiem udziału firm zagranicznych w tworzeniu przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów poszczególnych branż. Przez pryzmat tego wskaźnika dokonano charakterystyki branż przemysłu spożywczego, wykorzystując w tym celu wybrane mierniki, np. przeciętne wynagrodzenie, produktywność pracy, produktywność kapitału oraz zmiany tych mierników w latach 2004–2021. Szczególną uwagę poświęcono wpływowi bezpośrednich inwestycji zagranicznych na produktywność pracy w analizowanych branżach przemysłu spożywczego.

2.3. Opis najważniejszych osiągnięć

Badanie wykazało, że mimo niekorzystnych uwarunkowań zewnętrznych w światowej gospodarce związanych z pandemią COVID-19 2021 r. cechował się wysokim napływem bezpośrednich inwestycji zagranicznych do przemysłu spożywczego (podobnie jak do całej polskiej gospodarki). Napłynęło bowiem 493 mln euro zagranicznego kapitału w postaci BIZ, wobec 307 mln euro w 2020 r. Rok 2021 to kolejny już rok, w którym napływ BIZ do przemysłu spożywczego w Polsce wynikał głównie z reinwestowanych zysków. Ich wartość była rekordowa i wyniosła 922 mln euro. Rosnące znaczenie reinwestowanych zysków wskazuje, że zyski osiągnięte przez firmy z kapitałem zagranicznym w Polsce przeznaczano na inwestycje służące dalszemu ich rozwojowi i zwiększaniu mocy produkcyjnych oraz żeby sprostać popytowi na produkowane wyroby. W 2021 r. rekordowe były też dochody zagranicznych inwestorów z tytułu kapitału ulokowanego w przemyśle spożywczym Polski – wyniosły one 1445 mln euro. Na koniec 2021 r. skumulowana wartość BIZ w przemyśle spożywczym w Polsce sięgnęła 11,8 mld euro (o 4 mln euro mniej niż na koniec 2020 r.).

Przeprowadzona analiza wykazała, że w 2021 r. – po raz pierwszy od 2016 r. – polskie przedsiębiorstwa zmniejszyły inwestycje za granicą (o 19 mln euro). Wynikało to przede wszystkim ze spłaty pożyczek przez filie zagraniczne spółkom macierzystym w Polsce. Rekordowo wysokie były natomiast reinwestowane zyski polskich filii za granicą – przekroczyły one 80 mln euro. Wskazuje to, że mimo zawirowań w gospodarce światowej, filie polskich firm za granicą dobrze prosperowały, a w sytuacji zmniejszających się wolnych mocy produkcyjnych część zysków przeznaczały na inwestycje. Wartość skumulowanych inwestycji bezpośrednich polskich firm spożywczych za granicą na koniec 2021 r. wyniosła 509 mln euro i była o ok. 2/3 wyższa niż rok wcześniej.

Z badania wynika, że w 2021 r. za blisko 44% przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów przemysłu spożywczego (łącznie z produkcją napojów i wyrobów tytoniowych) odpowiadały firmy z kapitałem zagranicznym. Najbardziej zglobalizowaną branżą był przemysł tytoniowy, gdzie udział ten sięgał niemal 100%. Bardzo wysokim stopniem globalizacji (powyżej 70%) cechowały się branże: ziemniaczana, piwowarska, olejarska oraz

napojów bezalkoholowych. Z kolei ponad połowę przychodów firmy zagraniczne generowały w branży spirytusowej, cukrowniczej, cukierniczej, rybnej oraz przetwórstwa kawy i herbaty. Do najmniej zglobalizowanych branż należały: mleczarska, mięsna i piekarska.

Analiza wykazała, że w 2021 r. tylko w trzech branżach przemysłu spożywczego produktywność pracy w firmach z kapitałem zagranicznym była niższa niż w firmach z kapitałem krajowym, tj. w branży rybnej, mleczarskiej i pozostałych artykułów spożywczych. W pozostałych branżach firmy z kapitałem zagranicznym były bardziej produktywne od firm z kapitałem polskim. W większości tych branż, w latach 2010–2021 luka w poziomie produktywności pracy pomiędzy tymi grupami firm zmniejszyła się.

2.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Uzyskane wyniki wykorzystano przy opracowywaniu publikacji naukowych, artykułów popularno-naukowych oraz opinii i ekspertyz zamawianych przez organy administracji publicznej i inne podmioty gospodarcze.

ZADANIE NR 3

EKONOMICZNE I INSTYTUCJONALNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM W SEKTORZE ROLNO-SPOŻYWCZYM

KIEROWNIK ZADANIA:

dr hab. Renata Grochowska, prof. IERiGŻ-PIB

WYKONAWCY:

dr hab. Renata Grochowska, prof. IERiGŻ-PIB

dr inż. Arkadiusz Gralak (do maja 2022 r.)

dr hab. Iwona Szczepaniak, prof. IERiGŻ-PIB

mgr Anna Staszczak

3. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 3

3.1. Cel badań

Celem badań było określenie ekonomicznych i instytucjonalnych aspektów koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) w rolnictwie i przemyśle spożywczym oraz wskazanie optymalnych rozwiązań dla jej implementacji w tym sektorze.

3.2. Opis zrealizowanych prac

Aby zrealizować postawiony w zadaniu cel, kontynuowano monitoring unijnych i krajowych dokumentów strategicznych oraz literatury przedmiotu i doniesień branżowych dotyczących możliwości wdrażania gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) w sektorze rolno-spożywczym. Przeprowadzono ocenę wybranych czynników stymulujących i ograniczających transformację

GOZ w przemyśle spożywczym. Znaczącą uwagę poświęcono przy tym innowacyjności jako kluczowej determinancie zamknięcia obiegu w realizacji zrównoważonej działalności gospodarczej. Jako przykład wdrażania GOZ w sektorze rolno-spożywczym wybrano branżę mleczarską. Dokonano zatem analizy uwarunkowań implementacji GOZ w branży mleczarskiej, ze szczególnym uwzględnieniem perspektyw rozwoju i barier wdrażania GOZ w zakładach przetwórczych. Wskazano rozwiązania systemowe możliwe do podjęcia przez instytucje państwowe w celu usprawnienia implementacji GOZ w praktyce gospodarczej. Wymieniono także liczne przykłady rozwiązań praktycznych odpowiadających idei GOZ, które już zostały wdrożone lub są planowane do wdrożenia w zakładach mleczarskich w najbliższej przyszłości.

3.3. Opis najważniejszych osiągnięć

Z przeprowadzonych badań wynika, że w branży mleczarskiej istnieją duże możliwości wdrażania modelu gospodarki o obiegu zamkniętym. Jest to jednak proces złożony i długotrwały, przebiegający w warunkach oddziaływania czynników stymulujących i ograniczających. Proces ten wymaga zmian systemowych na różnych poziomach funkcjonowania gospodarki, zaangażowania znaczących środków finansowych, a przede wszystkim inwestycji dostosowawczych w zakresie innowacyjnych technologii, systemów energetycznych i gospodarki wodno-ściekowej. Aby osiągnąć te cele, niezbędne są działania wszystkich uczestników łańcucha żywnościowego, począwszy od produkcji pasz dla bydła, poprzez produkcję mleka, następnie przetwórstwo, dystrybucję, handel, a kończąc na konsumpcji.

Przebieg i efekty transformacji w kierunku GOZ są uzależnione w znacznym stopniu od inicjatyw podejmowanych przez przedsiębiorstwa. Analiza wykazała, że kluczowe znaczenie posiada rozwój nowych technologii, procesów i rozwiązań organizacyjnych, w tym innowacji i ekoinnowacji. Innowacyjność stanowi nieodłączną cechę zrównoważonych modeli biznesowych, które ułatwiają wykreowanie przewagi konkurencyjnej poprzez działania pozytywnie wpływające i/lub redukujące negatywny wpływ na środowisko naturalne i społeczeństwo. Zdolność firm do tworzenia i wdrażania innowacji jest elementem niezbędnym do zamknięcia obiegu. Zasada 3R, tj. Reduce, Reuse, Recycle staje się wyznacznikiem proekologicznej strategii przedsiębiorstw. Istniejące bariery utrudniające wdrożenie GOZ w praktyce biznesowej mogą wynikać z przestarzałego charakteru łańcucha wartości rynkowej, przykładowo z rynkowych zachowań dostawców i odbiorców oraz braku kompetencji technicznych, prawnych, negocjacyjnych i finansowych.

Wśród udanych działań sprzyjających transformacji w kierunku GOZ zrealizowanych w przedsiębiorstwach mleczarskich można w szczególności wymienić rozwiązania polegające na: redukcji ilości produkowanych odpadów oraz ponownym ich wykorzystaniu, bezpośrednim wykorzystywaniu produktów ubocznych, korzystaniu z odnawialnych źródeł energii (w systemach ogrzewania i chłodzenia), ograniczeniu zużycia oraz ponownemu wykorzystaniu wody, stosowaniu ekologicznych opakowań, wykorzystaniu ekologicznych środków transportu.

Stwierdzono, że podejmowane przez sektor przetwórstwa spożywczego, w tym branżę mleczarską, działania zmierzające do transformacji w kierunku GOZ są nie tylko szansą, lecz także koniecznością dla zwiększenia konkurencyjności firm, zwłaszcza w kontekście

wyzwań związanych z Europejskim Zielonym Ładem i strategią „Od pola do stołu”. Jednak realna zmiana obecnego modelu możliwa będzie wtedy, gdy transformacja ta obejmie wszystkie sektory gospodarki, a szczególne znaczenie w tym względzie będą posiadały takie sektory i branże, które w największym stopniu są uzależnione od zużycia surowców pierwotnych oraz generują największe ilości odpadów.

3.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Wyniki przeprowadzonych badań wykorzystano przy opracowywaniu publikacji stricte naukowych. Uzyskane wyniki mogą być również przydatne dla administracji publicznej w tworzeniu rozwiązań systemowych sprzyjających efektywniejszej implementacji GOZ w polskim przetwórstwie spożywczym. Wskazują na potrzebę wspierania przedsiębiorstw we wdrażaniu nowych rozwiązań, sprzyjających transformacji w kierunku GOZ. Korzyści stąd płynące obejmują wyższy poziom rozwoju technologicznego, lepszą wydajność materiałów, pracy i energii. Z perspektywy biznesu, wyniki badań mogą być pomocne w zastosowaniu rozwiązań odpowiadających idei GOZ w praktyce gospodarczej. Wśród działań sprzyjających transformacji przedsiębiorstw mleczarskich należy wymienić rozwiązania polegające na: zapobieganiu powstawaniu odpadów, bezpośrednim wykorzystywaniu produktów ubocznych, korzystaniu z odnawialnych źródeł energii, ograniczaniu zużycia oraz ponownemu wykorzystaniu wody, stosowaniu ekologicznych opakowań czy wykorzystywaniu ekologicznych środków transportu.

ZADANIE NR 4

PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY W DOBIE REWOLUCJI 4.0 – WIZJE ROZWOJU, STRATEGIE, MODELE BIZNESOWE

KIEROWNIK ZADANIA:

dr Katarzyna Kosior

WYKONAWCY:

dr Katarzyna Kosior

mgr Anna Staszczak

4. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 4

4.1. Cel badań

Celem badań było monitorowanie procesów cyfryzacji w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego w Polsce i innych krajach Unii Europejskiej (UE). Cele szczegółowe objęły ocenę kierunków, tempa oraz stanu zaawansowania cyfrowej transformacji w przedsiębiorstwach sektora. Docelowo, prowadzone badania pozwolą odpowiedzieć na pytanie, czy i na ile strategie rozwoju w kierunku Przemysłu 4.0, w tym wykorzystywane technologie cyfrowe, wzmacniają innowacyjność, konkurencyjność oraz zrównoważony rozwój przedsiębiorstw przemysłu spożywczego w Polsce.

4.2. Opis zrealizowanych prac

W minionym roku kontynuowano analizę literatury przedmiotu oraz gromadzono materiały i dane do analizy. Na podstawie danych Eurostatu i danych GUS-u za 2021 r. (Społeczeństwo Informacyjne w Polsce) opracowano zestawienia dotyczące wykorzystania technologii cyfrowych w przedsiębiorstwach sektora, obrazujące m.in. skalę zainteresowania rozwiązaniami z zakresu sztucznej inteligencji i innymi rozwiązaniami cyfrowymi. Podjęte działania objęły również udział w seminariach (webinariach) poświęconych cyfrowej transformacji w sektorze rolno-spożywczym, organizowanych zarówno przez jednostki naukowe, jak i bezpośrednio przez przedsiębiorstwa przemysłu spożywczego. Przygotowane zostały dwie publikacje prezentujące stan zaawansowania i kierunki cyfrowej transformacji w przedsiębiorstwach sektora. Przygotowano oraz wygłoszono kilka referatów, w tym prezentację na seminarium naukowym IERiGŻ-PIB. Zaktualizowano wykorzystywane bazy danych oraz opis teoretycznych podstaw badań odnoszących się do wpływu cyfrowej transformacji na produktywność i konkurencyjność przedsiębiorstw.

4.3. Opis najważniejszych osiągnięć

Przeprowadzone badania pozwoliły zidentyfikować szanse oraz ograniczenia, jakie związane są z budową zakładów 4.0 w sektorze przedsiębiorstw przemysłu spożywczego. Uporządkowano tezy formułowane w literaturze przedmiotu i prasie branżowej odnoszące się do wpływu technologii cyfrowych na innowacyjność, produktywność, konkurencyjność i zrównoważony rozwój. Wskazano, że wpływ cyfrowej transformacji na funkcjonowanie przedsiębiorstw jest dwukierunkowy. Z jednej strony wykorzystanie technologii cyfrowych prowadzi do wzmocnienia innowacyjności (procesowej, produktowej i organizacyjnej) oraz podniesienia produktywności. Zmiany te przekładają się na większą konkurencyjność przedsiębiorstw. Równocześnie oprogramowanie typu Business Intelligence, zautomatyzowane analizy danych i sztuczna inteligencja pozwalają optymalizować wykorzystanie zasobów (czasu, energii, nakładów rzeczowych, finansowych) oraz ograniczać straty. Tym samym cyfryzacja może wzmacniać społeczny, ekonomiczny i środowiskowy wymiar zrównoważonego rozwoju.

Stwierdzono, że wskazane kierunki zmian – optymalizacja prowadząca do większej produktywności i konkurencyjności oraz optymalizacja prowadząca do korzyści w zakresie zrównoważonego rozwoju – są wzajemnie powiązane. Jednak w dotychczasowych strategiach cyfryzacji przedsiębiorstw sektora grupa efektów w zakresie zrównoważonego rozwoju była bardziej efektem ubocznym niż głównym celem wdrażania nowych rozwiązań cyfrowych w zakładach. Na takie rozłożenie akcentów wskazuje w Polsce przewaga wdrożeń skoncentrowanych na wykorzystaniu rozwiązań cyfrowych do optymalizowania procesów sprzedaży i wyników finansowych przedsiębiorstw. Wciąż niewystarczające są wdrożenia skoncentrowane na rozwiązaniach wykorzystujących Internet Rzeczy, sztuczną inteligencję i zautomatyzowane analizy do zarządzania energią w zakładach. Poważnym ograniczeniem dla przedsiębiorstw sektora były koszty związane z wdrażaniem nowych technologii. Równie istotną barierę stanowił brak zasobów ludzkich i wiedzy na temat zaawansowanych rozwiązań, zwłaszcza sztucznej inteligencji. W 2021 r. (a więc już w trakcie trwania

pandemii COVID-19) 98% przedsiębiorstw sektora w Polsce nie korzystało ze sztucznej inteligencji, tylko 1% niekorzystających przedsiębiorstw rozważało w przyszłości wdrożenie rozwiązań opartych na AI.

Prowadzone analizy potwierdziły potrzebę zwiększenia zaangażowania sektora publicznego we wsparcie procesów cyfryzacji w przedsiębiorstwach sektora. Potrzebę wsparcia uzasadniają również trudności, jakie pojawiają się już po rozpoczęciu transformacji w kierunku przemysłu 4.0. Zebrane dane na temat doświadczeń przedsiębiorstw w innych krajach pokazują, że zwłaszcza w pierwszym okresie po wprowadzeniu zmian możliwe są spadki produktywności – poprawa wyników odnotowywana jest dopiero po jakimś czasie. W pierwszym roku po zmianach zdecydowana większość przedsiębiorstw (ponad 70%) nie potrafiła w pełni wykorzystać możliwości i szans, jakie dawały wdrożone rozwiązania cyfrowe.

4.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Wyniki badań zostały zaprezentowane w artykułach naukowych i podczas konferencji naukowych. Stanowiły również punkt odniesienia w trakcie opracowywania opinii i ekspertyz dla MRiRW, które dotyczyły szeroko rozumianej tematyki transformacji i przemian w sektorze rolno-spożywczym w Polsce, UE i na świecie oraz przy przygotowywaniu materiałów na wykłady online dla słuchaczy studiów podyplomowych IERIGŻ-PIB „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”.

STRESZCZENIE TEMATU I

PRZEMIANY PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO W ŚWIETLE PROCESÓW GLOBALIZACJI I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

Przedsiębiorstwa przemysłu spożywczego od kilku lat funkcjonują w dynamicznie zmieniających się uwarunkowaniach zewnętrznych. W latach 2020–2021 utrudnieniem dla nich była pandemia COVID-19 i kolejno wprowadzane ograniczenia. Rok 2022 upłynął pod znakiem dużej niestabilności na światowych rynkach żywnościowych. Już na początku roku ceny artykułów rolnych były wysokie. W styczniu 2022 r. indeks cen Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) wyniósł 135,6. Oznacza to, że ceny żywności na świecie były o 35,6% wyższe niż przeciętnie w latach 2014–2016. Jednocześnie, wskaźnik ten był o 22,1 pkt proc. wyższy niż w styczniu 2021 r. Inwazja Rosji na Ukrainę dodatkowo zachwiała rynkami rolnymi. W marcu indeks cen żywności FAO osiągnął historyczne maksimum i wyniósł 159,7. Kolejne miesiące przyniosły co prawda spadek cen do poziomu sprzed inwazji, ale nadal są one wysokie. Wojna w Ukrainie skutkowała ponadto gwałtownym wzrostem cen surowców energetycznych – węgla, ropy naftowej i gazu ziemnego, a w konsekwencji energii elektrycznej. Wpłynęło to negatywnie na rynek środków do produkcji rolnej, w szczególności nawozów, a także na ceny paliw. Wyraźnie wzrosły także koszty ponoszone przez przedsiębiorstwa przemysłu spożywczego. W efekcie producenci podnosili ceny swoich wyrobów, które w listopadzie 2022 r. dla artykułów spożywczych były o 27,1% wyższe niż przed rokiem. W mniejszym stopniu wzrosły ceny producentów

napojów i wyrobów tytoniowych – były wyższe odpowiednio o 14,8 i 12,5%. W obliczu rosnących kosztów producenci oferowali zarówno krajowym, jak i zagranicznym konsumentom produkty po wyższych cenach.

Sektor przetwórstwa spożywczego był dotychczas dość odporny na zjawiska o charakterze kryzysowym. Producenci żywności z powodzeniem dostosowywali się do zmieniającego się otoczenia makroekonomicznego. Przewycięzanie kolejnych trudności może jednak okazać się dla nich coraz większym wyzwaniem. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju sektora, przy utrzymaniu odpowiedniej efektywności ekonomicznej, wymaga bowiem przeorganizowania aktywności biznesowej, w tym działań na rzecz zmniejszenia energochłonności, spełnienia założeń dotyczących gospodarki odpadami, wdrożenia technologii cyfrowych, tak aby producenci żywności mogli utrzymać konkurencyjność kosztową oraz spełnić rosnące wymagania w zakresie ochrony środowiska.

Aktualne badania potwierdzają, że od dwóch lat w przemyśle spożywczym trwa ożywienie produkcyjne. Wartość produkcji sprzedanej sektora wzrasta o kilka procent rocznie. Czynnikiem determinującym rozwój sektora był dotychczas nie tylko popyt eksportowy, ale i wewnętrzny. Większy popyt na żywność w 2022 r. był m.in. wynikiem wzmożonej migracji z Ukrainy (szacuje się, że saldo tegorocznej migracji wyniosło około 1,8–2,0 mln ludności). Konsumenty już w pandemii zaczęli ponadto zwracać większą uwagę nie tylko na funkcjonalność artykułów spożywczych, ale również na ich walory prozdrowotne. Zaczęli doceniać żywność ekologiczną, naturalną, produkowaną metodami zrównoważonymi. Szansą na rozwój i wzrost produkcji sektora jest dostosowanie podaży artykułów żywnościowych do zmieniającego się popytu nie tylko wewnętrznego, ale i zagranicznego.

Warunki funkcjonowania firm spożywczych w ostatnich latach były trudne. Ceny surowców rolnych i energetycznych wzrosły nawet kilkakrotnie, a ich dostępność zmalała ze względu na sankcje nakładane na Rosję. Dotychczas producenci żywności wspierani rządowymi tarczami ochronnymi radzili sobie jednak całkiem nieźle. Ich wyniki ekonomiczno-finansowe i aktywność inwestycyjna były względnie zadowalające. Wyjątkiem jedynie była branża rybna, w której wynik finansowy za trzy kwartały 2022 r. był ujemny. Pozostałe branże generowały zysk po opodatkowaniu na poziomie 2–16% przychodów. Aktywność inwestycyjna firm spożywczych była zbliżona do ubiegłorocznej, gdyż realne nakłady na zakup środków trwałych tylko minimalnie były większe niż w 2021 r. Istniało jednak duże zróżnicowanie międzybranżowe.

Jednym z głównych czynników rozwoju przemysłu spożywczego w Polsce w ostatnich latach był napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ). Kapitał zagraniczny przyczynił się do modernizacji i restrukturyzacji poszczególnych firm przetwórstwa spożywczego, a przez transfer technologii i innowacji do unowocześnienia całego sektora. Po przystąpieniu Polski do UE polscy producenci żywności stali się bardziej konkurencyjni i mogli sprostać silnej konkurencji na rynku unijnym. Popyt na polską żywność szybko rósł, co sprzyjało dalszemu napływowi BIZ do przemysłu spożywczego. Napływ ten wynikał głównie z reinwestowanych zysków. Oznacza to, że filie zagranicznych firm coraz częściej stają przed potrzebą zwiększenia mocy produkcyjnych wskutek rosnącego popytu na wytwarzane w nich produkty. Na koniec 2021 r. skumulowana wartość BIZ w przemyśle spożywczym w Polsce sięgnęła 11,8 mld euro.

Funkcjonowanie w ramach jednolitego rynku europejskiego przyczyniło się też do zwiększenia poziomu umiędzynarodowienia polskich przedsiębiorstw przemysłu spożywczego – z jednej strony poprzez eksport, a z drugiej poprzez ich inwestycje bezpośrednie w przemyśle spożywczym za granicą. Dzięki temu firmy z branży spożywczej mogły umocnić swoją pozycję konkurencyjną na rynku międzynarodowym. Wartość skumulowanych inwestycji bezpośrednich polskich firm spożywczych za granicą na koniec 2021 r. wyniosła 509 mln euro i była o ok. 2/3 wyższa niż przed rokiem. Jak dotąd, przedsiębiorstwa koncentrowały swoją ekspansję inwestycyjną głównie na krajach Europy Środkowej i Wschodniej. Mimo licznych obaw, zakłócenia w światowej gospodarce związane z pandemią COVID-19 i wojną w Ukrainie nie wpłynęły negatywnie na działalność inwestycyjną w przemyśle spożywczym w Polsce.

W dotychczas realizowanych strategiach rozwoju przedsiębiorstw sektora przetwórstwa spożywczego szczególną uwagę zwracano na kwestie bezpieczeństwa żywności oraz jakości produktów. Ważnym narzędziem implementacji zrównoważonego podejścia do rozwoju firm stało się wdrażanie standardów w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu. Obecnie coraz większe znaczenie przypisuje się czynnikom środowiskowym, społecznym oraz związanemu z nimi łaadowi korporacyjnemu, które to czynniki będą oddziaływać na długoterminowe wyniki firm. Zachodząca transformacja w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ), wpisująca się w zasady odpowiedzialnego i zrównoważonego rozwoju, stawia więc przed sektorem przetwórstwa spożywczego wiele wyzwań, ale również tworzy szanse na zwiększenie jego konkurencyjności. Sektor przemysłu spożywczego wykazuje duże możliwości wdrożenia modelu GOZ, gdyż podstawą jego działalności jest przetwórstwo odnawialnych surowców biologicznych na żywność, pasze, materiały i energię. Produkty uboczne i biologiczne odpady mogą być wykorzystywane jako surowce paszowe i energetyczne, a także jako nawozy organiczne. Jedną z ważniejszych branż w tym sektorze jest mleczarstwo. Obserwowany dynamiczny rozwój branży mleczarskiej, skutkujący wzrostem zużycia wody i ilości odprowadzanych ścieków oraz zwiększeniem produkcji odpadów, powoduje konieczność wdrażania w przedsiębiorstwach przemysłu mleczarskiego innowacyjnych rozwiązań ograniczających ich negatywny wpływ na środowisko. Takim rozwiązaniem, służącym zwiększeniu efektywności wykorzystania zasobów, ograniczeniu ilości wytwarzanych ścieków i odpadów może być zamykanie pętli energetycznych i materiałowych.

Implementacja koncepcji GOZ wiąże się jednak z licznymi barierami utrudniającymi czy opóźniającymi realizację tego procesu. Konieczność przeprowadzenia głębokich zmian modernizacyjnych i strukturalnych w sektorze będzie wymagała dużych nakładów inwestycyjnych na działalność innowacyjną, których niektóre przedsiębiorstwa nie będą w stanie same sfinansować. Tak więc niezbędne będzie wsparcie tych działań ze źródeł zewnętrznych, w tym finansowanie środkami publicznymi. W przypadku inwestycji środowiskowych barierą absorpcji jest także niewielki dostęp do wiedzy i systemu zachęt. Występują również niespójności w zakresie przepisów prawnych, które utrudniają przedsiębiorstwom sprawne przejście na model GOZ. Mimo tych przeszkód nie brak przykładów wdrażania rozwiązań GOZ w sektorze przetwórstwa spożywczego. Przede wszystkim możliwość redukcji ilości odpadów oraz ponowne ich wykorzystanie traktowane jest jako najskuteczniejsza metoda zwiększania wydajności zasobów oraz ograniczania negatywnego wpływu

odpadów na środowisko. Podejmowane przez sektor przetwórstwa spożywczego działania zmierzające do transformacji w kierunku GOZ powinny być traktowane jako konieczność. Przedsiębiorcy niespełniający nowych, wysokich kryteriów środowiskowych mogą bowiem znaleźć się na pozycji przegranej, zwłaszcza w kontekście wyzwań związanych z Europejskim Zielonym Ładem (EZŁ) i strategią „Od pola do stołu”.

Przemysł spożywczy – podobnie jak wszystkie inne branże – stoi także przed ogromnym wyzwaniem, jakim jest transformacja cyfrowa przedsiębiorstw. Cyfryzacja jest jednym z celów wskazywanych w Europejskim Zielonym Ładzie i strategii „Od pola do stołu”. Podkreśla się, że szersze wykorzystanie technologii cyfrowych w sektorze rolno-spożywczym jest konieczne dla osiągnięcia neutralności klimatycznej Europy oraz celów w zakresie zrównoważonego rozwoju. W 2021 r. liczba podmiotów, które stosowały bardziej zaawansowane rozwiązania cyfrowe wyniosła w Polsce tylko 400 (ok. 8% wszystkich przedsiębiorstw sektora zatrudniających powyżej 9 osób). Analiza kierunków wykorzystania rozwiązań cyfrowych pokazuje dodatkowo, że dotychczasowe działania tylko częściowo powiązane były z celami środowiskowymi i w zakresie zrównoważonego rozwoju. Technologie cyfrowe wykorzystywane były głównie do rozwoju nowych produktów, poprawy efektywności strategii marketingowych i zwiększania sprzedaży. W niewielkim stopniu wykorzystywane były rozwiązania skierowane na integrację procesów poza zakładem, w szczególności rozwiązania koncentrujące się na monitoringu przepływu produktów w łańcuchu dostaw żywności. Niewystarczające było również wykorzystanie Internetu Rzeczy do optymalizowania zużycia energii w ramach zakładów. Można więc powiedzieć, że przedsiębiorstwa sektora w Polsce wciąż stoją przed wyzwaniem opracowania strategii cyfryzacji, które godziłyby cele sprzedażowe i finansowe z celami środowiskowymi i społecznymi wskazywanymi w EZŁ i w strategii „Od pola do stołu”.

W 2023 r. sektor przetwórstwa spożywczego stanie zatem przed wieloma wyzwaniami, które mogą sprawić, że obniży się dynamika jego rozwoju, a także zmniejszy się wolumen eksportu rolno-spożywczego. Co prawda ceny surowców i półproduktów zaczęły w ostatnim okresie spadać, ale planowane kolejne podwyżki cen energii, wysoka presja na wzrost wynagrodzeń, konieczność realizacji potężnych inwestycji środowiskowych sprawią, że koszty ponoszone przez producentów żywności nadal będą rosnąć, chociaż prawdopodobnie w wolniejszym tempie. Wzrost kosztów wytwarzania wpłynie na wzrost cen produktów oferowanych konsumentom zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych, co oznaczać będzie spadek przewag kosztowo-cenowych polskich producentów żywności. Jest to szczególnie niebezpieczne, gdyż wskaźnik orientacji eksportowej przemysłu spożywczego jest wysoki (ok. 40–45%), a polscy producenci konkurują za granicą głównie niższymi cenami. Wzrost cen może osłabić przewagi konkurencyjne producentów i zmniejszyć zagraniczny popyt na polskie produkty żywnościowe.

TEMAT BADAWCZY II**EFEKTYWNOŚĆ FUNKCJONOWANIA
PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W ROLNICTWIE
Z PODKREŚLENIEM ICH MIEJSCA
W ŁAŃCUCHU ŻYWNOŚCIOWYM
I PROBLEMATYKI EKOLOGICZNEJ****KIEROWNIK TEMATU:**

dr hab. Aldona Skarżyńska, prof. IERiGŻ-PIB

ZADANIA BADAWCZE REALIZOWANE W RAMACH TEMATU:

1. Ocena działalności gospodarstw służących lepszemu ochronie środowiska i przeciwdziałaniu zmianom klimatu w kontekście strategii Europejskiego Zielonego Ładu.
2. Produkcja, koszty i dochody z produkcji wybranych produktów rolniczych.
3. Identyfikacja łańcucha wartości wybranych produktów ogrodnictwa.
4. Sytuacja w poszczególnych segmentach rynku owoców i warzyw.

ZADANIE NR 1**OCENA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARSTW
SŁUŻĄCYCH LEPSZEJ OCHRONIE ŚRODOWISKA
I PRZECIWDZIAŁANIU ZMIANOM KLIMATU W KONTEKŚCIE STRATEGII
EUROPEJSKIEGO ZIELONEGO ŁADU****KIEROWNIK ZADANIA:**

dr inż. Marek Zieliński

WYKONAWCY:

mgr inż. Marcin Adamski

dr hab. Sebastian Jarzębowski, prof. IERiGŻ-PIB

prof. dr hab. Wojciech Józwiak

mgr Zofia Mirkowska

mgr Jolanta Sobierajewska

dr inż. Marek Zieliński

prof. dr hab. Wojciech Ziętara

dr Agata Żak

1. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 1

1.1. Cel badań

W 2022 r. celem realizowanych badań było ustalenie stanu i kierunków rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. Zobrazowano także cechy krajowego rolnictwa z obszarów z różnym nasyceniem użytków rolnych (UR) z ekstensywną organizacją produkcji prowadzoną w otoczeniu cennych komponentów środowiska przyrodniczego i spełniających wymogi UE w ramach obszarów High Nature Value farmlands (HNvf). Poza tym analizie poddano kierunek i siłę zachodzących zmian w rolnictwie na obszarach ze szczególnie dużym nasyceniem obszarów ONW (ang. ANCs) w Polsce.

1.2. Opis zrealizowanych prac

Analizę stanu i kierunków rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce, w tym wspieranego w ramach WPR UE przeprowadzono w oparciu o dane Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS) za lata 2004–2020 oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wygenerowane z wniosków gospodarstw rolnych ubiegających się o płatności bezpośrednie i ekologiczne w ramach kampanii 2010–2021.

Cechy krajowego rolnictwa z obszarów HNvf i ONW ustalono w oparciu o dane z IUNG PIB oraz ARiMR, które pochodziły z wniosków gospodarstw rolnych ubiegających się o płatności bezpośrednie w ramach kampanii za 2016 i 2021 r. i zestawionych w ujęciu gmin. Poza tym analizowano dane z systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt (IRZ) ARiMR, które dotyczyły liczby i obsady zwierząt gospodarskich (bydła, trzody chlewnej, kóz i owiec) w przeliczeniu na 1 ha UR za 2016 i 2021 r. w ujęciu gmin.

Ocenę sytuacji ekonomicznej gospodarstw ekologicznych, a także gospodarstw z obszarów HNvf i ONW dokonano w oparciu o dane z gospodarstw rolnych prowadzących nieprzerwanie rachunkowość w systemie FADN (System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych) w latach 2018–2020.

1.3. Opis najważniejszych osiągnięć

W Polsce występuje silne zróżnicowanie terytorialne warunków przyrodniczych do gospodarowania w rolnictwie i duży udział obszarów o trudnych warunkach oraz z ograniczonymi możliwościami prowadzenia intensywnej produkcji rolniczej, których częstym atutem jest duża cenność i różnorodność krajobrazu. Ustalono, że system rolnictwa ekologicznego może stanowić szansę rozwoju rolnictwa w regionach kraju z trudnymi warunkami do gospodarowania. To stwierdzenie znajduje odzwierciedlenie w tendencjach, jakie zachodzą w rolnictwie w gminach z utrudnieniami do gospodarowania, gdzie obecny udział powierzchni zajętej pod produkcję ekologiczną wspartą w ramach WPR UE w łącznej powierzchni UR jest ponad dwukrotnie większy niż w gminach z warunkami lepszymi.

Ochrona środowiska przyrodniczego i dostarczanie przez rolnictwo społeczeństwu środowiskowych dóbr publicznych nie jest możliwe bez zapewnienia dobrej kondycji obszarów o dużej cenności przyrodniczej, w tym obszarów z rolnictwem spełniającym w UE kryteria HNvf.

W Polsce udział UR spełniających kryteria HNVf waha się obecnie w granicach od 12,5 do 27,1% ogólnej powierzchni UR. Świadczy to o istotnym udziale krajowego rolnictwa w sposób szczególny troszczącego się o środowisko przyrodnicze. Należy zauważyć, że jedną z mocnych stron obszarów HNVf, na tle obszarów pozostałych w kraju, jest większy udział UR z produkcją ekologiczną w ogólnej powierzchni UR. Gospodarstwa z obszarów HNVf charakteryzują się często mniejszymi ponoszonymi kosztami ogółem w przeliczeniu na 1 ha UR, co skutkuje mniejszą intensywnością produkcji. W ich przypadku mniejsza intensywność produkcji wiąże się na ogół z mniejszą produktywnością pracy i ziemi. W rezultacie gospodarstwa z tych obszarów uzyskują zazwyczaj mniejsze dochody w przeliczeniu na jednostkę powierzchni UR.

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono, że w Polsce na obszarach ONW stawki dopłat ONW przyczyniają się do redukcji procesów przekazywania użytków rolnych na cele nierolnicze. Z kolei duży udział obszarów Natura 2000 z obligatoryjnymi ograniczeniami dla działalności rolniczej uciążliwej dla środowiska przyrodniczego, ogranicza niekorzystny jej wpływ na jego stan. Potwierdza to występujący na obszarach ONW, na tle obszarów pozostałych, większy udział obszarów z rolnictwem ekstensywnym spełniającym kryteria HNVf oraz z produkcją ekologiczną. Ustalono, że gospodarstwa z obszarów ONW uzyskują względem gospodarstw pozostałych często mniejsze dochody w przeliczeniu na jednostkę powierzchni UR oraz cechują się mniejszą skłonnością do realizacji inwestycji rozwojowych. Tylko gospodarstwa o większej sile ekonomicznej z tych obszarów są w stanie realizować inwestycje powiększające ich stan posiadania.

1.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Komisja Europejska wyraża obecnie gotowość i wolę do zdecydowanego wzmocnienia dotychczasowych wysiłków na rzecz ochrony obszarów ONW, a także obszarów o dużej cennie przyrodniczej. Służy temu strategia Europejskiego Zielonego Ładu (EZŁ) z 2019 r. oraz jej strategii tematyczne, w tym szczególnie Strategia glebowa UE do 2030 r., oraz w nieco mniejszym stopniu także Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia, strategia „Od pola do stołu” oraz nowa strategia w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu. Poza tym KE widzi duży potencjał ochrony tych obszarów w ramach WPR 2023–2027, która w porównaniu do obecnej WPR w jeszcze większym stopniu wspierać będzie gospodarstwa rolne w podejmowaniu dodatkowych działań na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego i klimatu, w tym szczególnie na obszarach cechujących się trudnymi warunkami do gospodarowania oraz o dużej cennie przyrodniczej. Przeprowadzone analizy wskazują, że jedną z ważnych szans dalszego trwania i rozwoju gospodarstw z obszarów ONW i HNVf w kraju jest rozwój w nich produkcji ekologicznej. To stwierdzenie znajduje odzwierciedlenie w tendencjach, jakie obecnie zachodzą w rolnictwie z tych obszarów. Należy podkreślić, że rolnictwo z obszarów ONW i HNVf ma duże predyspozycje do godzenia funkcji produkcyjnych z działaniami na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego oraz dostarczania społeczeństwu środowiskowych dóbr publicznych. Wyniki zrealizowanych dotychczas analiz są w stanie pomóc Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi w efektywnym wsparciu gospodarstw rolnych z obszarów ONW i o dużej cennie przyrodniczej w ramach WPR UE.

ZADANIE NR 2

PRODUKCJA, KOSZTY I DOCHODY Z PRODUKCJI WYBRANYCH PRODUKTÓW ROLNICZYCH

KIEROWNIK ZADANIA:

dr inż. Irena Augustyńska

WYKONAWCY:

mgr Łukasz Abramczuk

dr inż. Irena Augustyńska

mgr Magdalena Czułowska

mgr Monika Goławska

dr hab. Aldona Skarżyńska, prof. IERiGŻ-PIB

2. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 2

2.1. Cel badań

Celem badań była ocena opłacalności produkcji wybranych produktów rolniczych, określenie stopnia opłaty nakładów pracy własnej (rolnika i członków rodziny) poniesionych na ich produkcję oraz identyfikacja czynników determinujących uzyskane efekty ekonomiczne. Badania obejmowały 9 produktów, tj. pszenicę ozimą, żyto, jęczmień jary, kukurydzę uprawianą na ziarno suche, rzepak ozimy, buraki cukrowe, mleko krowie, żywiec wołowy i żywiec wieprzowy.

2.2. Opis zrealizowanych prac

Zgromadzono dane źródłowe charakteryzujące przychody i koszty produkcji produktów rolniczych wytypowanych do badań. Korzystając z danych GUS, ARiMR, MRiRW i z innych źródeł określono wskaźniki zmian plonów roślin, wydajności zwierząt, cen produktów rolnych i środków produkcji oraz poziomu dopłat w 2021 r. w relacji do 2020 r.

Wskaźniki te posłużyły do wykonania rachunków symulacyjnych wyników produkcyjno-ekonomicznych badanych produktów rolniczych. Ocenie poddano wielkość i wartość produkcji, poziom poniesionych kosztów i uzyskanych dochodów, ekonomiczną efektywność produkcji, a także stopień opłaty nakładów pracy własnej poniesionych na wytworzenie produktów. Wyniki badań przedstawiono średnio w próbie badawczej gospodarstw wytwarzających poszczególne produkty oraz w grupach gospodarstw wydzielonych według skali ich produkcji.

2.3. Opis najważniejszych osiągnięć

W latach 2020–2021 średnio w próbie badawczej oraz w wydzielonych przedziałach skali, uprawa pszenicy ozimej, żyta, jęczmienia jarego, kukurydzy na ziarno, rzepaku ozimego, buraków cukrowych oraz produkcja mleka krowiego była ekonomicznie efektywna (miarą

był wskaźnik opłacalności). W przypadku żywca wołowego w obu latach badań próg opłacalności został przekroczony tylko przy produkcji na dużą skalę, natomiast w 2021 r. także średnio w próbie badawczej. W szczególnie niekorzystnej sytuacji byli producenci żywca wieprzowego, w obu latach badań jego produkcja była ekonomicznie nieefektywna.

Wyniki badań wskazują, że w 2021 r. w odniesieniu do 2020 r. wzrósł dochód bez dopłat oraz dochód liczony łącznie z dopłatami z uprawy wszystkich ww. roślin. Był to głównie efekt wzrostu wartości produkcji (przychodów), na co wpływ miały wyższe ceny sprzedaży produktów, a w przypadku kukurydzy, rzepaku i buraków cukrowych także wyższe plony. Dynamika wzrostu przychodów była silniejsza niż dynamika wzrostu kosztów uprawy.

W 2021 r. dochód z produkcji mleka krowiego (bez dopłat i po ich doliczeniu) także był wyższy niż w 2020 roku. Zdecydowała o tym wyższa wydajność mleczna krów oraz wyższa cena sprzedaży mleka. Sytuacja dochodowa żywca wołowego w 2021 r. była korzystniejsza niż rok wcześniej. Przyczynił się do tego znaczny wzrost ceny sprzedaży żywca. Jednak całkowite pokrycie kosztów było możliwe tylko średnio w próbie badawczej i przy dużej skali produkcji. Natomiast przy małej i średniej skali, produkcja żywca wołowego generowała stratę, dochód nie został zrealizowany. Produkcja żywca wieprzowego w obu latach badań generowała stratę zarówno średnio w próbie badawczej gospodarstw, jak i w trzech przedziałach skali produkcji producenci nie uzyskali dochodu. W 2021 r. strata była większa niż rok wcześniej, wpływ na to miał spadek ceny sprzedaży żywca oraz wyższe koszty jego produkcji.

Inny aspekt badań to analiza wyników ekonomicznych produkcji rzepaku ozimego w gospodarstwach najłabszych, średnich i najlepszych (gospodarstwa pogrupowano według wzrastającego poziomu nadwyżki bezpośredniej uzyskanej z uprawy rzepaku) oraz określenie głównych czynników determinujących opłacalność jego uprawy. Wyniki analiz wskazują, że znacząco na poziom dochodu z produkcji rzepaku ozimego wpłynęła wysokość kosztów bezpośrednich. Znajomość kosztów oraz głównych czynników je kształtujących jest obszarem, w którym możliwa jest duża ingerencja producenta. Produkcja rzepaku ozimego może być opłacalna, pod warunkiem że gospodarstwa prawidłowo zidentyfikują mocne i słabe strony jego uprawy i postawią na poprawę efektywności technicznej.

2.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Wyniki badań są ważnym źródłem informacji dla podmiotów decyzyjnych rządu, ośrodków doradztwa rolniczego, organizacji rolniczych, instytucji naukowych i osób prywatnych. Wykorzystywane są do przygotowania opracowań i ekspertyz dla instytucji państwowych. Pomocne są przy podejmowaniu w gospodarstwach rolnych decyzji zarządczych, np. jakie produkty wytwarzać i przy jakiej intensywności produkcji. Są źródłem cennych informacji i sprzyjają poszerzaniu wiedzy z zakresu ekonomiki produkcji i zarządzania gospodarstwem oraz podnoszeniu innowacyjności i konkurencyjności produkcji w gospodarstwach rolnych.

ZADANIE NR 3

IDENTYFIKACJA ŁAŃCUCHA WARTOŚCI WYBRANYCH PRODUKTÓW OGRODNICZYCH

KIEROWNIK ZADANIA:

dr inż. Łukasz Zaremba

WYKONAWCY:

mgr inż. Tomasz Smoleński

dr inż. Łukasz Zaremba

3. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 3

3.1. Cel badań

Celem zadania była identyfikacja łańcucha wartości na przykładzie jabłek, soku jabłkowego oraz wybranych gatunków warzyw. Badania prowadzono, mając na uwadze m.in. konieczność poprawy świadomości producentów w odniesieniu do kształtowania się sytuacji na poszczególnych ogniwach łańcucha marketingowego oraz przydatność wyników analiz dla administracji państwowej (MRiRW) do określania polityki rolnej.

3.2. Opis zrealizowanych prac

Zgromadzono dane ilościowe i wartościowe pozwoliły na ocenę sytuacji w poszczególnych segmentach sektora ogrodniczego. Dane te pochodziły ze źródeł krajowych (GUS, ZEGRIo) i zagranicznych (FAOSTAT, Eurostat, Comtrade, IHS Markit). Prowadzono cotygodniowy monitoring cen skupu jabłek i warzyw w zakładach przetwórczych oraz w spółdzielniach ogrodniczych. Ceny te analizowano w relacji do cen hurtowych uzyskanych z MRiRW i z GUS-u, a także cen detalicznych z GUS-u. Na podstawie dostępnych danych wtórnych oraz wyników uzyskanych w badaniach zweryfikowano modele łańcucha wartości dla badanych produktów. Ocenie poddano wzajemne relacje cen w kolejnych ogniwach łańcucha marketingowego. Na podstawie uzyskanych informacji sformułowano wnioski i rekomendacje o charakterze aplikacyjnym.

3.3. Opis najważniejszych osiągnięć

Z badań wynika, że w 2022 r. sytuacja na rynku jabłek w Polsce była w dużym stopniu determinowana przez wojnę w Ukrainie. Z powodu załamania się dotychczasowych kanałów dystrybucji na rynki wschodnie zaburzeniu uległa równowaga podażowo-popytowa w kraju. W konsekwencji w I kwartale 2022 r. ceny skupu jabłek w I klasie jakości przeznaczonych do spożycia bezpośredniego oferowane sadownikom przez podmioty handlowe były o 16% niższe w porównaniu z I kwartałem 2021 r. Średnia cena jabłek w I kwartale 2022 r. ukształtowała się na poziomie 1,21 zł/kg.

Cena jabłek skupowanych przez zakłady przetwórcze do produkcji koncentratu, w I kwartale 2022 r. wyniosła 0,53 zł/kg (loco zakład), tj. o 11% mniej niż w I kwartale 2021 r., a cena

jabłek do obierania zmniejszyła się w tym czasie z 0,75 zł/kg do 0,65 zł/kg (loco zakład). Pod koniec I kwartału w 2022 r. zaobserwowano większe zapotrzebowanie na produkty spożywcze o dłuższej przydatności do spożycia, większy popyt stymulował tendencję wzrostową cen jabłek kierowanych do przemysłu.

W I kwartale 2022 r., wobec analogicznego okresu w 2021 r., na rynku warzyw świeżych najbardziej wzrosły ceny kapusty białej (o 214%), kapusty czerwonej (o 203%), kapusty włoskiej (o 111%) i buraków (o 108%). Wzrosły także ceny kapusty pekińskiej, selerów, marchwi i cebuli (o 73%). Ceny większości gatunków warzyw gruntowych z przechowywania, w tym szczególnie warzyw kapustnych, wykazywały od pierwszych tygodni wiosennych tendencję wzrostową, powodem była mniejsza podaż na rynku dobrej jakości produktów.

W I kwartale 2022 r., w porównaniu z I kwartałem 2021 r., wzrosły ceny skupu (loco zakład): kapusty białej (o 140% do 0,78 zł/kg), cebuli białej obieranej (o 70% do 1,63 zł/kg), buraków ćwikłowych (o 53% do 0,45 zł/kg), selerów (o 41% do 1,33 zł/kg), marchwi na kostkę (o 35% do 0,37 zł/kg), cebuli w łusce (o 26% do 0,65 zł/kg) i marchwi na plastry (o 23% do 0,49 zł/kg).

W III kwartale 2022 r., wobec analogicznego okresu w 2021 roku, na rynku produktów świeżych wzrosła cena kapusty białej (o 90% do 2,99 zł/kg), cebuli (o 60% do 1,54 zł/kg), selerów (o 58% do 3,47 zł/kg), brokułów (o 45% do 3,17 zł/kg), kapusty czerwonej (o 34% do 2,64 zł/kg), buraków ćwikłowych (o 31% do 1,41 zł/kg) i ogórków spod osłon (o 22% do 3,16 zł/kg). Niższa w tym okresie była cena pietruszki (o 42%) i marchwi (o 3%).

W III kwartale 2022 r. w zakładach przetwórczych większość gatunków warzyw skupowano po wyższych cenach niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Największy wzrost cen w zakładach przetwórczych odnotowano w przypadku cebuli obieranej (o 88% do 2,14 zł/kg). Cena pomidorów do mrożenia zwiększyła się o 69% (do 0,90 zł/kg), papryki zielonej wzrosła o 48% (do 2,10 zł/kg), brokułów różyczkowanych o 47% (do 3,01 zł/kg), ogórków do kwaszenia o 43% (do 2,69 zł/kg), rabarbaru o 40% (do 1,13 zł/kg), a kalafiorów różyczkowanych o 36% (do 1,84 zł/kg).

3.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Wyniki analiz są pomocne uczestnikom rynku w podejmowaniu decyzji gospodarczych. Wykorzystywane są także przez administrację rządową do oceny bieżącej sytuacji rynkowej, w tym podczas rozpatrywania możliwości zastosowania mechanizmów wsparcia uczestników łańcucha marketingowego. Prowadzone badania umożliwiają podejmowanie działań mających na celu łagodzenie skutków wahań cen w poszczególnych segmentach sektora ogrodniczego.

ZADANIE NR 4

SYTUACJA W POSZCZEGÓLNYCH SEGMENTACH RYNKU OWOCÓW I WARZYW

KIEROWNIK ZADANIA:

mgr Anna Bugała

WYKONAWCY:

dr hab. Bożena Nosecka, prof. IERiGŻ-PIB

mgr inż. Tomasz Smoleński

dr inż. Łukasz Zaremba

mgr Anna Bugała

dr hab. Mariola Kwasek, prof. IERiGŻ-PIB

dr hab. Iwona Szczepaniak, prof. IERiGŻ-PIB

4. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 4

4.1. Cel badań

Celem badań było określenie wpływu wahań plonów oraz zbiorów w Polsce i innych krajach na kondycję ekonomiczną podmiotów rynku, a także na zmiany w przetwórstwie, handlu zagranicznym oraz spożyciu owoców, warzyw i ich przetworów.

4.2. Opis zrealizowanych prac

Gromadzenie danych statystycznych dotyczących ilościowych i wartościowych mierników pozwalających na ocenę sytuacji w poszczególnych segmentach sektora ogrodniczego. Dane te pochodziły ze źródeł krajowych – głównie GUS-u, ale też gromadzonych w ZEGRIo oraz ze źródeł zagranicznych (Comtrade, Faostat, Eurostat, IHS Markit).

Pozyskanie informacji od uczestników sektora – głównie zakładów przetwórczych.

Wykonanie eksperckiej oceny wpływu zmian zbiorów na sytuację w poszczególnych segmentach rynku.

W trakcie realizacji zadania uwzględniono wstępne i ostateczne wyniki Powszechnego Spisu Rolnego dotyczące zmian struktury podmiotowej gospodarstw ogrodniczych w Polsce.

4.3. Opis najważniejszych osiągnięć

W ostatnich dziesięciu latach (2013–2022) współczynnik zmienności zbiorów owoców wyniósł 15,0%, a warzyw 7,9%. W odniesieniu do jabłek, dominujących w produkcji owoców, wskaźnik ten kształtował się na poziomie 15,9%, a kapusty mającej największy udział w zbiorach warzyw – 18,5%. Zbiory owoców były najmniejsze w 2017 r. (3,15 mln ton), a największe w 2018 r. (5,07 mln ton). Poziom produkcji warzyw najwyższy był w 2014 r. (4,64 mln ton), a najmniejszy w 2015 r. (3,79 mln ton).

Z wielkością plonów i zbiorów niemal funkcyjnie powiązany był kierunek zmian cen owoców i warzyw oferowanych producentom zarówno w dostawach na rynek produktów przeznaczonych do bezpośredniej konsumpcji, jak i do przetwórstwa. Czynnikiem korygującym wysokość cen skupu w dostawach do zakładów przetwórczych oferujących produkty na rynku światowym jest poziom podaży w krajach będących czołowymi uczestnikami rynku międzynarodowego.

Wahania plonów i zbiorów decydują o wielkości produkcji przetworów owocowych i warzywnych. Wpływ ten w latach małej podaży krajowej ograniczany jest większym importem oraz zmianami struktury produkcji. Elastyczność funkcjonowania firm przetwórczych decyduje o mniejszych niż producentów rolnych zmianach ich kondycji ekonomicznej.

Mniejszy niż w odniesieniu do przetwórstwa jest wpływ zmienności plonów i zbiorów na wielkość eksportu produktów ogrodnich oraz ich spożycie. Skala eksportu w dużym stopniu zależy od popytu na rynkach zagranicznych, a konsumpcji od popytu na rynku wewnętrznym. Popyt w kraju kształtowany jest przede wszystkim poziomem dochodów konsumentów.

W sezonie 2021/2022 o rozmiarach produkcji przetworów owocowych i warzywnych oraz wynikach handlu zagranicznego świeżymi i przetworzonymi owocami i warzywami decydowała nie tylko wysokość krajowych plonów i zbiorów, ale także trwająca pandemia COVID-19 oraz wojna w Ukrainie. W rezultacie przy relatywnie wysokich zbiorach owoców i warzyw w Polsce, w porównaniu z sezonem poprzednim, wzrosła produkcja większości przetworów owocowych i warzywnych oraz ich eksport. W sezonie 2022/2023 wielkości te nie będą znacząco odbiegały od poziomu z sezonu poprzedniego. W wyniku utrudnień w handlu (m.in. embargo nałożone przez Białoruś na przywóz wielu produktów ogrodnich i nowe zasady dotyczące transakcji importowych wprowadzone przez Bank Centralny Egiptu) zmniejszy się może eksport jabłek z Polski. Wzrost zapotrzebowania na świeże warzywa na rynku ukraińskim (głównie na kapustę, cebulę, marchew i pozostałe warzywa korzeniowe) zadecydować może o zwiększeniu eksportu tych produktów.

4.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Wyniki analiz wykorzystywane są przez uczestników rynku przy podejmowaniu decyzji gospodarczych. Dotyczy to głównie analiz obejmujących krótkoterminowe prognozy rynkowe. Analizy są przydatne również organom administracji rządowej w zakresie wsparcia sektora, m.in. w odniesieniu do działań dotyczących ograniczenia wahań cen plonów owoców i warzyw oraz łagodzenia skutków tych wahań dla funkcjonowania podmiotów działających w poszczególnych segmentach sektora ogrodniczego.

STRESZCZENIE TEMATU II

EFEKTYWNOŚĆ FUNKCJONOWANIA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W ROLNICTWIE Z PODKREŚLENIEM ICH MIEJSCA W ŁAŃCUCHU ŻYWNOŚCIOWYM I PROBLEMATYKI EKOLOGICZNEJ

Efektom prac naukowo-badawczych realizowanych w 2022 r. w temacie *Efektywność funkcjonowania podmiotów gospodarczych w rolnictwie z podkreśleniem ich miejsca w łańcuchu żywnościowym i problematyki ekologicznej* były między innymi:

- publikacja 24 artykułów w recenzowanych czasopismach naukowych wymienionych w wykazie MEiN z dn. 01.12.2021 r.;
- publikacja jednej recenzowanej monografii naukowej, wydanej w IERiGŻ-PIB;
- autorstwo i współautorstwo 18 rozdziałów w trzech recenzowanych monografiach naukowych, wydanych w IERiGŻ-PIB;
- redakcja naukowa 3 recenzowanych monografii, wydanych w IERiGŻ-PIB;
- publikacja 24 opracowań określonych jako „inne publikacje naukowe” oraz publikacja 28 artykułów popularnonaukowych;
- przygotowanie 32 ekspertyz i dziewięciu recenzji wydawniczych;
- wygłoszono 19 referatów na konferencjach i seminariach oraz udzielono 38 wywiadów.

Celem badań w ramach zadania 1 było:

1. ustalenie kierunków rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce w ramach Europejskiego Zielonego Ładu;
2. wskazanie cech rolnictwa z obszarów z różnym nasyceniem użytków rolnych (UR) z ekstensywną organizacją produkcji prowadzoną w otoczeniu cennych komponentów środowiska przyrodniczego;
3. ustalenie kierunku i siły zmian zachodzących w rolnictwie na obszarach ONW w Polsce.

Analizę kierunków rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce przeprowadzono, korzystając z danych Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS) oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Cechy krajowego rolnictwa z obszarów High Nature Value farmlands (HNVf) i ONW ustalono, korzystając z danych ujętych według gmin, a pozyskanych z Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowego Instytutu Badawczego (IUNG PIB) i ARiMR. Analizie poddano także dane z systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt (IRZ) ARiMR, które dotyczyły liczby i obsady zwierząt gospodarskich w przeliczeniu na 1 ha UR. Natomiast ocenę sytuacji ekonomicznej gospodarstw ekologicznych oraz gospodarstw z obszarów HNVf i ONW przeprowadzono, wykorzystując dane z gospodarstw prowadzących nieprzerwanie rachunkowość w systemie FADN (System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych) w latach 2018–2020.

Wyniki badań wykazały, że w Polsce występuje silne zróżnicowanie terytorialne warunków przyrodniczych i duży udział obszarów o trudnych warunkach i z ograniczonymi możliwościami prowadzenia intensywnej produkcji rolniczej. System rolnictwa ekologicznego może być szansą dla rozwoju rolnictwa w regionach kraju z trudnymi warunkami do gospodarowania. W Polsce udział UR spełniających kryteria HNVf waha się obecnie w granicach od 12,5 do 27,1% ogólnej powierzchni UR. Jedną z mocnych stron obszarów HNVf, na tle obszarów pozostałych, jest większy udział UR z produkcją ekologiczną w ogólnej powierzchni UR. Gospodarstwa z obszarów HNVf charakteryzują się często mniejszą intensywnością produkcji, w rezultacie zwykle uzyskują mniejsze dochody na jednostkę powierzchni UR. Wyniki analiz wykazały, że w Polsce na obszarach ONW stawki dopłat ONW przyczyniają się do redukcji procesów przekazywania UR na cele nierolnicze. Ustalono, że gospodarstwa z obszarów ONW uzyskują względem gospodarstw pozostałych często mniejsze dochody w przeliczeniu na jednostkę powierzchni UR oraz cechują się mniejszą skłonnością do realizacji inwestycji rozwojowych. Tylko gospodarstwa o większej sile ekonomicznej z tych obszarów są w stanie realizować inwestycje powiększające ich stan posiadania.

Celem badań w zadaniu 2 było określenie opłacalności produkcji wybranych produktów rolniczych (tj. pszenicy ozimej, żyta, jęczmienia jarego, kukurydzy uprawianej na ziarno, rzepaku ozimego, buraków cukrowych, mleka krowiego oraz żywca wołowego i wieprzowego), rozpoznanie czynników determinujących uzyskane efekty ekonomiczne oraz ocena wpływu dopłat na ww. efekty w latach 2020–2021.

Miarą oceny był wskaźnik opłacalności produkcji (procentowa relacja wartości produkcji do kosztów ogółem). Z badań wynika, że na ogół w latach 2020–2021 uprawa ww. zbóż, rzepaku, buraków cukrowych oraz produkcja mleka była opłacalna. W 2021 r. średnio w próbie badawczej gospodarstw najwyższy wskaźnik opłacalności charakteryzował uprawę rzepaku (212,1%), trochę niższy pszenicy (201,1%), a następnie kolejno – uprawę żyta (179,8%), kukurydzy (178,3%) i jęczmienia (175,5%). Poziom tego wskaźnika był wyższy w porównaniu do 2020 r. – odpowiednio o: 56,0, 45,7, 37,0, 45,9, 15,1 i 21,1 pkt proc.

W 2021 r. ekonomicznie efektywna była także produkcja mleka i żywca wołowego. W przypadku mleka wskaźnik opłacalności wynosił 144,3% i poziom z roku poprzedniego przewyższał o 4,8 pkt proc. W przypadku żywca wołowego próg opłacalności został także przekroczony, wskaźnik wynosił 105,0%, podczas gdy w 2020 r. – 98,0%. Wyniki badań wykazały, że w szczególnie niekorzystnej sytuacji byli producenci wieprzowiny. Produkcja była nieopłacalna, a w 2021 r. w odniesieniu do poziomu z 2020 r. wskaźnik opłacalności obniżył się o 12,2 pkt proc. Cena sprzedaży żywca wieprzowego była zbyt niska, aby w pełni pokryć poniesione koszty. Wyniki analiz wskazują, że do poprawy wyników w przypadku zbóż, rzepaku oraz buraków cukrowych, pomimo wyższych kosztów uprawy, przyczyniła się głównie wyższa cena sprzedaży tych produktów. Natomiast w przypadku mleka na wyższy poziom przychodów wpływ miały zarówno większa wydajność mleczna krów, jak i wyższa cena sprzedaży mleka. Wsparcie dopłat miało duże znaczenie dla producentów, dopłaty zapewniły wyższy poziom dochodu, a w niektórych przypadkach pokryły stratę na dochodzie bez dopłat.

Celem badań w zadaniu 3 była identyfikacja łańcucha wartości na przykładzie jabłek, soku jabłkowego oraz wybranych gatunków warzyw. Łańcuch wartości jest koncepcją umożliwiającą

sprawną analizę mechanizmów rynkowych oraz identyfikację problemów i zagrożeń powstających między kolejnymi uczestnikami rynku biorącymi udział w handlu danym towarem.

Sytuacja na rynku jabłek w Polsce jest w dużym stopniu determinowana przez wojnę w Ukrainie. Z powodu załamania dotychczasowych kanałów dystrybucji na rynki wschodnie, zaburzeniu uległa równowaga podażowo-popytowa w kraju. W konsekwencji w I kwartale 2022 r., ceny skupu jabłek w I klasie jakości przeznaczonych do spożycia bezpośrednio oferowane sadownikom przez podmioty handlowe były o 16% niższe w porównaniu do I kwartału 2021 r. Wyższa była natomiast cena jabłek skupowanych przez zakłady przetwórcze do produkcji koncentratu. Pod koniec I kwartału 2022 r. zaobserwowano większe zapotrzebowanie na produkty spożywcze o dłuższej przydatności do spożycia, większy popyt stymulował tendencję wzrostową cen jabłek kierowanych do przemysłu. Z tego samego względu, jak również z powodu mniejszej podaży krajowej, zwiększyły się ceny większości gatunków warzyw. Trend wzrostowy utrzymał się w III kwartale 2022 r. Relatywnie słaba pozycja producentów w łańcuchu marketingowym, przy jednoczesnym dużym znaczeniu zakładów przetwórczych i sieci sklepów handlu detalicznego przyczyniła się do przejmowania części marż producentów przez te podmioty.

Przeprowadzone badania prowadzą do następujących wniosków: po pierwsze, ze względu na silną pozycję rynkową, zakłady przetwórcze oraz sieci sklepów handlu detalicznego są bardziej odporne na sygnały szokowe, które powodują zachwianie równowagi podażowo-popytowej; po drugie, ze względu na zmianę przedmiotowej struktury popytu wynikającej z wojny w Ukrainie, w największym stopniu wzrosły ceny tych produktów, które cechują się dłuższą trwałością pozbiorną.

Celem badań prowadzonych w zadaniu 4 było określenie wpływu wahań plonów i zbiorów owoców oraz warzyw w Polsce i innych krajach na kondycję ekonomiczną podmiotów rynku, a także na zmiany w przetwórstwie, handlu zagranicznym oraz spożyciu owoców, warzyw i ich przetworów. Z badań wynika, że z wielkością plonów i zbiorów niemal funkcyjnie powiązany był kierunek zmian cen owoców i warzyw przeznaczonych do konsumpcji i do przetwórstwa. Czynnikiem korygującym ceny skupu w dostawach do zakładów przetwórczych była podaż w krajach będących głównymi uczestnikami rynku międzynarodowego. Należy zauważyć, że mniejszy niż w przypadku przetwórstwa był wpływ zmienności plonów i zbiorów na wielkość eksportu produktów ogrodniczych oraz ich spożycie. Skala eksportu w dużym stopniu zależy od popytu na rynkach zagranicznych, natomiast popyt w kraju zależy głównie od dochodu konsumentów.

W sezonie 2021/2022 o rozmiarach produkcji przetworów owocowych i warzywnych oraz wynikach handlu zagranicznego decydowała wysokość krajowych plonów i zbiorów, ale także trwająca pandemia COVID-19 oraz wojna w Ukrainie. W rezultacie przy relatywnie wysokich zbiorów owoców i warzyw w Polsce – w porównaniu z sezonem poprzednim – zwiększyła się produkcja większości przetworów owocowych i warzywnych oraz ich eksport. Ocenia się, że w sezonie 2022/2023 wielkości te nie będą znacząco odbiegały od poziomu z sezonu poprzedniego. W wyniku utrudnień w handlu może jednak zmniejszyć się eksport jabłek. Natomiast wzrost zapotrzebowania na świeże warzywa na rynku ukraińskim może przyczynić się do większego ich eksportu.

TEMAT BADAWCZY III

MAKRO- I MIKROEKONOMICZNE UWARUNKOWANIA PRZEKSZTAŁCEŃ ORAZ ROZWOJU ROLNICTWA I OBSZARÓW WIEJSKICH W POLSCE

KIEROWNIK TEMATU:

dr hab. Marek Wigier, prof. IERiGŻ-PIB

ZADANIA BADAWCZE REALIZOWANE W RAMACH TEMATU:

1. Modelowanie rozwoju w sektorze rolno-spożywczym.
2. Bezpieczeństwo żywnościowe Polski w nowych warunkach ekonomicznych.
3. Rola polityki rolnej w kształtowaniu zrównoważonego rozwoju rolnictwa.
4. Uwarunkowania społeczne i ekonomiczne w przeobrażeniach obszarów wiejskich i rolnictwa.

ZADANIE NR 1

MODELOWANIE ROZWOJU W SEKTORZE ROLNO-SPOŻYWCZYM

KIEROWNIK ZADANIA:

prof. dr hab. Szczepan Figiel

WYKONAWCY:

prof. dr hab. Szczepan Figiel

dr Zbigniew Floriańczyk

dr Adam Wasilewski

dr hab. Marek Wigier, prof. IERiGŻ-PIB

1. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 1

1.1. Cel badań

Celem badań prowadzonych w ramach zadania jest określenie przesłanek równowagi w sektorze rolno-żywnościowym z wykorzystaniem opracowanych rozwiązań i narzędzi analitycznych służących modelowaniu procesów rozwojowych w tym sektorze, ze szczególnym uwzględnieniem relacji cenowych, dochodowych oraz efektywności wykorzystania czynników wytwórczych. W okresie sprawozdawczym szczegółowe cele badań obejmowały m.in. identyfikację oraz analizę zdarzeń i zjawisk o zasięgu globalnym wpływających na procesy rozwojowe w rolnictwie i sektorze żywnościowym.

1.2. Opis zrealizowanych prac

Zgromadzono dane i dokonano analizy długookresowych zmian strukturalnych w rolnictwie krajów Unii Europejskiej (udział w zatrudnieniu, produkcie krajowym, wymianie handlowej). Oprócz kontynuacji prac nad opracowywaniem modelowych ujęć procesów rozwojowych w sektorze rolno-żywnościowym, w okresie sprawozdawczym skoncentrowano się na ocenie wpływu zmian technologicznych napędzanych innowacjami cyfrowymi, w szczególności zastosowaniami metod sztucznej inteligencji, na produktywność rolnictwa i wykorzystanie zasobów pracy w sektorze rolno-żywnościowym. Mając na uwadze wpływ, jaki na funkcjonowanie gospodarki globalnej wywarła pandemia COVID-19, podjęto ponadto próbę określenia jej cenowych skutków dla krajowego i światowego rolno-żywnościowego. W tym celu przeanalizowano światowe ceny towarów rolnych pod kątem identyfikacji szoków cenowych i ich wpływu na międzynarodową wymianę handlową produktami rolno-żywnościowymi.

1.3. Opis najważniejszych osiągnięć

Analizując długookresowe tendencje w zakresie zmian strukturalnych w rolnictwie krajów Unii Europejskiej dostrzega się malejące znaczenie ekonomiczne rolnictwa w ich gospodarkach. Nie oznacza to jednak marginalizacji rolnictwa, któremu przypisuje się coraz większą rolę w ochronie środowiska naturalnego i zachowaniu ekosystemów. Narasta też troska o zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego oraz produkcję żywności z zachowaniem wysokich standardów jakościowych. Wszystko to, w kontekście unijnej polityki rolnej, powinno się nadal przekładać na uprzywilejowane traktowanie rolnictwa w ramach programów interwencji publicznej kształtujących procesy rozwojowe zachodzące w tym sektorze.

Sztuczna inteligencja (SI) jest jednym z najbardziej interesujących, najnowszych osiągnięć technologicznych, które zaczyna znacząco wpłynąć na wszystkie obszary działalności gospodarczej, w tym na rolnictwo. Dokonując oceny rozwoju zastosowań SI w rolnictwie stwierdzono, że są one liczne i bardzo zróżnicowane zarówno pod względem rozwiązań technologicznych, jak i zarządzanych procesów. Wywierają one coraz większy wpływ na praktyki produkcyjne, w szczególności w odniesieniu do takich działań jak: ogólna gospodarka uprawami, zwalczanie szkodników, zwalczanie chorób, chwastów, monitorowanie i przechowywanie produktów rolniczych, zarządzanie glebą i nawadnianiem, a nawet prognozowanie plonów. Należy oczekiwać, że rynek zastosowań metod sztucznej inteligencji w rolnictwie będzie się rozwijał dość szybko ze względu na rosnącą tendencję do automatyzacji produkcji rolnej i procesów marketingowych. Nieuchronnie prowadzi to do substytucji siły roboczej wyrafinowanymi maszynami i robotami, jak również generuje zapotrzebowanie na nowe kompetencje zawodowe potrzebne do zarządzania coraz bardziej kapitałochłonną produkcją rolną i powiązаныmi procesami napędzanymi przez sztuczną inteligencję. Na podstawie rozważań teoretycznych z wykorzystaniem ujęć modelowych Solowa i Mankiwa stwierdzono, że powszechne zastosowanie SI w rolnictwie powinno pozytywnie przyczynić się do wzrostu łącznej produktywności czynników produkcji (TFP) sektora. W konsekwencji kraje, w których producenci rolni szybciej przyjmują rozwiązania SI, mogą zyskać przewagę konkurencyjną w produkcji żywności.

Skutki pandemii COVID-19 są dostrzegane praktycznie we wszystkich obszarach życia społeczno-gospodarczego. W ramach realizacji zadania badawczego starano się określić jej wpływ na kształtowanie się światowych cen towarów rolnych. Przyjmując założenie, że pandemia COVID-19 to zdarzenie będące źródłem szoków popytowych i podaźowych, przeanalizowano zmienność światowych cen towarów rolnych. Stwierdzono, że skutki zmian tych cen dla poszczególnych krajów zależą od ich bilansu netto w międzynarodowym handlu rolno-żywnościowym.

1.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Wyniki przeprowadzonych badań mają przede wszystkim znaczenie poznawcze, umożliwiając pełniejsze uwzględnienie szerokiej gamy czynników determinujących rozwój sektora rolno-żywnościowego. Dzięki temu modelowe ujęcia tego rozwoju mogą lepiej odzwierciedlać rysujące się prawidłowości oraz skutki takich procesów, jak na przykład dokonująca się tzw. rewolucja przemysłowa „Przemysł 4.0” i związany z nią rozwój zastosowań metod sztucznej inteligencji w rolnictwie. Pod względem użytecznym wyniki badań mogą przyczynić się też do lepszego zrozumienia długookresowych skutków zachodzących zmian oraz występujących szoków rynkowych. Może to ułatwić budowanie odporności sektora na tego typu niekorzystne skutki z wykorzystaniem odpowiednio ukierunkowanych instrumentów interwencji publicznej.

ZADANIE NR 2

TYTUŁ: BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCIOWE POLSKI W NOWYCH WARUNKACH EKONOMICZNYCH

KIEROWNIK ZADANIA:

dr hab. inż. Mariola Kwasek, prof. IERiGŻ-PIB

WYKONAWCY:

dr hab. inż. Mariola Kwasek, prof. IERiGŻ-PIB

prof. dr hab. Stanisław Kowalczyk

2. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 2

2.1. Cel badań

Celem realizowanego zadania była identyfikacja głównych procesów zachodzących na świecie i ich możliwy wpływ na bezpieczeństwo żywnościowe Polski. Szczególną uwagę zwrócono na nowe zagrożenie bezpieczeństwa żywnościowego, a mianowicie pandemię COVID-19.

2.2. Opis zrealizowanych prac

1. Przygotowano koncepcję badań na rok 2022.
2. Prowadzono stały przegląd literatury krajowej i zagranicznej.
3. Zaktualizowano bazę empiryczną, której podstawowym źródłem są dane z badań budżetów gospodarstw domowych (BBGD) GUS-u i FAOSTATU.

4. Obliczono wskaźniki samowystarczalności żywnościowej dla Polski w zakresie produktów pochodzenia roślinnego i produktów pochodzenia zwierzęcego.
5. Przeanalizowano poziom dochodu rozporządzalnego i poziom spożycia żywności w gospodarstwach domowych ogółem w Polsce.
6. Przeanalizowano rzeczywiste wyniki kontroli Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych – instytucji urzędowej kontroli żywności w obszarze jakości i bezpieczeństwa ekonomicznego żywności w Polsce.

2.3. Opis najważniejszych osiągnięć

Na podstawie przeprowadzonych badań ustalono, że we współczesnym rozwoju gospodarki światowej kwestie bezpieczeństwa żywnościowego są niezwykle ważne i aktualne, a świat stoi w obliczu bezprecedensowego globalnego kryzysu żywnościowego. Skutki pandemii COVID-19, jak również napaść zbrojna Federacji Rosyjskiej na Ukrainę doprowadziły do istotnych reperkusji, takich jak: rosnące ceny energii, nawozów i innych środków do produkcji rolnej, wysokie ceny żywności oraz trudności w dostępie do żywności.

W koncepcję bezpieczeństwa żywnościowego silnie wkomponowane jest rolnictwo. Od dynamiki jego rozwoju i możliwości produkcyjnych uzależniona pozostaje faktyczna realizacja tej koncepcji. Rolnictwo przesądza o podaży żywności i fizycznej jej dostępności, poprzez koszty i efektywność o cenach, czyli ekonomicznej dostępności żywności, dzięki reżimom technologicznym o jakości i jej bezpieczeństwie.

Decydujący wpływ na wyżywienie mieszkańców Polski ma krajowe rolnictwo. Dysponuje ono potencjałem produkcyjnym wystarczającym do wyprodukowania surowców rolnych i żywności, zapewniających odpowiedni poziom wyżywienia wszystkim mieszkańcom kraju. Polskę charakteryzuje duży potencjał produkcji rolnej zapewniający samowystarczalność żywnościową. Polska w 2020 r. osiągnęła wysoki stopień samowystarczalności żywnościowej w zakresie: mięsa wołowego (363%), drobiu (243%), cukru (191%), jaj (170%), mleka krowiego świeżego (152%), zbóż podstawowych (130%), owoców (123%), warzyw (123%), nasion i owoców roślin oleistych (118%), nasion roślin strączkowych (115%), ziemniaków (113%) i mięsa wieprzowego (106%). Polska nie jest samowystarczalna w zakresie ryb i owoców morza (47%).

Zasadniczą rolę w kształtowaniu poziomu spożycia żywności w gospodarstwach domowych odgrywają czynniki ekonomiczne, w tym dochody konsumentów. W 2020 r. przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny w gospodarstwach domowych ogółem w Polsce kształtował się na poziomie 1919,21 zł na osobę. Dochód rozporządzalny wyższy od przeciętnego osiągnęły gospodarstwa osób pracujących na własny rachunek (o 16,6%) i pracowników (o 0,8%), zaś niższy – rolników (o 3,4%) oraz emerytów i rencistów (o 1,3%). Zróżnicowanie dochodów na osobę w gospodarstwach mierzone współczynnikiem Giniego wynosiło 0,313.

Z BBGD GUS-u wynika, że w czasie pandemii nastąpiły zmiany w spożyciu artykułów żywnościowych. Wzrosło spożycie tłuszczów pochodzenia zwierzęcego, w tym masła (o 14,3%) oraz cukru i wyrobów cukierniczych (o 5,6%). Korzystną zmianą był wzrost spożycia owoców (o 1,9%), jogurtów (o 5,6%), mleka świeżego (o 6,6%), serów i twarogów (o 6,7%).

Badania literaturowe wskazują na zmiany zachowań żywieniowych w trakcie pandemii. Wiele osób zwiększyło spożycie słodczy, tłuszczów i alkoholu, efektem czego był wzrost masy ciała. Wiosną 2020 r. nadwagę (BMI ≥ 25) miało 54,5% Polaków (64,2% mężczyzn i 45,5% kobiet). W okresie pandemii COVID-19 od wiosny do jesieni 2020 r. 41,2% Polaków w wieku 20 lat lub więcej zauważyło zmianę masy ciała: jej zwiększenie odnotowało 28,3% ludności, zaś spadek – 12,9%.

2.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Członkostwo w FAO i WFP umożliwia Polsce zwiększenie zaangażowania w międzynarodową współpracę w dziedzinie rolnictwa, promocję polskiego rolnictwa i zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego osobom najuboższym.

Biorąc pod uwagę fakt, że wiele niekorzystnych aspektów żywienia Polaków, m.in. zbyt niskie spożycie warzyw i owoców, ryb i owoców morza, a duży udział tłuszczów zwierzęcych, mięsa czerwonego i jego przetworów oraz cukru i wyrobów cukierniczych w diecie, obserwowano zarówno przed pandemią, jak i w czasie pandemii, niezwykle ważne jest podjęcie kompleksowych działań w celu zmiany tej sytuacji.

Wyniki przeprowadzonych badań mogą być przydatne dla przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa: owocowo-warzywnego, rybnego i mleka, jak również do prowadzenia edukacji w zakresie prawidłowego żywienia wśród dzieci i młodzieży. Edukacja żywieniowa jest jednym z najważniejszych instrumentów polityki żywnościowej prowadzącej do poprawy stanu zdrowia mieszkańców Polski.

ZADANIE NR 3

ROLA POLITYKI ROLNEJ W KSZTAŁTOWANIU ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ROLNICTWA

KIEROWNIK ZADANIA:

dr Wioletta Wrzaszcz

WYKONAWCY:

dr Wioletta Wrzaszcz

dr Konrad Prandecki

dr hab. Julian Krzyżanowski, prof. IERiGŻ-PIB

3. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 3

3.1. Cel badań

Badanie miało na celu ustalenie potencjalnych skutków polityki UE oraz krajowej w zakresie Zielonego Ładu. Zidentyfikowano stan i wyzwania dla rolnictwa w Polsce w kontekście celów strategicznych Europejskiego Zielonego Ładu. Ustalono, że wkład w realizację

poszczególnych celów związanych z EZŁ powinien wynikać z aktywności różnych grup gospodarstw rolnych, adekwatnie do ich organizacji i zasadności wprowadzenia wskazanych praktyk rolniczych na rzecz środowiska i klimatu.

3.2. Opis zrealizowanych prac

Przeprowadzono analizę krytyczną krajowej i zagranicznej literatury naukowej oraz aktów prawnych i dokumentów strategicznych wydanych przez organy Unii Europejskiej oraz Polski, dotyczących uwarunkowań geopolitycznych, rolnictwa oraz polityki klimatycznej. Stan rolnictwa w Polsce zilustrowano na podstawie badań empirycznych przeprowadzonych na danych statystyki publicznej. Wskazano obszary badawcze wymagające dalszych prac. Wyniki badań opisano w formie publikacji, które złożono do druku lub zostały opublikowane.

3.3. Opis najważniejszych osiągnięć

W badaniu podjęto temat wyzwań dla rolnictwa w Polsce w kontekście celów strategicznych wynikających z europejskiej strategii Europejskiego Zielonego Ładu. Cele te usytuowano w ramach aktualnej dokumentacji dotyczącej wymogów, z jakimi zmierzy się sektor rolny w Polsce. Prezentacja wybranych statystyk powszechnych odnoszących się do głównych obszarów strategicznych umożliwiła naszkicowanie głównych tendencji i skali kluczowych problemów rolnictwa.

Przeprowadzone badanie uwypukliło potrzebę transformacji rolnictwa w kierunku jego dalszego zrównowazania. Transformacja ta trwa w UE od początku lat 90. XX w. Mimo szeregu strategii unijnych oraz programów krajowych wdrażanych w ciągu ostatnich 30 lat, nadal narasta presja środowiskowo-klimatyczna, w tym także rolnictwa. Ze względu na sprzężone relacje zachodzące między otoczeniem przyrodniczym a działalnością gospodarczą człowieka, niezbędne jest dalsze wdrażanie praktyk rolniczych „przynajmniej” niwelujących negatywny wpływ działalności rolniczej na środowisko. Europejski Zielony Ład jest kolejnym krokiem w kierunku zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej. W kolejnych latach należy spodziewać się dalszych działań ku zrównoważeniu rolnictwa.

Wkład Polski w realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu jest znacząco mniejszy od wartości przyjętych dla całej UE, co wynika z dotychczasowego rozwoju rolnictwa w Polsce, możliwości i zasadności przeprowadzenia zmian. Realizacja większości krajowych celów strategicznych przyjętych w perspektywie 2030 r. w sektorze rolnym będzie wiązała się z szeregiem działań stymulujących aktywność rolnika (w tym działań administracyjnych, rekompensujących podjęty trud gospodarczy, a także prawnych – obligujących do podstawowego zakresu praktyk).

Dalsza transformacja rolnictwa w Polsce, choć jest zasadna, nie jest łatwa. Wiąże się ona z wyzwaniami o charakterze ogólnym (w tym wyzwania prawne, organizacyjne, społeczne, finansowe, merytoryczne, geopolityczne, globalne), a także szczegółowym (wyzwania dot. gospodarki chemicznymi środkami do produkcji w rolnictwie, a także zachowania cennych elementów krajobrazu, stabilizacja klimatu oraz rozwój ekologii na użytkach rolnych). W odniesieniu do tych drugich, wkład w realizację poszczególnych celów związanych z Europejskim Zielonym Ładem powinien wynikać z aktywności różnych grup gospodarstw rolnych, adekwatnie do ich organizacji i zasadności wprowadzenia wskazanych praktyk

rolniczych na rzecz środowiska i klimatu. Kluczową kwestią w tym zakresie jest ustalenie, które to gospodarstwa powinny podjąć największy wysiłek redukcyjny oraz rozwojowy w kontekście przyjętych celów strategicznych.

Podsumowując zakres wyzwań związanych z wdrożeniem Europejskiego Zielonego Ładu, zarówno na poziomie Unii Europejskiej, jak i konkretnych państw członkowskich, w tym Polski, to wachlarz wieloaspektowy. Sukces powodzenia będzie zależny od działań na wielu płaszczyznach przez różnych decydentów łańcucha rolno-żywnościowego.

3.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Połączenie badań literaturowych oraz empirycznych wskazuje na prawdopodobne wyzwania dla rolnictwa w kontekście potrzeby wdrożenia strategii EZŁ. W aspekcie praktycznym uzyskane wyniki są przydatne dla administracji państwowej jako materiał niezbędny w przygotowaniu strategii oraz aktów prawnych, a także podejmowaniu konkretnych działań nakierowanych na zrównoważony rozwój rolnictwa oraz obszarów wiejskich. Uzyskane wyniki mogą posłużyć do ustalania kształtu krajowej polityki rolnej w zakresie środowiska i klimatu, a także polityki rozwoju obszarów wiejskich, z uwzględnieniem aspektu regionalnego i lokalnego. Informacje te mogą być wykorzystane w prowadzeniu holistycznej polityki zrównoważonego rozwoju na obszarach wiejskich. Wyniki te mogą być przydatne dla polityki gospodarczej, w tym dla bieżących i długofalowych działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wyniki stanowią też przyczynek poznawczy do rozważań nad relacjami zachodzącymi między działalnością rolną a jej otoczeniem.

ZADANIE NR 4

UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE I EKONOMICZNE W PRZEOBRAŻENIACH OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA

KIEROWNIK ZADANIA:

dr hab. Barbara Chmielewska, prof. IERiGŻ-PIB

WYKONAWCY:

dr hab. Barbara Chmielewska, prof. IERiGŻ-PIB

dr hab. Danuta Kołodziejczyk, prof. IERiGŻ-PIB

dr hab. Agnieszka Wrzochalska, prof. IERiGŻ-PIB

dr inż. Bożena Karwat-Woźniak

mgr Bogdan Buks

4. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 4

4.1. Cel badań

Celem badań było przedstawienie znaczenia społecznych i ekonomicznych uwarunkowań w przeobrażeniach obszarów wiejskich i rolnictwa. Zakres prac obejmował badanie społecznych i ekonomicznych przeobrażeń na obszarach wiejskich oraz ich znaczenia dla

kształtowania poziomu i jakości życia mieszkańców wsi, zmiany w strukturze agrarnej polskiego rolnictwa w latach 2010–2020 i ich społeczno-ekonomiczne uwarunkowania oraz nowy instrument współpracy społeczności lokalnej z jednostkami samorządu terytorialnego, głównie poprzez inicjatywę lokalną w kontekście zwiększenia zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne o charakterze publicznym.

4.2. Opis zrealizowanych prac

W toku prac prowadzono analizy sytuacji ekonomicznej, społecznej i demograficznej mieszkańców wsi oraz wypracowano zadania do realizacji w ramach polityki rozwoju obszarów wiejskich, mających na celu poprawę poziomu życia ich mieszkańców. Uzupełniono bazę danych dotyczących sytuacji ekonomicznej i społecznej gospodarstw domowych na wsi i w mieście (źródło: GUS, BDL i Eurostat). W zakresie struktury agrarnej sporządzono bazę danych, w oparciu o dane statystyki powszechnej (GUS i Eurostat), KOWR, organów administracji rządowej (MS, MSWiA). Przedstawiono także prawne podstawy realizacji inicjatywy lokalnej; inicjatywę lokalną jako niewykorzystany potencjał aktywizacji społeczności lokalnej oraz jako innowacyjny instrument w przemianach przestrzeni wiejskiej; możliwości wsparcia inicjatyw lokalnych podejmowanych przez społeczność; analizę potencjału instytucjonalnego i społecznego w woj. podkarpackim.

4.3. Opis najważniejszych osiągnięć

Wyniki prowadzonych badań pozwalają na podsumowanie, że sytuacja ekonomiczna i społeczna na wsi nie jest już bezpośrednio powiązana z rozwojem rolnictwa. W strukturze ludności wiejskiej stopniowo zwiększa się udział osób pracujących i utrzymujących się ze źródeł pozarolniczych. Ma to odzwierciedlenie w zmianach strukturalnych dochodów i wydatków gospodarstw domowych na wsi. W latach 2015–2020 w dochodzie rozporządzalnym przeciętnego gospodarstwa domowego na wsi dominował dochód z pracy najemnej. Odnotowuje się także wzrost znaczenia dochodów ze świadczeń, co wynika m.in. z uruchomienia programu 500+, z którego najbardziej skorzystały rodziny rolnicze i wiejskie. Na wsi nastąpiły także zmiany demograficzne, co znalazło odzwierciedlenie w rozwoju wiejskiego rynku pracy i zmianach kierunków migracyjnych ludności (z miasta na wieś niż w kierunku odwrotnym). Dotyczy przede wszystkim wsi okołomiejskich, na wsiach oddalonych od ośrodków miejskich wsie wyludniają się. Wyniki badań wskazały także na pozytywną tendencję zmniejszania się dysproporcji dochodowych między mieszkańcami wsi i miast, co pozwala na konstatację o zmniejszaniu się dysproporcji poziomu życia między wsią a miastem. Ocenia się, że ta tendencja będzie się utrzymywała. Przemawia za tym m.in. rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.

Polska zajmuje czwarte miejsce w UE-27 pod względem obszaru gruntów rolnych. Wynosi on 14,95 mln ha, co stanowi ok. 9% ogółu UR UE. 91,3% było we władaniu rolników indywidualnych, w tym większość (ok. 80%) była ich własnością. Wzrastała skłonność rolników do utrzymywania UR w dobrej kulturze. W latach 2010–2020 obszar takich UR wzrósł o 2,1%. Temu procesowi towarzyszyło wyhamowanie procesu konwersji ziemi rolnej. Ta sytuacja jest korzystna do rozwoju produkcji rolniczej. Ograniczenie z perspektywy konkurencyjności zasobowej stanowi utrzymujące się duże rozdrobnienie obszarowe, jak i znaczna liczba

gospodarstw małych. W latach 2010–2020 spadkowi (o 12,7%) łącznej liczby gospodarstw towarzyszyły intensywne procesy koncentracji. Jednak ciągle zbyt dużo jest gospodarstw do 5 ha UR (52%), które nie mają odpowiedniego zaplecza, by rozwinąć skalę produkcji umożliwiającą umocnienie swojej pozycji rynkowej. Ziemia uprawiana w tych gospodarstwach stanowiła w 2020 r. 11,6%.

W wyniku przeprowadzonych badań z zakresu inicjatyw lokalnych stwierdzono, że na poziomie lokalnym rodzi się spontanicznie szereg inicjatyw lokalnych, które podejmują mieszkańcy. Dość często nie mogą być kontynuowane, ponieważ nie znajdują odpowiedniego wsparcia organizacyjnego i finansowego. Duże znaczenie ma więc wsparcie ze strony sprawnego systemu instytucjonalnego na poziomie unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym, poprzez możliwość uczestnictwa społeczności w programach/projektach wspierających ich zaangażowanie. Duże znaczenie w tym zakresie mają takie programy, jak: LEADER, Program Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy i Regionalny, Centrum Aktywności Lokalnej, Fundacja ORLEN oraz Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO.

4.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Uzyskane wyniki badań z zakresu poziomu życia mieszkańców wsi mogą być wykorzystane w uzgadnianiu i realizacji polityki ekonomicznej, społecznej i demograficznej na obszarach wiejskich, a także w kształtowaniu wiejskiego rynku pracy. Rezultaty prac na temat przyczyn rozdrobnienia strukturalnego gospodarstw wsparty sporządzane opinie i ekspertyzy wykonywane na potrzeby administracji, m.in. w zakresie instrumentów wspierających proces koncentracji ziemi rolnej i racjonalizacji jej konwersji. Badania z zakresu inicjatywy lokalnej mogą być wykorzystane w polityce rozwoju obszarów wiejskich. Działania informujące i promujące inicjatywę lokalną wśród mieszkańców są niezbędnym elementem dotarcia do społeczności lokalnej. Aktywna postawa władz samorządowych i odpowiednia zachęta do współpracy mogą zainspirować mieszkańców do działania i zainteresować ich tą formą współpracy. Samorząd jest ważnym podmiotem aktywizacji społeczności lokalnej.

STRESZCZENIE TEMATU III

MAKRO- I MIKROEKONOMICZNE UWARUNKOWANIA PRZEKSZTAŁCEŃ ORAZ ROZWOJU ROLNICTWA I OBSZARÓW WIEJSKICH W POLSCE

Temat *Makro- i mikroekonomiczne uwarunkowania przekształceń oraz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce* jest zagadnieniem przekrojowym i wielowątkowym. Jego realizacja w 2022 r. koncentrowała się na tematyce wybranych problemów z zakresu modelowania rozwoju w sektorze rolno-spożywczym, bezpieczeństwa żywnościowego Polski w nowych warunkach ekonomicznych, roli polityki rolnej w kształtowaniu zrównoważonego rozwoju rolnictwa oraz uwarunkowaniach społecznych i ekonomicznych przeobrażeń obszarów wiejskich i rolnictwa.

Prace badawcze związane z zadaniem modelowania rozwoju w sektorze rolno-spożywczym w okresie sprawozdawczym obejmowały:

- analizę długookresowych prawidłowości i tendencji w zakresie zmian strukturalnych w rolnictwie krajów Unii Europejskiej i wynikających z nich implikacji dla polityki rolnej oraz szerzej pojmowanej interwencji publicznej;
- ocenę wpływu zmian technologicznych w rolnictwie, w szczególności zastosowań metod sztucznej inteligencji (SI), na produktywność rolnictwa i wykorzystanie zasobów pracy w sektorze rolno-żywnościowym;
- opracowanie analitycznych ujęć oceny wpływu trudno przewidywalnych zdarzeń, wywołujących szoki popytowe i podażowe, na funkcjonowanie i rozwój sektora rolno-żywnościowego, co zostało podyktowane potrzebą ustalenia skutków takich globalnych zdarzeń, jak pandemia COVID-19.

W odniesieniu do długookresowych prawidłowości i tendencji w zakresie zmian strukturalnych w rolnictwie krajów Unii Europejskiej, stwierdzono, że pomimo malejącego znaczenia ekonomicznego rolnictwa w gospodarkach tych krajów nadal potrzebne jest uprzywilejowane traktowanie tego sektora w ramach programów interwencji publicznej ze względu na przypisywaną mu coraz większą rolę w ochronie środowiska naturalnego i zachowaniu ekosystemów. Dodatkowym argumentem w tym zakresie jest narastająca troska o zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego oraz produkcję żywności z zachowaniem wysokich standardów jakościowych.

Dokonując oceny wpływu zmian technologicznych w rolnictwie, w szczególności zastosowań metod SI, na produktywność rolnictwa i wykorzystanie zasobów pracy w sektorze rolno-żywnościowym stwierdzono, że wywierają one coraz większy wpływ na praktyki produkcyjne. Dotyczy to w szczególności takich działań, jak: ogólna gospodarka uprawami, zwalczanie szkodników, zwalczanie chorób, chwastów, monitorowanie i przechowywanie produktów rolniczych, zarządzanie glebą i nawadnianiem, a nawet prognozowanie plonów. Zastosowania metod SI w rolnictwie będą się szybko upowszechniały ze względu na tendencję do automatyzacji produkcji rolnej i procesów marketingowych stymulowaną coraz wyższymi kosztami pracy. Nieuchronnie prowadzi to do zastępowania siły roboczej wyrafinowanymi maszynami i robotami, jak również generuje zapotrzebowanie na nowe kompetencje zawodowe potrzebne do zarządzania coraz bardziej kapitałochłonną produkcją rolną i powiązanymi procesami napędzanymi przez rozwój sztucznej inteligencji. Upowszechnianie zastosowań SI w rolnictwie powinno pozytywnie przyczynić się do wzrostu łącznej produktywności czynników produkcji (TFP) sektora. W konsekwencji kraje, w których producenci rolni szybciej przyjmują rozwiązania SI, mogą zyskać przewagę konkurencyjną w produkcji żywności.

Dążąc do opracowania analitycznych ujęć oceny wpływu trudno przewidywalnych zdarzeń, wywołujących szoki popytowe i podażowe, takich jak pandemia COVID-19, na funkcjonowanie i rozwój sektora rolno-żywnościowego, przeanalizowano światowe ceny towarów rolnych pod kątem identyfikacji szoków cenowych i ich wpływu na międzynarodową

wymianę handlową produktami rolno-żywnościowymi. Stwierdzono, że ekonomiczne skutki zmienności tych cen dla poszczególnych krajów zależą od ich bilansu netto w międzynarodowym handlu rolno-żywnościowym.

Przeprowadzone badania dotyczące bezpieczeństwa żywnościowego Polski w nowych warunkach ekonomicznych dowodzą, że:

- jednym z najważniejszych globalnych wyzwań XXI wieku, przed którymi stoi świat, jest dostęp fizyczny i ekonomiczny do wystarczającej, bezpiecznej oraz właściwej pod względem odżywczym żywności dla wszystkich ludzi. W związku z tym niezbędne jest systematyczne monitorowanie bezpieczeństwa żywnościowego w poszczególnych krajach świata, w tym w Polsce;
- decydujący wpływ na wyżywienie mieszkańców Polski ma krajowe rolnictwo. Dysponuje ono potencjałem produkcyjnym wystarczającym do wyprodukowania surowców rolnych i żywności, zapewniającym odpowiedni poziom wyżywienia wszystkim mieszkańcom kraju;
- Polska w 2020 r. osiągnęła wysoki stopień samowystarczalności żywnościowej w zakresie: mięsa wołowego, drobiu, cukru, jaj, mleka krowiego świeżego, zbóż podstawowych, owoców, warzyw, nasion i owoców roślin oleistych, nasion roślin strączkowych, ziemniaków i mięsa wieprzowego. Polska nie jest samowystarczalna w zakresie ryb i owoców morza;
- zasadniczą rolę w kształtowaniu poziomu spożycia żywności w gospodarstwach domowych odgrywają czynniki ekonomiczne, w tym dochody konsumentów. W 2020 r. zróżnicowanie dochodów na osobę w gospodarstwach mierzone współczynnikiem Giniego wynosiło 0,313;
- z badań budżetów gospodarstw domowych GUS-u wynika, że w czasie pandemii nastąpiły zmiany w spożyciu żywności. Wzrosło spożycie tłuszczów pochodzenia zwierzęcego, w tym masła oraz cukru i wyrobów cukierniczych. Korzystną zmianą był wzrost spożycia: owoców, jogurtów, mleka świeżego, serów i twarogów;
- bezpieczeństwo żywności jest integralną częścią bezpieczeństwa żywnościowego. Na polskim rynku znajduje się stosunkowo dużo żywności zafałszowanej. Sytuacja ta nie stanowiła zagrożenia dla bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów, lecz narażała ich interes ekonomiczny.

W badaniu dotyczącym roli polityki rolnej w kształtowaniu zrównoważonego rozwoju rolnictwa skoncentrowano się na nakreśleniu wyzwań dla rolnictwa w Polsce w kontekście celów strategicznych wynikających z europejskiej strategii Europejskiego Zielonego Ładu (EZŁ). Przeprowadzone badanie uwypukliło potrzebę transformacji rolnictwa w kierunku jego dalszego zrównoważenia. Transformacja ta trwa w UE od początku lat 90. XX w. Mimo szeregu strategii unijnych oraz programów krajowych wdrażanych w ciągu ostatnich 30 lat, nadal narasta presja środowiskowo-klimatyczna, w tym także rolnictwa. Ze względu na relacje zachodzące między otoczeniem przyrodniczym a działalnością gospodarczą

człowieka, niezbędne jest dalsze wdrażanie praktyk rolniczych przynajmniej niwelujących negatywny wpływ działalności rolniczej na środowisko. Europejski Zielony Ład jest kolejnym krokiem w kierunku zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej. W kolejnych latach należy spodziewać się dalszych działań ku zrównoważeniu rolnictwa.

Wkład Polski w realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu jest znacząco mniejszy od wartości przyjętych dla całej UE, co wynika z dotychczasowego rozwoju rolnictwa w Polsce, możliwości i zasadności przeprowadzenia zmian. Realizacja większości krajowych celów strategicznych przyjętych w perspektywie 2030 r. w sektorze rolnym będzie wiązała się z szeregiem działań stymulujących aktywność rolnika (w tym działań administracyjnych, rekompensujących podjęty trud gospodarczy, a także prawnych – obligujących do podstawowego zakresu praktyk). Dalsza transformacja rolnictwa w Polsce, choć jest zasadna, nie jest łatwa. Wiąże się ona z wyzwaniami o charakterze ogólnym (m.in. wyzwania prawne, organizacyjne, społeczne, finansowe, geopolityczne, globalne), a także szczegółowym (wyzwania dotyczące gospodarki chemicznymi środkami produkcji w rolnictwie, zachowania cennych elementów krajobrazu, ochrony klimatu oraz rozwoju ekologicznych metod produkcji). Wkład w realizację celów związanych z EZŁ powinien wynikać z aktywności różnych grup gospodarstw rolnych. Kluczową kwestią jest ustalenie, które to gospodarstwa powinny podjąć największy wysiłek redukcyjny oraz rozwojowy w kontekście przyjętych celów strategicznych. Szczególnie ważne jest wspieranie systemu doradztwa, którego celem jest świadczenie usług na rzecz rolnictwa.

Na podstawie badań dotyczących uwarunkowań społecznych i ekonomicznych w przeobrażeniach obszarów wiejskich i rolnictwa wykazano, że sytuacja ekonomiczna i społeczna na wsi nie jest już bezpośrednio powiązana z rozwojem rolnictwa. W strukturze ludności wiejskiej stopniowo zwiększa się udział osób pracujących i utrzymujących się ze źródeł pozarolniczych. Ma to odzwierciedlenie w zmianach strukturalnych dochodów i wydatków gospodarstw domowych na wsi. Zmniejszyły się także dysproporcje dochodowe między wsią a miastem. Ocenia się, że tendencja zmian strukturalnych w dochodach, polegająca na wzroście znaczenia zarobków ze źródeł pozarolniczych będzie się utrzymywała. Przemawiają za tym: wzrost rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz dodatnie trendy migracyjne na obszary wiejskie, zlokalizowane zwłaszcza wokół ośrodków miejskich. Dochody mieszkańców wsi będą coraz bardziej zbliżały się do dochodów ludności miejskiej. We wszystkich grupach gospodarstw domowych wzrósł odsetek gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako „bardzo dobra i dobra”, a zmniejszył jako „zła i raczej zła”.

Na wsi nastąpiła także poprawa poziomu i jakości życia, choć cechuje ją nadal dysparytet wobec miast. Dotyczy przede wszystkim gorszej na obszarach wiejskich niż miejskich infrastruktury technicznej i związany z tym niższy stopień podłączeń budynków (gospodarstw domowych) do sieci. Znacznie słabiej rozwinięta jest sieć informatyczna i cyfryzacja. Wymiernym wskaźnikiem poziomu i jakości życia są wielkość i struktura wydatków. Charakteryzują one stopień i zakres realizowanych potrzeb. Ludność wiejską cechuje niższy poziom wydatków, ale wyższa dynamika wzrostu w porównaniu z wydatkami mieszkańców miast. W latach 2015–2020 ogólny poziom wydatków nominalnych wzrósł na wsi o 12,7%,

a w mieście o 10,0%, co w połączeniu ze spadkiem udziału wydatków w dochodach pozwala wnioskować o występowaniu tendencji do niwelowania różnic w poziomie życia na wsi i w mieście. Badania budżetów gospodarstw domowych zawsze wykazywały zróżnicowanie relacji wydatków między wsią a miastem. Mieszkańcy wsi przeznaczali większy niż mieszkańcy miast odsetek wydatków ogółem na żywność, odzież i obuwie oraz transport i łączność, a więc na zaspokojenie potrzeb podstawowych. Mniejszą zaś – na potrzeby wyższego rzędu, w tym zwłaszcza na edukację oraz rekreację i kulturę.

W związku z obowiązującymi w Polsce regulacjami mającymi na celu ochronę gruntów wykorzystywanych rolniczo i ograniczaniem do minimum alternatywnych sposobów ich wykorzystania wielkość zasobów UR w latach 2010–2020 pozostawała relatywnie stabilna (ok. 14,95 mln ha). Relatywnie duże zasoby ziemi rolniczej uprawianej głównie przez rolników indywidualnych (91%), zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej, sprzyjają prowadzeniu efektywnej produkcji rolniczej w Polsce. Jej ograniczeniem jest jednak pokaźna liczba gospodarstw, choć w latach 2010–2020 odnotowano ich ubytek (o 13%, głównie wśród podmiotów do 5 ha). Średni obszar gospodarstw rolnych w Polsce wzrósł o 15% w porównaniu do lat wcześniejszych i wyniósł 11,35 ha UR. Nadal jednak ok. 3/4 gospodarstw w Polsce posiada areal mniejszy niż 10 ha UR. Duża liczba gospodarstw małych nie jest wyłącznie cechą rolnictwa polskiego, ale na tle UE jest ono w naszym kraju szczególnie widoczne.

TEMAT BADAWCZY IV

**BADANIA RYNKÓW
ROLNO-ŻYWNOŚCIOWYCH**

KIEROWNIK TEMATU:

dr Piotr Szajner

ZADANIA BADAWCZE REALIZOWANE W RAMACH TEMATU:

1. Ocena stanu i perspektyw rynku produktów zwierzęcych.
2. Ocena stanu i perspektyw rynku produktów roślinnych.
3. Ocena stanu i perspektyw rynku środków produkcji dla rolnictwa.
4. Narzędzia polityki rolnej a funkcjonowanie rynków rolno-żywnościowych.

ZADANIE NR 1

OCENA STANU I PERSPEKTYW RYNKU PRODUKTÓW ZWIERZĘCYCH

KIEROWNIK ZADANIA:

dr Danuta Zawadzka

WYKONAWCY:

dr Danuta Zawadzka

dr Dorota Pasińska

dr Piotr Szajner

mgr Krzysztof Hryszko

dr Robert Mroczek

mgr Jadwiga Drożdż

mgr Teresa Zdziarska

mgr Lucyna Mieszkowska

dr Emil Kuzebski (MIR-PIB)

dr Joanna Krupska (MIR-PIB)

dr Andrzej Lirski (IRŚ)

mgr Małgorzata Kieliszewska (MRiRW)

1. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 1

1.1. Cel badań

Głównym celem zadania badawczego było rozpoznanie i naukowe objaśnienie krótkookresowych tendencji rozwojowych poszczególnych elementów rynku głównych produktów zwierzęcych: mięsa wieprzowego i wołowego, mięsa drobiowego, mleka oraz ryb. Celem zadania było także przygotowanie, na podstawie przeprowadzonych badań, krótkoterminowych prognoz dotyczących: produkcji i przetwórstwa, konsumpcji, cen na poszczególnych etapach łańcucha dostaw oraz handlu zagranicznego. Celem zadania była również ocena wpływu pandemii COVID-19 i wojny w Ukrainie oraz zmian regulacji rynkowych na sytuację rynkową.

1.2. Opis zrealizowanych prac

W celu realizacji zadania powołano zespoły badawcze, które prowadziły prace analityczne dotyczące poszczególnych rynków produktów zwierzęcych. Zespoły badawcze przygotowały zakres merytoryczny badań oraz dobrały odpowiednie metody analityczne. W trakcie realizacji zadania zgromadzono (zakupiono) obszernie dane empiryczne dotyczące wszystkich elementów rynku krajowego, unijnego i światowego. W tym celu kontynuowano współpracę z GUS-em, MF, KOWR-em, ARiMR oraz licznymi zagranicznymi jednostkami analitycznymi.

W trakcie realizacji prac nawiązano także współpracę z innymi krajowymi ośrodkami naukowymi (np. MIR, IRŚ, IZ-PIB) oraz organizacjami branżowymi w sektorze rolno-spożywczym.

Zgromadzone dane statystyczne umożliwiły systematyczną aktualizację instytucyjnych baz danych.

Wyniki przeprowadzanych badań i analiz oraz krótkoterminowe prognozy dotyczące poszczególnych elementów rynku zostały poddane recenzji przez uznanych ekspertów rynkowych, a następnie wydane i opublikowane przez IERiGŻ-PIB.

1.3. Opis najważniejszych osiągnięć

W wyniku przeprowadzonych prac badawczo-analitycznych zidentyfikowano i naukowo opisano główne determinanty tendencji rozwojowych na rynkach produktów zwierzęcych. Prace analityczne umożliwiły ocenę wpływu zarówno długookresowych, jak i krótkoterminowych czynników na poszczególne elementy rynku. W 2022 r. uwarunkowania produkcyjno-handlowe charakteryzowały się dużym wzrostem ryzyka oraz niepewności prowadzenia działalności gospodarczej, ze względu na działania wojenne Rosji w Ukrainie.

Realizacja zadania umożliwiła określenie wpływu takich czynników, jak inflacja, deprecjacja złota, relatywnie wysokie ceny nośników energii oraz wysokie koszty produkcji. Wojna w Ukrainie wybuchła po względnym ustąpieniu pandemii COVID-19, w trakcie trwania choroby ASF u świń oraz grypy ptaków u drobiu. Te wszystkie czynniki oddziaływały niekorzystnie na poszczególne rynki i utrudniały działania podmiotów rynkowych. Wyniki prowadzonych badań wykazały, że pomimo recesji w gospodarce światowej i narodowej poszczególne branże w krajowej produkcji zwierzęcej w zróżnicowanym stopniu odczuły skutki wymienionych czynników. W najgorszej sytuacji znalazł się rynek trzody.

Po drastycznym spadku cen trzody w 2021 r., w czerwcu 2022 r. liczebność pogłowania świń zmniejszyła się o 12,9% (do 9,6 mln szt.). Taki stan oznaczał, że pogłowie to było tylko o ok. 3% większe niż w 1950 r.

Wyniki badań po raz kolejny potwierdziły, że spadek pogłowania krów został z nadwyżką zrekomensowany wzrostem pogłowania bydła pozostałego, co pozwoliło na niewielki wzrost liczebności ogólnego pogłowania bydła. W 2022 r. były kontynuowane długookresowe tendencje w chowie bydła, które determinowały produkcję i skup mleka. Wysokie światowe ceny trwałych produktów mlecznych determinowały duży wzrost cen skupu mleka i cen detalicznych artykułów mleczarskich.

Analiza umożliwiła ocenę wpływu wystąpienia w kraju kolejnych ognisk grypy ptaków na rynek żywca drobiowego. W 2022 r. ilość ognisk była co prawda znacznie mniejsza niż w 2021 r., ale skutki tej choroby były mimo wszystko obecne na tym rynku. Dotyczyło to trudności z dostępem do niektórych rynków zewnętrznych, jak też wpływu choroby na dynamikę produkcji.

Czynnikami determinującym krajowy rynek ryb w 2022 r. były przede wszystkim dynamicznie rosnące ceny zakupu surowców w imporcie. Skutkowało to ograniczeniem wymiany handlowej sektora, spadkiem produkcji w zakładach przetwórczych, pogorszeniem ich sytuacji ekonomiczno-finansowej, a także mniejszym popytem wewnętrznym na niektóre wyroby z ryb i owoców morza.

Realizacja zadania umożliwiła ocenę wpływu zmian sytuacji podaży-popytowej na rynkach zewnętrznych na handel zagraniczny, a w tym w szczególności na eksport, który ma duży udział w produkcji i bilansach rynkowych (wołowina, drób i mleko). Analiza handlu zagranicznego produktami zwierzęcymi wykazała, że krajowy rynek jest silnie zintegrowany z rynkiem unijnym i światowym.

1.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Wymiernym efektem prac przeprowadzonych w 2022 r. były publikacje wydane w IERiGŻ-PIB w serii Analizy Rynkowe: *Rynek mięsa. Stan i perspektywy* nr 62 i 63, *Rynek mleka. Stan i perspektywy* nr 62 i 63, *Rynek drobiu. Stan i perspektywy* nr 61 i 62, *Rynek ryb. Stan i perspektywy* nr 33. Powstały także inne prace publikowane i niepublikowane wykonane przez poszczególnych członków zespołu. Były one prezentowane na naukowych konferencjach, seminariach oraz w czasopiśmie.

Wyniki badań mają użytkowy charakter, gdyż są wykorzystywane przez uczestników rynku rolno-żywnościowego (np. gospodarstwa rolne, przedsiębiorstwa przemysłu spożywczego, podmioty handlowe). Ułatwiają one podejmowanie decyzji i przygotowanie efektywnych strategii biznesowych. Wyniki prac wykorzystują także jednostki administracji państwowej nadzorujące sektor rolno-żywnościowy oraz liczne podmioty naukowe (np. uczelnie wyższe i instytuty badawcze).

ZADANIE NR 2**OCENA STANU I PERSPEKTYW RYNKU PRODUKTÓW ROŚLINNYCH****KIEROWNIK ZADANIA:**

dr Piotr Szajner

WYKONAWCY:

dr Piotr Szajner

dr Ewa Rosiak

dr Wiesław Łopaciuk

dr hab. Iwona Szczepaniak, prof. IERiGŻ-PIB

mgr Wiesław Dzwonkowski

mgr Jadwiga Drożdż

mgr Krzysztof Hryszko

mgr Łukasz Chmielewski

mgr Teresa Zdziarska

mgr Lucyna Mieszkowska

dr Tadeusz Oleksiak (IHiAR-PIB)

dr Wojciech Nowacki (IHiAR-PIB)

2. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 2**2.1. Cel badań**

Głównym celem zadania badawczego było rozpoznanie i naukowe objaśnienie krótko-okresowych tendencji rozwojowych poszczególnych elementów na światowym, unijnym i krajowym rynku produktów roślinnych: zboża, rzepaku, buraków cukrowych (cukier), ziemniaków oraz surowców paszowych. Celem zadania było także przygotowanie, na podstawie przeprowadzonych badań, krótkoterminowych prognoz dotyczących: produkcji i przetwórstwa, konsumpcji oraz cen na poszczególnych etapach łańcucha dostaw, a także handlu zagranicznego. Celem zadania była również ocena wpływu pandemii COVID-19 i wojny w Ukrainie oraz zmian regulacji rynkowych na sytuację rynkową.

2.2. Opis zrealizowanych prac

W celu realizacji zadania powołano zespoły badawcze, które prowadziły prace analityczne dotyczące poszczególnych rynków produktów zwierzęcych. Zespoły badawcze przygotowały zakres merytoryczny badań oraz dobrały odpowiednie metody analityczne. W trakcie realizacji zadania zgromadzono dane empiryczne dotyczące wszystkich elementów rynku krajowego, unijnego i światowego. W tym celu kontynuowano współpracę z GUS-em, MF, KOWR-em, ARiMR oraz licznymi zagranicznymi jednostkami analitycznymi. Zgromadzone dane statystyczne umożliwiły systematyczną aktualizację instytucjonalnych baz danych. Wyniki przeprowadzanych badań i analiz oraz krótkoterminowe prognozy dotyczące poszczególnych elementów rynku zostały poddane recenzji przez uznanych ekspertów rynkowych, a następnie wydane i opublikowane przez IERiGŻ-PIB.

2.3. Opis najważniejszych osiągnięć

W wyniku prac badawczo-analitycznych zidentyfikowano i naukowo opisano główne determinanty tendencji rozwojowych na rynkach produktów roślinnych. Prace analityczne umożliwiły ocenę wpływu zarówno długookresowych, jak i krótkoterminowych czynników na poszczególne elementy rynku. W 2022 r. uwarunkowania produkcyjno-handlowe charakteryzowały się dużym ryzykiem i niepewnością prowadzenia działalności gospodarczej.

W 2022 r. niekorzystne tendencje społeczno-gospodarcze były przede wszystkim konsekwencją wojny w Ukrainie oraz wygasającej pandemii COVID-19. Rosja i Ukraina są dużymi producentami surowców rolnych i energetycznych. W związku z konfliktem zbrojnym i przerwami łańcuchami dostaw na światowym rynku wystąpił dynamiczny wzrost cen surowców rolnych i energetycznych, który spowodował wysoką inflację w wielu regionach świata. Duży popyt na surowce rolne i energetyczne wynikał z faktu, że kraje importerskie gromadziły strategiczne zapasy trwałych produktów.

W wyniku zrealizowanych prac badawczych wykazano, że sytuacja podażowo-popytowa na krajowym rynku produktów roślinnych i ich przetworów, w tym w szczególności dynamika cen na wszystkich poziomach łańcucha dostaw, była determinowana wysokimi cenami na międzynarodowym rynku. Badania potwierdziły poziomą transmisję cen światowych i unijnych na krajowe ceny. Na podstawie przeprowadzonych prac stwierdzono również, że korzystne warunki pogodowe w okresie wegetacji pozytywnie wpłynęły na poziom zbiorów zbóż, rzepaku, buraków cukrowych i innych roślin uprawnych. Duża podaż nie wywierała jednak presji na ceny skupu, które były determinowane przede wszystkim wysokimi cenami na światowym rynku.

Przedmiotem badań była również sytuacja popytowa na rynku produktów roślinnych, która, jak wykazały badania, była w gospodarstwach domowych determinowana rosnącą inflacją i malejącą siłą nabywczą dochodów. Spadek konsumpcji był częściowo rekompensowany dużą liczbą wojennych uchodźców z Ukrainy, gdyż wojna jest ogromnym kryzysem humanitarnym. Popyt na surowce roślinne był także stymulowany dobrą sytuacją w produkcji zwierzęcej, gdyż wysokie ceny korzystnie wpływały na jej dochodowości i rosnące zapotrzebowanie na surowce paszowe.

Prace badawcze w ramach zadania obejmowały także opracowanie krótkoterminowych prognoz sytuacji podażowo-popytowej na światowym, unijnym i krajowym rynku produktów roślinnych. Przygotowane prognozy dotyczą wszystkich elementów rynku podstawowych produktów roślinnych: produkcji, zużycia, handlu zagranicznego, konsumpcji i cen na wszystkich etapach łańcucha dostaw.

2.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Wymiernym efektem prac przeprowadzonych w 2021 r. były publikacje wydane w IERiGŻ-PIB w serii Analizy Rynkowe: *Rynek cukru. Stan i perspektywy* nr 48, *Rynek zbóż. Stan i perspektywy* nr 62 i 63, *Rynek rzepaku. Stan i perspektywy* nr 61 i 62, *Rynek pasz. Stan i perspektywy* nr 44, *Rynek ziemniaka. Stan i perspektywy* nr 49. Powstały także inne prace publikowane i niepublikowane wykonane przez poszczególnych członków zespołu.

Wyniki badań mają użyteczny charakter, gdyż są wykorzystywane przez uczestników rynku rolno-żywnościowego (np. gospodarstwa rolne, przedsiębiorstwa przemysłu spożywczego, podmioty handlowe), gdyż ułatwiają podejmowanie decyzji i przygotowanie efektywnych strategii biznesowych. Wyniki prac wykorzystują także jednostki administracji państwowej nadzorujące sektor rolno-żywnościowy oraz liczne podmioty naukowe (np. uczelnie wyższe i instytuty badawcze).

ZADANIE NR 3

OCENA STANU I PERSPEKTYW RYNKU ŚRODKÓW PRODUKCJI DLA ROLNICTWA

KIEROWNIK ZADANIA:

mgr Arkadiusz Zalewski

WYKONAWCY:

mgr Arkadiusz Zalewski

dr Tadeusz Oleksiak (IHiAR-PIB)

mgr Lucyna Mieszkowska

3. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 3

3.1. Cel badań

Głównym celem zadania badawczego było rozpoznanie i naukowe objaśnienie krótkookresowych tendencji rozwojowych poszczególnych elementów na światowym, unijnym i krajowym rynku środków produkcji dla rolnictwa: rynku nawozów mineralnych i wapniowych, maszyn rolniczych, środków ochrony roślin, nośników energii oraz nasion. Celem zadania było także przygotowanie, na podstawie przeprowadzonych badań, krótkoterminowych prognoz dotyczących: produkcji, handlu zagranicznego, zużycia/sprzedazy oraz cen. Celem zadania była również ocena zmian regulacji rynkowych.

3.2. Opis zrealizowanych prac

W celu realizacji zadania powołano zespół badawczy, który prowadził prace analityczne dotyczące poszczególnych rynków środków do produkcji rolnej. Zespół badawczy przygotował zakres merytoryczny badań oraz dobrał odpowiednie metody analityczne. W trakcie realizacji zadania zgromadzono dane empiryczne dotyczące poszczególnych elementów rynku krajowego, unijnego i światowego. W tym celu kontynuowano współpracę z GUS-em, MF, PIGMiUR, PIORiN oraz licznymi zagranicznymi jednostkami analitycznymi: Bankiem Światowym, Eurostatem, FAO, IFA, Fertilizers Europe, CEMA. W trakcie realizacji prac nawiązano także współpracę z innymi krajowymi ośrodkami naukowymi (np. IHiAR-PIB). Zgromadzone dane statystyczne umożliwiły systematyczną aktualizację instytutowych baz danych. Wyniki przeprowadzanych badań i analiz oraz krótkoterminowe prognozy dotyczące poszczególnych elementów rynku zostały poddane recenzji, a następnie wydane i opublikowane przez IERiGŻ-PIB.

3.3. Opis najważniejszych osiągnięć

W wyniku prac badawczo-analitycznych zidentyfikowano i naukowo opisano główne determinanty tendencji rozwojowych na rynkach środków produkcji dla rolnictwa. Prace analityczne umożliwiły ocenę wpływu zarówno długookresowych, jak i krótkoterminowych czynników na poszczególne elementy rynku.

W trakcie realizacji zadania ustalono m.in., że w 2021 r. ożywienie światowego popytu po zniesieniu większości restrykcji pandemicznych, zakłócenia międzynarodowego łańcucha dostaw oraz czynniki geopolityczne przyczyniły się do wyraźnego wzrostu cen na światowych rynkach surowców energetycznych, nawozów mineralnych, metali przemysłowych i minerałów. Ceny gazu ziemnego, podstawowego surowca wykorzystywanego do produkcji nawozów azotowych, wzrosły na europejskim rynku kilkukrotnie do rekordowych poziomów w historii notowań.

Na krajowym rynku środków produkcji dla rolnictwa w 2021 r. również obserwowano wzrost cen. Był on w dużym stopniu determinowany uwarunkowaniami o charakterze podażowym, które były z kolei pochodną zmian na światowych rynkach surowcowych. Jednocześnie pogorszyły się rynkowe uwarunkowania w zakresie produkcji rolnej. Mimo wysokich podwyżek cen produktów rolnych sprzedawanych przez gospodarstwa indywidualne, przy przewyższającym je wzroście cen towarów i usług nabywanych, wskaźnik relacji tych cen („nożyc cen”) ukształtował się na jeszcze bardziej niekorzystnym poziomie niż w 2020 r. (87,2 pkt wobec 96,9 pkt).

Podwyżki cen środków produkcji dla rolnictwa, które rozpoczęły się na krajowym rynku na początku 2021 r. były kontynuowane również w 2022 r. Co więcej, nastąpiło przyspieszenie tempa wzrostu cen. W okresie styczeń–listopad 2022 r. środki produkcji podrożały przeciętnie o ok. 50% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, w tym np. nawozy mineralne o 114,3% (w tej grupie wzrost cen nawozów azotowych był ponad 2,5-krotny), nośniki energii o 59,5%, maszyny rolnicze o 27,5%, a środki ochrony roślin o 11,7%.

Realizacja zadania umożliwiła ocenę wpływu sytuacji podażowo-popytowej na rynkach globalnych, w tym na światowym rynku nawozów, surowców energetycznych oraz metali nieszlachetnych (przemysłowych) na krajowy sektor zaopatrzenia rolnictwa. Koniunktura na rynku środków produkcji dla rolnictwa w Polsce uzależniona jest bowiem nie tylko od popytu krajowego determinowanego sytuacją dochodową rolników, ale również od uwarunkowań na rynku światowym. Ustalono, że kilkukrotny wzrost cen gazu oraz mniejszy import były głównymi czynnikami wpływającymi na istotne podwyżki cen nawozów, w tym głównie azotowych na krajowym rynku. Rosnące ceny surowców energetycznych skutkowały podwyżkami cen na krajowym rynku. Wyraźnie podrożał zużywany w dużych ilościach w rolnictwie olej napędowy, co przyczyniło się do znacznego zwiększenia kosztów prowadzenia działalności rolniczej.

3.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Wymiernym efektem prac przeprowadzonych w 2022 r. była przede wszystkim obszerna publikacja wydana w IERiGŻ-PIB w serii Analizy Rynkowe: *Rynek środków produkcji dla rolnictwa*, w której analizowano rynki: nawozów, środków ochrony roślin, maszyn rolniczych, energii oraz nasion. Powstały ponadto inne prace publikowane i niepublikowane wykonane przez poszczególnych członków zespołu, w tym przede wszystkim rozdział *Rynek środków produkcji* w wydawanym co miesiąc przez IERiGŻ-PIB opracowaniu *Rynek Rolny*.

Wyniki badań mają użytkowy charakter, gdyż są wykorzystywane przez wszystkich uczestników poszczególnych ogniw (agregatów) agrobiznesu, tj. zarówno przez podmioty produkcyjne, handlowe i usługowe działające na rynku środków produkcji, producentów rolnych jak i przemysł przetwórczy. Efektywność i sprawność procesów produkcyjnych w rolnictwie jest bowiem mocno powiązana z zaopatrzeniem oraz optymalnym wykorzystaniem środków produkcji oraz usług. Znajomość sytuacji rynkowej w pierwszym agregacie agrobiznesu (zaopatrzenia) ułatwia podejmowanie decyzji oraz przygotowanie i budowanie efektywnych strategii biznesowych. Wyniki prac wykorzystują także jednostki administracji państwowej nadzorujące sektor agrobiznesu oraz liczne podmioty naukowe (np. uczelnie wyższe i instytuty badawcze).

ZADANIE NR 4

NARZĘDZIA POLITYKI ROLNEJ A FUNKCJONOWANIE RYNKÓW ROLNO-ŻYWNOŚCIOWYCH

KIEROWNIK ZADANIA:

dr hab. inż. Agnieszka Bezat-Jarzębowska, prof. IERiGŻ-PIB

WYKONAWCY:

dr hab. inż. Agnieszka Bezat-Jarzębowska, prof. IERiGŻ-PIB
prof. dr hab. Włodzimierz Rembisz

4. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 4

4.1. Cel badań

Opis systemu instrumentów regulacji rynków rolnych oraz stopnia oddziaływania narzędzi polityki rolnej na funkcjonowanie rynków rolno-żywnościowych. Planowane efekty naukowe: ujęcia teoretyczne i analityczne oddziaływania narzędzi polityki rolnej na rynki rolno-żywnościowe, identyfikacja rozwiązań modelowych dla formułowania polityki rolnej.

Planowane efekty praktyczne: opracowania wykorzystywane w kreowaniu polityki rolnej zawierające modelowe ujęcia i oceny przydatne dla decydentów, jak i uczestników rynku.

4.2. Opis zrealizowanych prac

W ramach realizacji zadania przygotowano opracowanie (monografię naukową), w której ujęto objaśnienia w odniesieniu do pewnych praw rynku rolnego, z możliwością ich wykorzystania do określonych działań interwencyjnych sektorowych w polityce rolnej z potencjałem, jaki niesie kooperacja i integracja gospodarowania producentów rolnych. Podejmowane kwestie przedstawiono w kontekście teoretycznym i aplikacyjnym.

W monografii omówione zostały mechanizmy rynku rolnego, które muszą być brane pod uwagę przy projektowaniu wszelkiej interwencji sektorowej ze współudziałem organizacji producenckich. Jest to ujęcie nowoczesne na bazie współczesnej wiedzy w ekonomice rolnictwa i mikroekonomii w odniesieniu do mechanizmów rynku rolnego, podane w sposób skrótowy, niemniej bez uchybienia naukowości wywodu.

W warstwie aplikacyjnej, omawiane i proponowane były określone rozwiązania i metody, które mogą być wykorzystane w sektorowej interwencji rynkowej z podmiotową rolą organizacji producenckich. Propozycje tych rozwiązań omówiono na tle podstawowych, a jednak nieoczywistych, prawidłowości rynku rolnego ujętych w sposób, jaki obecnie dominuje w ekonomice rolnictwa. W konwencji tych prawidłowości pokazane są rozwiązania i instrumenty, takie jak: kwity składowe, rachunki (fundusze) stabilizacji dochodów, kontrakty forward (rolnictwo kontraktowe), grupy producenckie oraz holding spożywczy, jako podmiotowe oddziaływanie na zmienne rynkowe.

4.3. Opis najważniejszych osiągnięć

Celem interwencji sektorowej może być wsparcie producentów rolnych w wykorzystywaniu dostępnych metod zarządzania ryzykiem cenowym, czyli ograniczania czy neutralizowania skutków tych niekorzystnych zmian relacji cen otrzymywanych i płaconych. Ekspozycja na ryzyko cenowe, przy danym poziomie efektywności produkcji (danym poziomie produktywności zaangażowanych czynników produkcji), oznacza dla producenta rolnego niepewność czy: a) ceny otrzymywane za swoje produkty nie będą niższe od planowanych (oczekiwanych); b) ceny płacone za nabywane nakłady wzrosną powyżej ich planowanego i akceptowanego przez producenta poziomu. Przy takiej planowanej lub akceptowanej relacji poziomów cen otrzymywanych (skupu) do płaconych (za nakłady) oraz przy danym poziomie kosztów zastosowania nakładów czynników wytwórczych (co wynika z danej efektywności produkcji) i innych kosztów niebędących nakładami, jak podatki, oraz przy danym wsparciu i transferach producent rolny liczy na określony poziom dochodów. Zatem niekorzystna dla producenta rolnego zmiana relacji tych cen otrzymywanych i płaconych wpływa na realizację jego funkcji celu, jaką jest dochód. Niekorzystny dla producenta kierunek zmian tych cen (skupu i nakładów) w krótkim okresie, a więc przy danej niezmienionej efektywności produkcji (bo zmiana poziomu produktywności czynników produkcji wymaga najczęściej inwestycji, a przez to dłuższego okresu), może obniżyć opłacalność jednostkową produkcji. To zaś prowadzi wprost do zmiany dochodowości i dochodów.

Za pomocą interwencji sektorowej wspomagane są finansowo i organizacyjnie nowoczesne rynkowe podejścia do planowania dochodów przez producentów rolnych i ich grup.

Wydaje się, że naturalną drogą transmisji tej formy interwencji do efektywnego zastosowania w praktyce są grupy producentów i organizacje producenckie. Interwencja sektorowa i jej programy operacyjne mogą oznaczać, że grupy i organizacyjne producentów uzyskają wsparcie finansowo-organizacyjne odnośnie wykorzystania tych metod w efektywnym zarządzaniu ryzykiem cenowym. Może to tworzyć nową jakość, zwiększać rozumienie rynku i efektywne na nim działanie w dostosowaniu i wykorzystaniu jego naturalnej zmienności, głównie cen. W efekcie mogą wystąpić ogólniejsze korzyści dla producentów rolnych, ale i dla gospodarki, ponad kwestie efektywnego zarządzania ryzykiem cenowym.

Interwencja sektorowa może też odnosić się do wsparcia w przygotowywaniu oferty instrumentów i metod zarządzania ryzykiem cenowym. Chodzi o te instrumenty i metody, które można zorganizować w ramach organizacji producenckiej, a także w ramach rozwiązań instytucjonalno-prawnych o zasięgu krajowym, jak kwity składowe, kontrakty forward rachunki stabilizacyjne.

Zasadnicza kwestia dla ewentualnego praktycznego wykorzystania koncepcji rachunków stabilizacji dochodów to założenie o przemienności dochodów. Przemienności, czyli występowaniu raz wyższych, raz niższych dochodów w stosunku do poziomu referencyjnego (do punktu odniesienia). Jeśli chodzi o ewentualność systemu indywidualnego czy zbiorczego, w sensie wskaźników zwłaszcza, niezależnie czy dla dochodu z gospodarstwa, czy dla danego sektora i czy na poziomie krajowym lub regionalnym, to oba mają swoje wady i zalety w sensie SWOT. Zaletą wskaźników zbiorczych dla systemu zbiorowego jest to, że wyrównanie dochodów może być szybsze, łatwiej jest ustalić wskaźniki, występują mniejsze koszty administracyjne; zaś wady – wskaźniki przeciętne mogą nieadekwatnie uprzywilejowywać lub deprecjonować niektóre gospodarstwa z uwagi na różnice w stosunku do rzeczywistej sytuacji. Wskaźniki indywidualne i system oparty na indywidualnym członkostwie ma następujące zalety: indywidualne odzwierciedlenie sytuacji dochodowej i wypłat oraz pobierania wkładów; wady to większa pracochłonność, stąd późniejsze realizacje; większe koszty funkcjonowania. Można dodać, że system oparty na indywidualnych wskaźnikach może zachęcać do większej przedsiębiorczości i związanego z tym ryzyka, ma też cechy ubezpieczenia indywidualnego. System oparty na wskaźnikach zbiorczych też może zachęcać do większej przedsiębiorczości i efektywności, ponieważ w istocie premiuje bardziej sprawnych, którzy w sytuacjach mniejszych spadków dochodów niż w przypadku większości mogą realizować nadzwyczajną premię. Tak samo ma podobieństwa do ubezpieczenia dochodu. Oba podejścia indukują tak potrzebną oddolną własną troskę o stabilizację dochodów przez producentów rolnych.

Uzasadnienie dla wsparcia kontraktów forward przedstawiono na podstawie analizy typu SWOT. Silną stroną tego typu kontraktów jest ich podstawa prawna, czytelna dla producentów, zgodna z naturą handlu; istotna jest możliwość utworzenia, czytelnej dla wszystkich, giełdy typu wiedeńskiego dla kwotowania i publikowania cen i wielkości dostaw w zawartych kontraktach (także w realizowanych) jako referencji dla zawieranych kontraktów i arbitrażu. Ewentualne wsparcie dotyczy kosztów organizacyjno-administracyjnych, nie dotyczy mechanizmu regulacyjnego rynku, nie ingeruje w niego, nie jest w kontrze do instrumentów WPR,

nie oznacza transferów budżetowych. Słabe strony – w zasadzie takich nie ma, ponieważ to klasyczny instrument rynkowy uzgadniania interesów partnerów rynkowych, przy istnieniu „giełdy wiedeńskiej” ogranicza kwestię tzw. słabszej strony i kwestie asymetrii informacji, a wsparcie w ramach programu operacyjnego organizacji producenckich w zakresie usług prawnych co do kontraktów forward oraz organizacji funkcjonowania giełdy wiedeńskiej daje producentom rolnym wystarczającą pomoc, by być równoważną stroną. W ramach oceny szans stwierdzić można, że upowszechnienie, ponad już obowiązujący prawny nakaz stosowania umów, zwiększy transparentność, stabilność i efektywność funkcjonowania rynku rolnego. Zagwarantuje, w warunkach powszechności stosowania, równoważną pozycję producentów rolnych w obrocie rynkowym, pomocne w tym będą notowania „giełdy typu wiedeńskiego”, korzystny dla producentów rolnych zgodny z istotą rynku rolnego instrument organizacji obrotu, ewentualne wsparcie w ramach interwencji sektorowej dotyczyłoby kosztów prawno-organizacyjnych; kontrakty forward i infrastruktura giełdowa z tym związana to rozwiązania, które nie zakłócają rynku rolnego jako podstawowego mechanizmu wpływającego na wybory produkcyjno-handlowe producentów rolnych, a wsparcie finansowe ich upowszechniania, organizacji infrastruktury i organizacji funkcjonowania jest właściwą formą interwencji sektorowej z aktywnym współudziałem organizacji producenckich. Zagrożeń jest w zasadzie niewiele. Zasadnicze zagrożenie to brak inicjatywy oddolnej zainteresowanych organizacji producenckich, brak wiedzy czy inercja.

4.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Zadanie realizowane było w triadzie: rynek rolny; instrumenty ograniczania ekspozycji na ryzyko cenowe, potencjalnie interwencyjne; producenci rolni zorganizowani w różne formy kooperacji jako współorganizatorzy interwencji i budujący swoją pozycję konkurencyjną na rynku. Jak sądzimy, takie spojrzenie na kwestie rynku rolnego, interwencji sektorowych i kooperacji producentów rolnych może być przydatne dla polityków, pracowników instytucji państwowo-rządowych zajmujących się programowaniem i realizacją polityki rolnej, pracowników naukowych, także w badaniach empirycznych weryfikujących zawarte w tekście założenia, jak i studentów studiów podyplomowych.

Prawa rynku rolnego działają niezależnie czy je znamy i czy się z nimi zgadzamy. Nierespektowanie ich na przykład w założeniach polityki interwencyjnej sektorowej, do której się odnosimy, ale się nie zajmujemy, może przynosić skutki odmienne od zamierzonych.

STRESZCZENIE TEMATU IV**BADANIA RYNKÓW ROLNO-ŻYWNOŚCIOWYCH**

W ramach tematu IV w 2022 r. realizowano cztery zadania badawcze dotyczące oceny stanu i perspektyw rynku produktów roślinnych, rynku produktów zwierzęcych i środków produkcji dla rolnictwa oraz wpływu narzędzi polityki rolnej na funkcjonowanie rynków żywnościowych.

Zgodnie z planem opracowano, zrecenzowano i opublikowano 15 pogłębionych analiz dotyczących obecnych i prognozowanych zmian na rynku środków produkcji dla rolnictwa oraz dotyczących sytuacji na podstawowych rynkach rolno-żywnościowych. Analizy te obejmują ocenę aktualnego stanu i przewidywanych zmian w produkcji i podaży, przetwórstwie, popycie (krajowym i eksportowym), a także w spożyciu i poziomie cen na w łańcuchu marketingowym (ceny skupu produktów rolnych, ceny zbytu i detaliczne żywności), na tle uwarunkowań makroekonomicznych oraz sytuacji na rynkach światowych, w tym w szczególności w UE. Podstawą oceny były dane statystyczne GUS-u, notowania cen Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW, KOWR-u, dane handlu zagranicznego MF Centrum Analitycznego Administracji Celnej, dane Eurostatu, Komisji Europejskiej, AgraEurope, FAO, AMI GmbH, CLAL, ERS USDA, F.O. Licht, IGC, Oil World i innych instytucji lub organizacji prowadzących badania rynkowe, a także badania własne IERiGŻ-PIB oraz opinie eksperckie. Ponadto w ramach realizacji tematu opublikowano 11 raportów pt. *Rynek Rolny. Analizy. Tendencje. Oceny*, które obejmują bieżącą ocenę sytuacji rynkowej.

Pracownicy Zakładu opublikowali dwa rozdziały w monografii, pięć artykułów w naukowych czasopismach. Kontynuowano współpracę ekspercką z innymi ośrodkami naukowymi (IRG SGH), a także administracją państwową (MRiRW, KOWR, ARiMR, NBP). Pracownicy Zakładu wykonali łącznie 56 ekspertyz i opracowań na rzecz MRiRW, a także innych instytucji i przedsiębiorstw.

Wyniki przeprowadzonych badań pozwalają scharakteryzować sytuację podażowo-popytową na rynku rolno-żywnościowym 2022 r. następująco.

W 2022 r. niekorzystne tendencje społeczno-gospodarcze były przede wszystkim konsekwencją wojny w Ukrainie oraz wygasającej pandemii COVID-19. Rosja i Ukraina są dużymi producentami surowców rolnych i energetycznych. W związku z konfliktem zbrojnym i przerwaniem łańcuchami dostaw na światowym rynku wystąpił dynamiczny wzrost cen surowców rolnych i energetycznych, który spowodował wysoką inflację w wielu regionach świata. Duży popyt na surowce rolne i energetyczne wynikał z faktu, że kraje importerskie gromadziły strategiczne zapasy trwałych produktów.

Sytuacja podażowo-popytowa na krajowym rynku produktów rolno-żywnościowych, w tym w szczególności dynamika cen na wszystkich poziomach łańcucha dostaw, była determinowana wysokimi cenami na międzynarodowym rynku. Badania potwierdziły poziomą

transmisję cen światowych i unijnych na krajowe ceny. Na podstawie przeprowadzonych prac stwierdzono również, że korzystne warunki pogodowe w okresie wegetacji pozytywnie wpłynęły na poziom zbiorów zbóż, rzepaku, buraków cukrowych i innych roślin uprawnych. Duża podaż nie wywierała jednak presji na ceny skupu, które były determinowane przede wszystkim wysokimi cenami na światowym rynku.

W produkcji zwierzęcej problemem były występujące nadal ogniska grypy ptaków i afrykańskiego pomoru świń. Wyniki badań umożliwiły ocenę wpływu wystąpienia w kraju kolejnych ognisk grypy ptaków oraz afrykańskiego pomoru świń na rynek żywca drobiowego i wieprzowego. W szczególności dotyczyło to trudności z dostępem do rynków zewnętrznych, a poprzez to wpływu zmian w handlu zagranicznym na bilans rynkowy oraz ceny skupu i zbytu. Na rynku żywca wieprzowego oceniono także wpływ zmian podaży wynikający z kolejnej fazy cyklu świńskiego. Pomimo niekorzystnych uwarunkowań rynkowych produkcja żywca drobiowego charakteryzowała się wysoką dynamiką rozwoju, której istotną determinantą był eksport. W branży wieprzowej utrzymały się problemy o charakterze strukturalnym, które obserwowano w poprzednich latach. W szczególności dotyczy to dużego importu żywca oraz ujemnego salda w handlu zagranicznym, ale wysokie ceny skupu korzystnie wpływały na jej dochodowość.

Przedmiotem badań była również sytuacja popytowa na rynku produktów rolnych i żywnościowych, która jak wykazały badania, była w gospodarstwach domowych determinowana rosnącą inflacją i malejącą siłą nabywczą dochodów. Spadek konsumpcji był częściowo rekompensowany dużą liczbą wojennych uchodźców z Ukrainy, gdyż wojna jest ogromnym kryzysem humanitarnym.

Pomimo trudnych uwarunkowań makroekonomicznych i rynkowych na świecie i UE krajowy sektor rolno-żywnościowych osiągnął bardzo dobre wyniki w handlu zagranicznym, a decydowały o tym bardzo wysokie ceny transakcyjne wynikające z wysokich cen światowych.

Prace badawcze w ramach zadania obejmowały także opracowanie krótkoterminowych prognoz sytuacji podaży-popytowej na światowym, unijnym i krajowym rynku produktów roślinnych. Przygotowane prognozy dotyczą wszystkich elementów rynku podstawowych produktów roślinnych: produkcji, zużycia, handlu zagranicznego, konsumpcji i cen na wszystkich etapach łańcucha dostaw.

Badania dotyczące zaopatrzenia rolnictwa w środki produkcji wykazały w 2022 r., że rynkowe uwarunkowania produkcji rolnej były niekorzystne. Ceny nawozów, energii i usług dynamicznie rosły i wpływały na dochodowość produkcji rolnej. Równocześnie czynniki inflacyjne w gospodarce narodowej oraz wysokie ceny na światowym rynku stymulowały wzrost cen surowców rolnych i żywności. Spadek siły nabywczej dochodów gospodarstw domowych wpływał na popyt wewnętrzny.

Przedmiotem badań były również zmiany struktur podmiotowych w poszczególnych branżach sektora rolno-spożywczego, które obejmowały zarówno gospodarstwa rolne, jak i podmioty przemysłu spożywczego. Badania wykazały, że konieczna jest kontynuacja procesów restrukturyzacyjnych, w tym w szczególności koncentracji struktury gospodarstw rolnych.

Badania obejmowały również zmiany struktury dystrybucji surowców rolnych i artykułów żywnościowych, w tym w szczególności dostaw do przemysłu spożywczego oraz sprzedaży bezpośredniej.

Istotnym elementem realizacji tematu była również analiza skuteczności i możliwości stosowania instrumentów polityki rynkowej oraz krótkoterminowe prognozy elementów rynku: podaży, popytu oraz cen na wszystkich etapach łańcucha dostaw. Wyniki badań wykazały, że postępujące zmiany klimatyczne oraz pandemia skutkują wzrostem niepewności prowadzenia działalności gospodarczej, w tym wzrostem ryzyka produkcyjnego i handlowego. W związku z tym istotnego znaczenia nabierają instrumenty zarządzania ryzykiem.

TEMAT BADAWCZY V

POLITYKA FINANSOWA I ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ROLNICTWIE. INSTRUMENTY I STRATEGIE ORAZ ICH SKUTECZNOŚĆ I EFEKTYWNOŚĆ

KIEROWNIK TEMATU:

prof. dr hab. Jacek Kulawik

ZADANIA BADAWCZE REALIZOWANE W RAMACH TEMATU:

1. Ryzyko katastroficzne i systemowe oraz pomoc kłękowa w rolnictwie.
2. Ubezpieczenia przychodów, nadwyżek bezpośrednich oraz stosowanie indeksów paszowych jako instrumentów ograniczania ryzyka w produkcji zwierzęcej.
3. Ubezpieczenie dochodów i nadwyżek w rolnictwie ze szczególnym uwzględnieniem IST i funduszy wzajemnościowych.
4. Ubezpieczenia plonów, przychodów i ubezpieczenia indeksowe upraw w polskim rolnictwie.

ZADANIE NR 1

RYZYKO KATASTROFICZNE I SYSTEMOWE ORAZ POMOC KLĘSKOWA W ROLNICTWIE

KIEROWNIK ZADANIA:

dr hab. Marcin Gospodarowicz, prof. IERiGŻ-PIB

WYKONAWCA:

dr hab. Marcin Gospodarowicz, prof. IERiGŻ-PIB

1. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 1

1.1. Cel badań

Celem badania była wielowymiarowa analiza i ocena ryzyka w rolnictwie z perspektywy systemowej, uwzględniającej postępującą złożoność i współzależność czynników ekonomicznych, środowiskowych, naturalnych, ludzkich i in. oraz opracowanie holistycznego systemu zarządzania ryzykiem.

1.2. Opis zrealizowanych prac

Studia literaturowe, analiza danych zastanych, analizy zapisów dostępnych źródeł danych, ich kompilacja, wzajemna weryfikacja i przetwarzanie, dotyczące perspektywy systemowej ryzyka w rolnictwie oraz metod jego zarządzania.

Przegląd i analiza metod zarządzania ryzykiem systemowym w rolnictwie.

Analiza i ocena skali, charakteru i źródeł ryzyka systemowego w rolnictwie.

1.3. Opis najważniejszych osiągnięć

Zagadnienie ryzyka systemowego i katastroficznego w rolnictwie oraz narzędzi pomocowych wykorzystywanych do łagodzenia skutków materializacji tego rodzaju ryzyk jest tematem o wysokiej aktualności, posiadającym istotne znaczenie oraz wysoką przydatność w rozwoju społeczno-gospodarczym.

Piśmiennictwo, m.in. raporty Biura Narodów Zjednoczonych ds. Ograniczania Ryzyka Klęsk Żywiolowych (UNDRR) (Global Assessment Report on Disaster Risk Reduction), Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) oraz Światowego Forum Ekonomicznego (WEF) na temat ryzyka katastroficznego w rolnictwie wskazuje na zmiany zachodzące w obrębie natury i skali ryzyka (w szczególności w odniesieniu do wzrostu złożoności oraz stopnia wzajemnego powiązania podmiotów, systemów i czynników), któremu poddawane są systemy ekonomiczne, instytucje i państwa, wzrost roli ryzyka systemowego, stanowiącego wyzwanie dla klasycznych modeli i narzędzi zarządzania ryzykiem, opartych na monitorowaniu pojedynczych zagrożeń oraz negatywny wpływ rosnącej częstotliwości i intensywności ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak powódzie, susze i wielkie pożary, będących efektem zmian klimatycznych, na bezpieczeństwo żywnościowe oraz bezpieczeństwo ekonomiczne podmiotów tworzących sektor rolny.

Zarejestrowane dane wskazują na trzykrotny wzrost globalnej częstotliwości katastroficznym zjawisk pogodowych w okresie ostatnich trzydziestu lat. Utrzymanie roli rolnictwa w budowaniu zrównoważonego rozwoju wymaga zatem zdecydowanego wdrożenia polityki redukcji ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi oraz wzmożenia wysiłków na rzecz budowania odporności na niekorzystne skutki zmiany klimatu.

Wskazuje to na konieczność konstruowania alternatywnych narzędzi rozwoju o charakterze technicznym, technologicznym i organizacyjnym uwzględniających i promujących ochronę środowiska, zaangażowanie społeczne i przedsiębiorczość. Instrumenty te mają charakter holistyczny, oparty o współpracę międzysektorową oraz uwzględnienie obok zagrożeń naturalnych również niebezpieczeństw antropogenicznych i biologicznych, zrozumienie ich systemowego charakteru oraz współzależności.

W tym kontekście wskazuje się na koncepcję tzw. *risk-layering* (warstwowania ryzyka), stosowaną od dłuższego czasu w zarządzaniu ryzykiem katastroficznym. Przeanalizowano korzyści, ograniczenia i sposoby wykorzystania tego podejścia. Konkluzje wskazują, że w ramach tej koncepcji możliwe jest powiązanie pośredniego i bardziej tradycyjnego, bezpośredniego

podjęcia do oceny ryzyka. Odpowiednie dostosowanie narzędzi pozwoliłoby na stworzenie bardziej kompleksowych (holistycznych) systemów zarządzania ryzykiem, odpowiednich do radzenia sobie z wielowarstwowymi wyzwaniami związanymi z ryzykiem.

1.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Do uzyskanych wyników odwoływano się w publikacjach IERiGŻ-PIB oraz wydawnictwach zewnętrznych. Powoływano się na nie na seminariach i konferencjach.

ZADANIE NR 2

UBEZPIECZENIE PRZYCHODÓW, NADWYŻEK BEZPOŚREDNICH ORAZ STOSOWANIE INDEKSÓW PASZOWYCH JAKO INSTRUMENTÓW OGNIECZANIA RYZYKA W PRODUKCJI ZWIERZĘCEJ

KIEROWNIK ZADANIA:

mgr inż. Adam Kagan

WYKONAWCA:

mgr inż. Adam Kagan

2. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 2

2.1. Cel badań

Celem badania było przedstawienie możliwości wdrożenia ubezpieczenia produkcji zwierzęcej jako elementu ograniczenia ryzyka w działalności rolniczej. W ramach jego realizacji koncentrowano badania na stworzeniu założeń systemu ubezpieczenia nadwyżki bezpośredniej brutto uzyskiwanej z wybranych produktów zwierzęcych.

2.2. Opis zrealizowanych prac

Dokonano przeglądu literatury i wyników badań poświęconych problematyce ubezpieczeń produkcji zwierzęcej.

Dokonano analizy przyczyn dotychczasowego braku funkcjonowania tego instrumentu w Polsce, jak również w innych krajach o rozwiniętym rynku ubezpieczeniowym, z wyjątkiem USA.

Stworzono założenia oraz propozycje szczegółowych rozwiązań, dla systemu ubezpieczeń nadwyżki bezpośredniej brutto uzyskiwanej z produkcji tuczników oraz mleka, dostosowanych do warunków krajowych i możliwych do wdrożenia w obecnych warunkach rynkowych.

Wykonano symulacje pozwalające określić potencjalny okres wypłacania odszkodowań oraz ich wysokość w zależności od przyjętego progu granicznego (gwarantowanego).

2.3. Opis najważniejszych osiągnięć

System ubezpieczenia nadwyżki bezpośredniej jest bardziej efektywnym narzędziem w zakresie ograniczania zmienności dochodów z produkcji zwierzęcej od instrumentów zabezpieczających przed spadkiem cen uzyskiwanych za zbywane produkty rolne czy nabywane środki produkcji. W instrumencie tym przedmiotem ubezpieczenia są bowiem ich wzajemne relacje wpływające na efektywność finansową działalności. Nie uwzględnia on jednak wszystkich kosztów i przychodów, co w przypadku konstruowania założeń produktu ubezpieczeniowego stanowi ważną zaletę z punktu widzenia pełnego dostępu do danych przez wszystkich uczestników systemu. W celu przezwyciężenia asymetrii informacji, określanej jako główna przyczyna braku podaży takich produktów w kraju, a co za tym idzie niedoskonałości rynku, dużo uwagi poświęcono sposobowi ustalenia zmiennych, a więc parametrów równania (przychodów i wybranych kosztów) służących do określenia podstawy ubezpieczenia, jak również granicy, przy której następowałaby wypłata odszkodowań. W przypadku każdego produktu rolnego zaproponowano sposób obliczenia nadwyżki bezpośredniej brutto z wykorzystaniem cen zaczerpniętych ze Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej dla sprecyzowanych dawek pasz i produktów zwierzęcych oraz wskazano mechanizm wypłaty odszkodowań.

Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono duży potencjał do wdrożenia w praktyce produktu ubezpieczenia nadwyżki bezpośredniej uzyskiwanej z mleka, jak również z produkcji tuczników. W system ubezpieczeń zgodnie z sugestiami samych producentów powinni być włączone podmioty zajmujące się skupem surowców (głównie mleka) oraz grupy producentów rolnych (głównie świnie). Sam produkt powinien zostać proponowany rolnikom będącym właścicielami zwierząt w całym okresie produkcyjnym, a system powinien mieć charakter wieloletni.

Warunkiem uruchomienia produktu w kraju jest jednak wsparcie budżetowe w postaci dopłat lub/i reasekuracji ze strony państwa. W takich warunkach może to być istotny instrument ograniczający zmienność dochodów, a w przypadku rynku świń mechanizm, który zahamuje negatywne tendencje w zakresie postępującego zmniejszania się liczby zwierząt w kraju.

Z uwagi na branżowy charakter produktu oraz ograniczanie zakresu ubezpieczenia głównie do ryzyka systemowego, rekomenduje się wprowadzenie ubezpieczenia nadwyżek bezpośrednich brutto, jako odrębnego systemu stanowiącego uzupełnienie do ubezpieczeń od ryzyka wystąpienia skutków zdarzeń losowych. Oba produkty powinny funkcjonować równoległe z uwagi na występujące pomiędzy nimi zależności komplementarne, a nie substytucyjne.

2.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Przedstawione założenia produktowe mają wymiar praktyczny, mogą stanowić bowiem istotny wkład do budowy gotowych produktów ubezpieczeniowych nadwyżek bezpośrednich brutto uzyskiwanych z mleka i tuczników. Stanowią również istotny materiał poglądowy dotyczący funkcjonowania tego typu produktów w kraju. Sam mechanizm i założenia dotyczące kształtowania parametrów mogą być wykorzystane przy planowaniu ubezpieczeń innych produktów zwierzęcych. Zgromadzony materiał stanowi również zasób możliwy do

wykorzystywania w celu sporządzania ekspertyz, analiz i opinii dla MRiRW oraz innych organów władzy i administracji państwowej dotyczących funkcjonowania i wdrażania systemów ubezpieczenia produktów zwierzęcych i wsparcia publicznego polskiego rolnictwa.

ZADANIE NR 3

UBEZPIECZENIE DOCHODÓW I NADWYŻEK W ROLNICTWIE ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM IST I FUNDUSZY WZAJEMNOŚCIOWYCH

KIEROWNIK ZADANIA:

dr Cezary Klimkowski

WYKONAWCY:

dr Cezary Klimkowski

mgr inż. Justyna Herda-Kopańska

3. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 3

3.1. Cel badań

Podstawowym celem badań było określenie poziomu ryzyka dochodowego w polskim rolnictwie. Kolejnym celem była próba zidentyfikowania korzyści wynikających ze stosowania ubezpieczenia dochodów dla wybranych grup producentów rolnych w Polsce. Następnym celem było ustalenie warunków koniecznych do wdrożenia asekuracji opartej na IST i funduszach wzajemnościowych.

3.2. Opis zrealizowanych prac

Stworzono koncepcję realizacji zadania, rozpisano harmonogram działań oraz rozdzielono pracę pomiędzy członków zespołu.

Stworzono bazę danych na podstawie rekordów uzyskanych z FADN.

Dokonano przeglądu literaturowego.

Przeprowadzono obliczenia odnoszące się do poziomu ryzyka w wybranych grupach gospodarstw rolnych.

3.3. Opis najważniejszych osiągnięć

Ustalono, że z uwagi na poruszane zagadnienia najefektywniejszym miernikiem poziomu ryzyka obserwowanego w gospodarstwach rolnych jest liczba i skala spadków przychodu w danym roku poniżej 70% średniej z pięciu wcześniejszych lat bez danych z lat o najwyższym i najniższym poziomie badanego wskaźnika w tym okresie.

W okresie 2014–2020 najwyższy poziom ryzyka charakteryzował gospodarstwa specjalizujące się w uprawach trwałych. Wysoki poziom ryzyka dotyczył też typów „zwierzęta

trawożerne” i „uprawy polowe”. W wymienionych grupach – poza „uprawami polowymi” – zaobserwowano również największy udział strat o skali katastroficznej (ponad 50% historycznego poziomu).

Najniższy poziom ryzyka odnotowano w gospodarstwach specjalizujących się w produkcji żywca wieprzowego i drobiowego (znaczne spadki przychodów tylko w 19,1% gospodarstw) oraz w produkcji mleka (spadki jedynie u 16,1% gospodarstw). W obu grupach tylko sporadycznie zdarzały się spadki typu katastroficznego.

Zauważa się wyższy poziom ryzyka dochodowego w gospodarstwach koncentrujących się na produkcji roślinnej niż prowadzących głównie produkcję zwierzęcą.

W ponad 1/3 populacji zaobserwowano choć raz spadek przychodów z produkcji powyżej 30% historycznego poziomu. Straty typu katastroficznego odpowiadają za 12,7% wszystkich spadków przychodów.

Sumarycznie najdotkliwsze straty odnotowano w latach 2018 oraz 2019. Z kolei w roku 2014 straty były najrzadsze i o najniższej wartości.

Wliczanie do przychodów płatności bezpośrednich znacząco zmniejsza poziom obserwowanego ryzyka w polskim rolnictwie. Liczba gospodarstw doświadczonych co najmniej trzema spadkami przychodów maleje ponad dwukrotnie.

Poziom ryzyka rośnie wraz z dezagregacją analizowanych szeregów czasowych. Poziom ryzyka jest większy dla odrębnie rozpatrywanych przychodów z produkcji zbóż (49,4% gospodarstw) czy buraków cukrowych (69,2%) niż dla ogółu przychodów w grupie gospodarstw specjalizujących się w uprawach polowych (34,9%).

Wdrożenie systemu ubezpieczeń znacząco zmniejsza poziom ryzyka w gospodarstwach rolnych. Wiąże się jednak ze spadkiem poziomu uzyskiwanych dochodów. Należy odnotować, że w przypadku ubezpieczeń opartych na indeksie, suma odszkodowań średnio w badanym okresie wynosi 0,67% przychodów z produkcji, a dla przychodów wraz z płatnościami bezpośrednimi – 0,41%.

Istnieje szereg przeszkód stojących na drodze do implementacji ubezpieczeń typu IST w polskim rolnictwie. Najważniejsze to: uzyskiwanie informacji o procesach zachodzących w gospodarstwie oraz postrzeganie ubezpieczeń przez rolników. Spodziewane korzyści usprawiedliwiają jednak poniesienie kosztów związanych z umożliwieniem wdrożenia tego instrumentu w Polsce. Z punktu widzenia przedsiębiorcy rolnego jednym z istotniejszych jest koszt prowadzenia księgowości. Biorąc jednak pod uwagę rosnący udział rolników rozliczających podatek VAT, koszty te nie muszą być znaczące dla dużych producentów rolnych.

3.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Uzyskane wyniki odnoszące się do poziomu ryzyka wybranych grup gospodarstw rolnych pozwalają oszacować różnice w potrzebach producentów rolnych w zakresie zakupu ubezpieczeń przychodów. Wyniki przeprowadzonych badań dają również odpowiedź w odniesieniu do skali korzyści wynikających z zastosowania nowoczesnych form polis ubezpieczeniowych.

ZADANIE NR 4

UBEZPIECZENIA PŁONÓW, PRZYCHODÓW I UBEZPIECZENIA INDEKSOWE UPRAW W POLSKIM ROLNICTWIE

KIEROWNIK ZADANIA:

dr inż. Michał Soliwoda

WYKONAWCA:

dr inż. Michał Soliwoda

4. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 4

4.1. Cel badań

Przegląd i ocena doświadczeń międzynarodowych dotyczących analizowanych ubezpieczeń. Propozycja założeń dotyczących wdrożenia ww. ubezpieczeń, biorąc pod uwagę specyfikę polskiego rolnictwa.

4.2. Opis zrealizowanych prac

Studia literaturowe dotyczące ubezpieczeń w produkcji roślinnej, ze szczególnym uwzględnieniem ubezpieczeń przychodów.

Przegląd i ocena rozwiązań międzynarodowych ubezpieczeń w produkcji roślinnej.

Analiza symulacyjna różnych wariantów ubezpieczeń przychodów z produkcji roślinnej.

4.3. Opis najważniejszych osiągnięć

Ubezpieczenie przychodów stanowi relatywnie nowoczesne, choć nader złożone narzędzie zarządzania ryzykiem w rolnictwie. Funkcja wypłaty odszkodowania może opierać się na różnicy między gwarantowanymi a rzeczywistymi przychodami całego gospodarstwa lub części (np. działu/gałęzi) produkcji. Problemem jest ocena zmienności przychodów, a przede wszystkim zmienności plonów, oddziaływanie przestrzennej dezagregacji, ujemne skorelowanie plonów i cen (tzw. *natural hedging*) czy wybór parametru aktywującego odszkodowanie. Dostyc skomplikowane jest określenie poziomu strat/spadku przychodów, który będzie aktywował (*trigger*) wypłatę odszkodowania. Poziom ten powinien wynikać z solidnych zasad aktuarialnych. Wskazane byłoby tu jednak odwołanie się do opinii środowiska rolniczego, przede wszystkim organizacji sektorowych.

W USA dominującą rolę w systemie zarządzania ryzykiem w rolnictwie odgrywają ubezpieczenia przychodów z pojedynczych upraw, tj. *Revenue Protection (RP)*, których udział w sumie ubezpieczeniowej dla dotowanych agroubezpieczeń w USA wyniósł ponad 2/3. Ubezpieczenia przychodów z całego gospodarstwa (tj. *Whole-Farm Revenue Protection, WFRP*) mają wciąż znaczenie dość marginalne. W Kanadzie rozwijany jest system *AgrilInsurance* oparty na modelu współpracy administracji federalnej i prowincji.

Udoskonalenie obecnej w Polsce oferty dotowanych ubezpieczeń upraw może polegać na uszczegółowieniu obowiązujących regulacji, zalecających m.in. różnicowanie stawek ubezpieczeniowych, np. według regionu i ONW, klasy bonitacyjnej (do weryfikacji); nawadniania upraw, stosowania roślin okrywowych, upraw uproszczonych zamiast płuźnych, dla młodych rolników, ekologizacji produkcji.

Warto rozważyć stopniowe wprowadzenie instrumentu stabilizacji dochodu (IST) dla gospodarstw w typie „uprawy trwałe” przez organizacje Mutual Funds (MF). Optymalny byłby model regionalno-sektorowy, różnicowania wysokości wpłat członków MF. Potwierdzają to chociażby wyniki analiz symulacyjnych w ramach projektu UBROL, przeprowadzone dla panelu gospodarstw z sieci FADN (lata 2017–2020).

Z przeprowadzonych analiz symulacyjnych wynika, że koszty dotowania ubezpieczeń przychodów z produkcji pszenicy i rzepaku wyniosłyby ok. 610 i 900 mln zł. Przyjęto założenia, że składkę na ww. ubezpieczenia płaciłoby ok. 30 tys. gospodarstw rolnych (10% gospodarstw konkurencyjnych), a wysokość subsydiowania wynosiłby 65% składki.

4.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Wyniki badań stanowią bazę dla ekspertyz, analiz i opinii dla MRiRW oraz innych organów władzy i administracji państwowej dotyczącej systemu wsparcia publicznego polskiego rolnictwa. Są one wykorzystywane w publikacjach i referatach, a także przywoływane są w trakcie doraźnego doradztwa i konsultacji.

STRESZCZENIE TEMATU V

POLITYKA FINANSOWA I ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ROLNICTWIE. INSTRUMENTY I STRATEGIE ORAZ ICH SKUTECZNOŚĆ I EFEKTYWNOŚĆ

Koncepcja tzw. *risk-layering* (warstwowania ryzyka), stosowana od dłuższego czasu w zarządzaniu ryzykiem katastroficznym, pozwala na powiązanie pośredniego i bardziej tradycyjnego, bezpośredniego podejścia do oceny ryzyka. Odpowiednie dostosowanie narzędzi umożliwia stworzenie bardziej kompleksowych (holistycznych) systemów zarządzania ryzykiem, odpowiednich do radzenia sobie z wielowarstwowymi wyzwaniami związanymi z ryzykiem.

System ubezpieczenia nadwyżek bezpośrednich w produkcji zwierzęcej obecnie w praktyce funkcjonuje na świecie jedynie w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Charakteryzuje się on znaczącą liczbą uczestniczących w nim producentów rolnych oraz znacznym stopniem ochrony przed zmiennością cen produktów i pasz dla zwierząt.

W przypadku większości programów ich bezpośrednia adaptacja i wdrożenie w warunkach krajowych i europejskich nie jest możliwe z uwagi na brak rynku terminowego pozwalającego ustalić przyszłe ceny produktów zwierzęcych oraz koszty pasz. W ramach badań, wzorując się na amerykańskich programach zabezpieczenia nadwyżki bezpośredniej, opracowano

autorską koncepcję systemów ubezpieczenia tuczników i mleka. Z uwagi na poczynione założenie, a mianowicie, że system ten powinien być nie tylko dostosowany do warunków krajowych, ale posiadać znaczący potencjał rynkowy, zaproponowano postępowanie się historycznymi cenami zaczerpniętymi ze Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej. Przyjęcie jednakowego poziomu zużycia paszy, wydajności produkcyjnej, a tym samym efektywności produkcyjnej, pozwoliło w znacznym stopniu uprościć proponowany system ubezpieczeń. Zaproponowane rozwiązania w znaczącym stopniu ograniczają asymetrię informacyjną u wszystkich uczestników systemu, ale nie zabezpieczają rolników przed ryzykiem katastroficznym związanym z padnięciem zwierząt, kradzieżami, wystąpieniem chorób, zwiększeniem zużycia pasz itp. Nie zabezpieczają również przed utrzymującymi się lokalnie niższymi cenami skupu w stosunku do średniej w kraju. Zaproponowane założenia produktowe nie zabezpieczają więc przed ryzykiem indywidualnym lub lokalnym, ale stanowią ochronę przed ryzykiem rynkowym (systemowym) wynikającym z niekorzystnych zdarzeń dotyczących całej branży w kraju. Tak więc nie mogą być alternatywą dla klasycznych ubezpieczeń od klęsk żywiołowych i innych zdarzeń losowych, ale mogą stanowić ich uzupełnienie, ograniczając zakres ryzyka ponoszonego przez producentów rolnych.

Poziom ryzyka spadku przychodów w polskim rolnictwie jest uzależniony od typu produkcyjnego gospodarstwa rolnego. Niższy poziom ryzyka odnosi się do zwierzęcych kierunków produkcji (poza produkcją żywca wieprzowego i drobiowego), a wyższy – do roślinnych. Najwyższy poziom ryzyka dotyczy upraw trwałych. Wdrożenie ubezpieczeń przychodów znacząco wpłynęłoby na obniżenie poziomu ryzyka, wymaga jednak pokonania szeregu istotnych barier, na czele z koniecznością wdrożenia jakiejś formy rachunkowości w gospodarstwach rolnych. Przeanalizowano konstrukcję ubezpieczenia przychodów z produkcji rolniczej, zwracając szczególną uwagę na funkcję wypłaty odszkodowania. Podkreślono kwestię zmienności przychodów i składowych kategorii (cena, plony). Zwrócono uwagę na dwa modele organizacyjno-instytucjonalne ubezpieczeń przychodów, tj. w USA i Kanadzie, identyfikując potencjalne możliwości adaptacji wybranych rozwiązań do naszego kraju. Wyniki badań wykazały potencjalnie znaczne obciążenie z tytułu dotowania tego rodzaju ubezpieczeń dla budżetu w Polsce (np. rzepak – ponad 1 mld zł). Zaproponowano szereg udoskonaleń obecnej w Polsce oferty dotowanych ubezpieczeń upraw, m.in. pogłębione różnicowanie stawek ubezpieczeniowych, np. według regionu i ONW, premie dla młodych rolników czy ekologizacji produkcji. Głębszej analizie poddano możliwości wdrożenia IST dla gospodarstw w typach roślinnych.

TEMAT BADAWCZY VI

**OCENA SYTUACJI
EKONOMICZNO-PRODUKCYJNEJ
ROLNICTWA I GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ**

KIEROWNIK TEMATU:

prof. dr hab. Marian Podstawka (do 1.09.2022 r.)

dr inż. Sylwia Łaba (od 1.09.2022 r.)

ZADANIA BADAWCZE REALIZOWANE W RAMACH TEMATU:

1. Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej.

ZADANIE NR 1

**OCENA SYTUACJI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNEJ
ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ**

KIEROWNIK ZADANIA:

prof. dr hab. Marian Podstawka, dr inż. Sylwia Łaba

WYKONAWCY:

dr hab. Iwona Szczepaniak, prof. IERiGŻ-PIB

dr hab. Aldona Skarżyńska, prof. IERiGŻ-PIB

dr inż. Piotr Szajner

dr hab. Marek Wigier, prof. IERiGŻ-PIB

prof. dr hab. Jacek Kulawik

dr inż. Joanna Pawłowska-Tyszko

oraz:

prof. dr hab. Stanisław Kowalczyk

prof. dr hab. Józef S. Zegar

dr hab. Barbara Chmielewska, prof. IERiGŻ-PIB

dr hab. Marcin Gospodarowicz, prof. IERiGŻ-PIB

dr hab. Renata Grochowska, prof. IERiGŻ-PIB

dr hab. Mariola Kwasek, prof. IERiGŻ-PIB

dr hab. Julian T. Krzyżanowski, prof. IERiGŻ-PIB

dr hab. Agnieszka Wrzochalska, prof. IERiGŻ-PIB

dr hab. Danuta Kołodziejczyk

dr Łukasz Ambroziak
dr inż. Zbigniew Floriańczyk
dr inż. Bożena Karwat-Woźniak
dr Cezary Klimkowski
dr inż. Wiesław Łopaciuk
dr Dorota Pasińska
mgr inż. Renata Płonka
dr inż. Ewa Rosiak
dr inż. Michał Soliwoda
dr inż. Łukasz Zaremba
dr Danuta Zawadzka
mgr inż. Bogdan Buks
mgr Jadwiga Drożdż
mgr Wiesław Dzwonkowski
mgr inż. Justyna Herda-Kopańska
mgr Krzysztof Hryszko
mgr inż. Tomasz Smoleński

1. MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA BADAWCZEGO NR 1

1.1. Cel badań

Głównym celem badań w 2022 r. była ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w warunkach pandemii i na tle lat poprzednich.

1.2. Opis zrealizowanych prac

Określono uwarunkowania makroekonomiczne rozwoju rolnictwa uwzględniające procesy globalne w gospodarce, zagadnienia związane z rynkiem pracy. Dokonano analizy i oceny finansów rolnictwa, opłacalności wybranych kierunków produkcji rolniczej oraz monitoringu sytuacji na wybranych rynkach rolnych. Przeprowadzone badania objęły także zagadnienia związane z dochodami sektora rolnego oraz zmiany struktury dochodów i wydatków wiejskich gospodarstw domowych. Analizie poddano również sytuację produkcyjno-ekonomiczną przemysłu spożywczego i handlu zagranicznego oraz międzynarodową konkurencyjność polskiego sektora rolno-spożywczego, w tym na tle państw UE. Analizie i ocenie zostały poddane zagadnienia dotyczące konsumpcji żywności w gospodarstwach domowych oraz przekształcenia strukturalne w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w tym także kwestie związane z obrotem ziemią rolniczą, zmiany na rynku pracy oraz zmiany populacji wiejskiej i poziomu wykształcenia ludności. Badania dotyczyły także infrastruktury wsi w kontekście wielofunkcyjności obszarów wiejskich.

1.3. Opis najważniejszych osiągnięć

Przeprowadzone badania wykazały, że wpływ pandemii COVID-19, recesji gospodarczej, inflacji, kursu walutowego i koniunktury światowej oraz warunków przyrodniczych, znacznie

oddziałuje na sytuację na poszczególnych rynkach produktów rolnych. Wojna w Ukrainie skutkowała ponadto gwałtownym wzrostem cen surowców energetycznych – węgla, ropy naftowej i gazu ziemnego, a w konsekwencji energii elektrycznej. Wpłynęło to negatywnie na rynek środków do produkcji rolnej, w szczególności nawozów, a także na ceny paliw. Wykazano, że w okresie sprawozdawczym ekonomicznie efektywna była produkcja mleka i żywca wołowego. Wyniki badań wykazały, że w szczególnie niekorzystnej sytuacji byli producenci wieprzowiny. Wyniki analiz wskazują, że do poprawy wyników w przypadku zbóż, rzepaku oraz buraków cukrowych, pomimo wyższych kosztów uprawy, przyczyniła się głównie wyższa cena sprzedaży tych produktów.

Z badań wynika, że obraz polskiego rolnictwa, wynikający z analizy wskaźników kontekstu w obszarze ekonomicznym jest umiarkowanie optymistyczny. Pomimo wzrostu tych wskaźników, nadal utrzymuje się niekorzystna znacząca różnica nie tylko między Polską a przodującymi krajami Wspólnoty, ale także w odniesieniu do średniej dla krajów UE. Dotyczy to zarówno dochodu z rolnictwa oraz dochodu przedsiębiorcy rolnego.

Jednym z głównych czynników rozwoju przemysłu spożywczego w Polsce w ostatnich latach był napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ). Kapitał zagraniczny przyczyniał się do modernizacji i restrukturyzacji poszczególnych firm przetwórstwa spożywczego, a przez transfer technologii i innowacji do unowocześnienia całego sektora. Jednak z badań wynika, że wyraźnie wzrosły koszty ponoszone przez przedsiębiorstwa przemysłu spożywczego. W efekcie producenci podnosili ceny swoich wyrobów.

Badania wykazały, że sytuacja ekonomiczna i społeczna na wsi nie jest bezpośrednio powiązana z rozwojem rolnictwa, a w strukturze ludności wiejskiej stopniowo zwiększa się udział osób utrzymujących się ze źródeł pozarolniczych, co ma to odzwierciedlenie w zmianach strukturalnych dochodów i wydatków gospodarstw domowych na wsi. W odniesieniu do struktury wieku mieszkańców, obszary wiejskie, w ostatnich latach charakteryzowały się relatywnie lepszymi wskaźnikami niż miasta, korzystniejszy także był poziom wskaźników demograficznych.

1.4. Wykorzystanie uzyskanych wyników

Podjęta w okresie sprawozdawczym tematyka badawcza odnosiła się do oceny sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w latach 2015–2021. Wyniki badań przyczynić się mogą do kompleksowego i pogłębionego zrozumienia sytuacji i problemów szeroko rozumianego rolnictwa i gospodarki żywnościowej oraz wypracowania odpowiednich instrumentów służących ich rozwiązywaniu.

Wyniki badań wykorzystane zostały w przygotowywanej publikacji o charakterze monograficznym. Zgromadzony materiał empiryczny dotyczący oceny sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej zostanie także wykorzystany do przygotowania artykułów w czasopiśmie naukowych oraz do przygotowywania ekspertyz na potrzeby m.in. MRiRW.

STRESZCZENIE TEMATU VI

OCENA SYTUACJI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNEJ ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ

Przeprowadzone badania wykazały, że okres ostatnich kilku lat charakteryzuje przejście od stosunkowo stabilnego wzrostu gospodarczego do fazy zawirowań, wywołanych zjawiskami kryzysowymi o charakterze globalnym, którymi były począwszy od 2020 r. pandemia COVID-19 oraz w lutym 2022 r. zbrojna napaść Rosji na Ukrainę. Zagrożeniem dla gospodarki i rolnictwa jest także rosnąca inflacja. Uruchomiona interwencja publiczna i polityka banku centralnego, będące odpowiedzią na szoki zewnętrzne, spowodowały przyspieszenie niekorzystnych zjawisk na rynku pieniężnym i finansowym. Wpływ pandemii COVID-19, recesji gospodarczej, inflacji, kursu walutowego i koniunktury światowej oraz warunków przyrodniczych, znacznie oddziałują na sytuację na poszczególnych rynkach produktów rolnych. Wojna w Ukrainie skutkowałą ponadto gwałtownym wzrostem cen surowców energetycznych – węgla, ropy naftowej i gazu ziemnego, a w konsekwencji energii elektrycznej. Wpłynęło to negatywnie na rynek środków do produkcji rolnej, w szczególności nawozów, a także na ceny paliw.

Z wykonanych prac wynika, że pod względem obszaru gruntów rolnych Polska zajmuje czwarte miejsce w UE-27. Areał gruntów rolnych użytkowanych rolniczo wynoszący 14,95 mln ha stanowi ok. 9% ogółu UR UE, przy czym 91,3% było we władaniu rolników indywidualnych, w tym większość (ok. 80%) była ich własnością. Wzrastała skłonność rolników do utrzymywania UR w dobrej kulturze.

Obraz polskiego rolnictwa, wynikający z analizy wskaźników kontekstu w obszarze ekonomicznym jest umiarkowanie optymistyczny. Wprawdzie wskaźniki rosną, ale dalej różnica nie tylko między Polską a przodującymi krajami Wspólnoty, ale także średnią dla UE jest znacząca. Dotyczy to zarówno dochodu z rolnictwa oraz dochodu przedsiębiorcy rolnego.

Natomiast znacznej poprawie uległa całkowita produktywność czynników produkcji (TFP), szczególnie od 2015 r. i jest powyżej średniej UE. Z kolei nakłady brutto na środki trwałe w rolnictwie w relacji do wartości dodanej brutto są znacznie niższe niż w przodujących krajach wspólnoty, a także od średniej UE. Podobnie jest z wydajnością pracy w polskim rolnictwie.

Przeprowadzone badanie uwypukliło potrzebę transformacji rolnictwa w kierunku jego dalszego zrównoważania. Transformacja ta trwa w UE od początku lat 90. XX w. Mimo szeregu strategii unijnych oraz programów krajowych wdrażanych w ciągu ostatnich 30 lat, nadal narasta presja środowiskowo-klimatyczna, w tym także rolnictwa. Wyniki badań wykazały, że w Polsce występuje silne zróżnicowanie terytorialne warunków przyrodniczych i duży udział obszarów o trudnych warunkach i z ograniczonymi możliwościami prowadzenia intensywnej produkcji rolniczej, a system rolnictwa ekologicznego może być szansą dla rozwoju rolnictwa w regionach kraju z trudnymi warunkami do gospodarowania. Wyniki analiz wykazały, że w Polsce na obszarach ONW stawki dopłat ONW przyczyniają się do redukcji procesów przekazywania UR na cele nierolnicze. Ustalono, że gospodarstwa

z obszarów ONW uzyskują względem gospodarstw pozostałych często mniejsze dochody w przeliczeniu na jednostkę powierzchni UR oraz cechują się mniejszą skłonnością do realizacji inwestycji rozwojowych. Tylko gospodarstwa o większej sile ekonomicznej z tych obszarów są w stanie realizować inwestycje powiększające ich stan posiadania.

W okresie sprawozdawczym ekonomicznie efektywna była produkcja mleka i żywca wołowego. Wyniki badań wykazały, że w szczególnie niekorzystnej sytuacji byli producenci wieprzowiny. Wyniki analiz wskazują, że do poprawy wyników w przypadku zbóż, rzepaku oraz buraków cukrowych, pomimo wyższych kosztów uprawy, przyczyniła się głównie wyższa cena sprzedaży tych produktów. Natomiast w przypadku mleka na wyższy poziom przychodów wpływ miała zarówno większa wydajność mleczna krów, jak i wyższa cena sprzedaży mleka. Wsparcie dopłat miało duże znaczenie dla producentów, dopłaty zapewniły wyższy poziom dochodu, a w niektórych przypadkach pokryły stratę na dochodzie bez dopłat. W sezonie 2021/2022 o rozmiarach produkcji przetworów owocowych i warzywnych oraz wynikach handlu zagranicznego decydowała wysokość krajowych plonów i zbiorów, ale także trwająca pandemia COVID-19 oraz wojna w Ukrainie. W rezultacie przy relatywnie wysokich zbiorach owoców i warzyw w Polsce – w porównaniu z sezonem poprzednim – zwiększyła się produkcja większości przetworów owocowych i warzywnych oraz ich eksport.

Z badań wynika, że wyraźnie wzrosły także koszty ponoszone przez przedsiębiorstwa przemysłu spożywczego. W efekcie producenci podnosili ceny swoich wyrobów, które w listopadzie 2022 r. dla artykułów spożywczych były o 27,1% wyższe niż przed rokiem. W mniejszym stopniu wzrosły ceny producentów napojów i wyrobów tytoniowych – były wyższe odpowiednio o 14,8 i 12,5%. W obliczu rosnących kosztów producenci oferowali zarówno krajowym, jak i zagranicznym konsumentom produkty po wyższych cenach.

Jednocześnie z przeprowadzonych analiz wynika, że jednym z głównych czynników rozwoju przemysłu spożywczego w Polsce w ostatnich latach był napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ). Kapitał zagraniczny przyczyniał się do modernizacji i restrukturyzacji poszczególnych firm przetwórstwa spożywczego, a przez transfer technologii i innowacji do unowocześnienia całego sektora. Z kolei konsumenci już w pandemii zaczęli ponadto zwracać większą uwagę nie tylko na funkcjonalność artykułów spożywczych, ale również na ich walory prozdrowotne. Zaczęli doceniać żywność ekologiczną, naturalną, produkowaną metodami zrównoważonymi. Szansą na rozwój i wzrost produkcji sektora jest dostosowanie podaży artykułów żywnościowych do zmieniającego się popytu nie tylko wewnętrznego, ale i zagranicznego.

Podkreślić należy, że Polskę charakteryzuje duży potencjał produkcji rolnej zapewniający samowystarczalność żywnościową. Polska w 2020 r. osiągnęła wysoki stopień samowystarczalności żywnościowej w zakresie: mięsa wołowego (363%), drobiu (243%), cukru (191%), jaj (170%), mleka krowiego świeżego (152%), zbóż podstawowych (130%), owoców (123%), warzyw (123%), nasion i owoców roślin oleistych (118%), nasion roślin strączkowych (115%), ziemniaków (113%) i mięsa wieprzowego (106%). Polska nie jest samowystarczalna w zakresie ryb i owoców morza (47%). Zasadniczą rolę w kształtowaniu poziomu spożycia żywności w gospodarstwach domowych odgrywają czynniki ekonomiczne, w tym dochody konsumentów.

Wyniki badań pozwalają na stwierdzenie, że sytuacja ekonomiczna i społeczna na wsi nie jest bezpośrednio powiązana z rozwojem rolnictwa. W strukturze ludności wiejskiej stopniowo zwiększa się udział osób pracujących i utrzymujących się ze źródeł pozarolniczych. Ma to odzwierciedlenie w zmianach strukturalnych dochodów i wydatków gospodarstw domowych na wsi.

Dodatkowo podkreślić należy, że w odniesieniu do struktury wieku mieszkańców, obszary wiejskie, w ostatnich latach charakteryzowały się relatywnie lepszymi wskaźnikami niż miasta, korzystniejszy także był poziom wskaźników demograficznych. Wybuch pandemii uwidocznił, jak ważną rolę w codziennym życiu odgrywają technologie cyfrowe, dostęp do Internetu i umiejętności ludności w każdej grupie wiekowej w tej dziedzinie. W wyniku szeregu działań edukacyjnych i rozwoju społecznego mieszkańców kraju spodziewać się można w najbliższych latach poprawy sytuacji w zakresie umiejętności społeczeństwa związanych z korzystaniem z komputera i Internetu. Należy jednak brać pod uwagę, że dalszy rozwój cyfryzacji, w tym e-usług w każdej dziedzinie, nie tylko w systemie edukacji czy też opieki zdrowotnej, jest nieunikniony. W najbliższych dekadach pojawią się nowe technologie, powodujące powstanie nowych podziałów cyfrowych i utrzymywania się braków e-kompetencji przede wszystkim wśród relatywnie starszych pokoleń.

W wyniku przeprowadzonych badań z zakresu inicjatyw lokalnych stwierdzono, że na poziomie lokalnym rodzi się spontanicznie szereg inicjatyw lokalnych, które podejmują mieszkańcy. Dość często nie mogą być kontynuowane, ponieważ nie znajdują odpowiedniego wsparcia organizacyjnego i finansowego.

2.

**ZADANIA BADAWCZE
REALIZOWANE W 2022 R.
W RAMACH DOTACJI CELOWEJ
MINISTERSTWA ROLNICTWA
i ROZWOJU WSI¹**

**(KOORDYNACJA CAŁOŚCI
DR HAB. MAREK WIGIER, PROF. IERIGŹ-PIB)**

¹ Sprawozdanie z realizacji zadań w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r., określonych w umowie nr DSR.nw.070.20.2022 zawartej pomiędzy IERiGŻ-PIB a MRiRW, zostało złożone w MRiRW.

I
OBSZAR BADAWCZY
**WSPARCIE PRAC ZWIĄZANYCH Z PRZYGOTOWANIEM
PLANU STRATEGICZNEGO WPR NA LATA 2023–2027**

- 1.1. Wsparcie prac związanych z opracowaniem i przygotowaniem do wdrożenia interwencji z zakresu wymiany wiedzy i upowszechniania informacji w ramach systemu AKIS – osoba odpowiedzialna **prof. Marcin Gospodarowicz**
- 1.2. Ocena perspektywy istotnego zwiększenia stopnia zorganizowania producentów rolnych (grupy, organizacje, spółdzielnie, organizacje międzybranżowe) w poszczególnych sektorach rolnictwa w Polsce w związku z wdrożeniem działań zaplanowanych w ramach Planu Strategicznego WPR oraz uwzględniając inne zmiany w prawodawstwie UE oraz w prawodawstwie krajowym, a także nowe uwarunkowania rynkowe (poziomy i relacje cen) – osoba odpowiedzialna **prof. Sebastian Jarzębowski**
- 1.3. Przewidywany wpływ kluczowych instrumentów wsparcia w ramach Planu Strategicznego WPR na rozwój wybranych sektorów polskiego rolnictwa – osoba odpowiedzialna **prof. Agnieszka Bezat-Jarzębowska**
- 1.4. Przewidywany wpływ nowej WPR 2023–2027 na rozwój polskiego przemysłu spożywczego – osoba odpowiedzialna **dr inż. Robert Mroczek**
- 1.5. Monitorowanie realizacji Europejskiego Zielonego Ładu, w tym strategii „Od pola do stołu” oraz unijnej strategii na rzecz Bioróżnorodności 2030 w zakresie rozwoju systemów jakości żywności, w szczególności systemu produkcji ekologicznej w związku z wkładem Planu Strategicznego dla wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027 w realizację ww. strategii – koordynacja całości **prof. Marek Wigier**
 - Ekspertyza nr 1 dotycząca analizy i oceny zmian wielkości produkcji ekologicznej w latach 2018–2021 – osoba odpowiedzialna **prof. dr hab. Wojciech Ziętara**
 - Ekspertyza nr 2 dotycząca analizy i oceny rozwoju różnych kanałów dystrybucji produktów wytwarzanych w ramach systemów jakości żywności oraz rozwiązań mających na celu stworzenie trwałych i dostatecznie rozwiniętych kanałów dystrybucji ww. żywności poprzez wykorzystanie potencjału już istniejących lub nowych kanałów dystrybucji – osoba odpowiedzialna **prof. Sebastian Jarzębowski**
 - Ekspertyza nr 3 dotycząca oceny możliwości tworzenia różnych form organizacji i zrzeszania się producentów ekologicznych oraz producentów produktów regionalnych i tradycyjnych – osoba odpowiedzialna **prof. dr hab. Szczepan Figiel**
- 1.6. Uzasadnienie wysokości wsparcia w ramach interwencji „Premie dla młodych rolników” objętej Planem Strategicznym WPR na lata 2023–2027 – osoba odpowiedzialna **prof. Julian Krzyżanowski**
- 1.7. Śledzenie prac OECD dotyczących analiz polityk rolnych pod kątem wykorzystania metodologii, wyników i wniosków z tych prac przy przygotowywaniu i zmianach instrumentów Planu Strategicznego WPR – osoba odpowiedzialna **dr inż. Michał Soliwoda**

- 1.8. Rozbudowa narzędzia do oceny ekonomicznej gospodarstw rolnych – osoba odpowiedzialna **dr inż. Dariusz Osuch**
- 1.9. Trwałość operacji finansowanych w ramach PROW 2014–2020 – osoba odpowiedzialna **dr Cezary Klimkowski**
- 1.10. Wsparcie analityczne zaangażowania MRiRW w prace FAO i innych organizacji systemu NZ, w tym dotyczące spójności z Agendą 2030 w zakresie polityki w obszarze rynków rolnych i rozwoju obszarów wiejskich – osoba odpowiedzialna **prof. Mariola Kwasek**
- 1.11. Wsparcie eksperckie w trakcie negocjacji PS WPR 2023–2027 – osoba odpowiedzialna **prof. Danuta Kołodziejczyk**.

II

OBSZAR BADAWCZY

ANALIZY RYNKOWE NA POTRZEBY POLITYKI ROLNEJ (W TYM KOSZTY, SYTUACJA NA POSZCZEGÓLNYCH RYNKACH, MARŻE)

- 2.1. Sytuacja na poszczególnych rynkach, w tym rynku spożywczym obejmująca łańcuch dostaw – koordynator **dr inż. Piotr Szajner**
 - Sytuacja rynkowa – osoba odpowiedzialna **dr inż. Piotr Szajner**
 - Rynek wyrobów alkoholowych w Polsce – osoba odpowiedzialna **dr inż. Wiesław Łopaciuk**
 - Ocena kosztów produkcji produktów rolniczych – osoba odpowiedzialna **prof. Aldona Skarżyńska**
 - Oszacowanie i graficzna prezentacja struktury podmiotowej łańcuchów dostaw w poszczególnych sektorach – osoba odpowiedzialna **dr inż. Łukasz Zaremba**
 - Ocena sektora detalicznych sieci handlowych – osoba odpowiedzialna **dr Katarzyna Kosior**
- 2.2. Budowa systemu Zbierania Danych o Produktach Rolniczych „Agrokoszty” – osoba odpowiedzialna **mgr Łukasz Abramczuk**
- 2.3. Aktualizacja analiz SWOT dla ważniejszych sektorów ze wskazaniem potrzeb i celów rozwojowych w związku ze zmianami wywołanymi Covid, agresją Rosji na Ukrainę i celami EZŁ – osoba odpowiedzialna **dr inż. Piotr Szajner**
- 2.4. Ocena perspektyw rozwoju krajowego sektora/ryнку wieprzowiny – osoba odpowiedzialna **dr Danuta Zawadzka**
- 2.5. Program szkolny jako narzędzie promocji zrównoważonej diety – osoba odpowiedzialna **prof. Bożena Nosecka**
- 2.6. Wpływ grypy ptaków na sektor drobiarstwa – osoba odpowiedzialna **dr Dorota Pasińska**
- 2.7. Zmiany na polskim rynku rolno-spożywczym, w tym w przemyśle rolno-spożywczym – osoba odpowiedzialna **prof. Iwona Szczepaniak**.

III

OBSZAR BADAWCZY RACHUNKI EKONOMICZNE ROLNICTWA

- 3.1. Rachunki Ekonomiczne Rolnictwa na potrzeby bieżących i długookresowych analiz wyników rolnictwa – osoba odpowiedzialna **dr inż. Zbigniew Floriańczyk**.

IV

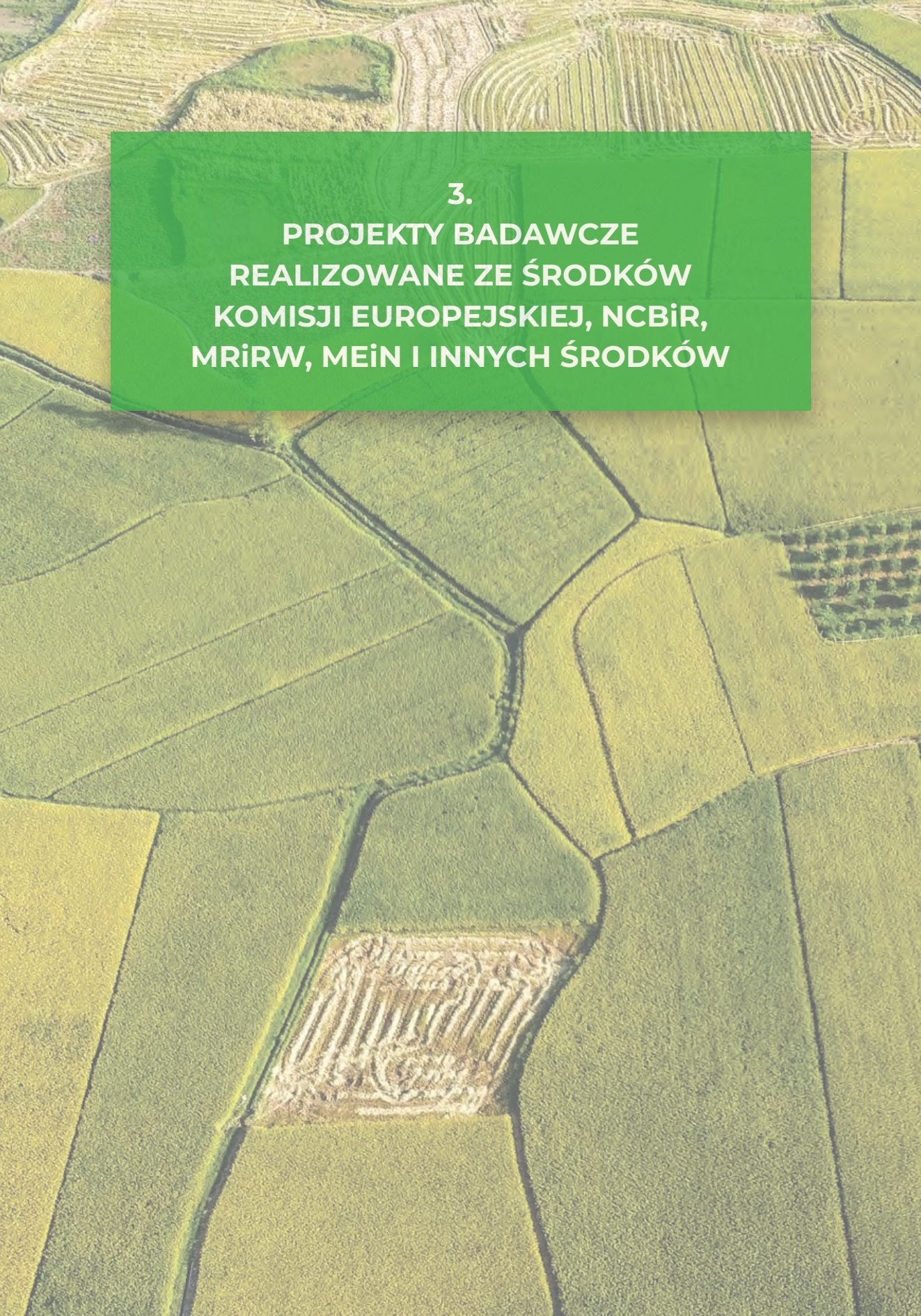
OBSZAR BADAWCZY RELACJE HANDLOWE I WPŁYW NA HANDEL ROLNO-SPOŻYWCZY I SEKTOR ROLNY POLSKI

- 4.1. Monitoring i ocena wpływu wybranych umów negocjowanych przez UE oraz relacji handlowych UE, w tym Polski, z krajami trzecimi na handel rolno-spożywczy i sektor rolny Polski – osoba odpowiedzialna **dr Łukasz Ambroziak**.

V

OBSZAR BADAWCZY KLIMAT I ŚRODOWISKO

- 5.1. Racjonalne nawożenie – osoby odpowiedzialne: **dr Wioletta Wrzaszcz (koordynator) oraz mgr inż. Adam Kagan, dr Agata Żak i mgr Jolanta Sobierajewska**
- 5.2. Ocena i propozycja zmian przepisów w zakresie dotacji na dofinansowanie kosztów ochrony roślin – osoba odpowiedzialna **mgr inż. Marcin Adamski**
- 5.3. Monitoring związany z oceną sytuacji na rynku nawozów – osoba odpowiedzialna **mgr inż. Arkadiusz Zalewski**
- 5.4. Prognoza aktywności sektora rolnego w Polsce do 2050 r. na potrzeby KOBiZE – osoba odpowiedzialna **dr Konrad Prandeki**
- 5.5. Metodyka obliczania krzywych kosztów krańcowych redukcji emisji wybranych praktyk opisywanych w Planie Strategicznym WPR – koordynator **dr inż. Marek Zieliński**
- Produkt nr 1 – Ustalenie roli kosztów krańcowych w ocenie efektywności klimatycznej analizowanych interwencji – osoba odpowiedzialna **prof. Agnieszka Bezat-Jarzębowska**
 - Produkt nr 2 – Metodyka ustalania kosztów krańcowych dla wybranych interwencji – osoba odpowiedzialna **dr Konrad Prandeki**
 - Produkt nr 3 – Przygotowanie krzywej kosztów krańcowych dla wybranych interwencji – osoba odpowiedzialna **dr inż. Marek Zieliński**
- 5.6. Wsparcie działań MRiRW w prowadzonych pracach w obszarze badań i innowacji na forum międzynarodowym, w ramach koordynacji prac grupy tematycznej inicjatywy BIOEAST pn. BIOEAST Thematic working group on Food Systems oraz w ramach prac Grupy Strategicznej SCAR ds. Systemów Żywności – osoba odpowiedzialna **dr inż. Adam Wasilewski**.

An aerial photograph of a rural landscape featuring a patchwork of agricultural fields. The fields are mostly green, indicating active crops, with some areas showing brown, possibly harvested or fallow land. A prominent feature is a large, irregularly shaped field in the lower center, which has been recently plowed, showing distinct furrows and a lighter brown color. The fields are separated by thin lines, likely roads or ditches. The overall scene is a typical agricultural landscape.

**3.
PROJEKTY BADAWCZE
REALIZOWANE ZE ŚRODKÓW
KOMISJI EUROPEJSKIEJ, NCBiR,
MRiRW, MEiN I INNYCH ŚRODKÓW**

1. WSPARCIE ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEJ BIOGOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM W KRAJACH EUROPY CENTRALNEJ I WSCHODNIEJ / ADVANCING SUSTAINABLE CIRCULAR BIOECONOMY IN CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN COUNTRIES (BIOEASTsUP)

	Numer projektu	862699
	Nazwa konkursu, programu lub przedsięwzięcia	Projekty realizowane w ramach Horyzont 2020 (ERC, Research & Innovation Action, Innovation Action, Działania Marii Skłodowskiej-Curie)
	Nazwa podmiotu finansującego projekt	Research Executive Agency (REA)
	Okres realizacji	2019–2023
	Kierownik zespołu badawczego	prof. Marek Wigier

W pracach zespołu badawczego uczestniczą:
dr inż. Adam Wasilewski, dr Wioletta Wrzaszcz, dr inż. Marek Zieliński.

Głównym celem roku projektu jest wsparcie inicjatywy BIOEAST i Planu Działania na rzecz przejścia 11 krajów Europy Środkowo-Wschodniej (CEE) do biogospodarki. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez zaangażowanie interesariuszy, położenie nacisku na zrównoważoną biogospodarkę o obiegu zamkniętym w agendzie rządów państw Europy Środkowej i Wschodniej, poprzez poprawę form współpracy makroregionalnej z sektorem rolno-spożywczym niższego i wyższego szczebla oraz wspieranie i rozwój krajowych strategii biogospodarki. Projekt przyczynił się do wzmocnienia inicjatywy BIOEAST, będzie zatem stanowił wsparcie dla badań i innowacji, rozwoju obszarów wiejskich i innych polityk na rzecz wzrostu znaczenia biogospodarki w Europie Środkowo-Wschodniej poprzez stworzenie korzystnych międzysektorowych ram dla zrównoważonego wykorzystania potencjału biomasy. W 2022 r. prace zespołu badawczego koncentrowały się na trzystopniowej walidacji raportu SRIA (Strategiczny program badań i innowacji) i współorganizacji międzynarodowych warsztatów, a także na wsparciu prac prowadzonych przez pozostałych członków konsorcjum w zakresie m.in. ram rozwoju krajowych strategii biogospodarki, budowania potencjału dla interesariuszy BIOEAST czy tworzenia struktur makroregionalnych wspierających tę inicjatywę. Zakończenie projektu planowane jest na marzec 2023 roku.

W konsorcjum realizującym projekt uczestniczą następujące instytucje zagraniczne:

1. Ministry of Agriculture Huma, Węgry,
2. Zemedelsky Vyzkum, Spol Sro Art, Czechy,
3. Nemzeti Agrarkutatási Es Innovációs Központ Naik, Węgry,
4. Agricultural Academy Aa, Bułgaria,
5. Eesti Maaulikool Emü, Estonia,
6. Latvijas Lauksaimniecības Universitāte Llu, Łotwa,
7. Rīgas Tehniskā Universitāte Rtu, Łotwa,
8. Vytauto Didžiojo Universitetas Vmu, Litwa,
9. Ministerstvo Podohospodarstva A Rozvoja Vidieka Slovenskej Republiky Mard Sr, Słowacja,
10. Univerza V Ljubljani Ul, Słowenia,
11. Ministrstvo Za Kmetijstvo Gozdarstvo In Prehrano Mkgp, Słowenia,
12. Energetski Institut Hrvoje Pozar Eihp, Chorwacja,
13. Luonnonvarakeskus Luke, Finlandia,
14. Fachagentur Nachwachsende Rohstoffe Ev Fnr, Niemcy,
15. Institute of Agricultural Economics Iea-Ar, Rumunia,
16. European Rural Development Network ERDN, Polska,
17. Europa Media Szolgaltato Non Profitkozhasznu Kft Em, Węgry,
18. Quadro Synergy Ltd Qs, Bułgaria.

Dofinansowanie krajowe projektu BIOEASTsUP z Ministerstwa Edukacji i Nauki

	Numer projektu	558519/PnH 2/2022
	Nazwa konkursu, programu lub przedsięwzięcia	Premia na Horyzoncie 2
	Okres realizacji	2022–2023
	Kierownik zespołu badawczego	prof. Marek Wigier

Celem projektu jest wsparcie prac prowadzonych w ramach programu H2020 BIOEASTsUP. W szczególności dotyczy to działań odnoszących się do rozwoju krajowych strategii biogospodarki, budowania potencjału interesariuszy krajów BIOEAST, tworzenia struktur makroregionalnych wspierających inicjatywę BIOEAST czy rozwoju i pozycjonowania gospodarek na poziomie makroregionalnym. W 2022 r. kontynuowane były prace zgodnie z harmonogramem projektu programu Horyzont 2020.

2. RAMY MONITOROWANIA I OCENY WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ / MONITORING AND EVALUATION FRAMEWORKS FOR THE COMMON AGRICULTURAL POLICY (MEF4CAP)

	Numer projektu	101000662
	Nazwa konkursu, programu lub przedsięwzięcia	Projekt finansowany z budżetu Programu Ramowego „Horyzont 2020”, Stichting Wageningen Research
	Nazwa podmiotu finansującego projekt	Komisja Europejska
	Okres realizacji	2020–2023
	Kierownik zespołu badawczego	dr inż. Zbigniew Floriańczyk

W pracach zespołu badawczego uczestniczą: prof. Marek Wigier, dr Wioletta Wrzaszcz, dr inż. Adam Wasilewski, dr Marek Zieliński, dr inż. Dariusz Osuch, dr Konrad Prandekci; dr inż. Michał Soliwoda, mgr inż. Katarzyna Kambo, mgr Monika Juchniewicz oraz mgr inż. Beata Malanowska oraz doradcy rolni: Karol Sołek, Wanda Nowak, Jarosław Sidor, Monika Sapota, i Paweł Kaźmierczak.

W ramach projektu rozpoznane zostaną przyszłe potrzeby informacyjne wspólnej polityki rolnej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb jej monitorowania i ewaluacji wraz z technicznymi możliwościami ich zaspokojenia. Badaniem objęte będą najnowsze osiągnięcia w dziedzinie teledetekcji, organizacji i automatyzacji przepływu informacji w tym między administracją a gospodarstwami rolnymi. IERiGŻ-PIB będzie uczestniczył w pracach nad określeniem przyszłych kierunków rozwoju polityki rolnej, ewaluacji obecnie wykorzystywanych systemów informacji do monitorowania sektora rolnego oraz badaniach zastosowania automatyzacji przepływu informacji na poziomie gospodarstwa rolnego.

W konsorcjum realizującym projekt uczestniczą następujące instytucje zagraniczne:

1. Stichting Wageningen Research (WR), Holandia
2. Agriculture And Food Development Authority (TEAGASC), Irlandia,
3. Neupublic Ae Pliroforikis & Epikoinonion (NP), Grecja,
4. Instituto Tecnológico Agrario De Castilla Y Leon (ITACyL), Hiszpania,
5. AGRO APPS I.K.E. (AGRO APPS PC), Grecja,

6. Science Object Oriented Products Systems Soops BV (Soops), Holandia,
7. European Environmental Bureau (EEB), Belgia,
8. Cooperativas Agro-Alimentarias De Espana U De Coop Sociedad Cooperativa, (Spanish Co-Ops), Hiszpania.

W 2022 r. w ramach projektu MEF4CAP kontynuowano prace przeprowadzenia Demonstracji typu I – przepływ nowych informacji z gospodarstw rolnych na potrzeby oceny WPR oraz Demonstracji typu III – wykorzystanie koncepcji „uczenia federacyjnego” do analizy danych z gospodarstw rolnych z rozproszonych lokalizacji. Przedstawiciele instytutu uczestniczyli w ponad 20 spotkaniach zespołu projektowego i seminariach poświęconych zagadnieniom merytorycznym. Równolegle prowadzono prace poświęcone gromadzeniu dodatkowych informacji z gospodarstw rolnych oraz koncepcyjne dotyczące bezpośredniego transferu danych administracyjnych do gospodarstw rolnych.

Dofinansowanie krajowe projektu MEF4CAP z Ministerstwa Edukacji i Nauki

	Numer projektu	506385/PnH 2/2021
	Nazwa konkursu, programu lub przedsięwzięcia	Premia na Horyzoncie 2
	Okres realizacji	2022–2023
	Kierownik zespołu badawczego	dr inż. Zbigniew Floriańczyk

W ramach projektu rozpoznane zostaną przyszłe potrzeby informacyjne wspólnej polityki rolnej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb jej monitorowania i ewaluacji wraz z technicznymi możliwościami ich zaspokojenia. Badaniem objęte będą najnowsze osiągnięcia w dziedzinie teledetekcji, organizacji i automatyzacji przepływu informacji w tym między administracją a gospodarstwami rolnymi. IERiGŻ-PIB będzie uczestniczył w pracach nad określeniem przyszłych kierunków rozwoju polityki rolnej, ewaluacji obecnie wykorzystywanych systemów informacji do monitorowania sektora rolnego oraz badaniach zastosowania automatyzacji przepływu informacji na poziomie gospodarstwa rolnego.

3. BADANIE CZYNNIKÓW I OGRANICZEŃ ZMIAN MIĘDZYPOKOLENIOWYCH W ROLNICTWIE UE ORAZ ROLI UDZIAŁU ROLNIKÓW W ŁAŃCUCHACH DOSTAW ŻYWNOŚCI / STUDY ON DRIVERS AND CONSTRAINTS OF INTERGENERATIONAL CHANGE IN EU AGRICULTURE AND ON THE ROLE OF FARMERS' PARTICIPATION IN FOOD SUPPLY CHAINS

	Numer projektu	JRC/SVQ/2019/MVP/2614
	Nazwa konkursu, programu lub przedsięwzięcia	Przetarg Joint Research Centre w Sewilli
	Nazwa podmiotu finansującego projekt	Komisja Europejska – Joint Research Centre
	Okres realizacji	2019–2022
	Kierownik zespołu badawczego	dr inż. Adam Wasilewski

W badaniach ze strony IERiGŻ-PIB uczestniczyli: prof. Marek Wigier, dr inż. Adam Wasilewski, prof. dr hab. Marian Podstawka (do 1.09.2022 r.), dr inż. Dariusz Osuch, mgr inż. Beata Malanowska.

Projekt miał na celu przyczynienie się do lepszego zrozumienia różnych czynników związanych z wymianą pokoleniową w gospodarstwach europejskich. Zbadane zostały czynniki i ograniczenia w takich obszarach, jak:

- cechy osobowe i postawy rolników;
- zidentyfikowano cechy osobowe, wpływające na wybór pracy w zawodzie rolnika;
- organizacja i struktury gospodarstw;
- wymiana pokoleniowa jest bardziej prawdopodobna w przypadku żywotnych konkurencyjnych gospodarstw, które mogą zapewnić poziom dochodów porównywalny z innymi sektorami gospodarki. Istotnymi czynnikami wspierającymi ten proces są wielkość gospodarstwa, specjalizacja i rentowność i inne rozwiązania organizacyjne mogące zapewnić ciągłość funkcjonowania;
- cechy i funkcjonowanie lokalnych łańcuchów dostaw;
- środowisko ekonomiczne, w którym działają gospodarstwa, ma kluczowe znaczenie dla ich możliwości marketingowych i wyników. W badaniach uwzględniono obecność stowarzyszeń producentów, spółdzielni, usług, dostęp do łańcuchów dostaw osadzo-nych zarówno na rynku lokalnym, jak i na większych rynkach;

- stan gospodarki i społeczeństwa regionalnego;
- oceniono rolę, jaką odgrywa lokalna gospodarka i społeczeństwo w wymianie pokoleniowej w rolnictwie, z naciskiem na aspekty: rynku pracy i możliwości zatrudnienia, gruntów rolnych, cen, możliwości dzierżawy, praw własności dostępu do nowych technologii na poziomie lokalnym, nieformalnych instytucji i norm (w tym status społeczny i reputacja lokalnie przypisywana rolnikom);
- polityki unijne, krajowe i regionalne;
- bezpośrednio lub pośrednio tworzące zachęty lub utrudniające wejście i wyjście z sektora (np. zachęty dla młodych osiedlających się rolników, systemy emerytalne, inne zasady/płatności, które mogą zmienić proces decyzyjny).

Ostatecznym celem badań było dostarczenie dowodów naukowych na racjonalne i skuteczne kształtowanie polityki, która w dłuższym okresie znacząco wpłynie na żywotność sektora. Zrozumienie czynników, które mogą ułatwiać potencjalnym rolnikom faktyczne zakładanie nowych gospodarstw lub przejmowanie istniejących po odejściu starszego rolnika, jest niezbędnym warunkiem lepszego opracowania polityki.

Projekt realizowany był we współpracy z Uniwersytetem Tuscia we Włoszech.

4. WSPÓŁPRACA KLASTRÓW BIOGOSPODARKI NA RZECZ TRANSFERU WIEDZY POPRZEC INNOWACYJNE TECHNIKI JEJ UPOWSZECHNIANIA W SEKTORZE PRODUKCJI PODSTAWOWEJ / COOPERATION OF BIOECONOMY CLUSTERS FOR BIOBASED KNOWLEDGE TRANSFER VIA INNOVATIVE DISSEMINATION TECHNIQUES IN THE PRIMARY PRODUCTION SECTOR (COOPID)

	Numer projektu	101000519
	Nazwa konkursu, programu lub przedsięwzięcia	Projekty realizowane w ramach Horyzont 2020 (ERC, Research & Innovation Action, Innovation Action, Działania Marii Skłodowskiej-Curie)
	Nazwa podmiotu finansującego projekt	Komisja Europejska
	Okres realizacji	2021–2022
	Kierownik zespołu badawczego	dr inż. Adam Wasilewski

W pracach zespołu badawczego uczestniczą: prof. Marek Wigier, dr inż. Joanna Pawłowska-Tyszko, dr Wioletta Wrzaszcz, dr inż. Marek Zieliński, mgr inż. Adam Kagan, mgr inż. Bogdan Buks.

Projekt COOPID jest realizowany w ramach programu UE Horyzont 2020. Prace badawcze rozpoczęto w styczniu 2021 r., a ukończenie projektu planowane jest na czerwiec 2023 roku. Głównym celem projektu jest wdrażanie innowacyjnych modeli biznesowych opartych na biotechnologii w podstawowej produkcji. Wdrażanie to będzie bazować na czteropoziomym podejściu do transferu wiedzy:

- wybór „Historii sukcesu” spośród sieci różnych krajów UE, które będą odwiedzane przez uczestników z sieci innych krajów – „Ambasadorów COOPID” – (poziom 1);
- organizowanie warsztatów, które mają być przeprowadzone przez „ambasadorów COOPID” w celu podzielenia się informacjami o „Historii sukcesu” wśród równorzędnych producentów podstawowych (poziom 2);
- przeprowadzanie interaktywnego rozpowszechniania i komunikacji angażującej innych docelowych odbiorców (poziomy 3 i 4).

W podejmowanych działaniach nacisk położony zostanie głównie na mobilizację kobiet i młodych producentów, którzy mają ogromny potencjał do wprowadzania innowacji, a jednocześnie są niedostatecznie reprezentowani w sektorze produkcji podstawowej. Opracowane zostaną również zalecenia dla producentów podstawowych, decydentów, środowisk akademickich i badawczych, sprzyjające lepszemu zrozumieniu różnych perspektyw biogospodarki, mające znaczący wpływ na szerokie zastosowanie biogospodarki w produkcji podstawowej, docierające do szerokiego grona odbiorców (szacowanego na 9500 interesariuszy).

W konsorcjum realizującym projekt uczestniczą następujące instytucje zagraniczne:

1. Cooperativas Agro-Alimentarias De Espana U De Coop Sociedad Cooperativa, Spanish Co-Ops, Hiszpania (koordynator projektu),
2. Eurizon SL, Innovarum, Hiszpania,
3. Greenflex, Francja,
4. Alma Mater Studiorum – Universita Di Bologna, UNIBO, Włochy,
5. Gaia Epicheirein Anonymi Etaireia Psifiakon Ypiresion, GAIA, Grecja,
6. Agraren Universitet – Plovdiv AUP, Bułgaria,
7. Landeskammer Fuer Land Und Fortwirtschaft in Steiermark, LK-STMK, Austria,
8. Institute of Technology Tralee, ITT, Irlandia,
9. FBCD AS, Dania,
10. Proagria Oulu Ry, PROAGRIA, Finlandia.

Dofinansowanie krajowego projektu COOPID z Ministerstwa Edukacji i Nauki

	Numer projektu	507979/PnH 2/2021
	Nazwa konkursu, programu lub przedsięwzięcia	Premia na Horyzoncie 2
	Okres realizacji	2021–2023
	Kierownik zespołu badawczego	dr inż. Adam Wasilewski

Projekt COOPID jest realizowany w ramach programu UE Horyzont 2020. Prace badawcze rozpoczęto w styczniu 2021 r., a ukończenie projektu planowane jest na grudzień 2022 roku. Głównym celem projektu jest wdrażanie innowacyjnych modeli biznesowych opartych na biotechnologii w podstawowej produkcji. Wdrażanie to będzie bazować na czteropoziomym podejściu do transferu wiedzy:

- wybór „Historii sukcesu” spośród sieci różnych krajów UE, które będą odwiedzane przez uczestników z sieci innych krajów – „Ambasadorów COOPID” – (poziom 1);
- organizowanie warsztatów, które mają być przeprowadzone przez „ambasadorów COOPID” w celu podzielenia się informacjami o „Historii sukcesu” wśród równorzędnych producentów podstawowych (poziom 2);
- przeprowadzanie interaktywnego rozpowszechniania i komunikacji angażującej innych docelowych odbiorców (poziomy 3 i 4).

W podejmowanych działaniach nacisk położony zostanie głównie na mobilizację kobiet i młodych producentów, którzy mają ogromny potencjał do wprowadzania innowacji, a jednocześnie są niedostatecznie reprezentowani w sektorze produkcji podstawowej. Opracowane zostaną również zalecenia dla producentów podstawowych, decydentów, środowisk akademickich i badawczych, sprzyjające lepszemu zrozumieniu różnych perspektyw biogospodarki, mające znaczący wpływ na szerokie zastosowanie biogospodarki w produkcji podstawowej, docierające do szerokiego grona odbiorców (szacowanego na 9500 interesariuszy).

5. EUROPEJSKI DIALOG NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROLNICTWA / EUROPEAN SUSTAINABLE AGRICULTURE DIALOGUE

	Numer projektu	74 – R&D Advocacy
	Nazwa konkursu, programu lub przedsięwzięcia	Stypendium Fundacji Billa i Melindy Gatesów
	Nazwa podmiotu finansującego projekt	Institute for European Environmental Policy
	Okres realizacji	2019–2022
	Kierownik zespołu badawczego	dr inż. Zbigniew Floriańczyk

Mając na uwadze unijny program badań i innowacji (R&I) Horyzont Europa i Horyzont 2020, celem Europejskiego Dialogu na rzecz Zrównoważonego Rolnictwa (ESAD) jest dostarczenie dowodów na to, w jaki sposób finansowane z publicznych środków R&I w dziedzinie rolnictwa mogą skutecznie wspierać osiągnięcie Celów Zrównoważonego Rozwoju i kluczowych celów środowiskowych UE po 2020 roku. Utworzona w 2019 r. platforma ESAD gromadzi ponad 35 kluczowych podmiotów z branży społeczeństwa obywatelskiego, uniwersytetów i ośrodków badawczych w celu omówienia kluczowych tematów, wymiany poglądów i stanowisk, a ostatecznie kształtowania decyzji w kierunku wspierania badań na rzecz zrównoważonego rolnictwa. Celem zaprezentowania w dialogu perspektywy krajowej, zostały powołane platformy narodowe w czterech państwach członkowskich UE – Niemczech, Francji, Polsce i Włoszech. Unikalną cechą ESAD jest to, że stwarza ona możliwości dla różnych interesariuszy do wymiany poglądów (często kolidujących) i poszukiwania możliwie szeroko akceptowalnych rozwiązań.

Zorganizowano i przygotowano materiały na krajowe warsztaty Platformy wraz z prezentacją wyników badania na międzynarodowej konferencji w Meksyku. W 2022 r. prowadzono także monitoring dialogu platformy ESAD oraz sporządzono raport podsumowujący prace przeprowadzone w projekcie przez zespół IERiGŻ-PIB w latach 2020–2021. W 2022 r. projekt został zakończony.

6. ESTABLISHING AN OPERATIONAL PROGRAMME: STRUCTURING THE AGRI-FOOD SECTORS TO SAFEGUARD THE HANDING-ON OF FAMILY FARMS AND THE SUSTAINABILITY OF LOCAL AGRICULTURE

	Numer projektu	AGRI/2020/OP/0004
	Nazwa podmiotu finansującego projekt	Komisja Europejska – DG Agriculture and Rural Development (AGRI)
	Okres realizacji	2021–2022
	Kierownik zespołu badawczego	dr inż. Joanna Pawłowska-Tyszko

W pracach zespołu badawczego uczestniczą: prof. dr hab. Marian Podstawka (do 1.09.2022 r.), prof. Marek Wigier, dr inż. Dariusz Osuch, mgr inż. Monika Bocian, mgr inż. Beata Malanowska, mgr Paweł Kaźmierczak.

W ramach realizacji projektu przeprowadzono badanie pilotażowe w dwóch gospodarstwach specjalizujących się w chowie krów mlecznych i trzody chlewnej zrzeszonych w grupach producenckich pod kątem weryfikacji poprawności i zrozumienia pytań ankietowych – dokonano wyboru próby badawczej. Wybrano 300 gospodarstw rolnych specjalizujących się w chowie trzody chlewnej oraz 100 gospodarstw specjalizujących się w chowie krów mlecznych uczestniczących w grupach producenckich.

7. UBEZPIECZENIA GOSPODARCZE W HOLISTYCZNYM ZARZĄDZANIU RYZYKIEM W ROLNICTWIE ZORIENTOWANYM NA ZRÓWNOWAŻENIE, WDRAŻANIE INNOWACJI I TECHNOLOGII ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE ZMIANOM KLIMATU (UBROL)

	Numer projektu	Gospostrateg1/390422/25/NCBR/2019
	Nazwa konkursu, programu lub przedsięwzięcia	GOSPOSTRATEG
	Nazwa podmiotu finansującego projekt	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
	Okres realizacji	2019–2022
	Kierownik zespołu badawczego	dr inż. Michał Soliwoda

W pracach zespołu badawczego (zadanie 3: 1.07.2021–31.03.2022 r.) uczestniczyli również: prof. dr hab. Jacek Kulawik, prof. dr hab. Marian Podstawka, dr inż. Joanna Pawłowska-Tyszko, dr Cezary Klimkowski, dr inż. Dariusz Osuch, mgr inż. Adam Kagan, mgr inż. Justyna Herda-Kopańska, mgr Monika Juchniewicz oraz dr Agnieszka Kurdyś-Kujawska (ekspert, Politechnika Koszalińska). W ramach działalności wspomagającej, nienaukowej w pracach uczestniczyła Ewa Gac. W zadaniach nr 1 i 2 uczestniczyli także, oprócz ww. osób, dodatkowo: m.in. prof. Marcin Gospodarowicz, dr inż. Zbigniew Floriańczyk, prof. Barbara Wieliczko, dr inż. Marek Zieliński, dr Wioletta Wrzaszcz, mgr inż. Adam Smolik, mgr inż. Renata Płonka, a także w działalności wspomagającej mgr Zofia Mirkowska i mgr inż. Beata Małanowska.

Celem głównym projektu jest zaproponowanie rozwiązań zwiększających efektywność/racjonalność wydatkowania funduszy budżetowych na oferowane już obecnie polskim rolnikom produkty ubezpieczeniowe i poszerzenie ich listy. W konsekwencji można będzie zracjonalizować również wydatki publiczne ponoszone na socjalną pomoc *ad hoc* w razie wystąpienia katastrof naturalnych, tzw. kredyty kłękowe oraz dotacje na odtwarzanie produkcji rolniczej. Zaprojektowane produkty ubezpieczeniowe staną się składnikiem szerszej konstrukcji, a mianowicie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem w polskim rolnictwie, którego powstanie jest drugim głównym celem projektu. Realizacja projektu pozwoli na zwiększenie skuteczności krajowych ubezpieczeń rolnych w zakresie funkcji poprawiania alokacji ryzyka, ochrony istniejącego majątku w rolnictwie, akumulacji kapitału, mobilizowania zasobów finansowych i tworzenia kultury oraz bodźców do stałego doskonalenia holistycznego zarządzania ryzykiem. Projekt zaowocuje także bardziej racjonalnym wydatkowaniem funduszy publicznych

na rolnictwo, da impuls do zrównoważonego rozwoju infrastruktury finansowej tego sektora oraz wspierać będzie jego wzrost i rozwój w sposób zgodny z paradygmatem zrównoważenia społecznego, ekonomicznego i środowiskowego, a także stworzy podstawy do stabilizowania konsumpcji i poziomu życia polskich rolników.

Efektom realizacji zadania nr 3 był raport, a jednocześnie recenzowana monografia naukowa pt.: *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (red. M. Soliwoda). Link do monografii: <https://depot.ceon.pl/handle/123456789/21934>

Realizacja projektu zakończyła się 31 marca 2022 r. W drugiej połowie 2022 r. projekt został rozliczony finansowo i merytorycznie przez NCBR. 19 grudnia 2022 r. odbyła się w MRiRW konferencja podsumowująca wyniki projektu.

8. WDROŻENIE KONCEPCJI SMART VILLAGES W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM

	Nazwa konkursu, programu lub przedsięwzięcia	Umowa na usługi badawcze pn. „Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim” finansowana ze środków budżetu województwa mazowieckiego
	Nazwa podmiotu finansującego projekt	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego
	Okres realizacji	2020–2023
	Kierownik zespołu badawczego	prof. Marek Wigier

W pracach zespołu badawczego uczestniczą: prof. dr hab. Marian Podstawka (do 1.09.2022 r.), prof. Sebastian Jarzębowski, prof. Barbara Chmielewska, prof. Agnieszka Wrzochalska, prof. Mariola Kwasek, prof. dr hab. Stanisław Kowalczyk (do 30.09.2022 r.), prof. Danuta Kołodziejczyk, dr inż. Joanna Pawłowska-Tyszko, dr inż. Adam Wasilewski, dr inż. Dariusz Osuch; dr Katarzyna Kosior, dr Konrad Prandecki, dr inż. Robert Mroczek, dr Wioletta Wrzaszcz, dr inż. Marek Zieliński, dr inż. Irena Augustyńska, mgr inż. Renata Płonka, mgr inż. Marcin Adamski, mgr inż. Monika Bocian, mgr inż. Adam Kagan, mgr inż. Monika Juchniewicz. W ramach działalności wspomagającej w pracach uczestniczą mgr Kamila Tomaszewska, mgr Małgorzata Kurowska i mgr inż. Bogdan Buks.

Projekt Smart Villages – Inteligentne wioski poświęcony jest obszarom wiejskim i społeczności rozwijającej się w oparciu o swoje własne mocne strony, posiadane zasoby i nowe formy współpracy. Ma on na celu wsparcie społeczności i rozwój obszarów wiejskich Mazowsza, wzmocnienie tradycyjnych i utworzenie nowych sieci powiązań między interesariuszami za pomocą nowoczesnych środków komunikacji oraz podniesienie świadomości społecznej związanej z rozwojem obszarów wiejskich. Podstawą do osiągnięcia celów projektu jest przeprowadzenie badań i analiz polegających na identyfikacji elementów spowalniających rozwój rolnictwa oraz zaproponowanie optymalnych wzmacniających tradycyjnie prowadzoną działalność i umożliwiających powstawanie nowych inicjatyw gospodarczych przy wykorzystaniu innowacyjnych rozwiązań, w szczególności technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych we wszystkich obszarach życia. W ramach Projektu, w całym okresie badawczym, realizowanych jest osiem zadań polegających na:

- opracowaniu diagnozy stanu gospodarczego, społecznego i środowiska na Mazowszu;
- określeniu specjalizacji regionalnych Mazowsza oraz opracowaniu propozycji zmian profilu gospodarki w regionie;
- opracowaniu idei Smart Villages Mazowsza;
- analizie walorów kulturowych, turystycznych i regionalnych obszarów wiejskich województwa mazowieckiego;
- opracowaniu koncepcji infrastruktury teleinformatycznej umożliwiającej wdrożenie idei Smart Villages;
- przygotowaniu założeń do testowania i weryfikacji społecznej koncepcji Smart Villages;
- przygotowaniu koncepcji i założeń aplikacji mobilnej Smart Villages;
- opracowaniu koncepcji założeń do strategii rozwoju obszarów wiejskich województwa mazowieckiego.

IERiGŻ-PIB współuczestniczy w realizacji pięciu zadań:

- opracowaniu diagnozy stanu gospodarczego, społecznego i środowiska na Mazowszu – koordynatorem prac w IERiGŻ-PIB jest dr hab. Marek Wigier, prof. IERiGŻ-PIB (zadanie zakończone w 2022 r.);
- określenie specjalizacji regionalnych Mazowsza oraz opracowanie propozycji zmian profilu gospodarki w regionie – koordynatorem prac w IERiGŻ-PIB jest dr inż. Adam Wasilewski (zadanie zakończone w 2021 r.);
- opracowanie idei Smart Villages Mazowsza – koordynatorzy prac w IERiGŻ-PIB to prof. dr hab. Marian Podstawka (do 1.09.2022) i dr inż. Joanna Pawłowska-Tyszko (zadanie zakończone w 2022 r.);
- analiza walorów kulturowych, turystycznych i regionalnych obszarów wiejskich województwa mazowieckiego – koordynatorem prac w IERiGŻ-PIB jest dr Konrad Prandacki (zadanie zakończone w 2021 r.);
- przygotowaniu założeń do testowania i weryfikacji społecznej koncepcji Smart Villages (zadanie realizowane w 2023 r.).

9. STAN WSPÓŁPRACY POMIĘDZY PUBLICZNYMI JEDNOSTKAMI DORADZTWA ROLNICZEGO (JDR) A PUBLICZNYMI UCZELNIAMI ROLNICZYMI

	Nazwa konkursu, programu lub przedsięwzięcia	Umowa nr UZP/33/22 z dnia 10 października 2022 r. na przeprowadzenie analizy i przygotowanie raportu końcowego dotyczącego obecnego stanu współpracy pomiędzy publicznymi jednostkami doradztwa rolniczego (jdr) a publicznymi uczelniami rolniczymi
	Nazwa podmiotu finansującego projekt	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie
	Okres realizacji	październik–grudzień 2022
	Kierownik zespołu badawczego	prof. Julian Krzyżanowski

W pracach zespołu badawczego uczestniczyli: prof. Barbara Chmielewska, prof. Marcin Gospodarowicz, prof. Marek Wigier, prof. Agnieszka Wrzochalska i mgr inż. Bogdan Buks.

Przedmiotem zamówienia było wykonanie analizy i przygotowanie raportu końcowego w celu zidentyfikowania obecnego stanu współpracy pomiędzy publicznymi jednostkami doradztwa rolniczego (jdr-ami) a publicznymi uczelniami rolniczymi. Analiza była przeprowadzona w dwóch etapach:

ETAP I:

- przeprowadzenie badań ankietowych i ich analiza obejmująca publiczne uczelnie rolnicze kształcące w zawodach rolniczych;
- przeprowadzenie badań ankietowych i ich analiza obejmująca wszystkie publiczne jednostki doradztwa rolniczego.

ETAP II:

przeprowadzenie badań pogłębionych na podstawie wyników z etapu I dla czterech województw, z wykorzystaniem narzędzi do badań jakościowych, typu wywiadów pogłębionych, uwzględniając typologię regionów w Polsce, pod względem powierzchni gospodarstw rolnych, rodzaju produkcji oraz działalności pozarolniczej prowadzonej w gospodarstwach. Na podstawie przeprowadzonej analizy został przygotowany raport końcowy, zawierający rekomendacje i propozycje działań poprawiających efektywność transferu wiedzy oraz przepływ informacji z nauki do praktycznego wdrożenia przez jednostki doradztwa rolniczego na poziomie centralnym (Centrum Doradztwa Rolniczego [CDR]) i wojewódzkim (wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego).

Wykonanie analizy i przygotowanie raportu końcowego zostało zlecone przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

4.

**ZADANIE PUBLICZNE:
SYSTEM ZBIERANIA
I WYKORZYSTYWANIA
DANYCH RACHUNKOWYCH
Z GOSPODARSTW ROLNYCH
(FADN)**

KIEROWNIK ZADANIA: DR INŻ. JOANNA PAWŁOWSKA-TYSZKO

MERYTORYCZNY OPIS REALIZACJI ZADANIA

Od początku 2022 r. 1799 doradców z 16 biur rachunkowych podjęło zadanie zbierania danych rachunkowych obrazujących procesy gospodarcze w 2022 roku w gospodarstwach rolnych. Praca ta była wykonywana na podstawie umów zawartych przez IERiGŻ-PIB ze wszystkimi 16 wojewódzkimi ośrodkami doradztwa rolniczego (11 000 gospodarstw). Prace zbierania danych dla potrzeb Polskiego FADN wykonują również pracownicy IERiGŻ-PIB. W rezultacie prowadzenie rachunkowości rolnej dla potrzeb Polskiego FADN w 2022 r. rozpoczęto w 11 105 gospodarstwach, w tym 11 000 gospodarstw rolnych prowadzonych przez doradców z ODR oraz w 105 gospodarstwach prowadzonych przez pracowników IERiGŻ-PIB.

W ciągu roku z prowadzenia rachunkowości zrezygnowało 16 rolników. Dane z sześciu gospodarstw nie zostały uwzględnione w zbiorowości gospodarstw 2022 r. ze względu na zmniejszenie wielkości ekonomicznej poniżej wymaganego progu.

Gospodarstwa objęte rachunkowością wchodziły w skład reprezentatywnej próby dla pola obserwacji Polskiego FADN obejmującego 749 606 gospodarstw rolnych, w których wartość Standardowej Produkcji „SO” jest nie mniejsza niż 4000 euro. Tak zdefiniowane pole obserwacji było zgodne z unijnymi zasadami regulującymi FADN i zatwierdzone podczas posiedzenia Komitetu Krajowego ds. FADN.

Ponadto, zgodnie z przyjętymi procedurami, dane rachunkowe zapisane w książkach rachunkowych za 2021 r. zostały wczytane przez doradców do bazy danych Agencji Łącznikowej w IERiGŻ-PIB poprzez System Rejestracji Danych Rachunkowych (RDR). Łącznie Agencja Łącznikowa Polskiego FADN dysponowała plikami z danymi rachunkowymi za 2021 r. dla 11 076 (łącznie z 1809 gospodarstwami, dla których opracowanie końcowe i przesłanie do Instytutu przez biura rachunkowe danych było w ramach umowy nr DBD.fin.442.11.2022) gospodarstw indywidualnych (w tym 104 gospodarstwa będące pod bezpośrednim nadzorem pracowników Instytutu).

Dane rachunkowe zapisane w książkach rachunkowych zostały wczytane przez doradców do bazy danych Agencji Łącznikowej w IERiGŻ-PIB poprzez System Rejestracji Danych Rachunkowych (System RDR). Otrzymane z biur rachunkowych dane poddane były procedurze badania ich jakości z użyciem dodatkowych testów między innymi uwzględniających wprowadzone zmiany metodyczne i organizacyjne gromadzenia danych. Po tej procedurze przekazane zostały poprzez System RDR do biur rachunkowych uwagi do danych w celu korekty błędnych wpisów lub przekazania wyjaśnień. Zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy Agencją Łącznikową i biurami rachunkowymi, dane niewykazujące błędów posłużyły do wytworzenia dla każdego gospodarstwa rolnego raportu zatytułowanego „Raport indywidualny gospodarstwa rolnego za 2021 rok”. Raport ten w ujednoliconej szacie graficznej i z wystandaryzowanym zakresem danych został przekazany, za potwierdzeniem odbioru, każdemu rolnikowi prowadzącemu rachunkowość na potrzeby Polskiego FADN.

W celu realizacji zadań uaktualniono procedury funkcjonowania Polskiego FADN na poziomie Agencji Łącznikowej i biura rachunkowego oraz procedury kontroli realizacji pracy zleconej biurach rachunkowym w 2022 r. związanej ze zbieraniem danych rachunkowych.

W drugim kwartale 2022 r. opracowano i dostarczono do wszystkich 16 biur rachunkowych komplety dokumentów konieczne do zawarcia umów na rok 2022. Następnie po zawarciu umowy z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi podpisano z dyrektorami ODR-ów po 2 umowy. Dotyczyły one:

- dostarczenia (pozbawionych błędów) danych rachunkowych z 2021 r. z 9163 gospodarstw rolnych i wytworzenia dla każdego gospodarstwa opracowania pt. *Raport indywidualny gospodarstwa rolnego za 2021 rok*;
- zbierania danych rachunkowych w 2022 r. dla potrzeb Polskiego FADN na łączną liczbę 11 000 gospodarstw.

Ponadto w wyniku zaleceń określających zasady bezpieczeństwa danych osobowych zawarto ze wszystkimi ośrodkami umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych posiadaczy gospodarstw rolnych oraz pracowników i podwykonawców biura rachunkowego. Równolegle kontynuowano prace nad procedurami regulującymi zarządzanie informacjami gromadzonymi w zadaniu Polski FADN, w tym dla użytkowników danych.

Wypłacono zryczałtowany zwrot kosztów prowadzenia rachunkowości rolnej dla potrzeb Polskiego FADN dla jednego rolnika prowadzącego rachunkowość rolną w 2021 r., regulując tym samym wszystkie wypłaty zryczałtowanego zwrotu kosztów prowadzenia rachunkowości rolnej za 2021 r. oraz dla 10 817 rolników prowadzących rachunkowość rolną w 2022 roku.

Zgodnie z zawartymi umowami, wszystkim 16 biurach rachunkowym przekazywano należne płatności na realizację zadania na rzecz Polskiego FADN w 2022 r. zgodnie z harmonogramem określonym w odpowiednich umowach.

Ze względu na COVID-19 doroczne warsztaty organizacyjno-szkoleniowe Polskiego FADN z dyrektorami i głównymi księgowymi z ośrodków doradztwa rolniczego oraz z koordynatorami biur rachunkowych Polskiego FADN odbyły się 7 kwietnia 2022 r. w formie online. W warsztatach udział wzięli również przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dyrektor Instytutu oraz pracownicy Zakładu Rachunkowości Gospodarstw Rolnych IERiGŻ-PIB. Głównymi tematami spotkania były: ocena realizacji zadania w 2021 r., konsultacja dot. zmian w treści umów zawieranych z ośrodkami doradztwa rolniczego, plan doboru gospodarstw do badań w 2022 r. uwzględniający możliwości finansowe Polskiego FADN, organizacja współpracy w realizacji zadania w 2022 r., szacunkowe wyniki gospodarstw rolnych za 2021 r., aspekty finansowania rozwoju i wsparcia rolnictwa w 2022 r. oraz zasady rozliczania przekazanych na podstawie umów środków finansowych.

Opracowano sprawozdanie z realizacji planu wyboru gospodarstw prowadzących rachunkowość rolną w 2022 r. Zostało ono zaprezentowane członkom Komitetu Krajowego ds. FADN 10 czerwca 2022 r. i zaakceptowane do realizacji.

Pracownicy Agencji Łącznikowej kontrolowali na bieżąco zapisy w książkach rachunkowości rolnej, celem sprawdzenia poprawności zapisów. Ponadto, co już wcześniej podkreślono, biura rachunkowe zgłosiły rezygnację 16 rolników z prowadzenia rachunkowości. Dane z sześciu gospodarstw nie zostały uwzględnione w zbiorowości gospodarstw 2022 r. ze względu na zmniejszenie wielkości ekonomicznej poniżej wymaganego progu.

Pracownicy Agencji Łącznikowej odbyli wizyty w czterech biurach rachunkowych. Celem tych wizyt było sprawdzenie kompletności i poprawności prowadzonej dokumentacji.

Aktualizowano i aktualizowano na bieżąco portal internetowy Polskiego FADN (www.fadn.pl; www.polskifadn.eu) w polskiej i angielskiej wersji językowej celem upowszechniania informacji o wynikach ekonomicznych badanych gospodarstw oraz metodzie i zasadach zbierania i analizowania danych.

Przygotowano i udostępniono na portalu internetowym *Wyniki Standardowe Polskiego FADN w skrócie za rok obrachunkowy 2020, Wyniki Standardowe w skrócie dla regionów (4) i typów rolniczych (7) Polskiego FADN za rok obrachunkowy 2020 oraz Wstępne Wyniki Standardowe Polskiego FADN za rok obrachunkowy 2021.*

W ramach prowadzonych szkoleń na odległość w zakresie Polskiego FADN, zarządzano platformą e-learningową, kursami i kontami użytkowników.

W ramach procedur szkoleniowych przez Internet przeprowadzono w terminach: 28 marca–1 kwietnia 2022 r. oraz 21–25 listopada 2022 r. egzaminy dla doradców Polskiego FADN. Egzamin obejmował materiał z pięciu kursów e-learningowych, tj. Raport Indywidualny, Ogólne zasady i Cele FADN, Książka Obrotów i Zaszłości, Książka Wpływów i Wydatków, Spis Aktywów i Zobowiązań oraz Spis Wybranych Aktywów i Zobowiązań. Do ww. egzaminów przystąpiło łącznie 137 osób, 112 kursantów zaliczyło egzamin z wynikiem pozytywnym, 25 osób nie osiągnęło wymaganego poziomu zaliczenia. Dla osób, które zaliczyły egzamin zostały przygotowane i przekazane certyfikaty, a te osoby, które nie zaliczyły przystąpią do egzaminów w kolejnym roku.

Zmodernizowano procedury szkolenia internetowego w ramach Polskiego FADN; zaktualizowano kursy e-learningowe (Ogólne zasady i Cele FADN, Książka Obrotów i Zaszłości, Książka Wpływów i Wydatków, Spis Aktywów i Zobowiązań oraz Spis Wybranych Aktywów i Zobowiązań, Raport Indywidualny, Raport Porównawczy, Raport Dynamiczny, Analiza Raportu, Ogólne zasady próby gospodarstw rolnych, Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych).

Wykonywano bieżące prace: drukowanie, skanowanie, przygotowanie elementów graficznych, zdjęć, tworzenie map i wykresów do publikacji, opracowań i prezentacji na potrzeby Polskiego FADN.

Wykonano i opublikowano opracowanie *Parametry techniczno-ekonomiczne według grup gospodarstw rolnych uczestniczących w Polskim FADN w 2020 roku*.

Opracowano publikację *Opis realizacji planu wyboru próby gospodarstw rolnych dla Polskiego FADN w 2022 roku*.

Opublikowano na portalu Polskiego FADN, a także wydrukowano 18 opracowań (16 z nich dotyczyło Wyników Standardowych – w tym 15 w polskiej wersji językowej i jednej w angielskiej wersji językowej *2020 Standard Results of Polish FADN agricultural holdings*).

W okresie sprawozdawczym opracowano i udostępniono na portalu internetowym formularz ankiety Badanie Dochodów Gospodarstw Rolnych w 2021 roku. Formularz ten jest niezbędny do zebrania danych rachunkowych z gospodarstw osób prawnych dla potrzeb Polskiego FADN. W okresie sprawozdawczym otrzymano 151 wypełnionych kwestionariuszy.

Wykonano druk formularzy książek na 2023 r. oraz okładek do raportów indywidualnych z gospodarstwa rolnego za 2022 r. (praca zlecona Działowi Wydawnictw IERiGŻ-PIB).

W dniach 21–23 września 2022 r. w trybie hybrydowym zorganizowano 20. krajowe warsztaty szkoleniowo-organizacyjne Polskiego FADN. Zasadniczym celem warsztatów było przekazanie aktualnej informacji o zmianach metodycznych i organizacyjnych systemu Polski FADN oraz wypracowanie optymalnego sposobu realizacji prac w zadaniu z uwzględnieniem potrzeb krajowej i unijnej polityki rolnej oraz strategicznych celów rozwoju polskiego rolnictwa. Zaprezentowano również praktyczne możliwości wykorzystania systemu informatycznego Polskiego FADN. W warsztatach udział wzięli przedstawiciele 16 ośrodków doradztwa rolniczego, pracownicy Zakładu Rachunkowości Gospodarstw Rolnych, dyrektor Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego (IERiGŻ-PIB) oraz przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wykonywano obliczenia wyników standardowych i obliczenia typu *data mining* w bazach typu SQL i dBase na zamówienia złożone przez pracowników Instytutu i na potrzeby ekspertów instytucji państwowych.

Wykonano słowniki dla programu obsługującego Polski FADN, wersja 2022. W kwietniu i w czerwcu 2022 r. zostało uruchomione w Systemie RDR elektroniczne wczytywanie danych z 2022 roku.

W okresie sprawozdawczym wyjaśniano na bieżąco problemy metodyczne, a także przekazano uwagi pracownikom Komisji Europejskiej w odniesieniu do organizacji i zakresu badań FADN oraz legislacji.

Dokonano weryfikacji obecnej regionalizacji Polski na cztery regiony Polskiego FADN pod kątem możliwych zmian w tym zakresie, wykorzystując metodę analizy skupień. W tym celu dokonano wyboru zmiennych o charakterze środowiskowym, społecznym i ekonomicznym.

Dane pochodzą z roku 2020. Wybrane zmienne poddano analizie korelacji, za pomocą której zbadano zależności między nimi. W następnej kolejności za pomocą analizy skupień metodą k -średnich, przy zastosowaniu odległości euklidesowej, wyodrębniono grupy województw (skupień) najbardziej do siebie podobnych. Wyodrębniono dwie grupy: I – składającą się z sześciu skupień oraz II – składającą się z czterech skupień. Analiza otrzymanych wyników wskazuje, że najbardziej odstającymi województwami, które w istotny sposób różnicują obecny podział Polskiego FADN na cztery regiony są woj.: lubuskie, podlaskie, śląskie oraz warmińsko-mazurskie, które w świetle uzyskanych badań wychodzą poza obecne regiony FADN. Przykładowo w grupie I woj. lubuskie tworzy skupienie z woj. podlaskim i warmińsko-mazurskim odłączając się od zachodnio-pomorskiego i pomorskiego. W grupie II województwo to tworzy skupienie z woj. lubelskim, łódzkim, mazowieckim, pomorskim i śląskim. Natomiast woj. podlaskie w grupie II przyłączyło się do woj. warmińsko-mazurskiego, kujawsko-pomorskiego oraz wielkopolskiego, tworząc nowe skupienie. Co więcej, jak już wskazano wyżej woj. podlaskie odłączyło się od dotychczasowego regionu FADN (Mazowsze i Podlasie) tworząc nowe skupisko w grupie I (podlaskie, warmińsko-mazurskie i lubuskie). Również woj. śląskiemu bliżej jest do regionu Mazowsze i Podlasie niż Małopolska i Pogórze. Zmiany te wskazują, że należy prowadzić badania w tym zakresie, bowiem struktura i charakterystyka wyodrębnionych grup i powstałych w nich skupień dowodzi, że na przestrzeni lat rolnictwo ulega ciągłym przemianom, tworząc tym samym nowe charakterystyczne obszary o podobnych warunkach funkcjonowania i osiąganych wynikach produkcyjnych. Wykonanie tego zadania jest istotne dla prowadzenia dalszych badań regionalnych, bowiem obecnie funkcjonujący podział obejmujący cztery regiony grupujące po cztery województwa został utworzony na początku 2000 r., co może wskazywać, że nie odzwierciedla obecnych uwarunkowań środowiskowych, społecznych, gospodarczych, z uwagi na fakt, że na przestrzeni lat uległy one znacznym zmianom. Zrewidowanie podziału regionalnego FADN może być potrzebne również z uwagi na to, że w Komisji Europejskiej trwają obecnie prace mające na celu przekształcenie FADN w FSDN (ang. *Farm Sustainability Data Network*).

WYMIERNE REZULTATY REALIZACJI ZADANIA

W okresie sprawozdawczym przyjęto poprzez System RDR 9267 danych rachunkowych z indywidualnych gospodarstw rolnych z danymi za 2021 r. (w tym 104 pliki od pracowników Agencji Łącznikowej).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. zostały zebrane dane rachunkowe dla potrzeb Polskiego FADN z 11 083 indywidualnych gospodarstw rolnych (z tego: z 10 978 przez biura rachunkowe oraz ze 105 gospodarstw znajdujących się pod opieką pracowników Agencji Łącznikowej) dla roku obrachunkowego 2022. Z prowadzenia rachunkowości rolnej zrezygnowało 16 rolników. Dane z sześciu gospodarstw nie zostały uwzględnione w zbiorowości gospodarstw 2022 roku ze względu na zmniejszenie wielkości ekonomicznej poniżej wymaganego progu.

W końcu 2022 r. 1794 doradców z 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego bezpośrednio współpracowało z rolnikami w prowadzeniu rachunkowości dla potrzeb Polskiego FADN.

Dla gospodarstw osób prawnych udostępniono System RDR (moduł BDGR) do gromadzenia danych dotyczących 2021 r. Papierowe wersje ankiety BDGR'2021 zgodnie z planem zostały przesłane do IERiGŻ-PIB w czwartym kwartale 2022 r., po ostatecznej weryfikacji jakości danych rachunkowych. Otrzymano 151 ankiet BDGR zawierających dane rachunkowe dotyczące 2021 r. z gospodarstw osób prawnych, prowadzących rachunkowość na podstawie ustawy o rachunkowości.

28 października 2022 r. Agencja Łącznikowa przekazała do Komisji Europejskiej 11 204 (łącznie z 1809 gospodarstwami, dla których opracowanie końcowe i przesłanie do Instytutu przez biura rachunkowe danych było w ramach umowy nr DBD.fin.442.11.2022) sprawozdań z gospodarstw rolnych FADN zawierających dane rachunkowe z 2021 r., w tym 151 z gospodarstw osób prawnych. Sprawozdania z 23 gospodarstw nie zostały wysłane do Komisji Europejskiej ze względu na mniejszą wielkość ekonomiczną (poniżej 4000 euro SO) wyliczoną na podstawie przekazanych danych rachunkowych. Zmniejszenie wielkości ekonomicznej było powiązane ze zmianami w strukturze produkcji tych gospodarstw w ciągu badanego roku.

Pracownicy z wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego zostali w formie elektronicznej i pisemnej zapoznani z zakresem i warunkami współpracy z Agencją Łącznikową w ramach Polskiego FADN w 2022 roku.

Wykorzystano bazę danych Polskiego FADN do opracowania 32 różnych zestawień tabelarycznych wyników standardowych na zlecenia wewnętrzne i zewnętrzne, w tym na potrzeby wieloletnich programów badawczych.

Realizowano zlecenia typu *data mining* w bazach typu SQL i dBase. W związku z tym wykonano 68 zestawień tabelarycznych na zlecenia wewnętrzne i zewnętrzne.

Dwie upoważnione jednorazowo osoby spoza Instytutu, korzystały przez 14 dni z bazy danych rachunkowych na dwóch wydzielonych stanowiskach komputerowych w specjalnie przygotowanym przez Instytut pomieszczeniu biurowym.

W okresie sprawozdawczym pracownicy zakładu uczestniczyli w konferencjach w trybie stacjonarnym i online, organizowanych przez ośrodki doradztwa rolniczego, Instytut i inne instytucje:

- Komisja Rolnictwa i Terenów Wiejskich Sejmiku Województwa Mazowieckiego – 11 kwietnia 2022 r.,
- WMODR w Olsztynie – 13 października 2022 r.,
- PODR w Szepietowie – 8 listopada 2022 r.,
- ŚODR w Modliszewicach – 14 grudnia 2022 r.,
- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – 19 grudnia 2022 r.

Utworzono bazę danych z 9995 ankiet dotyczących dochodów rodzin rolniczych spoza gospodarstwa rolnego w 2021 roku.

Opracowano i opublikowano na stronie internetowej Polskiego FADN 18 analiz wykonanych na podstawie danych Polskiego FADN z 2020 r., w tym 12 opracowań zostało przekazanych przedstawicielom biur rachunkowych Polskiego FADN.

Opracowano i wydrukowano publikację zatytułowaną *Parametry techniczno-ekonomiczne według grup gospodarstw rolnych uczestniczących w Polskim FADN w 2020 roku*. Jest to trzynaste opracowanie z tej serii wydawniczej.

Wykonano i opublikowano *Współczynniki Standardowej Produkcji 2017 dla celów Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych*.

Opracowano publikację *Opis realizacji planu wyboru próby gospodarstw rolnych dla Polskiego FADN w 2022 roku*.

OPUBLIKOWANO 18 OPRACOWAŃ WYKONANYCH NA PODSTAWIE DANYCH RACHUNKOWYCH POLSKIEGO FADN – DOSTĘPNE NA STRONIE INSTYTUTU

1. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Część II. Analiza Wyników Standardowych (Warszawa 2022).*
2. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 785, Pomorze i Mazury, Część I. Wyniki Standardowe (Warszawa 2022).*
3. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 785, Pomorze i Mazury, Część II. Analiza Wyników Standardowych (Warszawa 2022).*
4. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 790, Wielkopolska i Śląsk, Część I. Wyniki Standardowe (Warszawa 2022).*
5. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 790, Wielkopolska i Śląsk, Część II. Analiza Wyników Standardowych (Warszawa 2022).*
6. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 795, Mazowsze i Podlasie, Część I. Wyniki Standardowe (Warszawa 2022).*
7. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 795, Mazowsze i Podlasie, Część II. Analiza Wyników Standardowych (Warszawa 2022).*
8. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 800, Małopolska i Pogórze, Część I. Wyniki Standardowe (Warszawa 2022).*
9. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 800, Małopolska i Pogórze, Część II. Analiza Wyników Standardowych (Warszawa 2022).*
10. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne osób fizycznych uczestniczących w Polskim FADN, Część I. Wyniki Standardowe (Warszawa 2022).*
11. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne osób fizycznych uczestniczących w Polskim FADN, Część II. Analiza Wyników Standardowych (Warszawa 2022).*
12. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne osób prawnych uczestniczących w Polskim FADN, Część I. Wyniki Standardowe (Warszawa 2022).*
13. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne osób prawnych uczestniczących w Polskim FADN, Część II. Analiza Wyników Standardowych (Warszawa 2022).*
14. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez ekologiczne gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Część I. Wyniki Standardowe (Warszawa 2022).*
15. *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez ekologiczne gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Część II. Analiza Wyników Standardowych (Warszawa 2022).*
16. *Opis realizacji planu wyboru próby gospodarstw rolnych dla Polskiego FADN w 2022 roku.*
17. *2020 Standard Results of Polish FADN agricultural holdings – w jęz. angielskim „Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN”.*
18. *Wyniki Standardowe 2021 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, część I. Wyniki Standardowe (Warszawa 2022).*

ROLA PARTNERÓW W REALIZACJI ZADANIA (ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM ORGANÓW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ)

W realizacji zadania korzystano z konsultacji z właściwymi przedstawicielami Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie zgodności procedur i interpretacji przepisów prawnych oraz przedstawicielami Głównego Urzędu Statystycznego w zakresie funkcjonowania zadania systemu Polski FADN w strukturach administracyjnych oraz zakresu wykorzystywania przekazywanych danych celem maksymalizacji efektów z powierzonych środków.

Zespół Agencji Łącznikowej utrzymywał bieżący kontakt z zespołem FADN w Brukseli, szczególnie w zakresie definicji, tworzenia bazy FADN na podstawie dostarczonych danych rachunkowych z 2021 r., tworzenia bazy danych rachunkowych na 2021 oraz 2022 rok.

14 lutego 2022 r. odbyło się spotkanie w formie online grupy roboczej ds. Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych, w którym wzięli udział przedstawiciele Agencji Łącznikowej.

17 lutego 2022 r. odbyło się w formie online spotkanie grupy roboczej dotyczącej wzmocnienia i uproszczenia FADN, w którym udział wzięli przedstawiciele Agencji Łącznikowej.

17 marca 2022 r. w formie online odbyło się trzecie spotkanie grupy roboczej ds. przekształcenia FADN w FSDN (Farm Sustainability Data Network), w którym udział wzięli przedstawiciele Agencji Łącznikowej.

7 czerwca 2022 r. odbyło się posiedzenie Komitetu Europejskiego FADN, którego celem było omówienie bieżących spraw związanych z funkcjonowaniem FADN (proces modyfikacji oprogramowania na poziomie Komisji Europejskiej, postęp prac w zakresie weryfikacji danych dotyczących roku obrachunkowego 2019 i 2020 oraz przygotowań do rozpoczęcia zbierania danych dotyczących roku obrachunkowego 2021 na serwerze RICA-1). Dodatkowo w trakcie spotkania zaprezentowano zagadnienia związane z planowanym przekształceniem FADN w FSDN (Farm Sustainability Data Network): stan prac oraz plan działania, oraz zaprezentowano prace grup roboczych, dotyczące wspólnotowej typologii gospodarstw rolnych, wzmocnienia i uproszczenia FADN, oraz przygotowania narzędzia do udostępniania danych indywidualnych FADN.

10 czerwca 2022 r. odbyło się posiedzenie Komitetu Krajowego ds. FADN, podczas którego zostało przyjęte opracowanie dotyczące realizacji planu wyboru gospodarstw rolnych do prowadzenia rachunkowości dla potrzeb Polskiego FADN w 2022 roku.

30 czerwca 2022 r. odbyło się w formie online posiedzenie Komitetu Europejskiego FADN w sprawie wniosku dotyczącego zmiany Rozporządzenia Rady (WE) nr 1217/2009 w odniesieniu do przekształcenia FADN w FSDN.

13 października 2022 r. odbyło się posiedzenie Komitetu Europejskiego FADN oraz grupy roboczej. Celem spotkania było omówienie bieżących spraw związanych z funkcjonowaniem FADN (proces modyfikacji oprogramowania na poziomie Komisji Europejskiej, wykorzystanie danych FADN). Dodatkowo w trakcie spotkania zaprezentowano zagadnienia związane

z planowanym przekształceniem FADN w FSDN (*Farm Sustainability Data Network*): propozycja zmian legislacyjnych, wyniki projektu IPM2.

Pracownicy Agencji Łącznikowej współpracowali z instytucjami zewnętrznymi: z Głównym Urzędem Statystycznym (SO 2017) oraz Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (SO 2010).

Prowadzono bezpośrednią współpracę z ośrodkami doradztwa rolniczego w zakresie zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych.

Pomimo założeń system RDR w 2022 r. nie był zmodernizowany, ponieważ wynikły problemy związane z wyłonieniem firmy, która zajęłaby się świadczeniem usług informatycznych. Na ogłoszony przetarg nie zgłosiła się żadna firma z ofertą, nie było zainteresowania ze strony firm informatycznych.

IV

DZIAŁALNOŚĆ
DYDAKTYCZNA
I SZKOLENIOWA

W 2022 r. IERiGŻ-PIB realizował działalność dydaktyczną:

1. STUDIA PODYPLOMOWE

a) **Ekonomika gospodarstwa rolnego**

dla doradców rolnych z województwa mazowieckiego i łódzkiego

Od października 2020 r. do lutego 2022 r. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej-PIB, we współpracy z Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa-PIB oraz Uniwersytetem Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach, prowadził studia podyplomowe „Ekonomika gospodarstwa rolnego”.

Studia „Ekonomika gospodarstwa rolnego” dla doradców rolnych z województwa mazowieckiego i łódzkiego współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) realizowane były w związku z wdrażaniem przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa poddziałania 2.3. „Wsparcie dla szkolenia doradców” w ramach działania „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. W ramach poddziałania „Wsparcie dla szkolenia doradców” osoby zawodowo świadczące usługi doradcze na rzecz rolników i właścicieli lasów mogły zdobywać wiedzę i podnosić swoje kwalifikacje zawodowe.

Celem bezpłatnych studiów podyplomowych z zakresu nauk rolniczych dla doradców na kierunku „Ekonomika gospodarstwa rolnego” dla doradców rolnych z województwa mazowieckiego i łódzkiego było przekazanie doradcom rolnym wiedzy z zakresu m.in. ekonomii rynkowej, marketingu i zarządzania, prawa rolnego, systemu podatkowego w rolnictwie, organizacji rynków rolnych, ekonomiki i organizacji oraz analizy ekonomiczno-technicznej gospodarstw rolnych, rachunkowości rolnej, kalkulacji rolniczych, a także nowoczesnych technologii w produkcji rolniczej.

Program dwusemestralnych studiów podyplomowych w systemie niestacjonarnym obejmował 240 godzin wykładów i ćwiczeń w ramach 16 zjazdów sobotnio-niedzielnych.

Kierownikiem studiów podyplomowych był prof. dr hab. Marian Podstawka. Funkcję sekretarza studiów pełniła dr Wioletta Wrzaszcz, koordynatorem studiów był dr inż. Marek Zieliński.

Uczestnikami studiów podyplomowych było 35 doradców rolnych, zatrudnionych w wojewódzkich ośrodkach doradztwa rolniczego (ODR), Izbach Rolniczych (IR) oraz prywatnych podmiotach doradczych lub prowadzący działalność w zakresie doradztwa rolniczego w ramach samozatrudnienia.

Ze względu na pandemię COVID-19 i wprowadzone obostrzenia, w październiku 2020 r. odbyły się dwa zjazdy studiów w trybie stacjonarnym. W sierpniu 2021 r. studia zostały wznowione w trybie online. Studia zakończyły się w lutym 2022 r. Wszyscy uczestnicy studiów – 35 doradców rolnych – uzyskali wynik pozytywny na egzaminie końcowym.

Program studiów podyplomowych „Ekonomika gospodarstwa rolnego”
dla doradców rolnych z województwa mazowieckiego i łódzkiego, 2020/2022

Lp.	Nazwa modułu/ przedmiotu	Semestr	Liczba godzin dydaktycznych		
			Ogółem (wykłady + ćwiczenia)	w tym: zajęcia zorganizowane	
			wykłady	ćwiczenia	
Semestr I					
1.	Podstawy ekonomii rynkowej	1	20	12	8
2.	Ekonomika i organizacja gospodarstw	1	20	12	8
3.	Nowoczesne technologie konwencjonalnej produkcji roślinnej prowadzonej w różnych warunkach przyrodniczo-organizacyjnych	1	14	12	2
4.	Nowoczesne technologie konwencjonalnej produkcji zwierzęcej prowadzonej w różnych warunkach przyrodniczo-organizacyjnych	1	14	12	2
5.	Ekologiczna produkcja rolnicza	1	8	8	–
6.	Marketing artykułów rolnych	1	14	8	6
7.	Podstawy zarządzania i komunikacji w gospodarstwie rolnym	1	14	8	6
8.	Podstawy prawa rolnego	1	8	4	4
9.	Modele i metody doradztwa ekonomicznego w rolnictwie	1	8	4	4
Semestr II					
1.	Podstawy ewidencji i rachunkowości rolnej	2	20	8	12
2.	Wycena środków trwałych w rolnictwie	2	10	4	6
3.	Analiza ekonomiczno-techniczna w gospodarstwie rolnym	2	10	4	6
4.	Kalkulacje rolnicze	2	10	4	6
5.	Ocena projektów inwestycyjnych w gospodarstwie rolnym	2	10	4	6
6.	System podatkowy w polskim rolnictwie	2	8	4	4
7.	Organizacja rynków rolnych UE	2	8	8	–
8.	Metodyka aplikowania w płatności bezpośredniej i środki wspierające modernizację gospodarstw rolnych – warsztaty praktyczne	2	16	4	12
9.	Elektroniczne systemy wspomagające zarządzanie gospodarstwem rolnym	2	8	4	4
10.	Ekonomiczno-organizacyjne modele działania zespołowego w rolnictwie	2	8	4	4
11.	Seminarium dyplomowe	2	12	–	12
Razem semestr I i II			240	128	112

b) Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych – edycja 2.

Od października 2021 r. do czerwca 2022 r. IERiGŻ-PIB prowadził w ramach drugiej edycji dwusemestralne studia podyplomowe pt. „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”. Pierwsza edycja studiów podyplomowych była realizowana od października 2020 r. do czerwca 2021 r., nad którą patronat honorowy objął Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Jan Krzysztof Ardanowski. W ramach pierwszej edycji, w czerwcu 2021 r. studia podyplomowe ukończyły 74 osoby.

Studia były skierowane do absolwentów studiów wyższych kierunków niezwiązanych z rolnictwem, którzy chcą nabyć kwalifikacje rolnicze potrzebne do prowadzenia gospodarstw rolnych lub są już ich właścicielami ubiegającymi się o środki finansowe w ramach Wspólnej Polityki Rolnej UE (WPR UE) oraz do pracowników administracji publicznej, w tym pracowników Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, ośrodków doradztwa rolniczego, pracowników przedsiębiorstw działających w obszarze rolnictwa i agrobiznesu oraz wszystkich osób zainteresowanych poszerzeniem wiedzy ekonomiczno-rolniczej.

Celem studiów było przekazanie słuchaczom kompleksowej wiedzy z zakresu produkcji roślinnej i zwierzęcej, ekonomiki i organizacji gospodarstw rolnych, organizacji rynków rolnych, finansów, podatków i ubezpieczeń w rolnictwie, podstaw rachunkowości, a także agrobiznesu, z uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań rozwoju rolnictwa, do jakich należą postępujące zmiany środowiskowe i klimatyczne oraz bieżąca i przyszła WPR UE.

Program studiów podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych
 dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych” na lata 2021/2022.

Lp.	Nazwa przedmiotu	Liczba zajęć			ECTS
		Ogółem (wykłady i ćwiczenia)	wykłady	ćwiczenia	
Blok 1. Rolnictwo w warunkach WPR					
1.	Technologia produkcji roślinnej	14	10	4	3,6
2.	Gospodarka nawozowa w rolnictwie	8	6	2	2,1
3.	Gleboznawstwo	8	6	2	2,1
4.	Rynek owoców, warzyw i ich przetworów	8	6	2	2,1
5.	Systemy chowu i hodowli zwierząt gospodarskich	12	10	2	3,1
6.	Organizacja rynków produktów roślinnych	10	10	0	2,6
7.	Organizacja rynków produktów zwierzęcych	6	6	0	1,6
8.	Gospodarowanie gruntami rolnymi	6	6	0	1,6
9.	Rolnictwo w Polsce na tle innych krajów UE	6	4	2	1,6
10.	System podatkowy w rolnictwie	10	10	0	2,6
11.	Ubezpieczenia w rolnictwie	10	10	0	2,6
12.	Zarządzanie ryzykiem w gospodarstwie rolnym	6	6	0	1,6
13.	Łańcuchy dostaw w rolnictwie	6	4	2	1,6
14.	Doradztwo rolne	22	22	0	5,4
15.	Typologia gospodarstw rolnych w UE	6	6	0	1,6
16.	Ekologiczny system produkcji rolnej	6	6	0	1,6
17.	Bezpieczeństwo żywnościowe i systemy rolnicze	10	10	0	2,6
Suma blok 1		154	138	16	40
Blok 2. Podstawy ekonomii, rachunkowości, ekonomiki rolnictwa					
18.	Podstawy ekonomii	10	10	0	2,6
19.	Ekonomika agrobiznesu	12	10	2	3,1
20.	Ekonomika i organizacja gospodarstw rolnych	10	8	2	2,7
21.	Podstawy rachunkowości finansowej	6	6	0	1,6
22.	Podstawy rachunkowości w gospodarstwach rolnych	12	8	4	3,1
23.	Kalkulacje kosztów i opłacalności produktów rolniczych	6	4	2	1,7
24.	Finanse w rolnictwie	10	10	0	2,6
25.	Zastosowanie narzędzi statystycznych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym	10	0	10	2,6
Suma blok 2		76	56	20	20
Suma		230	194	36	60

Na podstawie Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. IERiGŻ-PIB jest jednostką uprawnioną do prowadzenia studiów podyplomowych (Dz.U. 2018 poz. 1668). Absolwent tych studiów uzyskał kwalifikacje rolnicze zgodnie z Obwieszczeniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego z dnia 5 lipca 2019 r. i Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie kwalifikacji rolniczych posiadanych przez osoby wykonujące działalność rolniczą (Dz.U. 2019 poz. 1362, Dz.U. 2012 poz. 109). Program studiów podyplomowych obejmował zagadnienia dotyczące produkcji rolnej i rynków rolnych, a także ekonomiki rolnictwa, rachunkowości rolniczej oraz agrobiznesu. Studia te spełniały warunki ubiegania się o przyznanie pomocy finansowej na operację typu Premie dla młodych rolników w ramach poddziałania Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. z dn. 23 kwietnia 2018 r. poz. 759).

Program studiów obejmował 230 godzin dydaktycznych (wykłady i ćwiczenia) i umożliwiał uzyskanie przez słuchacza 60 punktów ECTS, co oznacza, że zgodnie z Ustawą o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji z dnia 22 grudnia 2015 r. studia te spełniają stawiane im wymogi formalne (Dz.U. 2016 poz. 64).

Kierownikiem studiów podyplomowych był prof. dr hab. Marian Podstawka. Funkcję sekretarza studiów pełniła dr Wioletta Wrzaszcz, natomiast funkcję koordynatora studiów – dr inż. Marek Zieliński.

W ramach studiów odbyło się 15 dwudniowych zjazdów sobotnio-niedzielnym. Ze względu na sytuację epidemiczną w kraju studia prowadzone są w trybie online. Spośród 125 osób uczestniczących w studiach, 124 osoby ukończyły studia z wynikiem pozytywnym na podstawie przeprowadzonego egzaminu końcowego. Jeden uczestnik studiów zrezygnował z przystąpienia do egzaminu końcowego.

c) Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych – edycja 3.

Od października 2022 r. do czerwca 2023 r. IERiGŻ-PIB prowadzi w ramach trzeciej edycji dwusemestralne studia podyplomowe pt. „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”. Nad trzecią edycją studiów objął honorowy patronat Wiceprezes Rady Ministrów Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pan Henryk Kowalczyk.

Studia są skierowane do absolwentów studiów wyższych kierunków niezwiązanych z rolnictwem, którzy chcą nabyć kwalifikacje rolnicze potrzebne do prowadzenia gospodarstw rolnych lub są już ich właścicielami ubiegającymi się o środki finansowe w ramach wspólnej polityki rolnej UE (WPR UE) oraz do pracowników administracji publicznej, w tym pracowników Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, ośrodków doradztwa rolniczego, pracowników przedsiębiorstw działających w obszarze rolnictwa i agrobiznesu oraz wszystkich osób zainteresowanych poszerzeniem wiedzy ekonomiczno-rolniczej.

Celem studiów jest zapoznanie słuchaczy z problematyką ekonomiczno-rolniczą obejmującą m.in. zagadnienia produkcji roślinnej i zwierzęcej, ekonomiki i organizacji gospodarstw rolnych, doradztwa rolniczego, organizacji rynków rolnych, finansów, podatków i ubezpieczeń w rolnictwie, podstaw rachunkowości, bezpieczeństwa żywnościowego, a także agrobiznesu, z uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań rozwoju rolnictwa, do jakich należą postępujące zmiany środowiskowe i klimatyczne oraz bieżąca i przyszła WPR UE.

Na podstawie Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. IERiGŻ-PIB jest jednostką uprawnioną do prowadzenia studiów podyplomowych (Dz.U. 2018 poz. 1668). Absolwent tych studiów uzyskuje kwalifikacje rolnicze zgodnie z Obwieszczeniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego z dnia 5 lipca 2019 r. i Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie kwalifikacji rolniczych posiadanych przez osoby wykonujące działalność rolniczą (Dz.U. 2019 poz. 1362, Dz.U. 2012 poz. 109). Program oferowanych studiów podyplomowych w pełni wpisuje się w wytyczne wyżej wymienionego Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gdyż obejmuje zagadnienia dotyczące produkcji rolnej i rynków rolnych, a także ekonomiki rolnictwa, rachunkowości rolniczej oraz agrobiznesu. Studia te spełniają warunki ubiegania się o przyznanie pomocy finansowej na operacje typu Premie dla młodych rolników w ramach poddziałania Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. z dn. 23 kwietnia 2018 r. poz. 759).

Program studiów podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych” na lata 2022/2023

Lp.	Nazwa przedmiotu	Liczba zajęć			ECTS
		Ogółem: wykłady i ćwiczenia	wykłady	ćwiczenia	
Blok 1. Rolnictwo w warunkach WPR					
1.	Technologia produkcji roślinnej	14	10	4	3,6
2.	Gospodarka nawozowa w rolnictwie	8	6	2	2,1
3.	Gleboznawstwo	8	6	2	2,1
4.	Rynki produktów rolniczych	22	20	2	5,7
5.	Systemy chowu i hodowli zwierząt gospodarskich	12	10	2	3,1
6.	Gospodarowanie gruntami rolnymi	6	6	0	1,6
7.	Zespołowe formy współdziałania rolników	8	4	4	2,1
8.	Zarządzanie ryzykiem w rolnictwie	14	14	0	3,6
9.	Łańcuchy dostaw w rolnictwie	6	4	2	1,6
10.	Doradztwo rolne w kontekście WPRz	22	20	2	5,7
11.	Typologia gospodarstw rolnych w UE	6	6	0	1,6
12.	Rolnictwo ekologiczne	6	6	0	1,6
13.	Bezpieczeństwo żywnościowe	14	14	0	3,6
Liczba godzin i punktów w bloku 1		146	126	20	38,0
Blok 2. Ekonomia, rachunkowość, ekonomika rolnictwa					
14.	Ekonomia	14	10	4	3,6
15.	Ekonomika agrobiznesu	12	10	2	3,1
16.	Ekonomika i organizacja gospodarstw rolnych	16	10	6	4,3
17.	Podstawy rachunkowości finansowej	6	6	0	1,6
18.	Rachunkowość rolna	12	8	4	3,1
19.	Kalkulacje opłacalności produktów rolniczych	6	4	2	1,6
20.	Finanse i podatki w rolnictwie	10	10	0	2,6
21.	Zastosowanie narzędzi statystycznych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym	8	0	8	2,1
Liczba godzin i punktów w bloku 2		84	58	26	22,0
Liczba godzin i punktów razem		230	184	46	60,0

Program studiów obejmuje 230 godzin dydaktycznych (wykłady i ćwiczenia) i umożliwia uzyskanie przez słuchacza 60 punktów ECTS, co oznacza, że zgodnie z Ustawą o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji z dnia 22 grudnia 2015 r. studia te spełniają stawiane im wymogi formalne (Dz.U. 2016 poz. 64). Studia charakteryzuje różnorodna oferta zajęć prowadzonych w formie wykładów i ćwiczeń przez pracowników naukowych IERiGŻ-PIB posiadających doświadczenie naukowe oraz wiedzę nabytą w drodze współpracy m.in. z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) oraz Komisją Europejską. Część zajęć będzie prowadzona przez pracowników innych instytucji naukowych oraz podmiotów związanych z praktyką rolniczą.

Kierownikiem studiów podyplomowych jest dr Wioletta Wrzaszcz, zaś funkcję sekretarza studiów pełni dr inż. Marek Zieliński.

W ramach studiów przewidywanych jest 15 dwudniowych zjazdów sobotnio-niedzielnymi. Studia prowadzone są w trybie online. W październiku 2022 r. studia rozpoczęło 103 słuchaczy. Ostatnie zjazdy zaplanowane są na maj 2023 r., zaś egzamin końcowy na czerwiec 2023 r.

2. SEMINARIA

W 2022 r. zorganizowano 12 seminariów naukowych upowszechniających wyniki badań prowadzonych w IERiGŻ-PIB:

1. *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, referat wygłosili dr inż. Robert Mroczek oraz mgr Wiesław Dzwonkowski, 28 stycznia 2022 r.
2. *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, referat wygłosił dr Cezary Klimkowski, 11 lutego 2022 r.
3. *VAT w rolnictwie – nowe wyzwania*, referat wygłosił dr inż. Tomasz Kondraszuk (SGGW), 25 lutego 2022 r.
4. *Zmiany sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych prowadzących nieprzerwanie rachunkowość FADN w latach 2004–2020*, referat wygłosił mgr inż. Adam Smolik, 4 marca 2022 r.
5. *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i w Danii*, referat wygłosiła dr Danuta Zawadzka, 11 marca 2022 r.
6. *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*, referat wygłosił mgr inż. Arkadiusz Zalewski, 25 marca 2022 r.
7. *Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, referat wygłosił prof. dr hab. Szczepan Figiel, 8 kwietnia 2022 r.
8. *Ubezpieczenie nadwyżki bezpośredniej tuczników i mleka*, referat wygłosił mgr inż. Adam Kagan, 6 maja 2022 r.
9. *Poza czarną skrzynkę – w stronę systemowej teorii rodziny rolniczej i jej gospodarstwa*, referat wygłosili prof. dr hab. Ziętara oraz prof. dr hab. Michał Pietrzak (SGGW), 20 maja 2022 r.
10. *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*, referat wygłosiła dr Katarzyna Kosior, 23 września 2022 r.
11. *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, referat wygłosili mgr inż. Marcin Adamski oraz dr inż. Adam Wasilewski, 28 października 2022 r.
12. *Trwałości operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, referat wygłosili dr inż. Michał Soliwoda, dr Cezary Klimkowski oraz prof. dr hab. Jacek Kulawik, 18 listopada 2022 r.

Seminaria odbywały się online na platformie Microsoft Teams, a prezentacje z nich dostępne są na stronie www.ierigz.waw.pl.

3. STAŻE NAUKOWE

1. Staże naukowe zorganizowane w IERiGŻ-PIB dla pracowników z innych ośrodków naukowych

Imię i nazwisko stażysty	Ośrodek naukowy	Termin stażu	Opiekun z IERiGŻ-PIB
prof. Karolina Pawlak	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu	31.01.2022– 25.02.2022	prof. Iwona Szczepaniak
dr Monika Utzig	SGGW	18.07.2022– 16.09.2022	dr Łukasz Ambroziak
dr Iwona Pomianek	SGGW	18.07.2022– 16.09.2022	prof. Agnieszka Wrzochalska
prof. Elżbieta Szymańska	SGGW	12.12.2022– 17.03.2023	prof. Iwona Szczepaniak

2. Staże naukowe zorganizowane w IERiGŻ-PIB dla naukowców z zagranicy w ramach Programu Erasmus+

Imię i nazwisko stażysty	Ośrodek naukowy	Termin stażu	Opiekun z IERiGŻ-PIB
dr Janka Deneva Ivanova-Michailova	Bułgarska Akademia Nauk Rolniczych (SSA), Sofia, Bułgaria	2.05.2022– 6.05.2022	prof. Agnieszka Wrzochalska dr inż. Sylwia Łaba
dr Boryana Filipova Kozareva	Biblioteka Rolnicza SSA, Sofia, Bułgaria	2.05.2022– 6.05.2022	prof. Agnieszka Wrzochalska dr inż. Sylwia Łaba
dr Michaela Michailova Michailova	Instytut Ekonomiki Rolnictwa SSA, Sofia, Bułgaria	2.05.2022– 6.05.2022	dr inż. Sylwia Łaba prof. Agnieszka Wrzochalska
doc. dr Ilyana Krishkova	Instytut Rolnictwa Bułgarskiej Akademii Nauk Rolniczych, Kiustendil, Bułgaria	4.07.2022– 8.07.2022	prof. Agnieszka Wrzochalska dr inż. Sylwia Łaba
dr Monika Kabadzova	Instytut Rolnictwa Bułgarskiej Akademii Nauk Rolniczych, Kiustendil, Bułgaria	4.07.2022– 8.07.2022	prof. Agnieszka Wrzochalska dr inż. Sylwia Łaba

3. Staże naukowe pracowników IERiGŻ-PIB odbyte w krajowych ośrodkach naukowych

Imię i nazwisko stażysty	Termin stażu	Miasto	Ośrodki naukowe i inne instytucje
dr Marek Zieliński	17.01.2022– 28.02.2022	Puławy	IUNG-PIB, Zakład Systemów i Ekonomiki Produkcji Roślinnej

4. Staże naukowe pracowników IERiGŻ-PIB odbyte w zagranicznych ośrodkach naukowych

Imię i nazwisko stażysty	Termin stażu	Kraj	Ośrodki naukowe i inne instytucje
prof. Sebastian Jarzębowski	22.08.2022– 22.09.2022	USA	University of Missouri St.Louis oraz University of Tennessee – Knoxville
dr inż. Sylwia Łaba prof. Agnieszka Wrzochalska	26.09.2022– 26.10.2022	Bułgaria	University of National and World Economy w Sofii, Higher School of Security and Economics w Plovdiv, Bułgarska Akademia Nauk Rolniczych (SSA) w Sofii oraz Instytut Rolnictwa SSA w Kiustendil, Instytut Ekonomiki Rolnictwa SSA w Sofii, Uniwersytet Agronomiczny-Plovdiv, Ministerstwo Rolnictwa (Dyrekcja Generalna „Rolnictwo i Polityka Regionalna” oraz dyrekcja Departamentu Agrostatytyka), Biblioteka Rolnicza, Instytut Polski w Sofii

W dniach 22 sierpnia–22 września 2022 r. w ramach realizacji stażu naukowego w University of Missouri St.Louis oraz w University of Tennessee – Knoxville w USA prof. Sebastian Jarzębowski prowadził badania oraz konsultacje naukowe w obszarze szeroko rozumianych łańcuchów dostaw żywności. W szczególności obszary badań i konsultacji dotyczyły niezwykle ważnych i aktualnych kwestii, tj.: 1) zarządzanie ryzykiem i budowanie odpornych na szoki łańcuchów dostaw, 2) globalne łańcuchy dostaw, 3) efektywność funkcjonowania łańcuchów dostaw, 4) wyzwania związane z cyfryzacją łańcuchów dostaw, 5) mega-trend zrównoważonego rozwoju. Zarówno University of Missouri St.Louis jak i University of Tennessee – Knoxville należą do wiodących na świecie ośrodków akademickich podejmujących tematykę szeroko rozumianej analizy łańcuchów dostaw, w tym łańcuchów dostaw żywności. Podczas pobytu podjęto inicjatywy wspólnych przedsięwzięć, które zaowocują publikacjami w renomowanych czasopismach naukowych. Podjęto również działania związane z umiędzynarodowieniem czasopisma *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, do Rady Naukowej czasopisma zaproszono kilku naukowców z USA, podjęto również uzgodnienia dotyczące wspólnych publikacji na łamach ZER.

Staż naukowy w bułgarskich ośrodkach naukowych składał się z dwóch części. Pierwsza z nich to pobyt w Bułgarii w dniach 26 września–2 października 2022 r. i przede wszystkim czynny udział w dwóch międzynarodowych konferencjach naukowych:

Dyrektor dr inż. Sylwia Łaba i prof. Agnieszka Wrzochalska (a także prof. dr hab. Szczepan Figiel oraz dr inż. Dorota Pasińska) wzięli udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Innovative Sustainable Development of Agri-Business and Rural Areas”, zorganizowanej w dniach 29–30 września 2022 r. przez University of National and World Economy w Sofii. Na konferencję zostały przygotowane trzy referaty i artykuły: polsko-bułgarski pt. „Demographic Processes and Problems in Rural Areas of Poland and Bulgaria”; „Potential Impact of Artificial Intelligence Applications on Agricultural Productivity” oraz „The Impact of Avian Influenza on the Poultry Market”.

Staż objął także udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „The Artificial Intelligence in the Field of the Security – Advantages and Threats” zorganizowanej przez Higher School of Security and Economics w Plovdiv, która odbyła się 30 września 2022 roku. W tej konferencji, w ramach aktywności związanych z odbywanym stażem naukowym został wygłoszony referat pt. „Challenges Associated with the Learning Process in Poland during the COVID-19 Pandemic – Assessment of the Digital Skills of Society”.

Pobyt w Bułgarii dotyczył także innych rodzajów aktywności badawczej Instytutu, między innymi nawiązania nowych kontaktów oraz kontynuowania dotychczasowej, wieloletniej współpracy naukowej. Odbyły się liczne spotkania i konsultacje naukowe, między innymi w Bułgarskiej Akademii Nauk Rolniczych (SSA) z jej Przewodniczącym prof. Martinem Banovem, członkami Biura Wykonawczego oraz pracownikami z Instytutów podległych SSA, a także jednodniowa wizyta w Instytucie Rolnictwa w Kiustendil, gdzie Dyrektor IERiGŻ-PIB dr inż. Sylwia Łaba podpisała memorandum o współpracy naukowo-badawczej. Podpisane zostały także umowy o współpracy z Uniwersytetem Gospodarki Narodowej i Światowej w Sofii, Wyższą Szkołą Bezpieczeństwa i Ekonomii w Plovdiv oraz o kontynuacji współpracy naukowo-badawczej z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa Bułgarskiej Akademii Nauk Rolniczych (IAI).

Kolejne spotkania odbyły się w Ministerstwie Rolnictwa w Dyrekcji Generalnej „Rolnictwo i Polityka Regionalna” oraz z dyrekcją i pracownikami Departamentu Agrostatystyka, który w Bułgarii realizuje zadania FADN, w Bułgarskiej Centralnej Bibliotece Rolniczej. Spotkano się także z Rektorem Uniwersytetu Agronomicznego – Plovdiv prof. Hristiną Yanchewą, prof. Dymitarem Grekovem (b. Ministrem Rolnictwa i b. Rektorem AU-Plovdiv), prof. dr Nelly Benchewą (b. Prorektor ds. współpracy międzynarodowej). Dzięki zaangażowaniu i wsparciu tych osób współpraca IERiGŻ-PIB z ośrodkami naukowymi, przede wszystkim w Plovdiv i Sofii, kontynuowana jest od siedemnastu lat. Dyrektor IERiGŻ-PIB podziękowała także Rady Ambasady RP w Sofii Iwonie Jakuszko-Dudce, kierującej Instytutem Polskim w Sofii, a także wszystkim pracownikom za wieloletnie wsparcie w organizacji dziesięciu bułgarsko-polskich konferencji (które dzięki pomocy IP odbywały się w gmachu IP) oraz za uczestnictwo pracowników ambasady w tych wydarzeniach.

Za szczególne zaangażowanie, wsparcie oraz kontynuowanie polsko-bułgarskiej współpracy naukowo-badawczej Dyrektor IERiGŻ-PIB dr inż. Sylwia Łaba wręczyła Medale 70-lecia IERiGŻ-PIB.

Druga część stażu (3–26 października 2022 r.) odbyła się w formie konsultacji online. W wyniku prac przygotowano i wygłoszono referat pt. „Inhabitants of Villages in Poland on the Threshold of the Third Decade of the 21st Century” na XI Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Agriculture and Food Supply: Markets and Policies”, która zorganizowana była w Borovec w dniach 25–26 października 2022 r. przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa z Sofii. Na prośbę redaktora naczelnego czasopisma *Bulgarian Journal of Agricultural Economics* (prof. dr Dimitre Nikolova) przygotowano także artykuł pt. „Demographic and educational structural changes in Polish villages, 2000–2021”.

V

**WSPÓŁPRACA
Z INSTYTUTAMI NAUKOWYMI,
UCZELNIAMI WYŻSZYMI,
ORGANIZACJAMI BRANŻOWYMI
ORAZ JEDNOSTKAMI
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**

1. WSPÓŁPRACA O ZASIĘGU KRAJOWYM

W 2022 r. pracownicy IERIGŻ-PIB współpracowali z następującymi instytucjami naukowymi, uczelniami wyższymi, organizacjami branżowymi oraz jednostkami administracji publicznej w kraju²:

1. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – uczestnictwo w spotkaniach, wymiana publikacji, wymiana informacji, pozyskiwanie danych, konsultacje;
2. Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie – współpraca dydaktyczna;
3. Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie – współpraca dydaktyczna;
4. BNP Paribas Bank Polska S.A. – współpraca w zakresie realizacji raportu „Strategia Od pola do stołu” w sektorze przetwórstwa spożywczego;
5. Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej GAP – współpraca naukowa, konsultacje, uczestnictwo w seminariach;
6. Główny Urząd Statystyczny – współpraca w opracowywaniu Rachunków Ekonomicznych Rolnictwa. Zakup danych statystycznych nt. polskiego rolnictwa; Departament Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej GUS współpraca w zakresie zestawiania szacunków areалу uprawy, plonów i zbiorów roślin uprawnych oraz w zakresie zestawiania szacunków areálu uprawy, plonów i zbiorów rzepaku i rzepiku i współpraca dotycząca rynku mięsa;
7. Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. Prof. Wacława Dąbrowskiego Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie – współpraca naukowa;
8. Instytut Geodezji i Kartografii (Centrum Teledetekcji) – współpraca naukowa w zakresie realizacji projektu: „Wdrożenie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim”;
9. Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie – współpraca naukowa, wymiana danych i informacji, konsultacje;
10. Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie – współpraca w zakresie realizacji projektu: „Opracowanie systemu monitorowania marnowanej żywności i efektywnego programu racjonalizacji strat i ograniczania marnotrawstwa żywności – PROM”, GOSPOSTRATEG, NCBR;
11. Instytut Ogrodnictwa Państwowy Instytut Badawczy w Skierniewicach – współpraca naukowa, wymiana informacji, konsultacje;
12. Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN w Warszawie – wymiana publikacji;
13. Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie – współpraca naukowa i konsultacje przy opracowaniu analizy rynkowej: *Rynek ryb. Stan i perspektywy*;

² Szczegółowe informacje dotyczące współpracy poszczególnych pracowników IERIGŻ-PIB z krajowymi ośrodkami naukowo-badawczymi zostały zamieszczone w rozdziale *Wykaz osiągnięć pracowników IERIGŻ-PIB w 2022 r.*

14. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach – współpraca naukowo-badawcza, uczestnictwo w konferencjach, staż naukowy pracownika IERiGŻ-PIB, wymiana doświadczeń i publikacji, konsultacje, spotkania online, współpraca w ramach konsorcjum związana z organizacją studiów podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstwa rolnego dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, współpraca w zakresie realizacji projektu: „Ubezpieczenia gospodarcze w holistycznym zarządzaniu ryzykiem w rolnictwie zorientowanym na zrównoważenie, wdrażanie innowacji i technologii oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu” (UBROL);
15. Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu – współpraca naukowa, udział w konferencji, konsultacje;
16. Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Balicach – współpraca naukowa, konsultacje;
17. Instytut Technologiczno-Przyrodniczy Państwowy Instytut Badawczy w Falentach – konsultacje;
18. Izba Gospodarcza Handlowców, Przetwórców Zbóż i Producentów Pasz – wymiana danych i informacji, konsultacje, współpraca w zakresie sytuacji na rynku zbóż w Polsce i na świecie;
19. Izba Zbożowo-Paszowa – wymiana danych i informacji, konsultacje;
20. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – konsultacje;
21. Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi Sejmu RP – udział w posiedzeniach, wymiana doświadczeń, ekspertyzy;
22. Krajowa Federacja Producentów Zbóż – wymiana danych i informacji, konsultacje;
23. Krajowa Izba Biopaliw – współpraca w zakresie sytuacji na rynku zbóż w Polsce i na świecie oraz w zakresie aktualnych ocen i prognoz dotyczących krajowego rynku rzepaku;
24. Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz – wymiana danych i informacji, konsultacje;
25. Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza – wymiana danych i informacji, konsultacje;
26. Krajowa Rada Izb Rolniczych – udział w konferencji; wymiana doświadczeń, konsultacje;
27. Krajowa Unia Producentów Soków – wymiana danych, informacji i doświadczeń, konsultacje;
28. Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych – wymiana danych i informacji, konsultacje w zakresie aktualnych ocen i prognoz dotyczących krajowego rynku rzepaku;
29. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa – udostępnienie informacji statystycznych, konsultacje, wymiana informacji, udział w spotkaniach, wymiana publikacji, współpraca przy projektach. Współpraca w zakresie sytuacji na rynku zbóż w Polsce i na świecie;
30. Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw – wymiana danych i informacji, konsultacje;
31. Krajowy Związek Producentów Buraka Cukrowego – wymiana danych i informacji, konsultacje;

32. Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych – wymiana informacji, konsultacje;
33. Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich – wymiana danych i informacji, konsultacje;
34. Ministerstwo Finansów – wymiana danych statystycznych;
35. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – uzgadnianie zakresu merytorycznego prac prowadzonych przez IERiGŻ-PIB, współpraca badawcza, wymiana informacji o sytuacji w rolnictwie, pozyskiwanie danych, ekspertyzy, opinie, opracowania, konsultacje, udział w spotkaniach i konferencjach. Wsparcie analityczne (w tym wkłady do wystąpień Przedstawicieli Rządu i Kierownictwa MRiRW) udzielane przez IERiGŻ-PIB Departamentowi Współpracy Międzynarodowej w prace FAO w zakresie polityki, rynków rolnych, bezpieczeństwa żywności i rozwoju obszarów wiejskich;
36. Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy w Gdyni – współpraca naukowa, konsultacje;
37. Narodowy Bank Polski – współpraca naukowa, konsultacje;
38. Ośrodki Doradztwa Rolniczego – wymiana danych i informacji, udział w ankietyzacji;
39. Politechnika Warszawska (Wydział Geodezji i Kartografii) – współpraca w zakresie realizacji projektu: „Wdrożenie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim” wymiana danych i informacji, konsultacje;
40. Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka – wymiana danych i informacji, konsultacje;
41. Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców – wymiana danych i informacji, konsultacje;
42. Polska Izba Mleka – wymiana danych i informacji;
43. Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS – wymiana danych i informacji, konsultacje;
44. Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju – wymiana danych i informacji, konsultacje w zakresie aktualnych ocen i prognoz dotyczących krajowego rynku rzepaku;
45. Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego – wymiana danych i informacji;
46. Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Lotnictwa (Zakład Teledetekcji) – współpraca naukowa w zakresie realizacji projektu: „Wdrożenie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim”;
47. Stowarzyszenie Producentów Ryb Łososiowatych – wymiana danych i informacji, konsultacje;
48. Stowarzyszenie Rozwoju Rynku Rybnego – wymiana danych i informacji, konsultacje;
49. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Wydział Ekonomiczny – współpraca naukowa, prowadzenie wykładów, staże naukowe pracowników SGGW w IERiGŻ-PIB, wymiana publikacji, konsultacje, w zakresie realizacji projektu: „Ubezpieczenia gospodarcze w holistycznym zarządzaniu ryzykiem w rolnictwie zorientowanym na zrównoważenie,

- wdrażanie innowacji i technologii oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu” (UBROL), współpraca w zakresie realizacji projektu: „Wdrożenie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim”;
50. Szkoła Główna Handlowa, Instytut Rozwoju Gospodarczego – współpraca naukowa;
 51. Towarzystwo Ekonomistów Polskich – współpraca naukowa w zakresie publikacji prasowych z cyklu „TEP o gospodarce”;
 52. Uczelnia Łukaszewski w Warszawie – współpraca dydaktyczna;
 53. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie – wymiana publikacji, konsultacje;
 54. Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu – uczestnictwo w konferencjach, wymiana doświadczeń, publikacji, konsultacje, w zakresie realizacji projektu: „Ubezpieczenia gospodarcze w holistycznym zarządzaniu ryzykiem w rolnictwie zorientowanym na zrównoważenie, wdrażanie innowacji i technologii oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu” (UBOL);
 55. Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, (Centrum Cyfrowej Nauki i Technologii oraz Wydział Prawa i Administracji) – współpraca naukowa w zakresie realizacji projektu: „Wdrożenie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim”;
 56. Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach – współpraca w ramach konsorcjum związana z organizacją studiów podyplomowych „Ekonomika gospodarstwa rolnego” dla doradców rolnych z województwa mazowieckiego i łódzkiego i „Rolnictwo i ekonomika gospodarstwa rolnego dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”;
 57. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie – współpraca naukowa; udział w przygotowaniu wniosku o finansowanie projektu badawczego w ramach OPUS-23 (Narodowe Centrum Nauki) oraz współpraca w ramach udziału w ankiecie w zakresie zrównoważania rolnictwa;
 58. Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie – współpraca naukowa;
 59. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie – wymiana publikacji, konsultacje;
 60. Uniwersytet Warszawski – współpraca naukowa;
 61. Uniwersytet Wrocławski – wsparcie eksperckie w projekcie „Regeneracja obszarów wiejskich w kontekście unijnych i krajowych polityk rozwoju wsi i rolnictwa”;
 62. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego – współpraca w zakresie realizacji projektu: „Wdrożenie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim”;
 63. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów – konsultacje;
 64. Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie – współpraca naukowa;
 65. Związek Polskie Mięso – wymiana danych i informacji, konsultacje;
 66. Zrzeszenie Producentów Mleka – wymiana doświadczeń, konsultacje;
 67. Związek Pracodawców Polski Przemysł Spirytusowy – wymiana informacji;
 68. Związek Producentów Cukru – wymiana danych i informacji, konsultacje;
 69. Związek Sadowników RP – wymiana danych i informacji, konsultacje.

Pracownicy IERiGŻ-PIB w 2022 r. byli członkami następujących krajowych stowarzyszeń, zespołów eksperckich i innych organizacji³:

1. Caritas Polska – oddział lokalny;
2. Forum Ekspertów ds. Cen Żywności NBP;
3. Forum Inicjatyw Rozwojowych Fundacji EFRWP;
4. Fundacja Akademia Pszczelarstwa i Zrównoważonego Rozwoju;
5. Fundacja Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej;
6. Grupa ekspercka MRiRW wspomagająca prace komitetów monitorujących programy współfinansowane ze środków polityki spójności na lata 2014–2020 (usługi zdrowotne-infrastruktura społeczna i dostępność; usługi opiekuńcze; aktywne i zdrowe starzenie się; ułatwianie dostępu do usług; gospodarka społeczna);
7. Grupa Robocza nr 1 (wsparcie organizacji producentów w ramach interwencji sektorowych w ramach Planu WPR) MRiRW;
8. Grupa Zarządzająca Ewaluacją przy MRiRW;
9. Grupy eksperckie współpracujące przy wypracowywaniu stanowisk resortu MRiRW w odniesieniu projektów uchwał podejmowanych na Komitetach Monitorujących poszczególnych Regionalnych i Krajowych Programów Operacyjnych 2014–2020 (tematyczna grupa ekspercka – rynek pracy, mobilność zawodowa, modernizacja służb zatrudnienia, Polska cyfrowa);
10. Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi przy Prezydencie RP;
11. Komitet Ekonomiki Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk;
12. Komitet Monitorujący PROW 2014–2020;
13. Komitet Nauk o Finansach PAN;
14. Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” PAN;
15. NCBR PO IR 2014–2020 z zakresu nauk społecznych;
16. Polskie Stowarzyszenie Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych;
17. Polskie Towarzystwo Ekonomiczne;
18. Polskie Towarzystwo Geograficzne;
19. Polskie Towarzystwo Współpracy z Klubem Rzymskim;
20. Polska Izba Żywności Ekologicznej;
21. Prezydium Zarządu Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych, Oddział Regionalny w Warszawie;
22. Rada ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich przy Prezydencie RP;

³ Szczegółowe informacje dotyczące członkostwa w towarzystwach naukowych i zespołach eksperckich poszczególnych pracowników IERiGŻ-PIB zostały zamieszczone w rozdziale *Wykaz osiągnięć pracowników IERiGŻ-PIB w 2022 r.*

23. Rada Naukowa w Instytucie Ogrodnictwa PIB w Skierniewicach;
24. Rada Społeczna przy Warmińsko-Mazurskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego;
25. Sekcja Bezpieczeństwa Żywności w Komitecie Nauk o Żywności i Żywieniu PAN;
26. Stowarzyszenie Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu;
27. Stowarzyszenie „Parlament Wiejski”;
28. Towarzystwo Ekonomistów Polskich;
29. Towarzystwo Rozwoju Sadów Karłowych;
30. Zarząd Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych;
31. Zarząd Krajowy Stowarzyszenia Przetwórców Owoców i Warzyw;
32. Zarząd Stowarzyszenia Wychowanków SGGW;
33. Zespół ds. cyfryzacji w obszarze działów administracji rządowej kierowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
34. Zespół ds. przeglądu regulacji prawnych w zakresie oprocentowania kredytów preferencyjnych dla rolników;
35. Zespół ds. monitorowania postępu realizacji przeglądu i projektu aktualizacji programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu;
36. Zespół ds. monitorowania rynku owoców, warzyw i soków przy Krajowej Unii Producentów Soków;
37. Zespół ds. odbudowy niezależności paszowej i ograniczania GMO w ramach Porozumienia Rolniczego MRiRW;
38. Zespół ds. opracowania koncepcji utworzenia Krajowej Grupy Spożywczej MRiRW;
39. Zespół ds. opracowania Planu Strategicznego wspólnej polityki rolnej na lata 2021–2027;
40. Zespół ds. przygotowania założeń Strategii krajowej dotyczącej realizacji w RP Programu dla Szkół MRiRW;
41. Zespół ds. sporządzenia szacunków strat w sektorze drobiarstwa w związku z wystąpieniem grypy H5N8 u drobiu na przełomie lat 2019/2020 oraz w roku 2021;
42. Zespół ds. stabilizacji i wsparcia rynku mięsa wieprzowego MRiRW;
43. Zespół ds. stabilizacji i wsparcia rynku mięsa wołowego MRiRW;
44. Zespół ds. ubezpieczeń w rolnictwie przy MRiRW;
45. Zespół ds. Żywności Wysokiej Jakości w ramach Porozumienia Rolniczego MRiRW;
46. Zespół ekspertów ds. oceny zbiorów GUS-u;
47. Zespół ekspertów ds. szacunków plonów i zbiorów warzyw GUS-u;
48. Zespół ekspertów przygotowujących prognozy wskaźników cen detalicznych żywności NBP;
49. Zespół ds. monitorowania rynku owoców, warzyw i soków przy Krajowej Unii Producentów Soków;

50. Zespół ds. sporządzenia szacunków strat w sektorze drobiarstwa w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) u drobiu w roku 2021 oraz 2022;
51. Zespół ekspercki ds. Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych;
52. Zespół ekspertów przygotowujących prognozy wskaźników cen detalicznych żywności NBP;
53. Zespół ekspertów w zakresie Programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021–2027 (FERC) MRiRW.

W 2022 r. pracownicy IERiGŻ-PIB pełnili funkcje redaktorów, redaktorów tematycznych, członków kolegium redakcyjnego, rad programowych oraz członków bazy recenzentów następujących czasopism krajowych⁴:

1. *Analizy Rynkowe IERiGŻ-PIB*;
2. *Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economists (Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu)*;
3. *Argumenta Oeconomica*;
4. *Bezpieczny Bank*;
5. *Biuletyn Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB*;
6. *Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics*
7. *Economic and Regional Studies / Studia Ekonomiczne i Regionalne*;
8. *Ekonomia i Środowisko*;
9. *International Journal of Management and Economics*;
10. *Journal of Agribusiness and Rural Development*;
11. *Journal on Food System Dynamics*;
12. *Meteorology Hydrology and Water Management*
13. *Papers on Global Change*;
14. *Polish Journal of Agronomy*;
15. *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu / Research Papers of Wrocław University of Economics and Business*;
16. *Problems of Economics and Law*;
17. *Problemy Rolnictwa Światowego*;
18. *Pszczelarz Roku*;
19. *Przegląd Prawno-Ekonomiczny*;
20. *Przemysł Fermentacyjny i Owocowo-Warzywny*;
21. *Przemysł Spożywczy*;
22. *Rural Areas and Development*;

⁴ Szczegółowe informacje dotyczące pełnienia funkcji redaktora naczelnego / członkostwa w radzie programowej / komitetach redakcyjnych / bazie recenzentów czasopism naukowych przez poszczególnych pracowników IERiGŻ-PIB zostały zamieszczone w rozdziale *Wykaz osiągnięć pracowników IERiGŻ-PIB w 2022 r.*

23. *Rynek Rolny;*
24. *Ubezpieczenia w Rolnictwie – Materiały i Studia;*
25. *Wiadomości Statystyczne;*
26. *Wieś i Rolnictwo;*
27. *Zagadnienia Doradztwa Rolniczego;*
28. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics;*
29. *Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego Polityki Europejskie, Finanse i Marketing;*
30. *Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego Problemy Rolnictwa Światowego;*
31. *Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Ekonomika i Organizacja Logistyki.*

2. WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

Współpraca międzynarodowa i kontakty naukowe IERiGŻ-PIB w latach 2020–2022

Pracownicy IERiGŻ-PIB w 2022 r. współpracowali z następującymi zagranicznymi instytutami naukowymi, uczelniami wyższymi, jednostkami administracji publicznej, organizacjami itp.:

1. Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH;
2. Agricultural University – Plovdiv, Plovdiv, Bułgaria;
3. Biblioteka Rolnicza SSA, Sofia, Bułgaria;
4. Bułgarska Akademia Nauk Rolniczych (SSA), Sofia, Bułgaria;
5. Eesti Maaulikool, Emü Estonia;
6. Energetski Institut Hrvoje Pozar, EIHP Chorwacja;
7. Europa Media Szolgaltato Non Profitkozhasznu, Węgry;
8. European Center of Sustainable Development, Rzym, Włochy;
9. European Rural Development Network, ERDN, Polska;
10. Fachagentur Nachwachsende Rohstoffe, Niemcy
11. Higher School of Security and Economics, Plovdiv, Bułgaria;
12. Institute for European Environmental Policy;
13. Institute of Agricultural Economics, Rumunia;
14. Institute of Knowledge Management, Skopje, Macedonia;

15. Instytut Rolnictwa Bułgarskiej Akademii Nauk Rolniczych, Kiustendil, Bułgaria;
16. Instytut Ekonomiki Rolnictwa, Bułgarskiej Akademii Nauk Rolniczych, Sofia, Bułgaria;
17. Instytut Ekonomiki Rolnictwa w Belgradzie, Serbia;
18. International Society of Environmental and Rural Development;
19. Komisja Europejska, Bruksela;
20. Latvijas Lauksaimniecības Universitāte, Łotwa;
21. Luonnonvarakeskus Luke, Finlandia;
22. Ministerstvo Podohospodarstva A Rozvoja Vidieka Slovenskej Republiky, Słowacja;
23. Ministerstwo Rolnictwa Bułgarii: (Dyrekcja Generalna „Rolnictwo i Polityka Regionalna” oraz dyrekcja Departamentu Agrostatystyka), Sofia, Bułgaria;
24. Ministrstvo Za Kmetijstvo Gozdarstvo In Prehrano, Słowenia;
25. Ministry of Agriculture, Węgry;
26. Mizuho Research & Technologies Ltd., Japonia;
27. National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine;
28. Nemzeti Agrárkutatási Es Innovációs Központ, Węgry;
29. Politechnika Mediolańska (Politecnico di Milano), Mediolan, Włochy;
30. Quadro Synergy Ltd, Bułgaria;
31. Rigas Tehniska Universitāte, Łotwa;
32. Union of Scientists in Bulgaria, Sofia, Bułgaria;
33. Union der Deutschen Kartoffelwirtschaft e.V. (UNIKA), Berlin;
34. University of Missouri, St. Louis, USA;
35. University of National and World Economy, Sofia, Bułgaria;
36. University of Padova, Włochy;
37. University of Tennessee, Knoxville, USA;
38. University of Tuscia, Włochy;
39. Univerza v Ljubljani, Słowenia;
40. Vytauto Didžiojo Universitetas, Litwa;
41. Waseda University, Tokio, Japonia;
42. World Poultry Science Association – Working Group 1 Economics and Marketing;
43. Zemedelsky Vyzkum, Spol Sro Art, Czechy.

W 2022 r. pracownicy IERiGŻ-PIB realizowali następujące międzynarodowe projekty:

1. Advancing Sustainable Circular Bioeconomy in Central and Eastern European countries (BIOEASTsUP);
2. Monitoring and Evaluation Frameworks for the Common Agricultural Policy (MEF4CAP);
3. Study on Drivers and Constraints of Intergenerational Change in EU Agriculture and on the Role of Farmers’ Participation in Food Supply Chains;
4. Cooperation of Bioeconomy Clusters For Biobased Knowledge Transfer Via Innovative Dissemination Techniques in the Primary Production Sector (COOPID);
5. Europejski Dialog na rzecz Zrównoważonego Rolnictwa / European Sustainable Agriculture Dialogue;

6. Establishing an Operational Programme: Structuring the Agri-Food Sectors to Safeguard the Handing-On of Family Farms and the Sustainability of Local Agriculture;
7. Ubezpieczenia gospodarcze w holistycznym zarządzaniu ryzykiem w rolnictwie zorientowanym na zrównoważenie, wdrażanie innowacji i technologii oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu (UBROL).

W 2022 r. pracownicy IERiGŻ-PIB należeli do następujących międzynarodowych stowarzyszeń naukowych i zespołów eksperckich²:

1. Appraisal and Territorial Economic Research Center;
2. European Association of Agricultural Economics;
3. European Association of Environmental and Resource Economists;
4. European Rural Development Network;
5. Expert Group on “General Food Law and Sustainability of Food Systems” (EG GFL-SFS);
6. FADN Individual Data Request Tool to Deal With Existing Issues Related to Access to Individual FADN/FSDN Data (WG3) DG Agri;
7. FAO Global Forum on Food Security and Nutrition;
8. Farm Sustainability Data Network (FSDN) (WG2) DG Agri;
9. Grupa robocza ds. Typologii Gospodarstw Rolnych DG Agri;
10. International Society of Environmental and Rural Development;
11. Międzynarodowa Platforma Zrównoważonego Rozwoju „European Sustainable Agriculture Dialogue” Institute for European Environmental Policy;
12. OECD Network for Farm-Level Analysis;
13. OECD Network on Agricultural Total Factor Productivity and Environment;
14. Organ doradczy projektu TRUSTS Trusted Secure Data Sharing Space, European Union’s Horizon 2020, grant No 871481, realizowanego w latach 2020–2022;
15. Reinforcing and simplifying Farm Accountancy Data Network (WG1) DG Agri;
16. World Poultry Science Association (WPSA) – Working group 1 (Economics and Marketing);
17. Zespół ekspercki ds. przekształcenia Sieci danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (FADN) w Sieć danych dotyczących zrównoważonego rozwoju gospodarstw rolnych (FSDN, ang. Farm Sustainability Data Network);
18. Zespół ekspercki wspierający prace przygotowawcze do UN Food Systems Summit 2021 (FSS 2021), który odbył się w Nowym Jorku, w powiązaniu z 76. Sesją Zgromadzenia Ogólnego ONZ w dniach 14–30 września 2021 r.;
19. Zespół Green Architecture of the Future Common Agricultural Policy: Prioritisation, Spatial Distribution and Remuneration of Area-Based Agri-Environmental Services in the EU;
20. Związek Naukowców w Bułgarii.

² Szczegółowe informacje dotyczące członkostwa w towarzystwach naukowych i zespołach eksperckich poszczególnych pracowników IERiGŻ-PIB zostały zamieszczone w rozdziale *Wykaz osiągnięć pracowników IERiGŻ-PIB za rok 2022 r.*

W 2022 r. pracownicy IERiGŻ-PIB pełnili funkcje redaktorów naczelnych, członków kolegium redakcyjnego, rady programowej, komitetów redakcyjnych, członków bazy recenzentów następujących czasopism międzynarodowych³:

1. *Accounting & Finance*;
2. *Agrarni nauki*;
3. *Agronomy*;
4. *Applied Sciences*;
5. *British Food Journal*;
6. *Bulgarian Journal of Agricultural Economics and Management*;
7. *CATENA*;
8. *China-USA Business Review*;
9. *Chinese Business Review*;
10. *Economics of Agriculture*;
11. *Economics World*;
12. *European Journal of Sustainable Development*;
13. *Frontiers in Sustainability*;
14. *International Journal of Agriculture Sciences*;
15. *International Journal of Environmental Research and Public Health*;
16. *International Journal of Food Science and Agriculture*;
17. *Journal of Agricultural Science and Technology*;
18. *Journal of Business and Economics*;
19. *Journal on Food System Dynamics*;
20. *Journal of Risk and Financial Management*;
21. *Sustainability*.

³ Szczegółowe informacje dotyczące pełnienia funkcji redaktora naczelnego, członkostwa w radzie programowej, komitetach redakcyjnych, bazie recenzentów czasopism naukowych przez poszczególnych pracowników IERiGŻ-PIB zostały zamieszczone w rozdziale *Wykaz osiągnięć pracowników IERiGŻ-PIB za rok 2022 r.*

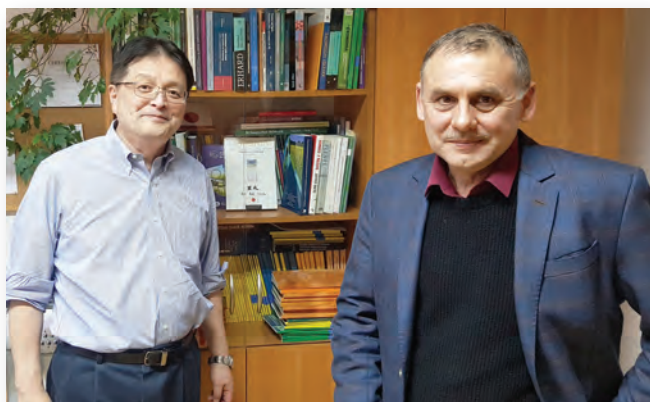
**Medale 70-lecia IERiGŻ-PIB wręczone w 2022 r.
przez Dyrektora Instytutu dr inż. Sylwię Łabę
za szczególne zaangażowanie, wsparcie oraz kontynuowanie
kilkunastoletniej polsko-bułgarskiej współpracy naukowo-badawczej**

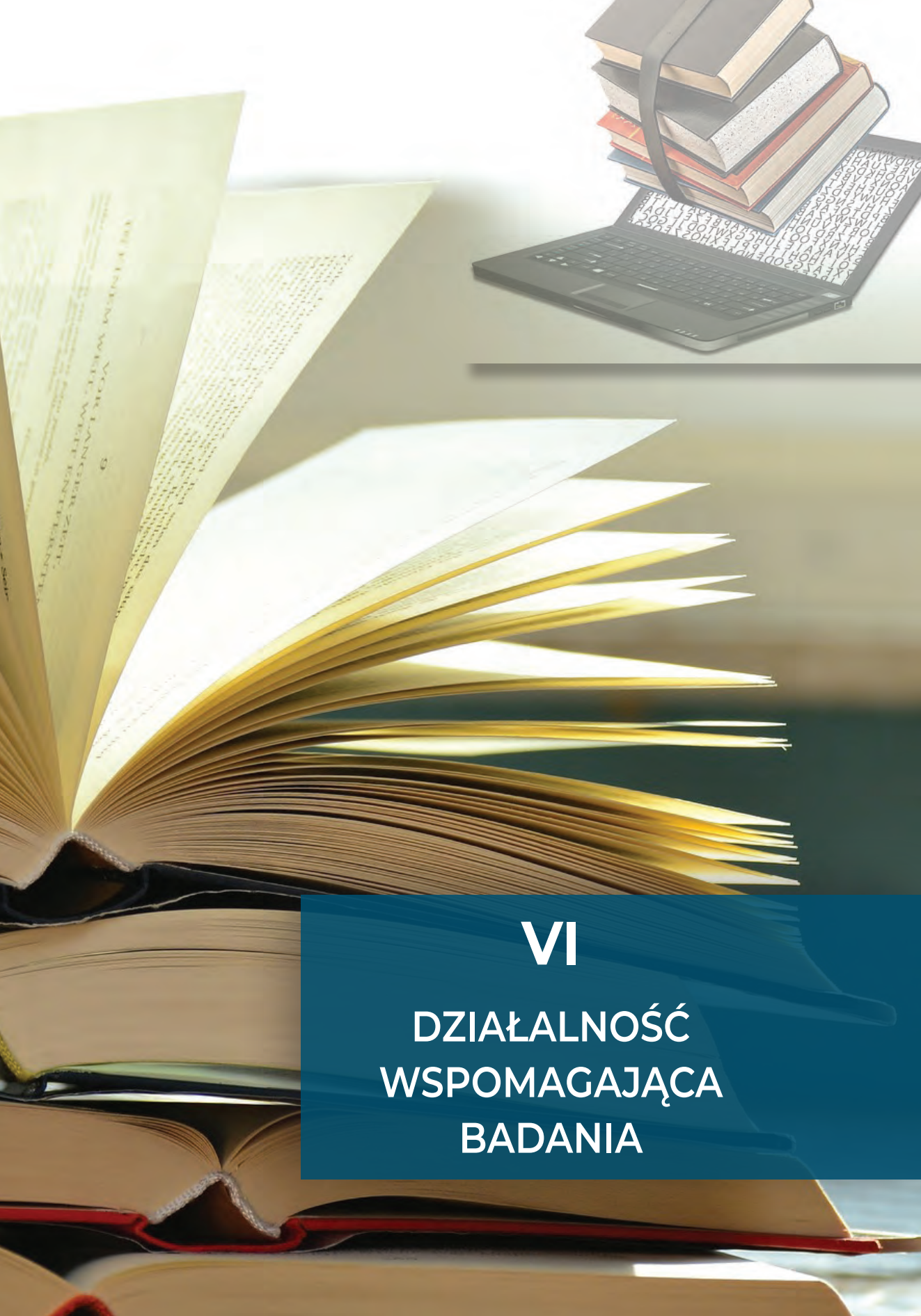
Imię i nazwisko	Data	Ośrodek naukowy, pełnione funkcje
prof. dr n. Dimitar Grekov	30.09.2022	Rektor Uniwersytet Agronomiczny-Plovdiv, Bułgaria, Minister Rolnictwa, Sofia, Bułgaria
prof. dr n. Martin Banov	27.09.2022	Przewodniczący Bułgarska Akademia Nauk Rolniczych (SSA) Sofia, Bułgaria
prof. dr Hristina Yancheva	1.10.2022	Rektor Uniwersytet Agronomiczny-Plovdiv, Bułgaria
prof. dr Dimitar Dimitrov	29.09.2022	Rektor University of National and World Economy, Sofia, Bułgaria
prof. dr n. Georgi Manolov	30.09.2022	Prezydent Higher School of Security and Economics, Plovdiv, Bułgaria
prof. dr n. Julia Doichinova	29.09.2022	University of National and World Economy, Sofia, Bułgaria
prof. dr Rumen Popov	28.09.2022	Dyrektor Instytut Ekonomiki Rolnictwa SSA, Sofia, Bułgaria
prof. dr Dimitre Nikolov	28.09.2022	Dyrektor Instytut Ekonomiki Rolnictwa SSA, Sofia, Bułgaria
prof. dr Nelly Bencheva	30.09.2022	Prorektor ds. współpracy międzynarodowej Uniwersytet Agronomiczny-Plovdiv, Higher School of Security and Economics, Plovdiv, Bułgaria
doc. dr Bozhidar Ivanov	28.09.2022	Dyrektor Instytut Ekonomiki Rolnictwa SSA, Sofia, Bułgaria
doc. dr Nona Malamova	28.09.2022	Instytut Ekonomiki Rolnictwa SSA, Sofia, Bułgaria
doc. dr Iliyana Krishkova	26.09.2022	Dyrektor Instytut Rolnictwa SSA, Kiustendil, Bułgaria
prof. Bozhko Bozhkov	28.09.2022	Tłumacz Instytut Polski w Sofii
Instytut Polski w Sofii – medal odebrała Iwona Jakuszko-Dudka	28.09.2022	Radca Ambasady RP, Sofia, Bułgaria

Wizyty gości z zagranicy

Data	Kraj	Instytucja	Liczba osób	Cel przyjazdu
2.05.2022– 6.05.2022	Bułgaria	Instytut Ekonomiki Rolnictwa Bułgarskiej Akademii Nauk Rolniczych	1	Wizyta (staż) w ramach Programu Erasmus+: Konsultacje i spotkania naukowe
2.05.2022– 6.05.2022	Bułgaria	Bułgarska Akademia Nauk Rolniczych	1	Wizyta (staż) w ramach Programu Erasmus+: Konsultacje i spotkania naukowe
2.05.2022– 6.05.2022	Bułgaria	Biblioteka Rolnicza, Bułgarskiej Akademii Nauk Rolniczych	1	Wizyta (staż) w ramach Programu Erasmus+: Konsultacje i spotkania naukowe
4.07.2022– 8.07.2022	Bułgaria	Instytut Rolnictwa Bułgarskiej Akademii Nauk Rolniczych	2	Wizyta (staż) w ramach Programu Erasmus+: Konsultacje i spotkania naukowe
12.07.2022	Włochy	Politechnika Mediolańska	1	Spotkanie dotyczące procesu digitalizacji w sektorze rolno-spożywczym
19.07.2022	Australia	Ambasada Australii w Polsce	1	Udział w spotkaniu konsultacyjnym dotyczącym bezpieczeństwa żywnościowego Polski i Europy
11.09.2022	Ukraina	Polsko-Ukraińska Izba Gospodarcza	1	Omówienie zakresu potencjalnej współpracy pomiędzy polskim i ukraińskim sektorem naukowo badawczym na rzecz rozwoju stosunków gospodarczych
14.12.2022	Francja	Ambasada Francji w Polsce	2	Udział w spotkaniu konsultacyjnym z Dyrekcją i pracownikami IERiGŻ-PIB
16.12.2022	Japonia	Mizuho Research & Technologies Ltd. (MHRT)	2	Wizyta ekspercka w celu wymiany informacji o narzędziach polityki rolnej zastosowanych w Polsce wspierających realizację koncepcji „zazielenienia produkcji rolnej”
28.12.2022– 30.12.2022	Japonia	Uniwersytet Waseda (Waseda University Tokio)	1	Wizyta ekspercka w celu przedstawienia rozwiązań wzmacniających zrównoważenie gospodarstw rolnych w Polsce oraz kwestię okresowego zatrudnienia imigrantów w rolnictwie do prac sezonowych. W tym celu przeprowadzono spotkania z ekspertami z IERiGŻ-PIB, dokonano wizytacji gospodarstwa ogrodniczego oraz udzielono wywiadu dla TVP (główne wydanie Agrobiznesu)

VI

DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA BADANIA

1. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

DZIAŁ WYDAWNICTW IERiGŻ-PIB zajmuje się pracami wydawniczymi i okołowydawniczymi oraz świadczy usługi introligatorsko-poligraficzne na potrzeby Instytutu oraz w ramach zleceń zewnętrznych. Zespół Działu Wydawnictw w 2022 r. składał się z siedmiu osób:

- mgr Marta Guzik – kierownik działu (od 9.05.2022 r.)
- Leszek Ślipski – kierownik działu (od 1.10.2006 r. do 1.05.2022 r.)
- mgr inż. Joanna Gozdera – starszy specjalista ds. redakcyjnych
- Krzysztof Kossakowski – asystent administracyjny
- mgr Barbara Pawłowska – starszy specjalista ds. wydawnictw
- Krzysztof Rogowski – asystent administracyjny
- Barbara Walkiewicz – asystent administracyjny

pracujących w dwóch komórkach zajmujących się odpowiednio pracami wydawniczymi (komórka wydawnicza) oraz introligatorsko-poligraficznymi (komórka poligraficzna).

W komórce wydawniczej wykonywana jest korekta językowa, redakcja techniczna i skład prac naukowych pracowników Instytutu oraz: wizytówek, ulotek, broszur, materiałów szkoleniowych, książek itd. na potrzeby Instytutu oraz w ramach zleceń dla firm zewnętrznych. Wykonywana jest także korekta i weryfikacja tekstów angielskich oraz niewielkie objętościowo tłumaczenia w kombinacji językowej polski<>angielski.

Dorobek naukowo-badawczy pracowników Instytutu publikowany jest w wydawnictwach zwartych i ciągłych w następujących seriach:

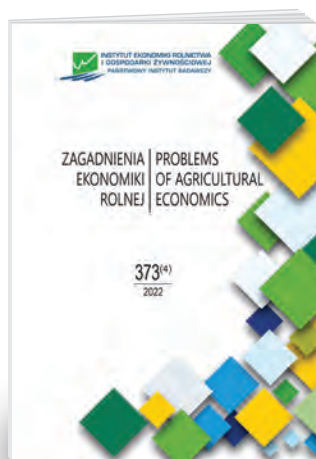
Seria wydawnicza	Liczba zeszytów	Nakład	
		łącznie	średni
Analizy Rynkowe	17	1020	60
Studia i Monografie	3	174	58
Poza serią	7	324	81
Biuletyn miesięczny <i>Rynek Rolny</i> (11 wersji elektronicznych, w tym 1 numer łącznie)	11	0	0
Czasopismo <i>Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics</i>	4	352	88
Wydawnictwa FADN	20	480	24

Bazując na profesjonalnym przygotowaniu pracowników i oprogramowaniu, Dział Wydawnictw od kilku lat zajmuje się opracowaniem publikacji w ramach serii wydawniczych i poza serią (redakcja techniczna, korekta, skład, projekt okładek). W 2022 r. Dział Wydawnictw wydał poza serią następujące publikacje:

- *Mechanizmy i uwarunkowania rynkowe a interwencje sektorowe. Od teorii do praktyki*, Agnieszka Bezat-Jarzębowska i Włodzimierz Rembisz – dostępna jedynie w wersji elektronicznej,
- *Kierunki i możliwości rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce w ramach Europejskiego Zielonego Ładu*, red. nauk. Marek Zieliński – dostępna w wersji elektronicznej bezpłatnie,
- *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich*, red. nauk. Marian Podstawka i Agnieszka Wrzochalska,
- *Ogólnopolski Konkurs Pszczelarz Roku VIII edycja*, red. Agnieszka Biernat-Jarka, Sławomir Jarka, Joanna Pawłowska-Tyszko,
- *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)*, red. Michał Soliwoda – dostępna w wersji elektronicznej bezpłatnie,
- *Analiza ex ante pomocy krajowej i preferencji podatkowych w rolnictwie polskim*, red. nauk. Jacek Kulawik,
- *Fundamentalne problemy zarządzania ryzykiem w rolnictwie. Od ryzyka czystego i spekulatywnego do ERM i ryzyka łańcuchów (sieci) żywnościowych*, Jacek Kulawik.

Od 2017 r. Dział Wydawnictw zajmuje się redakcją kwartalnika **Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics**. Działania obejmują przyjmowanie artykułów do publikacji, obsługę recenzji, prace redakcyjne, korektorskie i skład komputerowy. Dział jest również administratorem strony internetowej czasopisma (www.zer.waw.pl), nadzo-

ruje bazę recenzentów i autorów oraz pośredniczy w kontaktach między autorami i recenzentami a redakcją. Ponadto w ramach prowadzenia redakcji czasopisma, pracownicy działu zajmują się tłumaczeniami na język angielski i polski, a także weryfikacją tłumaczeń.

Redakcja ZER gromadzi i aktualizuje szczegółowe dane teleadresowe dotyczące zagranicznych naukowców współpracujących z czasopismem w charakterze członków rady programowej, recenzentów i autorów. Zespół redakcyjny ponadto nadaje poszczególnym artykułom numery DOI – cyfrowe identyfikatory dokumentu elektronicznego oraz korzysta z zakupionego systemu antyplagiatowego Similarity Check oferowanego przez CrossRef, od której również pochodzą numery DOI (zarówno roczna subskrypcja, jak i poszczególne numery).

Redakcja czasopisma obsługuje panel redakcyjny – Editorial System – narzędzie do zgłaszania, recenzowania i przetwarzania artykułów online. Narzędzie „wymusza” opis artykułu odpowiednimi metadanymi, takimi jak abstrakt w języku polskim i angielskim, słowa kluczowe w języku polskim i angielskim, kody klasyfikacji JEL (standardowa metoda określenia dyscyplin naukowych w dziedzinie ekonomii), szczegółowe afiliacje autorów, załączenie oświadczeń autorskich. Moduł ten ma znaczący wpływ na jakość i oryginalność publikowanych artykułów oraz podniesienie standardów etycznych.

Na bieżąco aktualizowana jest baza autorów i recenzentów o nowe nazwiska oraz uzupełniane są brakujące informacje dotyczące autorów i recenzentów już zarejestrowanych. Baza recenzentów zawiera dane kontaktowe oraz wykaz dyscyplin i zagadnień znajdujących się w obszarze zainteresowań naukowców. Zastosowane narzędzia technologiczne umożliwiają łatwe przyporządkowanie odpowiedniego eksperta do oceny zgłoszonego artykułu naukowego. Baza na bieżąco jest monitorowana i rozwijana. Obecnie podzielona jest na trzy grupy: recenzenci zagraniczni – 53 osób, recenzenci krajowi (z innych jednostek naukowych) – 123 osoby, recenzenci krajowi (pracownicy Instytutu) – 35 osób.

Aby zwiększyć rozpoznawalność kwartalnika i zainteresowanie krajowych i międzynarodowych autorów, Redakcja *Zagadnień Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics* we współpracy z Działem Informacji Naukowej zajmuje się indeksowaniem artykułów w bazach bibliograficznych. W 2022 r. czasopismo *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics* zostało włączone do renomowanej międzynarodowej bazy indeksacyjnej *Emerging Sources Citation Index (Web of Science)* oraz *CABI*. W grudniu 2022 r. została zawarta umowa z firmą *Sciendo*, zarządzającą portalem internetowym renomowanego wydawcy publikacji akademickich *De Gruyter*, która będzie świadczyć usługi upowszechniające dla czasopisma ZER (indeksacja w międzynarodowych bazach i repozytoriach indeksacyjnych oraz promocja czasopisma na arenie międzynarodowej).

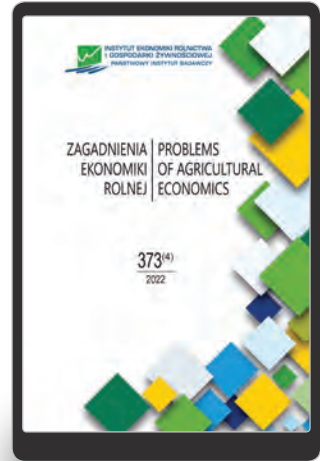
Zgodnie z komunikatem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 grudnia 2021 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i materiałów z konferencji międzynarodowych czasopismo *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics* otrzymało 40 punktów. Ponadto w odpowiedzi na wniosek złożony przez Dział Wydawnictw, Ministerstwo Edukacji i Nauki przyznało dofinansowanie w wysokości 64 000 zł na dalszy rozwój czasopisma.

Redakcja *Zagadnień Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*:

Redaktor Naczelna – dr inż. Sylwia Łaba

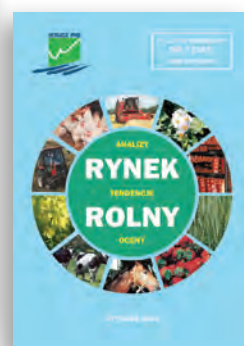
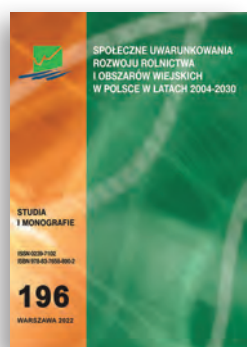
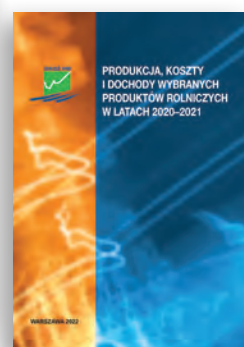
Zastępca Redaktor Naczelnej – dr hab. Renata Grochowska, prof. IERiGŻ-PIB

Sekretarz Redakcji – mgr Marta Guzik

Do innych zadań zespołu wydawniczego należy **sprzedaż** (stacjonarna, wysyłkowa oraz poprzez sklep internetowy) publikacji Instytutu oraz organizacja wysyłki egzemplarzy obowiązkowych do bibliotek krajowych, zgodnie z ustawą w zależności od nakładu (do dwóch lub do piętnastu).

Tytuł czasopisma / seria wydawnicza	Liczba sprzedanych egzemplarzy w wersji papierowej	Liczba sprzedanych egzemplarzy w wersji elektronicznej
Analizy Rynkowe	260	333
Rynek Rolny	–	143
Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics	134	–
Studia i Monografie	56	13
Komunikaty Raporty Ekspertyzy	0	1
Poza serią	34	9

W ramach sprzedaży realizowane są prenumeraty *Analiz Rynkowych*, *Rynku Rolnego*, *Zagadnień Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*. Wpływy ze sprzedaży wszystkich publikacji w 2022 r. wyniosły 97 072 zł netto (104 629,66 zł brutto), w tym złożono 270 zamówień poprzez stronę internetową, pocztę elektroniczną, jak również osobiście w Dziale Wydawnictw.

W 2022 r. kontynuowano współpracę z firmą Euromoney w ramach umowy dotyczącej udostępniania licencji wersji elektronicznej *Analiz Rynkowych*. Za udostępnienie licencji otrzymano łączną kwotę 11 439 zł.

Stowarzyszenie Autorów i Wydawców „Polska Książka” oraz Stowarzyszenie Dziennikarzy i Wydawców REPROPOL, na podstawie rozporządzeń Ministra Kultury, w 2022 r. przekazało na konto Instytutu środki w łącznej kwocie 25 187,02 zł z tytułu repartycji opłat od producentów i importerów maszyn kopiujących oraz tzw. punktów ksero wykonujących kopie w ramach dozwolonego użytku osobistego jako formę rekompensaty dla Wydawcy za powielanie utworów chronionych przez prawo autorskie.

Uaktualniono bazę odbiorców wydawnictw online (850 instytucji oraz osoby prywatne, stan na 31.12.2022 r.), do których za zgodą prowadzono wysyłkę mailingu nowości wydawniczych wraz z pełną ofertą publikacji dostępnych w sprzedaży, jak również umieszczono adresy internetowe publikacji do pobrania bezpłatnie ze strony internetowej. W bazie odbiorców znajdują się urzędy wojewódzkie, KOWR, oddziały terenowe ARIMR, banki, biblioteki i wydziały ekonomiczno-rolnicze wyższych uczelni, doradcy rolnicy, zakłady przemysłu rolno-spożywczego, instytuty naukowe, izby rolnicze, rzeczoznawcy, związki producentów i przetwórców, rolnicy, jak również osoby prywatne, które wyraziły zainteresowanie stałym powiadaniem o nowych publikacjach.

Zespół **poligrafii** tworzą trzy osoby, które świadczą kompleksowe usługi introligatorskie i poligraficzne (wizytówki, ulotki, broszury, książki, czasopisma, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki, legitymacje, kalendarze, szyldy itd.) na potrzeby Instytutu i odbiorców zewnętrznych. Wykorzystując profesjonalne cyfrowe urządzenia drukujące (Xerox Versant 180 Press, Xerox PrimeLink B9125, Xerox D110 i Xerox 700i DCP), introligatorskie (laminarka, krajarka, oklejarka, bindownice, zszywarka, bigówka) i oprogramowanie do składu oraz obróbki graficznej, przygotowujemy są projekty, wydruk i finalne prace introligatorskie. Fachowe przygotowanie pracowników oraz wysokiej klasy urządzenia drukarskie i introligatorskie pozwalają zachować samowystarczalność i świadczyć wysokiej jakości usługi dla podmiotów zewnętrznych. Łącznie w roku sprawozdawczym w Dziale Wydawnictw wykonano 1 174 817 odbitek czarno-białych oraz 942 499 kolorowych.

INSTITUT EKONOMICZNY ROLNICTWA I HOSPODARSTWA PRZEMISŁOWEGO I TURYSTYCZNEGO INSTYTUT AGROBIZNESU

USŁUGI WYDAWNICZE I POLIGRAFICZNE
dostosowane do Państwa potrzeb!

- Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierny odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-biały i barwnych materiałów w najwyższej jakości.
- **Drukujemy:** wizytówki, ulotki, zaproszenia, listy, broszury, katalogi, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki itp.
- Oferujemy szeroki wachlarz usług introligatorskich: bindowanie, szycie, uszczelnianie, klejenie itp.
- Przeprowadzamy korektę i skład tekstu w języku polskim i angielskim.
- Wykonujemy skład poligraficzny i profesjonalne oprogramowanie (Adobe InDesign, Illustrator, Photoshop).

Zapraszamy indywidualnie lub w formie grupowej do skorzystania z naszych usług poligraficznych. Aby gotowy produkt w pełni spełniał Państwa oczekiwania.

Dział Wydawnictw
ul. Sienkiewicza 10
tel. 22 505 45 26, 505 44 30
strona internetowa: www.ior.gov.pl
usługi poligraficzne: uslugi@ior.gov.pl
Zapraszamy do współpracy!

W 2022 r. wykonano usługę dla FADN polegającą na wydruku oraz kolportażu książek rachunkowości rolnej do 16 ośrodków doradztwa rolniczego na terenie całego kraju. Komplet zawierał trzy pozycje książkowe i dwa materiały informacyjne wydrukowane w nakładzie 11 660, zapakowane w koperty oraz jedną pozycję książkową w nakładzie 2120 i materiał informacyjny w nakładzie 11 104 dołączone luzem do kompletów i wysłane w ustalonych przez FADN ilościach do poszczególnych ODR-ów.

W ramach usług poligraficznych wykonano również 70 zamówień zewnętrznych na łączną kwotę 61 387,84 zł netto (71 679,95 zł brutto). Z roku na rok poszerza się baza odbiorców zewnętrznych zainteresowanych usługami działu. W 2022 r. wykonywane były zlecenia dla stałych odbiorców-firm: Bartgraf, Instytutu Audytorów Wewnętrznych, Krajowego Zrzeszenia Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych, Centrum Wiedzy Prawno-Podatkowej, Narodowej Agencji Poszanowania Energii, Zrzeszenia Audytorów Energetycznych, Index Copernicus, Polskiej Izby Systemów Alarmowych, Krajowego Związku Grup Producentów Owoców i Warzyw, StoArt, Polskiego Związku Pszczelarskiego, Fundacji Poszanowania Energii. W 2022 roku pozyskano także nowych klientów, m.in.: Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Instytut Badawczy, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy, Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. Prof. Wacława Dąbrowskiego – Państwowy Instytut Badawczy, Rolno-Spożywczą Spółkę Inwestycyjną. Dział Wydawnictw nieustannie poszerza bazę potencjalnych klientów zainteresowanych usługami wydawniczymi, poligraficznymi i intrologatorskimi oraz potencjalnych odbiorców publikacji IERiGŻ-PIB, do których wysyłana będzie oferta.

W drugim półroczu 2022 r. Dział Wydawnictw rozpoczął archiwizację tek wydawniczych. W sumie przekazano 300 opisanych tek wydawniczych, zawierających ponumerowane materiały archiwalne kat. A i kat. BE5, z lat 2016–2019 do archiwum zakładowego IERiGŻ-PIB.

Pracownicy działu posiadają duże doświadczenie zawodowe oraz kwalifikacje i wykształcenie do profesjonalnego wykonywania prac. Zespół został przeszkolony w zakresie redakcji tekstów oraz obsługi programów do składu tekstów i obróbki graficznej. Dział dysponuje profesjonalnym sprzętem i oprogramowaniem komputerowym do składu: pakiet Adobe (InDesign, Illustrator, Photoshop, Acrobat, QuarkXPress).

2. DZIAŁALNOŚĆ DOKUMENTACYJNO-INFORMACYJNA

DZIAŁ INFORMACJI NAUKOWEJ zajmuje się gromadzeniem, wyszukiwaniem i udostępnianiem informacji naukowej z zakresu ekonomiki rolnictwa na potrzeby pracowników naukowych IERiGŻ-PIB oraz użytkowników zewnętrznych. Pracownicy Działu Informacji Naukowej prowadzą Bibliotekę oraz Archiwum Zakładowe IERiGŻ-PIB, a także zajmują się promocją Instytutu oraz upowszechnianiem osiągnięć naukowych.

W 2022 r. w Dziale zatrudnionych było pięć osób:

- Kamila Tomaszewska – kierownik działu,
- Małgorzata Kurowska – specjalista ds. informacji naukowej,
- Aleksandra Pietraszek – specjalista archiwista,
- Aleksandra Skrzyniarz – starszy specjalista ds. informacji naukowej (od 1.08.2022 r.)
- Joanna Górską – specjalista ds. marketingu i promocji (od 1.08.2022 r. do 31.12.2022 r.).

Dział Informacji Naukowej gromadzi informacje o dorobku publikacyjnym pracowników Instytutu. W 2022 r. do Polskiej Bibliografii Naukowej – podsystemu POL-on wprowadzono 124 opisy publikacji, w tym:

- artykuły – 60 opisów,
- książki – 4 opisy,
- rozdziały – 54 opisy,
- książki pod redakcją – 6 opisów.

W związku z obowiązkiem sprawozdawczym w zakresie kosztów opłat za artykuły naukowe i monografie uzupełniono w PBN informacje o opłatach za publikacje z lat 2020–2021 (86 opisów z 2020 r., 95 opisów z 2021 r.), a także wypełniono ankietę dotyczącą opłat.

Dział Informacji Naukowej zajmuje się indeksacją publikacji naukowych pracowników Instytutu. W 2022 r. do baz i repozytoriów zewnętrznych wprowadzone zostały opisy artykułów opublikowanych w czasopiśmie *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*:

- repozytorium CeON – 24 opisy publikacji z pełnym tekstem,
- repozytorium SSRN – 24 opisy publikacji z pełnym tekstem,
- repozytorium AgEcon Search – 24 opisy publikacji z pełnym tekstem.

Dział Informacji Naukowej był komórką organizacyjną nadzorującą przygotowanie danych na potrzeby ewaluacji jakości działalności naukowej za lata 2017–2021. W styczniu 2022 r. dokonano przeglądu wprowadzonych wcześniej danych dotyczących wszystkich 3 kryteriów oceny parametrycznej w systemie SEDN (System Ewaluacji Dorobku Naukowego). W sierpniu wprowadzono do systemu SEDN odwołanie od decyzji przyznającej Instytutowi kategorię naukową B w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Dział Informacji Naukowej zajmował się sporządzaniem analizy cytowań publikacji naukowych pracowników Instytutu w bazach Scopus, Web of Science Core Collection, BazEkon oraz Google Scholar, a także wyliczaniem punktacji za publikacje na potrzeby przygotowania wniosków o przyznanie stopni naukowych.

Od 2022 r. Dział Informacji Naukowej zajmuje się wyszukiwaniem informacji o konkursach na projekty badawcze. Pracownicy Instytutu otrzymali informacje o ok. 20 programach, do których mogli aplikować.

W 2022 r. pracownicy Działu Informacji Naukowej poszerzali swoje kwalifikacje poprzez udział w webinarach i szkoleniach dotyczących systemu PBN, naukowych baz danych, wyszukiwania cytowań, zagadnień związanych z otwartą nauką oraz promocji w mediach społecznościowych.

3. DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTECZNA

Zbiory Biblioteki IERiGŻ-PIB na dzień 31 grudnia 2022 r. obejmowały 28 101 vol. książek i 14 315 vol. czasopism. W ciągu roku sprawozdawczego do księgozbioru przyjęto 80 vol. książek z zakupów i darów oraz 32 vol. czasopism.

W dniach 1–31 sierpnia 2022 r. przeprowadzono inwentaryzację zbiorów bibliotecznych metodą weryfikacji. W wyniku inwentaryzacji stwierdzono 316 vol. braków bezwzględnych, czyli braków powtarzających się po raz drugi.

4. DZIAŁALNOŚĆ ARCHIWALNA

Dnia 2 lutego 2022 r. do Dyrektora IERiGŻ-PIB wpłynęło wystąpienie pokontrolne dotyczące kontroli przestrzegania przepisów o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, przeprowadzonej w dniach 22–24 września 2021 r. w IERiGŻ-PIB przez pracownika Archiwum Akt Nowych. Działalność archiwalna w 2022 r. skupiała się głównie na realizacji tych zaleceń.

Na podstawie Zarządzenia Dyrektora IERiGŻ-PIB nr D.021.5.2022 z dnia 9 lutego 2022 r. w sprawie powołania Komisji skontrolnej w celu przeprowadzenia skontrum zasobu archiwum zakładowego Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, w dniach od 3 marca do 24 czerwca 2022 r. przeprowadzono skontrum archiwum zakładowego, z którego protokół przesłano do Archiwum Akt Nowych 4 lipca 2022 roku.

Jednolity Rzeczowy Wykaz Akt Instytutu został uaktualniony i uzgodniony z Archiwum Akt Nowych. Wprowadzony został Zarządzeniem Dyrektora IERiGŻ-PIB nr D.021.32.2022 z 1 sierpnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia w Instytucie Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowym Instytucie Badawczym Jednolitego Rzeczowego Wykazu Akt, po czym został przesłany do wiadomości Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych wraz z zarządzeniem go wprowadzającym.

Archiwum Zakładowe IERiGŻ-PIB w 2022 r. uzyskało nowe pomieszczenie magazynowe o powierzchni 47,4 m², które zostało wyposażone w 32 regały stacjonarne metalowe.

Do archiwum zakładowego w 2022 r. przejęto łącznie 19,88 m.b. (metrów bieżących) dokumentacji, tj. 833 j.a. (jednostki archiwalne), z czego 3,32 m.b., tj. 137 j.a. materiałów archiwalnych (kat. A).

Dokumentacja przejęta do archiwum zakładowego IERiGŻ-PIB				
Nazwa komórki organizacyjnej przekazującej dokumentację	Ilość przejętej dokumentacji:			
	materiały archiwalne (kat. a)		dokumentacja niearchiwalna (kat. b)	
	ilość w m.b.	ilość w j.a.	ilość w m.b.	ilość w j.a.
Sekretariat	0	0	2,27	28
Dział Wydawnictw	2,92	116	6,19	184
Dział Finansowo-Księgowy	0	0	5,3	116
Dział Informacji Naukowej	0,4	21	0	0
Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Ogrodnictwa – akta osobowe odziedziczone	0	0	2,8	368

5. UPOWSZECHNIANIE OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH

W 2022 r. **DZIAŁ INFORMACJI NAUKOWEJ** prezentował dorobek naukowo-badawczy pracowników i ofertę wydawniczą IERiGŻ-PIB na imprezach promocyjno-wystawienniczych:

- III Krajowe Dni Pola, Płońsk, 11–13 czerwca 2022 r.
- Dni Otwartych Drzwi Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach, 26 czerwca 2022 r.
- Łódzki Festiwal Mleka, Zduńska Dąbrowa koło Łowicza, 10 lipca 2022 r.
- XXXI Krajowa Wystawa Rolnicza – Ogólnopolskie Dożynki Jasnogórskie w Częstochowie, 3–4 września 2022 r.
- Jubileusz 30-lecia Rady Głównej Instytutów Badawczych, Politechnika Warszawska, 12 września 2022 r.
- VIII Konferencja naukowa pt. „Ekonomiczne uwarunkowania produkcji pszczelarskiej – wyzwania i ograniczenia” oraz VIII Ogólnopolski Konkurs Pszczelarz Roku, SGGW w Warszawie, 20 października 2022 r.

Dział Informacji Naukowej zajmował się przygotowaniem treści informacyjnych na stronę internetową Instytutu oraz prowadzeniem profilu na Facebooku.

Jubileusz 30 LECIA RADY GŁÓWNEJ INSTYTUTÓW BADAWCZYCH

Okolicznościowa wystawa i monografia poświęcona działalności instytutów badawczych

Otwarcie jubileuszowego posiedzenia 14 czerwca 2022 r. przez przewodniczącego prof. Henryka Skarżyńskiego

Podziękowanie

Jubileusz 30-lecia Rady Głównej to okazja do podsumowania działalności instytutów badawczych i zaprezentowania ich osiągnięć. W imieniu Rady Głównej oraz własnym serdecznie dziękuję za zaangażowanie i udział w uroczystym posiedzeniu, wierząc, że kolejne lata przyniosą reprezentowanemu przez nią instytutom wiele nowych sukcesów.

Z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. dr h.c. multi. Henryk Skarżyński
Przewodniczący Rady Głównej Instytutów Badawczych

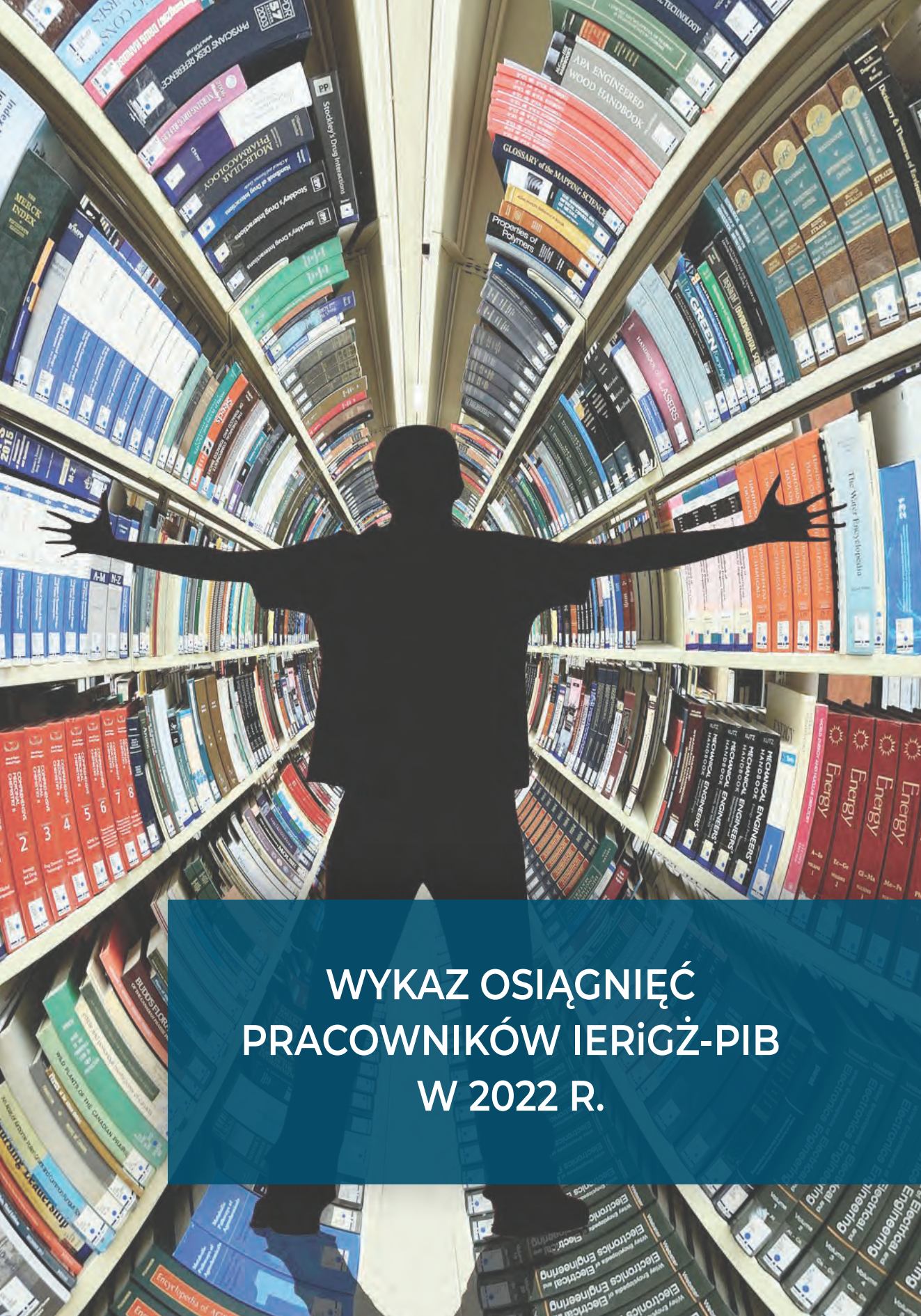

Wyróżnieni statuetkami „30-lecia Rady Głównej Instytutów Badawczych”

CZEŚĆ DRUGA

**WYKAZ OSIĄGNIĘĆ
PRACOWNIKÓW
IERIGŹ-PIB**

WYKAZ OSIĄGNIĘĆ
PRACOWNIKÓW IERIGŻ-PIB
W 2022 R.

I PUBLIKACJE W CZASOPISMACH NAUKOWYCH

a) Publikacje w czasopiśmie naukowym wymienionym w wykazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych stanowiącym załącznik do komunikatu MEiN z 1 grudnia 2021 r.

1. Abramczuk, Ł. i Goławska, M. (2022). Produkcja rzepaku ozimego w Polsce oraz jego efektywność w gospodarstwach indywidualnych. *Zagadnienia Doradztwa Rolniczego*, 2(108), 5–21.
2. Ambroziak, Ł. (2022). Handel rolno-spożywczy Polski z Wlk. Brytanią w pierwszym roku po brexicie. *Przemysł Spożywczy*, 76(5), 4–9. <https://doi.org/10.15199/65.2022.5.1>
3. Ambroziak, Ł., Szczepaniak, I. i Pawlak, K. (2022). Prospects for the Development of Polish Agri-Food Exports to the Regional Comprehensive Economic Partnership Countries / Perspektywy rozwoju polskiego eksportu rolno-spożywczego do państw będących członkami Porozumienia o Regionalnym Kompleksowym Partnerstwie Gospodarczym. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 373(4), 46–74. <https://doi.org/10.30858/zer/155841>
4. Bezat-Jarzębowska, A. i Rembisz, W. (2022). Changes in Purchase Prices and Efficiency vs. Production Profitability in Agriculture: Analytical and Empirical Approach / Zmiany cen skupu i efektywności a opłacalność produkcji w rolnictwie – ujęcie analityczne i empiryczne. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 372(3), 5–20. <https://doi.org/10.30858/zer/153031>
5. Bugała, A. (2022). Polski handel zagraniczny mrożonymi owocami i warzywami w 2021 r. *Przemysł Fermentacyjny i Owocowo-Warzywny*, 66(2), 23–27. <https://doi.org/10.15199/64.2022.2.4>
6. Bugała, A. (2022). Polski handel zagraniczny mrożonymi owocami i warzywami w sezonie 2021/22. *Przemysł Fermentacyjny i Owocowo-Warzywny*, 66(5), 4–7. <https://doi.org/10.15199/64.2022.5.1>
7. Bułkowska, M. (2022). Polski handel produktami rolno-spożywczymi w obliczu wygasającej pandemii, rosnącej inflacji oraz wojny w Ukrainie. *Przemysł Spożywczy*, 76(9), 2–7. <https://doi.org/10.15199/65.2022.9.1>
8. Bułkowska, M. (2022). Polski handel produktami rolno-spożywczymi z Chinami. *Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie – Problemy Rolnictwa Światowego*, 22(XXXVII), 3, 5–17. <https://doi.org/10.22630/PRS.2022.22.3.9>
9. Chmielewska, B. (2022). Degree and Scope of the Fulfillment of Needs as Indicators of Living Standard and Life Quality / Stopień i zakres realizacji potrzeb jako wskaźniki

- poziomu i jakości życia. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 370(1), 107–125. <https://doi.org/10.30858/zer/145776>
10. Chmielewski, Ł. (2022). Tendencies for Usage of Rapeseed Oil and Maize for Biocomponent Production in Poland Between 2015 and 2020 / Tendencje zużycia oleju rzepakowego i kukurydzy do produkcji biokomponentów w Polsce w latach 2015–2020. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 372(3), 85–107. <https://doi.org/10.30858/zer/152476>
 11. Chmieliński, P., Wrzaszcz, W., Zieliński, M. i Wigier, M. (2022). Intensity and Biodiversity: The ‘Green’ Potential of Agriculture and Rural Territories in Poland in the Context of Sustainable Development. *Energies*, 15(7), 2388 (1–19). <https://doi.org/10.3390/en15072388>
 12. Drożdż, J. (2022). Sektor usług gastronomicznych w latach 2015–2020. *Przemysł Spożywczy*, 76(7), 11–17. <https://doi.org/10.15199/65.2022.7.2>
 13. Drożdż, J. i Mroczek, R. (2022). Przemysł spożywczy w Polsce podczas pandemii COVID-19 oraz wojny w Ukrainie. *Przemysł Spożywczy*, 76(8), 14–22. <https://doi.org/10.15199/65.2022.8.2>
 14. Figiel, S. (2022). Development of Artificial Intelligence and Potential Impact of Its Applications in Agriculture on Labor Use and Productivity / Rozwój sztucznej inteligencji i potencjalny wpływ jej zastosowań w rolnictwie na wykorzystanie siły roboczej i produktywność. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 373(4), 5–21. <https://doi.org/10.30858/zer/153583>
 15. Figiel, S. (2022). Polemika do artykułu: S. Stępień, J. Polcyn, M. Borychowski, *Determinanty zrównoważonego rozwoju ekonomiczno-społecznego rodzinnych gospodarstw rolnych w Polsce* („*Ekonomista*” 2021, nr 1). *Ekonomista*, 3, 391–395. <https://doi.org/10.52335/ekon/153440>
 16. Figiel, S. (2022). Recenzja pracy Aleksandra Grzelaka: *Dochody a aktywa w gospodarstwach rolnych w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej*. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 372(3), 124–126.
 17. Gralak, A., Grochowska, R. i Szczepaniak, I. (2022). Determinants of Implementation of the Circular Economy in the Food Processing Sector on the Example of the Dairy Industry / Uwarunkowania implementacji gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze przetwórstwa spożywczego na przykładzie branży mleczarskiej. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 372(3), 64–84. <https://doi.org/10.30858/zer/152535>
 18. Grochowska, R. (2022). Konkurencyjność klimatyczna przedsiębiorstw polskiego sektora rolno-spożywczego. *Przemysł Spożywczy*, 76(7), 4–10. <https://doi.org/10.15199/65.2022.7.1>
 19. Herda-Kopańska, J. i Kulawik, J. (2022). Key Problems of Using Subsidies Coupled with Agricultural Production / Kluczowe problemy stosowania subsydiów połączonych z produkcją rolniczą. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 372(3), 21–44.
 20. Hryszko, K. (2022). Krajowy rynek ryb w dobie pandemii COVID-19. *Przemysł Spożywczy*, 76(3), 2–8. <https://doi.org/10.15199/65.2022.3.1>

21. Karwat-Woźniak, B. i Buks, B. (2022). Scale and Conditions of Agricultural Land Lease in the Case of Individual Farms / Skala i warunki dzierżawy gruntów rolnych w indywidualnych gospodarstwach rolnych. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 370(1), 126–150. <https://doi.org/10.30858/zer/14761>
22. Kosior, K. (2022). Cyfryzacja przedsiębiorstw przemysłu spożywczego w Polsce – stan obecny i perspektywy. *Przemysł Spożywczy*, 76(4), 12–20. <https://doi.org/10.15199/65.2022.4.2>
23. Kosior, K. (2022). The Advancement of Digitalization Processes in Food Industry Enterprises in the European Union / Zaawansowanie procesów cyfryzacji w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego w Unii Europejskiej. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 371(2), 28–46. <https://doi.org/10.30858/zer/146782>
24. Kwasek, M. (2022). Zmiany w spożyciu owoców i warzyw w krajach Unii Europejskiej. *Przemysł Spożywczy*, 76(11), 2–7. <https://doi.org/10.15199/65.2022.11.1>
25. Mroczek, R. (2022). Sektor mięsa czerwonego i drobiowego podczas pandemii. *Gospodarka Mięsna*, 3, 45–51. <https://sigma-not.pl/publikacja-136732--sektor-mi%C4%99sa-czerwonego-i-drobiowego-podczas-pandemii-gospodarka-miesna-2022-3.html>
26. Mroczek, R. (2022). Sektor mięsa czerwonego i drobiowego w Polsce w czasie pandemii koronawirusa COVID-19. *Przemysł Spożywczy*, 76(4), 3–10. <https://doi.org/10.15199/65.2022.4.1>
27. Nosecka, B. (2022). Produkcja i handel zagraniczny sokami jabłkowymi w Polsce. *Przemysł Fermentacyjny i Owocowo-Warzywny*, 66(6), 26–28. <https://doi.org/10.15199/64.2022.6.5>
28. Nosecka, B. (2022). Sector of concentrated fruit juices in Poland. *Polish Technical Review*, (2), 16–19. <https://doi.org/10.15199/180.2022.2.4>
29. Nosecka, B. (2022). Sytuacja na rynku przetworów owocowych w sezonie 2021/22. *Przemysł Fermentacyjny i Owocowo-Warzywny*, 66(1), 21–24. <https://doi.org/10.15199/64.2022.1.3>
30. Nosecka, B. i Bugała, A. (2022). Assessment of the Effectiveness of the School Fruit Scheme and School Fruit and Vegetables Scheme in Poland / Ocena skuteczności realizacji programu „Owoce w szkole” i „Programu dla szkół” (komponent owocowo-warzywny) w Polsce. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 371(2), 102–115. <https://doi.org/10.30858/zer/149258>
31. Nosecka, B. i Bugała, A. (2022). Sytuacja na rynku przetworów warzywnych w sezonie 2021/22. *Przemysł Fermentacyjny i Owocowo-Warzywny*, 66(3), 26–29. <https://doi.org/10.15199/64.2022.3.3>
32. Pietrzak, M. i Ziętała, W. (2022). Beyond the black box: Towards a systems theory of farming family and family farm / Poza czarną skrzynkę – w stronę systemowej teorii rodziny rolniczej i jej gospodarstwa. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 370(1), 42–86. <https://doi.org/10.30858/zer/143079>
33. Podstawka, M. (2022). What Cadastral Tax Rate Should Be Imposed on Farm Assets / Jaką stawką podatku katastralnego opodatkować majątek gospodarstw rolnych.

- Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 371(2), 91–101. <https://doi.org/10.30858/zer/147882>
34. Prandecki, K. (2022). Global and European Climate Policy / Globalna i europejska polityka klimatyczna. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 372(3), 45–63. <https://doi.org/10.30858/zer/152466>
 35. Prandecki, K. i Wrzaszcz, W. (2022). Challenges for agriculture in Poland resulting from the implementation of the strategic objectives of the European Green Deal. *Ekonomia i Środowisko / Economics and Environment*, 83(4), 149–178. <https://doi.org/10.34659/eis.2022.83.4.534>
 36. Rokicki, T., Bórawski, P., Bełdycka-Bórawska, A., Żak, A. i Koszela, G. (2022). Development of Electromobility in European Union Countries under COVID-19 Conditions. *Energies*, 15(1), 9 (1–24). <https://doi.org/10.3390/en15010009>
 37. Skarżyńska, A., Abramczuk, Ł. i Goławska, M. (2022). Wages for Paid Labor, Farmers' Own Labor Payment, and Production Efficiency in the Case of Polish Farms Classified by Types of Farming / Wynagrodzenie pracy najemnej, opłata pracy własnej i efektywność produkcji w gospodarstwach w Polsce sklasyfikowanych według typów rolniczych. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 370(1), 22–41. <https://doi.org/10.30858/zer/145358>
 38. Smoleński, T. i Kraciński, P. (2022). Ceny skupu owoców i warzyw w IV kwartale 2021 r. *Przemysł Fermentacyjny i Owocowo-Warzywny*, 66(1), 34. <https://doi.org/10.15199/64.2022.1.6>
 39. Smoleński, T. i Zaremba, Ł. (2022). Ceny skupu owoców i warzyw w I kwartale 2022 r. *Przemysł Fermentacyjny i Owocowo-Warzywny*, 66(2), 35. <https://doi.org/10.15199/64.2022.2.7>
 40. Smoleński, T. i Zaremba, Ł. (2022). Ceny skupu owoców i warzyw w II kwartale 2022 r. *Przemysł Fermentacyjny i Owocowo-Warzywny*, 66(4), 29. <https://doi.org/10.15199/64.2022.4.5>
 41. Smoleński, T. i Zaremba, Ł. (2022). Ceny skupu owoców i warzyw w III kwartale 2022 r. *Przemysł Fermentacyjny i Owocowo-Warzywny*, 66(5), 8. <https://doi.org/10.15199/64.2022.5.2>
 42. Szajner, P. (2022). Wpływ konfliktu zbrojnego w Ukrainie na branżę mleczarską w Polsce. *Przemysł Spożywczy*, 76(10), 2–6. <https://doi.org/10.15199/65.2022.10.1>
 43. Szczepaniak, I. (2022). Differentiation of Food Prices Between the European Union Countries. *Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economists*, XXIV(1), 268–282. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0015.7068>
 44. Szczepaniak, I. (2022). Kierunki zmian w łańcuchu żywnościowym. *Przemysł Spożywczy*, 76(2), 8–13. <https://doi.org/10.15199/65.2022.2.1>
 45. Szczepaniak, I. i Nosecka, B. (2022). Sektor sokowniczy w Polsce. *Przemysł Spożywczy*, 76(6), 4–9. <https://doi.org/10.15199/65.2022.6.1>
 46. Szczepaniak, I. i Szajner, P. (2022). Challenges of Energy Management in the Food Industry in Poland in the Context of the Objectives of the European Green Deal and the “Farm to Fork” Strategy. *Energies*, 15(23), 9090 (1–18). <https://doi.org/10.3390/en15239090>

47. Szczepaniak, I. i Szajner, P. (2022). Znaczenie krajowych i importowanych surowców w produkcji żywności w Polsce. *Przemysł Spożywczy*, 76(8), 6–12. <https://doi.org/10.15199/65.2022.8.1>
48. Szczepaniak, I., Ambroziak, Ł., Bułkowska, M. i Drożdż, J. (2022). Znaczenie przemysłu spożywczego w gospodarce Polski i Unii Europejskiej. *Przemysł Spożywczy*, 76(12), 5–12. <https://doi.org/10.15199/65.2022.12.1>
49. Szczepaniak, I., Ambroziak, Ł., Drożdż, J. i Mroczek, R. (2022). Rynek i przemysł spożywczy w 2021 roku – część I. *Przemysł Spożywczy*, 76(1), 2–8. <https://doi.org/10.15199/65.2022.1.1>
50. Szczepaniak, I., Ambroziak, Ł., Drożdż, J. i Mroczek, R. (2022). Rynek i przemysł spożywczy w 2021 roku – część II. *Przemysł Spożywczy*, 76(2), 2–7. <https://doi.org/10.15199/65.2022.1.1>
51. Wrzaszcz, W. (2022). Development of organic farming and its environment in Poland in the light of the European Green Deal challenges. *Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economists*, XXIV(2), 109–122. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0015.8706>
52. Wrzaszcz, W. i Zieliński, M. (2022). Sustainable Development of Agriculture in Poland – Towards Organization and Biodiversity Improvement? *European Journal of Sustainable Development*, 11(1), 87–100. <https://doi.org/10.14207/ejsd.2022.v11n1p87>
53. Zieliński, M. (2022). Environmental, organizational and economic implications for agriculture in areas with different share of the Natura 2000 Network / Implikacje środowiskowe i organizacyjno-ekonomiczne dla rolnictwa zlokalizowanego na obszarach o różnym nasyceniu siecią Natura 2000. *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*, 371(2), 47–78. <https://doi.org/10.30858/zer/147883>
54. Zieliński, M. (2022). Organizational and economic characteristics of agriculture in Poland from areas especially predisposed for the delivery of public goods. *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu / Research Papers of Wrocław University of Economics*, 66(3), 165–181. <https://doi.org/10.15611/pn.2022.3.13>
55. Zieliński, M. (2022). Rolnictwo ekologiczne w Polsce jako źródło dóbr publicznych na obszarach szczególnie predestynowanych do jego rozwoju. *Więś i Rolnictwo*, 4(193), 77–106. <https://doi.org/10.53098/wir042021/04>
56. Zieliński, M. i Adamski, M. (2022). Investments limiting negative impact of farms on the natural environment and climate and agricultural activity efficiency. *Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economists*, XXIV(2), 123–140. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0015.8595>
57. Zieliński, M. i Jadczyzyn, J. (2022). Importance and challenges for agriculture from High Nature Value Farmlands (HNVf) in Poland in the context of the provision of public goods under the European Green Deal. *Ekonomia i Środowisko / Economics and Environment*, 82(3), 194–219. <https://doi.org/10.34659/eis.2022.82.3.494>
58. Zieliński, M., Koza, P. i Łopatka, A. (2022). Agriculture from Areas Facing Natural or Other Specific Constraints (ANCs) in Poland, Its Characteristics, Directions of Changes and Challenges in the Context of the European Green Deal. *Sustainability*, 14(19), 11828 (1–22). <https://doi.org/10.3390/su141911828>

b) Publikacje w czasopiśmie naukowym niewymienionym w wykazie czasopism naukowych stanowiącym załącznik do komunikatu MEiN z dnia 1 grudnia 2021 r.

1. Chmielewska, B. (2022). Zmiany infrastruktury społecznej w województwie mazowieckim w latach 2005–2020. *Mazowsze Studia Regionalne*, (42), 61–80. <https://doi.org/10.21858/msr.42.03>
2. Kwasek, M. i Kowalczyk, S. (2022). Polish Agricultural Sector in the Context of Farm to Fork Strategy. *Western Balkan Journal of Agricultural Economics and Rural Development*, 4(1), 19–35. <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/2683-4693/2022/2683-46932201019K.pdf>
3. Kulawik, J. (2022). Propozycja nowoczesnej ramy konceptualnej do zarządzania ryzykiem w rolnictwie. *Ubezpieczenia w Rolnictwie – Materiały i Studia*, (77), 7–64. <https://doi.org/10.48058/urms/77.2022.1>
4. Wrzochalska, A. i Łaba, S. (2022). Demographic and educational structural changes in Polish villages, 2000-2021. *Ikonomika i upravljenje na selskoto stopanstvo / Bulgarian Journal of Agricultural Economics and Management*, 67(4), 45–59. https://journal.jaem.info/page/en/details.php?article_id=571&tab=en
5. Ziętara, W. i Mirkowska, Z. (2022). Stan i aktualne problemy chowu trzody chlewnej w Polsce. *Przegląd Hodowlany*, (3), 1–11. <http://ph.ptz.icm.edu.pl/wp-content/uploads/2022/07/1-Zi%C4%99tara.pdf>

II MONOGRAFIE NAUKOWE

a) Autorstwo monografii naukowej wydanej w wydawnictwie umieszczonym w wykazie wydawnictw opublikowanym w załączniku do komunikatu MEiN z 22 lipca 2021 r.

1. Bezat-Jarzębowska, A. i Rembisz, W. (2022). *Mechanizmy i uwarunkowania rynkowe a interwencje sektorowe. Od teorii do praktyki*. IERiGŻ-PIB.
2. Kulawik, J. (2022). *Fundamentalne problemy zarządzania ryzykiem w rolnictwie. Od ryzyka czystego i spekulatywnego do ERM i ryzyka łańcuchów (sieci) żywnościowych*. IERiGŻ-PIB.
3. Szczepaniak, I., Drożdż, J. i Staszczak, A. (2022). *Przemysł spirytusowy w Polsce – stan i przemiany*. Studia i Monografie, 194. IERiGŻ-PIB.
4. Zieliński, M., Józwiak, W., Ziętara, W., Wrzaszcz, W., Mirkowska, Z., Sobierajewska, J. i Adamski, M. (2022). *Kierunki i możliwości rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce w ramach Europejskiego Zielonego Ładu*. EFRWP, IERiGŻ-PIB.

b) Autorstwo rozdziału monografii naukowej wydanej w wydawnictwie umieszczonym w wykazie wydawnictw opublikowanym w załączniku do komunikatu MEiN z 22 lipca 2021 r.

1. Abramczuk, Ł. (2022). *Produkcja, koszty i dochody z produkcji mleka krowiego*. W: I. Augustyńska, M. Czułowska (red.), *Produkcja, koszty i dochody wybranych produktów rolniczych w latach 2020–2021* (s. 72–80). IERiGŻ-PIB.
2. Abramczuk, Ł. i Augustyńska, I. (2022). *Produkcja, koszty i dochody z uprawy rzepaku ozimego*. W: I. Augustyńska, M. Czułowska (red.), *Produkcja, koszty i dochody wybranych produktów rolniczych w latach 2020–2021* (s. 55–61). IERiGŻ-PIB.
3. Abramczuk, Ł. i Augustyńska, I. (2022). *Produkcja, koszty i dochody z uprawy buraków cukrowych*. W: I. Augustyńska, M. Czułowska (red.), *Produkcja, koszty i dochody wybranych produktów rolniczych w latach 2020–2021* (s. 62–71). IERiGŻ-PIB.
4. Augustyńska, I. (2022). *Metodyka badań*. W: I. Augustyńska, M. Czułowska (red.), *Produkcja, koszty i dochody wybranych produktów rolniczych w latach 2020–2021* (s. 13–26). IERiGŻ-PIB.
5. Augustyńska, I. i Czułowska, M. (2022). *Produkcja, koszty i dochody z produkcji żywca wieprzowego*. W: I. Augustyńska, M. Czułowska (red.), *Produkcja, koszty i dochody wybranych produktów rolniczych w latach 2020–2021* (s. 87–93). IERiGŻ-PIB.

6. Augustyńska, I. i Czułowska, M. (2022). Wstęp. W: I. Augustyńska, M. Czułowska (red.), *Produkcja, koszty i dochody wybranych produktów rolniczych w latach 2020–2021* (s. 5–7). IERiGŻ-PIB.
7. Chmielewska, B., Floriańczyk, Z., Pawłowska-Tyszko, J. i Płonka, R. (2022). Dochody sektora rolnego i gospodarstw rolnych w 2021 roku oraz zmiany struktury dochodów i wydatków wiejskich gospodarstw domowych. W: M. Podstawka, A. Wrzochalska (red.), *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich* (s. 213–250). IERiGŻ-PIB.
8. Czułowska, M. (2022). Podsumowanie. W: I. Augustyńska, M. Czułowska (red.), *Produkcja, koszty i dochody wybranych produktów rolniczych w latach 2020–2021* (s. 94–98). IERiGŻ-PIB.
9. Czułowska, M. (2022). Sytuacja produkcyjno-cenowa w rolnictwie polskim w latach 2020–2021 – wybrane zagadnienia. W: I. Augustyńska, M. Czułowska (red.), *Produkcja, koszty i dochody wybranych produktów rolniczych w latach 2020–2021* (s. 8–12). IERiGŻ-PIB.
10. Czułowska, M. (2022). Produkcja, koszty i dochody z uprawy pszenicy ozimej. W: I. Augustyńska, M. Czułowska (red.), *Produkcja, koszty i dochody wybranych produktów rolniczych w latach 2020–2021* (s. 27–33). IERiGŻ-PIB.
11. Czułowska, M. (2022). Produkcja, koszty i dochody z uprawy żyta. W: I. Augustyńska, M. Czułowska (red.), *Produkcja, koszty i dochody wybranych produktów rolniczych w latach 2020–2021* (s. 34–40). IERiGŻ-PIB.
12. Czułowska, M. (2022). Produkcja, koszty i dochody z produkcji żywca wołowego. W: I. Augustyńska, M. Czułowska (red.), *Produkcja, koszty i dochody wybranych produktów rolniczych w latach 2020–2021* (s. 81–86). IERiGŻ-PIB.
13. Goławska, M. (2022). Produkcja, koszty i dochody z uprawy jęczmienia jarego. W: I. Augustyńska, M. Czułowska (red.), *Produkcja, koszty i dochody wybranych produktów rolniczych w latach 2020–2021* (s. 41–47). IERiGŻ-PIB.
14. Goławska, M. (2022). Produkcja, koszty i dochody z uprawy kukurydzy na ziarno suche. W: I. Augustyńska, M. Czułowska (red.), *Produkcja, koszty i dochody wybranych produktów rolniczych w latach 2020–2021* (s. 48–54). IERiGŻ-PIB.
15. Gospodarowicz, M., Herda-Kopańska, J., Klimkowski, C., Kulawik, J. i Soliwoda, M. (2022). Proponowane mierniki i wskaźniki do monitorowania pomocy krajowej dla polskiego rolnictwa w formie dotacji oraz ulg i zwolnień podatkowych. W: J. Kulawik (red.), *Analiza ex ante pomocy krajowej i preferencji podatkowych w rolnictwie polskim* (s. 261–277). IERiGŻ-PIB.
16. Gospodarowicz, M. i Kołodziejczyk, D. (2022). Infrastruktura wsi a wielofunkcyjność obszarów wiejskich. W: M. Podstawka, A. Wrzochalska (red.), *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 w warunkach pandemii na tle lat poprzednich* (s. 397–430). IERiGŻ-PIB.
17. Herda-Kopańska, J., Klimkowski, C., Kagan, A., Kulawik, J. i Soliwoda, M. (2022). Podsumowanie i wnioski. W: J. Kulawik (red.), *Analiza ex ante pomocy krajowej i preferencji podatkowych w rolnictwie polskim* (s. 339–348). IERiGŻ-PIB.

18. Herda-Kopańska, J. (2022). Pomoc krajowa dla polskiego rolnictwa na tle UE i OECD. W: J. Kulawik (red.), *Analiza ex ante pomocy krajowej i preferencji podatkowych w rolnictwie polskim* (s. 99–125). IERiGŻ-PIB.
19. Józwiak, W. i Ziętara, W. (2022). Cele, hipotezy, metody badawcze, źródła materiałów i zakres pracy. W: M. Zieliński (red.), *Konkurencyjność polskich gospodarstw rolniczych z uwzględnieniem środowiska przyrodniczego i klimatu (I)* (s. 9–12). IERiGŻ-PIB
20. Józwiak, W. i Ziętara, W. (2022). Konkurencyjność gospodarstw rolniczych a obciążenie środowiska przyrodniczego i klimatu w literaturze przedmiotu. W: M. Zieliński (red.), *Konkurencyjność polskich gospodarstw rolniczych z uwzględnieniem środowiska przyrodniczego i klimatu (I)* (s. 13–32). IERiGŻ-PIB.
21. Józwiak, W., Mirkowska, Z., Sobierajewska, J. i Ziętara, W. (2022). Gospodarstwa rolnicze wybranych typów produkcji i różniące się stopniem konkurencyjności a ich oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i klimat. W: M. Zieliński (red.), *Konkurencyjność polskich gospodarstw rolniczych z uwzględnieniem środowiska przyrodniczego i klimatu (I)* (s. 33–44). IERiGŻ-PIB.
22. Józwiak, W., Mirkowska, Z., Sobierajewska, J. i Ziętara, W. (2022). Gospodarstwa wybranych typów rolniczych różniących się jakością gleb a ich konkurencyjność oraz oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i klimat. W: M. Zieliński (red.), *Konkurencyjność polskich gospodarstw rolniczych z uwzględnieniem środowiska przyrodniczego i klimatu (I)* (s. 45–76). IERiGŻ-PIB.
23. Józwiak, W., Zieliński, M. i Ziętara, W. (2022). Wstęp. W: M. Zieliński (red.), *Konkurencyjność polskich gospodarstw rolniczych z uwzględnieniem środowiska przyrodniczego i klimatu (I)* (s. 5–8). IERiGŻ-PIB.
24. Józwiak, W., Zieliński, M. i Ziętara, W. (2022). Podsumowanie i wnioski. W: M. Zieliński (red.), *Konkurencyjność polskich gospodarstw rolniczych z uwzględnieniem środowiska przyrodniczego i klimatu (I)* (s. 115–118). IERiGŻ-PIB.
25. Kagan, A. (2022). Ubezpieczenie nadwyżki. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 1220–1244). IERiGŻ-PIB.
26. Kagan, A., Kulawik, J. i Soliwoda, M. (2022). Analiza ex ante instrumentów pomocy krajowej. W: J. Kulawik (red.), *Analiza ex ante pomocy krajowej i preferencji podatkowych w rolnictwie polskim* (s. 126–196). IERiGŻ-PIB.
27. Karwat-Woźniak, B. (2022). Procesy depopulacyjne na obszarach wiejskich – implikacje dla rolnictwa. W: M. Wigier i W. Wrzaszcz (red.), *Spółeczne uwarunkowania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce w latach 2004–2030* (s. 107–141). Studia i Monografie, 196. IERiGŻ-PIB.
28. Karwat-Woźniak, B. (2022). Przeobrażenia w aktywności zawodowej ludności wiejskiej, W: M. Podstawka, A. Wrzochalska (red.), *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich* (s. 375–396). IERiGŻ-PIB.
29. Karwat-Woźniak, B. i Buks, B. (2022). Przemiany struktury agrarnej i obrót ziemią rolniczą. W: M. Podstawka, W. Wrzochalska (red.), *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej*

- rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich* (s. 109–138). IERiGŻ-PIB.
30. Klimkowski, C. i Kulawik, J. (2022). Analiza ex ante preferencji podatkowych. W: J. Kulawik (red.), *Analiza ex ante pomocy krajowej i preferencji podatkowych w rolnictwie polskim* (s. 197–260). IERiGŻ-PIB.
 31. Kołodziejczyk, D. i Gospodarowicz, M. (2022). Kierunki i tempo zmian infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich. W: M. Wigier i W. Wrzaszcz (red.), *Spółeczne uwarunkowania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce w latach 2004–2030* (s. 29–54). Studia i Monografie, 196. IERiGŻ-PIB.
 32. Kowalczyk, S. i Kwasek, M. (2022). Konsumpcja żywności w Polsce. W: M. Podstawka, A. Wrzochalska (red.), *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich* (s. 295–320). IERiGŻ-PIB.
 33. Kowalczyk, S., Zegar, J. i Wigier, M. (2022). Rolnictwo w gospodarce narodowej w 2021 roku. W: M. Podstawka, A. Wrzochalska (red.), *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich* (s. 17–48). IERiGŻ-PIB.
 34. Krzyżanowski, J. (2022). Rolnictwo polskie na tle rolnictwa UE w aspekcie ekonomicznym i środowiskowym. W: M. Podstawka, W. Wrzochalska (red.), *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich* (s. 431–461). IERiGŻ-PIB.
 35. Kulawik, J. (2022). Istota i możliwości zarządzania oraz ubezpieczenia ryzyka klimatycznego w rolnictwie. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 594–677). IERiGŻ-PIB.
 36. Kulawik, J. (2022). Makro- i mezoekonomiczna ocena ubezpieczeń i programów ubezpieczeń rolnych. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 16–141). IERiGŻ-PIB.
 37. Kulawik, J. (2022). Mikroekonomiczna ocena ubezpieczeń i programów ubezpieczeń rolnych jako składnika systemów zarządzania ryzykiem. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 142–282). IERiGŻ-PIB.
 38. Kulawik, J. (2022). Ryzyka epidemiologiczne i pandemiczne a sektory ubezpieczeniowy i rolno-żywnościowy. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 932–1006). IERiGŻ-PIB.
 39. Kulawik, J. (2022). Ryzyko katastroficzne w rolnictwie. Istota i możliwości zarządzania nim. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 767–879). IERiGŻ-PIB.
 40. Kulawik, J. (2022). Trzecia wersja holistycznego systemu zarządzania ryzykiem w rolnictwie polskim. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych*

- produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 1110–1180). IERiGŻ-PIB.
41. Kulawik, J. (2022). Wstęp. W: J. Kulawik (red.), *Analiza ex ante pomocy krajowej i preferencji podatkowych w rolnictwie polskim* (s. 7–8). IERiGŻ-PIB.
 42. Kulawik, J. (2022). Wybrane problemy teoretyczne wsparcia budżetowego rolnictwa. W: J. Kulawik (red.), *Analiza ex ante pomocy krajowej i preferencji podatkowych w rolnictwie polskim* (s. 9–62). IERiGŻ-PIB.
 43. Kulawik, J. (2022). Wybrane problemy zarządzania kryzysowego i kontynuacją działalnością. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 880–931). IERiGŻ-PIB.
 44. Kulawik, J. (2022). Zarządzanie ryzykiem i ubezpieczenia a inwestycje i wdrażanie nowych technologii oraz inwestycje w rolnictwie. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 537–593). IERiGŻ-PIB.
 45. Kulawik, J. (2022). Zrównoważenie gospodarstw i sektora rolnego a zarządzanie ryzykiem i ubezpieczenia. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 393–536). IERiGŻ-PIB.
 46. Kulawik, J. i Herda-Kopańska, J. (2022). Istota analizy ex ante polityki rolnej. W: J. Kulawik (red.), *Analiza ex ante pomocy krajowej i preferencji podatkowych w rolnictwie polskim* (s. 63–98). IERiGŻ-PIB.
 47. Kulawik, J. i Soliwoda, M. (2022). Aktualizacja obecnej oferty ubezpieczeń rolnych. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 1181–1186). IERiGŻ-PIB.
 48. Kulawik, J. i Soliwoda, M. (2022). Zmiana systemu subsydiowania ubezpieczeń rolnych. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 1187–1193). IERiGŻ-PIB.
 49. Kulawik, J., Kagan, A. i Soliwoda, M. (2022). Zakres oddziaływania polityki rolnej. W: J. Kulawik (red.), *Analiza ex ante pomocy krajowej i preferencji podatkowych w rolnictwie polskim* (s. 278–338). IERiGŻ-PIB.
 50. Kulawik, J., Klimkowski, C., Soliwoda, M. i Herda-Kopańska, J. (2022). *Finanse rolnictwa w latach 2016–2020*. W: M. Podstawka i A. Wrzochalska (red.) *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich* (s. 49–107). IERiGŻ-PIB.
 51. Łopaciuk, W., Pasińska, D., Szajner, P., Rosiak, E., Zaremba, Ł., Zawadzka, D., Dzwonkowski, W. i Hryszko, K. (2022). Sytuacja na rynkach rolnych. W: M. Podstawka, A. Wrzochalska (red.), *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich* (s. 139–182), IERiGŻ-PIB.

52. Podstawka, M. i Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Rozwój rynku ubezpieczeń wzajemnych. W: M. Soliwoda (red.) *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 1077–1110). IERiGŻ-PIB.
53. Podstawka, M. i Wrzochalska, A. (2022). Wstęp. W: M. Podstawka i A. Wrzochalska (red.), *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich* (s. 11–16). IERiGŻ-PIB.
54. Prandecki, K. (2022). Consequences of omissions in the implementation of climate policy. W: J. Niżnik (red.), *Future of Europe – Polish perspective* (s. 139–149). Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” PAN.
55. Skarżyńska, A., Zaremba, Ł. i Smoleński, T. (2022). Opłacalność wybranych kierunków produkcji ogrodniczej. W: M. Podstawka, A. Wrzochalska (red.), *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich* (s. 183–212). IERiGŻ-PIB.
56. Soliwoda, M. (2022). Koncepcja ERM/BRM w systemach zarządzania ryzykiem w rolnictwie. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 738–766). IERiGŻ-PIB.
57. Soliwoda, M. (2022). Podejście Feasibility Study – możliwości wykorzystania do oceny projektów publicznych dotyczących systemów ubezpieczeń rolnych. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 283–317). IERiGŻ-PIB.
58. Soliwoda, M. (2022). Wstęp. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 7–15). IERiGŻ-PIB.
59. Soliwoda, M. (2022). Zarządzanie ryzykiem dochodowym w rolnictwie – wybrane problemy z perspektywy polityki publicznej. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 1007–1034). IERiGŻ-PIB.
60. Soliwoda, M. i Kulawik, J. (2022). Zakończenie. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 1261–1275). IERiGŻ-PIB.
61. Soliwoda, M. i Kurdyś-Kujawska, A. (2022). Odporność gospodarstw rolniczych. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 678–715). IERiGŻ-PIB.
62. Soliwoda, M. i Kurdyś-Kujawska, A. (2022). Procesy adaptacyjne gospodarstw rolnych w czasach niepewności i ich determinanty. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 716–737). IERiGŻ-PIB.
63. Soliwoda, M. i Kurdyś-Kujawska, A. (2022). Ubezpieczenia przychodów z działalności rolniczej. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów*

- ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 1194–1219). IERiGŻ-PIB.
64. Soliwoda, M., Pawłowska-Tyszko, J., Juchniewicz, M. i Osuch, D. (2022). Instrument stabilizacji dochodów. W: M. Soliwoda (red.), *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)* (s. 1194–1219). IERiGŻ-PIB.
 65. Szczepaniak, I. i Drożdż, J. (2022). Sytuacja produkcyjno-ekonomiczna przemysłu spożywczego. W: M. Podstawka i A. Wrzochalska (red.), *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich* (s. 253–293). IERiGŻ-PIB.
 66. Szczepaniak, I., Ambroziak, Ł. i Szajner, P. (2022). Handel zagraniczny i międzynarodowa konkurencyjność polskiego sektora rolno-spożywczego. W: M. Podstawka i A. Wrzochalska (red.), *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich* (s. 321–356). IERiGŻ-PIB.
 67. Wasilewski, A. (2022). Zmiany demograficzne na obszarach wiejskich po wstąpieniu do Unii Europejskiej. W: M. Wigier i W. Wrzaszcz (red.), *Społeczne uwarunkowania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce w latach 2004–2030* (s. 75–106). Studia i Monografie, 196. IERiGŻ-PIB.
 68. Wigier, M. i Wrzaszcz, W. (2022). Wstęp. W: M. Wigier i W. Wrzaszcz (red.), *Społeczne uwarunkowania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce w latach 2004–2030* (s. 5–8). Studia i Monografie, 196. IERiGŻ-PIB.
 69. Wrzochalska, A. (2022). Kapitał ludzki na obszarach wiejskich w Polsce piętnaście lat po wejściu do UE. W: M. Wigier i W. Wrzaszcz (red.), *Społeczne uwarunkowania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce w latach 2004–2030* (s. 75–106). Studia i Monografie, 196. IERiGŻ-PIB.
 70. Wrzochalska, A. (2022). Zmiany populacji wiejskiej z elementami prognozy oraz poziom wykształcenia ludności. W: M. Podstawka i A. Wrzochalska (red.), *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich* (s. 357–374). IERiGŻ-PIB.
 71. Zieliński, M. i Adamski, M. (2022). Rolnictwo krajowe z obszarów o zróżnicowanym wpływie na stan środowiska przyrodniczego i klimat. W: M. Zieliński (red.), *Konkurencyjność polskich gospodarstw rolniczych z uwzględnieniem środowiska przyrodniczego i klimatu (I)* (s. 77–106). IERiGŻ-PIB.

c) Redakcja naukowa monografii naukowej wydanej w wydawnictwie umieszczonym w wykazie wydawnictw opublikowanym w załączniku do komunikatu MEiN z 22 lipca 2021 r.

1. Augustyńska, I. i Czułowska, M. (red.). (2022). *Produkcja, koszty i dochody wybranych produktów rolniczych w latach 2020–2021*. IERiGŻ-PIB.
2. Kulawik, J. (red.). (2022). *Analiza ex ante pomocy krajowej i preferencji podatkowych w rolnictwie polskim*. IERiGŻ-PIB.
3. Podstawka, M. i Wrzochalska, A. (red.). (2022). *Ocena sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2021 roku w warunkach pandemii na tle lat poprzednich*. IERiGŻ-PIB.
4. Soliwoda, M. (red.). (2022). *Weryfikacja praktyczna proponowanych produktów ubezpieczeniowych i skonstruowanie systemu holistycznego zarządzania ryzykiem (pilotaż)*. IERiGŻ-PIB.
5. Wigier, M. i Wrzaszcz, W. (red.). (2022). *Spółeczne uwarunkowania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce w latach 2004–2030*. Studia i Monografie, 196. IERiGŻ-PIB.
6. Zieliński, M. (red.). (2022). *Kierunki i możliwości rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce w ramach Europejskiego Zielonego Ładu*. EFRWP, IERiGŻ-PIB.
7. Zieliński, M. (red.). (2022). *Konkurencyjność polskich gospodarstw rolniczych z uwzględnieniem środowiska przyrodniczego i klimatu (I)*. Studia i Monografie, 195. IERiGŻ-PIB.

d) Autorstwo rozdziału monografii naukowej wydanej w wydawnictwie niemieszczonym w wykazie wydawnictw opublikowanym w załączniku do komunikatu MEiN z 22 lipca 2021 r.

1. Chmielewska, B. i Zegar, J. S. (2022). Z czego żyje wieś? Źródła dochodów ludności wiejskiej, ich ewaluacja i zróżnicowanie. W: J. Wilkin i A. Hałasiewicz (red.), *Polska Wieś 2022. Raport o stanie wsi* (s. 133–151). Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa, Wydawnictwo Scholar.

III INNE PUBLIKACJE NAUKOWE

a) Autorstwo całości

1. Bocian, M., Cholewa, I. i Tarasiuk, R. (2022). *Współczynniki Standardowej Produkcji „2017” dla celów Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych*. IERiGŻ-PIB.
2. Bocian, M. i Malanowska, B. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne osób fizycznych uczestniczących w Polskim FADN, Część I. Wyniki Standardowe*. IERiGŻ-PIB.
3. Bocian, M. i Malanowska, B. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne osób fizycznych uczestniczących w Polskim FADN, Część II. Analiza Wyników Standardowych*. IERiGŻ-PIB.
4. Bocian, M., Osuch, D. i Smolik, A. (2022). *Parametry techniczno-ekonomiczne według grup gospodarstw rolnych uczestniczących w Polskim FADN w 2020 roku*. IERiGŻ-PIB.
5. Cholewa, I. i Kambo, K. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 795, Mazowsze i Podlasie, Część I. Wyniki Standardowe*. IERiGŻ-PIB.
6. Cholewa, I. i Kambo, K. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 795, Mazowsze i Podlasie, Część II. Analiza Wyników Standardowych*. IERiGŻ-PIB.
7. Furmaniak, M., Mikołajczyk, I. i Ściubeł, A. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 785, Pomorze i Mazury, Część I. Wyniki Standardowe*. IERiGŻ-PIB.
8. Furmaniak, M., Mikołajczyk, I. i Ściubeł, A. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 785, Pomorze i Mazury, Część II. Analiza Wyników Standardowych*. IERiGŻ-PIB.
9. Gradziuk, P., Matyka, M., Poczta, W., Czerniak, A., Czubak, W., Jończyk, K., Kopiński, J., Kozyra, J., Pawlak, K., Sadowski, A., Siebielec, G., Stalenga, J., Wawer, R., Zawalińska, K., Berbeć, A., Krupin, V., Madej, A., Skowron, P., Jendrzejewski, B., Komisarek, D., Łopatka, A., Wojciechowska, A., Klepacki, B., Wrzaszcz, W., Gradziuk, K. i Trocewicz, A. (2021)⁷. *Wpływ Europejskiego Zielonego Ładu na polskie rolnictwo*. Raporty Polityki Insight 2021. Polityka Insight.
10. Juchniewicz, M. i Kambo, K. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne osób prawnych uczestniczących w Polskim FADN, Część I. Wyniki Standardowe*. IERiGŻ-PIB.

⁷ Pozycja nieuwzględniona w wykazie publikacji za rok 2021.

11. Juchniewicz, M. i Kambo, K. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne osób prawnych uczestniczących w Polskim FADN, Część II. Analiza Wyników Standardowych*. IERiGŻ-PIB.
12. Juchniewicz, M., Kambo, K. i Michalak, P. (2022). *Poziom i struktura dochodów rodzin rolników w gospodarstwach prowadzących rachunkowość w 2020 roku*. IERiGŻ-PIB.
13. Juchniewicz, M. i Nachtman, G. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez ekologiczne gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Część I. Wyniki Standardowe*. IERiGŻ-PIB.
14. Juchniewicz, M. i Nachtman, G. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez ekologiczne gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Część II. Analiza Wyników Standardowych*. IERiGŻ-PIB.
15. Juchniewicz, M., Smolik, A. i Żurakowska, J. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 790, Wielkopolska i Śląsk, Część I. Wyniki Standardowe*. IERiGŻ-PIB.
16. Juchniewicz, M., Smolik, A. i Żurakowska, J. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 790, Wielkopolska i Śląsk, Część II. Analiza Wyników Standardowych*. IERiGŻ-PIB.
17. Pawłowska-Tyszko, J., Malanowska, B., Osuch, D. i Bocian, M. (2022). *Opis realizacji planu wyboru próby gospodarstw rolnych dla Polskiego FADN w 2022 roku*. IERiGŻ-PIB.
18. Pawłowska-Tyszko, J., Osuch, D. i Płonka, R. (2022). *2020 Standard Results of Polish FADN agricultural holdings*. IERiGŻ-PIB.
19. Pawłowska-Tyszko, J., Osuch, D. i Płonka, R. (2022). *Wyniki Standardowe 2021 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Część I. Wyniki Standardowe*. IERiGŻ-PIB.
20. Pawłowska-Tyszko, J., Osuch, D. i Płonka, R. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Część II. Analiza Wyników Standardowych*. IERiGŻ-PIB.
21. Szajner, P. i Walczyk, K. (2022). *Koniunktura w rolnictwie IV kwartał 2022*. SGH.
22. Szajner, P. i Walczyk, K. (2022). *Koniunktura w rolnictwie I kwartał 2022*. SGH.
23. Szajner, P. i Walczyk, K. (2022). *Koniunktura w rolnictwie II kwartał 2022*. SGH.
24. Szajner, P. i Walczyk, K. (2022). *Koniunktura w rolnictwie III kwartał 2022*. SGH.
25. Szczepaniak, I. i Szajner, P. (2022). *Strategia „Od pola do stołu” w sektorze przetwórstwa spożywczego*. Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej, BNP Paribas, IERiGŻ-PIB.
26. Tarasiuk, R. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 800, Małopolska i Pogórze, Część I. Wyniki Standardowe*. IERiGŻ-PIB.
27. Tarasiuk, R. (2022). *Wyniki Standardowe 2020 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN, Region FADN 800, Małopolska i Pogórze, Część II. Analiza Wyników Standardowych*. IERiGŻ-PIB.

b) Redakcja naukowa / merytoryczna całości

1. Dzwonkowski, W. (red. nauk.). (2022). *Rynek pasz. Stan i perspektywy*. Nr 44. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: Ł. Chmielewski, W. Dzwonkowski, W. Łopaciuk).
2. Dzwonkowski, W. (red. nauk.). (2022). *Rynek ziemniaka. Stan i perspektywy*. Nr 49. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: W. Dzwonkowski, I. Szczepaniak, T. Zdziarska).
3. Hryszko, K. (red. nauk.). (2022). *Rynek ryb. Stan i perspektywy*. Nr 33. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: J. Drożdż, K. Hryszko).
4. Łopaciuk, W. (red. nauk.). (2022). *Rynek zbóż. Stan i perspektywy*. Nr 62. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: Ł. Chmielewski, J. Drożdż, W. Dzwonkowski, W. Łopaciuk).
5. Łopaciuk, W. (red. nauk.). (2022). *Rynek zbóż. Stan i perspektywy*. Nr 63. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: Ł. Chmielewski, J. Drożdż, W. Dzwonkowski, W. Łopaciuk).
6. Nosecka, B. (red. nauk.). (2022). *Rynek owoców i warzyw. Stan i perspektywy*. Nr 60. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: A. Bugała, M. Kwasek, B. Nosecka, T. Smoleński, I. Szczepaniak, Ł. Zaremba).
7. Nosecka, B. (red. nauk.). (2022). *Rynek owoców i warzyw. Stan i perspektywy*. Nr 61. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: A. Bugała, M. Kwasek, B. Nosecka, T. Smoleński, I. Szczepaniak, Ł. Zaremba).
8. Pasińska, D. (red. nauk.). (2022). *Rynek drobiu. Stan i perspektywy*. Nr 61. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: D. Pasińska, D. Zawadzka).
9. Pasińska, D. (red. nauk.). (2022). *Rynek drobiu. Stan i perspektywy*. Nr 62. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: D. Pasińska, D. Zawadzka).
10. Rosiak, E. (red. nauk.). (2022). *Rynek rzepaku. Stan i perspektywy*. Nr 61. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: Ł. Chmielewski, E. Rosiak).
11. Rosiak, E. (red. nauk.). (2022). *Rynek rzepaku. Stan i perspektywy*. Nr 62. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: Ł. Chmielewski, E. Rosiak).
12. Szajner, P. (red. nauk.). (2022). *Rynek cukru. Stan i perspektywy*. Nr 49. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: K. Hryszko, P. Szajner).
13. Szajner, P. (red. nauk.). (2022). *Rynek mleka. Stan i perspektywy*. Nr 62. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: P. Szajner).
14. Szajner, P. (red. nauk.). (2022). *Rynek mleka. Stan i perspektywy*. Nr 63. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: P. Szajner).
15. Wrzaszcz, W. (red. merytoryczna). (2022). *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician*. Nr 1.
16. Wrzaszcz, W. (red. merytoryczna). (2022). *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician*. Nr 2.
17. Wrzaszcz, W. (red. merytoryczna). (2022). *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician*. Nr 3.

18. Wrzaszcz, W. (red. merytoryczna). (2022). *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician*. Nr 4.
19. Wrzaszcz, W. (red. merytoryczna). (2022). *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician*. Nr 5.
20. Wrzaszcz, W. (red. merytoryczna). (2022). *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician*. Nr 6.
21. Wrzaszcz, W. (red. merytoryczna). (2022). *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician*. Nr 7.
22. Wrzaszcz, W. (red. merytoryczna). (2022). *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician*. Nr 8.
23. Wrzaszcz, W. (red. merytoryczna). (2022). *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician*. Nr 9.
24. Wrzaszcz, W. (red. merytoryczna). (2022). *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician*. Nr 10.
25. Wrzaszcz, W. (red. merytoryczna). (2022). *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician*. Nr 11.
26. Wrzaszcz, W. (red. merytoryczna). (2022). *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician*. Nr 12.
27. Zalewski, A. (red. nauk.). (2022). *Rynek środków produkcji dla rolnictwa. Stan i perspektywy*. Nr 49. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: A. Zalewski).
28. Zawadzka, D. (red. nauk.). (2022). *Rynek mięsa. Stan i perspektywy*. Nr 62. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: D. Pasińska, R. Mroczek, D. Zawadzka).
29. Zawadzka, D. (red. nauk.). (2022). *Rynek mięsa. Stan i perspektywy*. Nr 63. Analizy Rynkowe. IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: D. Pasińska, R. Mroczek, K. Rola, D. Zawadzka).

IV PUBLIKACJE POPULARNONAUKOWE

1. Ambroziak, Ł. (2022). Coraz bardziej niestabilny rynek nawozów w Polsce. Produkuje-
my, ale za mało. *Przedsiębiorca Rolny*, 10(94), 34–37.
2. Ambroziak, Ł. (2022). Czy samowystarczalność żywnościowa Polski jest zagrożona?
Możemy mieć problemy. *Przedsiębiorca Rolny*, 9(93), 36–38.
3. Ambroziak, Ł. (2022). Dochody gospodarstw rolnych maleją, rośnie niepokój na wsi.
Sytuacja staje się krytyczna. *Przedsiębiorca Rolny*, 11(95), 30–31.
4. Ambroziak, Ł. (2022). Embargo zmusza do pilnej dywersyfikacji eksportu jabłek.
Zmierzch eldorado. *Przedsiębiorca Rolny*, 6(90), 24–25.
5. Ambroziak, Ł. (2022). Gwałtownie wzrósł import towarów rolno-spożywczych. Ukrai-
na już na podium. *Przedsiębiorca Rolny*, 11(95), 34–36.
6. Ambroziak, Ł. (2022). Najgorzej sytuacja wygląda w przypadku nawozów azotowych.
Nawozowe pole minowe. *Przedsiębiorca Rolny*, 12(96), 38–40.
7. Ambroziak, Ł. (2022). Nowa Zelandia – szansa czy zagrożenie? Handel na dużą odle-
głość. *Przedsiębiorca Rolny*, 8(92), 34–36.
8. Ambroziak, Ł. (2022). Opinie i komentarze nt. wpływu Zielonego Ładu na eksport
rolno-spożywczy. *Przedsiębiorca Rolny*, 1(85), 40–41.
9. Ambroziak, Ł. (2022). Rekordowe obroty w polskim handlu zagranicznym. Miliardy
robią wrażenie. *Przedsiębiorca Rolny*, 3(87), 22–23.
10. Ambroziak, Ł. (2022). Rolnicy obawiają się drastycznych spadków cen. Coraz większy
strach przed ukraińskim zbożem. *Przedsiębiorca Rolny*, 7(91), 26–29.
11. Ambroziak, Ł. (2022). Rosnące ceny podbijają statystyki naszego eksportu. Złapaliśmy
wiatr w żagle. *Przedsiębiorca Rolny*, 7(91), 25.
12. Ambroziak, Ł. (2022). Rynek USA staje się coraz bardziej perspektywiczny. Żywność
dla Amerykanów. *Przedsiębiorca Rolny*, 6(90), 26–28.
13. Ambroziak, Ł. (2022). Rząd chce wprowadzenia dopłat, ale tylko do 50 ha. Nawozowe
szaleństwo trwa w najlepsze. *Przedsiębiorca Rolny*, 4(88), 26–29.
14. Ambroziak, Ł. (2022). Tak drogiej saletry czy polifoski nie widzieliśmy jeszcze nigdy.
Gigantyczne wzrosty cen. *Przedsiębiorca Rolny*, 10(94), 30–31.
15. Ambroziak, Ł. (2022). Tak gwałtownych podwyżek nie notowano od lat. Rekordowo
droga żywność. *Przedsiębiorca Rolny*, 5(89), 28–30.
16. Ambroziak, Ł. (2022). W polskim handlu ze Wschodem ciągle pod górę. Wszystko się
załamało. *Przedsiębiorca Rolny*, 4(88), 24–25.
17. Ambroziak, Ł. (2022). Wraca temat umowy Unii Europejskiej z krajami Mercosur.
Polski eksport zagrożony? *Przedsiębiorca Rolny*, 12(96), 34–35.

18. Ambroziak, Ł. (2022). Zdecydowanie najbardziej ucierpi branża owocowo-warzywna. Embargo, które uderza w polskie firmy. *Przedsiębiorca Rolny*, 2(86), 27–28.
19. Bugała, A. (2022). Raport o rynku jabłek A.D. 2022. *AgroIndustry*, 4, 55–59.
20. Chmielewski, Ł. (2022). Kumulacja drożyzny. *Poradnik Plantatora Buraka Cukrowego*, 95(1), 16–20.
21. Chmielewski, Ł. (2022). Paliwa podyktują ceny cukru. *Poradnik Plantatora Buraka Cukrowego*, 97(3), 28–31.
22. Chmielewski, Ł. (2022). Szalone ceny cukru. *Poradnik Plantatora Buraka Cukrowego*, 98(4), 18–21.
23. Chmielewski, Ł. (2022). W cieniu wojny. *Poradnik Plantatora Buraka Cukrowego*, 96(2), 8–12.
24. Dzwonkowski, W. (2022). Ziemniaki jadalne. Na polskich i europejskich rynkach. *Warzywa*, 1, II–III.
25. Dzwonkowski, W. (2022). Ziemniaki jadalne. Na polskich i europejskich rynkach. *Warzywa*, 2, II–III.
26. Dzwonkowski, W. (2022). Ziemniaki jadalne. Na polskich i europejskich rynkach. *Warzywa*, 3, II–III.
27. Dzwonkowski, W. (2022). Ziemniaki jadalne. Na polskich i europejskich rynkach. *Warzywa*, 4, II–III.
28. Dzwonkowski, W. (2022). Ziemniaki jadalne. Na polskich i europejskich rynkach. *Warzywa*, 5, II–III.
29. Dzwonkowski, W. (2022). Ziemniaki jadalne. Na polskich i europejskich rynkach. *Warzywa*, 6, II–III.
30. Dzwonkowski, W. (2022). Ziemniaki jadalne. Na polskich i europejskich rynkach. *Warzywa*, 7, II–III.
31. Figiel, S. (2022). Złe bodźce. *Forum akademickie*, 3.
32. Hryszko, K. (2022). Analiza rynku ryb. *Magazyn Przemysłu Rybnego*, 1(145), 15–18.
33. Hryszko, K. (2022). Analiza rynku ryb. *Magazyn Przemysłu Rybnego*, 2(146), 29–31.
34. Hryszko, K. (2022). Analiza rynku ryb. *Magazyn Przemysłu Rybnego*, 3(147), 29–32.
35. Hryszko, K. (2022). Analiza rynku ryb. *Magazyn Przemysłu Rybnego*, 4(148), 39–42.
36. Hryszko, K. (2022). Analiza rynku ryb. *Magazyn Przemysłu Rybnego*, 5(149), 21–23.
37. Hryszko, K. (2022). Analiza rynku ryb. *Magazyn Przemysłu Rybnego*, 6(150), 21–24.
38. Hryszko, K. (2022). Ceny detaliczne produktów rybnych coraz wyższe. *Przegląd Rybacki*, 3(183), 10–11.
39. Hryszko, K. (2022). Karp zdecydowanym liderem wzrostów cen produktów rybołówstwa. *Przegląd Rybacki*, 6(186), 6–7.
40. Hryszko, K. (2022). Karp, pstrąg a inflacja. *Przegląd Rybacki*, 3(183), 4–5.
41. Hryszko, K. (2022). Ryby droższą i końca nie widać. *Przegląd Rybacki*, 4(184), 14–15.
42. Hryszko, K. (2022). Rynek produktów akwakultury. *Magazyn Przemysłu Rybnego*, 3(147), 34–35.
43. Hryszko, K. (red.). (2022). *Rynek Rolny*. Nr 1(369). IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: W. Dzwonkowski, K. Hryszko, P. Kraciński, W. Łopaciuk, D. Pasińska, E. Rosiak, T. Smoleński, P. Szajner, A. Zalewski, D. Zawadzka, T. Zdziarska).

44. Hryszko, K. (red.). (2022). *Rynek Rolny*. Nr 2(370). IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: A. Bugała, W. Dzwonkowski, K. Hryszko, W. Łopaciuk, B. Nosecka, D. Pasińska, E. Rosiak, T. Smoleński, P. Szajner, A. Zalewski, Ł. Zaremba, D. Zawadzka, T. Zdziarska).
45. Hryszko, K. (red.). (2022). *Rynek Rolny*. Nr 3(371). IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: A. Bugała, W. Dzwonkowski, K. Hryszko, W. Łopaciuk, B. Nosecka, D. Pasińska, E. Rosiak, T. Smoleński, P. Szajner, A. Zalewski, Ł. Zaremba, D. Zawadzka, T. Zdziarska).
46. Hryszko, K. (red.). (2022). *Rynek Rolny*. Nr 4(372). IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: A. Bugała, W. Dzwonkowski, K. Hryszko, W. Łopaciuk, B. Nosecka, D. Pasińska, E. Rosiak, T. Smoleński, P. Szajner, A. Zalewski, Ł. Zaremba, D. Zawadzka, T. Zdziarska).
47. Hryszko, K. (red.). (2022). *Rynek Rolny*. Nr 5(373). IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: A. Bugała, W. Dzwonkowski, K. Hryszko, W. Łopaciuk, B. Nosecka, D. Pasińska, E. Rosiak, T. Smoleński, P. Szajner, A. Zalewski, Ł. Zaremba, D. Zawadzka, T. Zdziarska).
48. Hryszko, K. (red.). (2022). *Rynek Rolny*. Nr 6(374). IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: A. Bugała, W. Dzwonkowski, K. Hryszko, W. Łopaciuk, B. Nosecka, D. Pasińska, E. Rosiak, T. Smoleński, P. Szajner, A. Zalewski, Ł. Zaremba, D. Zawadzka, T. Zdziarska).
49. Hryszko, K. (red.). (2022). *Rynek Rolny*. Nr 7/8(375/376). IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: A. Bugała, W. Dzwonkowski, K. Hryszko, W. Łopaciuk, B. Nosecka, D. Pasińska, E. Rosiak, T. Smoleński, P. Szajner, A. Zalewski, Ł. Zaremba, D. Zawadzka, T. Zdziarska).
50. Hryszko, K. (red.). (2022). *Rynek Rolny*. Nr 9(377). IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: A. Bugała, W. Dzwonkowski, K. Hryszko, W. Łopaciuk, B. Nosecka, D. Pasińska, E. Rosiak, T. Smoleński, P. Szajner, A. Zalewski, Ł. Zaremba, D. Zawadzka, T. Zdziarska).
51. Hryszko, K. (red.). (2022). *Rynek Rolny*. Nr 10(378). IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: A. Bugała, W. Dzwonkowski, K. Hryszko, W. Łopaciuk, B. Nosecka, D. Pasińska, E. Rosiak, T. Smoleński, P. Szajner, A. Zalewski, Ł. Zaremba, D. Zawadzka, T. Zdziarska).
52. Hryszko, K. (red.). (2022). *Rynek Rolny*. Nr 11(379). IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: A. Bugała, W. Dzwonkowski, K. Hryszko, W. Łopaciuk, B. Nosecka, D. Pasińska, K. Rola, E. Rosiak, T. Smoleński, P. Szajner, A. Zalewski, Ł. Zaremba, D. Zawadzka, T. Zdziarska).
53. Hryszko, K. (red.). (2022). *Rynek Rolny*. Nr 12(380). IERiGŻ-PIB. (aut. rozdziałów: A. Bugała, W. Dzwonkowski, K. Hryszko, W. Łopaciuk, B. Nosecka, D. Pasińska, K. Rola, E. Rosiak, T. Smoleński, P. Szajner, A. Zalewski, Ł. Zaremba, D. Zawadzka, T. Zdziarska).
54. Kołodziejczyk, D. (2022). Internet jako istotny czynnik umożliwiający wdrażanie koncepcji Smart Village. *Więś Mazowiecka*, 10, 3–5.
55. Mroczek, R. (2022). Rynek mięsny w Polsce – podstawowe informacje. *Gospodarka Mięsna*, 2, 33.
56. Mroczek, R. (2022). Rynek mięsny w Polsce – podstawowe informacje. *Gospodarka Mięsna*, 5, 39.
57. Mroczek, R. (2022). Rynek mięsny w Polsce – podstawowe informacje. *Gospodarka Mięsna*, 8, 52.
58. Mroczek, R. (2022). Rynek mięsny w Polsce – podstawowe informacje. *Gospodarka Mięsna*, 11, 34.
59. Nosecka, B. (2022). Jaka sytuacja na rynku jabłek. *Sad Nowoczesny*, 12, 42–45.
60. Nosecka, B. (2022). Jaka sytuacja na rynku. *Sad Nowoczesny*, 6, 4–17.

61. Nosecka, B. (2022). Rynek wiśni i czereśni. *Sad Nowoczesny*, 11, 31–34.
62. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wstępne wyniki Standardowe Polskiego FADN (rok obrachunkowy 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
63. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wyniki Standardowe Polskiego FADN (szacunek dla roku obrachunkowego 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
64. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wyniki Standardowe Polskiego FADN (rok obrachunkowy 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
65. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wyniki Standardowe Polskiego FADN, Region Pomorze i Mazury (rok obrachunkowy 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
66. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wyniki Standardowe Polskiego FADN, Region Wielkopolski i Śląsk (rok obrachunkowy 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
67. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wyniki Standardowe Polskiego FADN, Region Mazowsze i Podlasie (rok obrachunkowy 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
68. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wyniki Standardowe Polskiego FADN, Region Małopolska i Pogórze (rok obrachunkowy 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
69. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wyniki Standardowe Polskiego FADN, Typ rolniczy – Uprawy polowe (rok obrachunkowy 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
70. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wyniki Standardowe Polskiego FADN, Typ rolniczy – Uprawy ogrodnicze (rok obrachunkowy 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
71. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wyniki Standardowe Polskiego FADN, Typ rolniczy – Uprawy trwałe (rok obrachunkowy 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
72. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wyniki Standardowe Polskiego FADN, Typ rolniczy – Krowy mleczne (rok obrachunkowy 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
73. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wyniki Standardowe Polskiego FADN, Typ rolniczy – Zwierzęta trawożerne (rok obrachunkowy 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
74. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wyniki Standardowe Polskiego FADN, Typ rolniczy – Trzoda chlewna (rok obrachunkowy 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
75. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wyniki Standardowe Polskiego FADN, Typ rolniczy – Drób (rok obrachunkowy 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
76. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Wyniki Standardowe Polskiego FADN, Typ rolniczy – Mieszane (rok obrachunkowy 2021)*, broszura informacyjna na stronie www.fadn.pl
77. Prandecki, K. (2022). Skutki zaniechań w realizacji polityki klimatycznej. *ResHumana*, 2(177), 25–27.
78. Smoleński, T. (2022). Doniesienia z rynku. *Sad Nowoczesny*, 6, 41–43.
79. Smoleński, T. (2022). Eksport świeżych i przetworzonych pieczarek w latach 2017–2021. *Pieczarki*, 1, 79–84.
80. Smoleński, T. (2022). Krajowy i europejski rynek ogórka gruntowego. *Ogórek Gruntowy. Zeszyt uprawowy* (marzec), 20–24.

81. Smoleński, T. (2022). Na niemieckich rynkach hurtowych. *Truskawka, Malina, Jagody*, 1, 5.
82. Smoleński, T. (2022). Na niemieckich rynkach hurtowych. *Truskawka, Malina, Jagody*, 2, 5.
83. Smoleński, T. (2022). Na niemieckich rynkach hurtowych. *Truskawka, Malina, Jagody*, 3, 5.
84. Smoleński, T. (2022). Na niemieckich rynkach hurtowych. *Truskawka, Malina, Jagody*, 4, 5.
85. Smoleński, T. (2022). Na niemieckich rynkach hurtowych. *Truskawka, Malina, Jagody*, 5, 5.
86. Smoleński, T. (2022). Na niemieckich rynkach hurtowych. *Truskawka, Malina, Jagody*, 6, 5.
87. Smoleński, T. (2022). Perspektywiczny rynek warzyw kapustnych. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 3, 13–15.
88. Smoleński, T. (2022). Polski eksport świeżych pieczarek w trzech kwartałach 2022 r. *Pieczarki*, 4, 72–77.
89. Smoleński, T. (2022). Polski handel grzybnią. *Pieczarki*, 2, 116–118.
90. Smoleński, T. (2022). Polski handel warzywami. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 12, 10–13.
91. Smoleński, T. (2022). Produkcja i eksport świeżych pieczarek w Polsce w 2022 r. *Pieczarki*, 3, 84–88.
92. Smoleński, T. (2022). Rozwój i perspektywy rynku szparagów. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 6, 12–15.
93. Smoleński, T. (2022). Rynek ogórków spod osłon w Polsce. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 9, 11–13.
94. Smoleński, T. (2022). Rynkowe Trendy. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 1, 8–9.
95. Smoleński, T. (2022). Rynkowe Trendy. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 2, 8–9.
96. Smoleński, T. (2022). Rynkowe Trendy. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 3, 8–9.
97. Smoleński, T. (2022). Rynkowe Trendy. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 4, 8–9.
98. Smoleński, T. (2022). Rynkowe Trendy. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 5, 8–9.
99. Smoleński, T. (2022). Rynkowe Trendy. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 6, 8–9.
100. Smoleński, T. (2022). Rynkowe Trendy. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 7, 8–9.
101. Smoleński, T. (2022). Rynkowe Trendy. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 8, 8–9.
102. Smoleński, T. (2022). Rynkowe Trendy. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 9, 8–9.
103. Smoleński, T. (2022). Rynkowe Trendy. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 10, 8–9.
104. Smoleński, T. (2022). Rynkowe Trendy. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 11, 8–9.
105. Smoleński, T. (2022). Sytuacja na krajowym rynku kapust. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 2, 10–13.

106. Smoleński, T. (2022). Sytuacja w polskim eksporcie przetworów warzywnych. *Pieczarki*, 3, 89–92.
107. Smoleński, T. (2022). Szpinak warzywo liściowe z perspektywami. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 8, 10–12.
108. Smoleński, T. (2022). Tendencje na rynku kalafiorów i brokułów. *Warzywa. Polowa uprawa warzyw i owoców miękkich*, 5, 10–13.
109. Smoleński, T. (2022). Tendencje w unijnym handlu konserwami grzybowymi. *Pieczarki*, 2, 78–80.
110. Smoleński, T. (2022). Tendencje w unijnym handlu konserwami grzybowymi. *Pieczarki*, 4, 78–80.
111. Smoleński, T. (2022). Wzrost opłacalności produkcji pieczarek w Polsce w 2021 r. *Pieczarki*, 1, 85–86.
112. Szczepaniak, I. (2022, 28 czerwca). *Marnotrawstwo żywności – problem globalny i lokalny*. TEP o gospodarce, informacja prasowa. <https://tep.org.pl/marnotrawstwo-zywnosci-problem-globalny-i-lokalny/>
113. Szczepaniak, I. (2022, 4 lipca). *W Polsce marnujemy 5 mln ton żywności rocznie*. TEP o gospodarce, informacja prasowa. <https://tep.org.pl/w-polsce-marnujemy-5-mln-ton-zywnosci-rocznie/>
114. Szczepaniak, I. (2022, 8 sierpnia). *Jak przeciwdziałać marnotrawstwu żywności – inicjatywy globalne*. TEP o gospodarce, informacja prasowa. <https://tep.org.pl/w-polsce-marnujemy-5-mln-ton-zywnosci-rocznie-2/>
115. Zaremba, Ł. (2022). Czas na podsumowanie sezonu jagodowych. *Truskawka, Malina, Jagody*, 5, 6–8.
116. Zaremba, Ł. (2022). Czy gospodarstwom pomogą alternatywne metody ochrony?, *Hasło Ogrodnicze*, 1, 6–7.
117. Zaremba, Ł. (2022). Czy jagodowych wystarczy dla wszystkich?, *Truskawka, Malina, Jagody*, 3, 6–7.
118. Zaremba, Ł. (2022). Jaka przyszłość czeka polskie truskawki. *Truskawka, Malina, Jagody*, 1, 20–23.
119. Zaremba, Ł. (2022). Na rynku borówki coraz większy tłok. *Truskawka, Malina, Jagody*, 2, 36–38.
120. Zawadzka, D. (2022). Światowy, unijny i polski rynek wołowiny w latach 2020 i 2021. *Bydło Mięsne*, 1(36), 14–17.

V MATERIAŁY POKONFERENCYJNE

1. Biernat-Jarka, A., Jarka, S. i Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *VIII Ogólnopolska Konferencja Ekonomiczne uwarunkowania produkcji pszczelarskiej – wyzwania i ograniczenia. Ogólnopolski Konkurs Pszczelarz Roku VIII edycja, Warszawa, 20 października 2022 r.*, IERiGŻ-PIB.
2. Chmielewska, B. (2022). *Wieś polska w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości. W: Sesja letnia Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych Cudze chwalicie, swojego nie znacie* (s. 49–59). Zarząd Krajowy Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych: Warszawa. Konferencja pt. Sesja Letnia Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych, SGGW, Warszawa, 18–27 lipca 2022.
3. Doitchinova, J. i Wrzochalska, A. (2022). *Demographic processes and problems in rural areas of Poland and Bulgaria. W: Innovative development of agricultural business and rural areas* (s. 115–124). Publishing Complex – UNWE: Sofia. Proceedings of International Scientific Conference Innovative Development of Agricultural Business and Rural Areas, Sofia, September 29–30, 2022.
4. Figiel, S. (2022). *Potential Impact of Artificial Intelligence Applications on Agricultural Productivity. W: Innovative development of agricultural business and rural areas* (s. 49–57). Publishing Complex – UNWE: Sofia. Proceedings of International Scientific Conference Innovative Development of Agricultural Business and Rural Areas, Sofia, September 29–30, 2022.
5. Pasińska, D. (2022). *The impact of avian influenza on the poultry market. W: Innovative development of agricultural business and rural areas* (s. 82–91). Publishing Complex – UNWE: Sofia. Proceedings of International Scientific Conference Innovative Development of Agricultural Business and Rural Areas, Sofia, September 29–30, 2022.
6. Pawłowska-Tyszko, J. i Jarka, S. (2022). *Sytuacja ekonomiczna gospodarstw pszczelarskich w Polsce na przykładzie danych FADN. W: A. Biernat-Jarka, S. Jarka i J. Pawłowska-Tyszko (red.), VIII Ogólnopolska Konferencja Ekonomiczne uwarunkowania produkcji pszczelarskiej – wyzwania i ograniczenia. Ogólnopolski Konkurs Pszczelarz Roku VIII edycja, Warszawa, 20 października 2022 r.* (s. 107–121), IERiGŻ-PIB.
7. Wrzaszcz, W. (2022). *Doświadczenia i perspektywy rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce w świetle uwarunkowań krajowych i unijnych. W: ROL-EKO Konferencja Naukowa. Materiały konferencyjne* (s. 35–36). Sieć Badawcza Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny: Poznań. ROL-EKO 2022. 23 Konferencja Naukowa „Rolnictwo ekologiczne, projektowanie, badania, eksploatacja, bezpieczeństwo i ergonomia maszyn rolniczych, leśnych i spożywczych”.
8. Wrzaszcz, W. (2022). *Organic Farming Development in EU – Tendencies and Perspectives in the Context of European Green Deal. W: Proceedings 10th International Conference on Sustainable Development ICSD 2022, Rome, Italy, Book of Abstracts* (s. 25). ECSDEV: Rome.

VI EKSPERTYZY/OPRACOWANIA

1. Abramczuk, Ł. i Augustyńska, I. (2022). *Koszty produkcji wybranych produktów rolniczych w latach 2021-2022* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
2. Adamski, M. i Kołodziejczyk, D. (2022). *Analiza możliwości wsparcia lokalnych inicjatyw zmierzających do zapewnienia brakujących usług poprzez działania podejmowane przez społeczność lokalną* (opracowanie w ramach projektu krajowego pn. *Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim* współfinansowanego ze środków budżetu województwa mazowieckiego), IERiGŻ-PIB.
3. Ambroziak, Ł. (kier. Wasilewski, A.). (2022). *Kwestie dotyczącego handlu rolno-spożywczego Polski z Czechami* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
4. Ambroziak, Ł. (2022). *Uzupełnienie do wkładu do wystąpienia Wicepremiera, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi H. Kowalczyka podczas XVI Międzynarodowego Forum „Polsko–Ukraińskie Dni Biznesowe” 27 października 2022 r. w Warszawie* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
5. Ambroziak, Ł. (2022). *Wkład do wystąpienia Wicepremiera, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi H. Kowalczyka podczas XVI Międzynarodowego Forum „Polsko–Ukraińskie Dni Biznesowe” 27 października 2022 r. w Warszawie (tezy do dyskusji i materiał analityczny)* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
6. Ambroziak, Ł. i Bułkowska, M. (2022). *Informacja na temat potencjalnych skutków zniesienia kontyngentów taryfowych w przywozie z Ukrainy do UE* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
7. Ambroziak, Ł. i Bułkowska, M. (2022). *Ocena wpływu Umowy handlowej między UE a Nową Zelandią na handel rolno-spożywczy Polski* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
8. Ambroziak, Ł. i Bułkowska, M. (2022). *Umowa o wolnym handlu UE z Indiami a polski handel rolno-spożywczy* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
9. Ambroziak, Ł. i Bułkowska, M. (2022). *Wpływ potencjalnych sankcji odwetowych ze strony Chińskiej Republiki Ludowej na polski eksport rolno-spożywczy na rynek chiński* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
10. Bezat-Jarzębowska, A. (2022). *Uwagi do materiału OECD 4a [TAD/CA/APM/WP(2021)26/REV1]. Synthesis report on aligning agricultural and rural development policies in the context of structural change* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
11. Bezat-Jarzębowska, A. i Rembisz, W. (2022). *Przewidywany wpływ kluczowych instrumentów wsparcia w ramach Planu Strategicznego WPR na rozwój wybranych sektorów polskiego rolnictwa*, IERiGŻ-PIB.
12. Bocian, M., Kagan, A., Kulawik, J. i Osuch, D. (2022). *Aktualizacja analiz sektorowych (materiał wstępny)* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.

13. Bocian, M., Kagan, A., Kulawik, J. i Osuch, D. (2022). *Informacje o wynikach finansowych (dochód skorygowany o dopłaty operacyjne i koszty pracy własnej) w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych lub na 1 LU* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
14. Bocian, M. i Osuch, D. (2022). *Aktualizacja danych do protokołów oszacowania szkód na potrzeby udzielania pomocy producentom rolnym w związku ze stratami spowodowanymi wystąpieniem suszy* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
15. Bugała, A. (2022). *Eksport świeżych owoców i warzyw oraz ich przetworów w Hiszpanii* (odpowiedź na pismo Krajowego Związku Grup Producentów Owoców i Warzyw z dn. 26.08.2022 r.), IERiGŻ-PIB.
16. Bugała, A. (2022). *Polski eksport jabłek i przetworów jabłkowych w latach 2019–2021* (odpowiedź na pismo Unii Owocowej z 17.01.2022 r.), IERiGŻ-PIB.
17. Bugała, A. (2022). *Polski eksport jabłek i przetworów jabłkowych w latach 2020–2022*, (odpowiedź na pismo Unii Owocowej z 03.11.2022 r.), IERiGŻ-PIB.
18. Bugała, A. (2022). *Produkcja i eksport owoców jagodowych* (odpowiedź na pismo Krajowego Związku Grup Producentów Owoców i Warzyw z 02.03.2022 r.), IERiGŻ-PIB.
19. Bugała, A. (2022). *Sytuacja na rynku jabłek i soków jabłkowych* (odpowiedź na pismo Krajowego Związku Grup Producentów Owoców i Warzyw z 17.03.2022 r.), IERiGŻ-PIB.
20. Bułkowska, M. (2022). *Informacje dotyczące struktury geograficznej i towarowej eksportu dla Białorusi, Rosji i Ukrainy pochodzące z bazy Banku Światowego WITS-Comtrade* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
21. Bułkowska, M. (2022). *Które z ustaleń ostatnio negocjowanych przez UE, przyjętych lub przygotowanych do przyjęcia mogą stanowić korzyści/zagrożenia dla polskiego/unijnego sektora mleczarskiego?* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
22. Bułkowska, M. (kier. Wasilewski, A.). (2022). *Kwestie dotyczące handlu rolno-spożywczego Polski z Algierią i RPA* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
23. Chmielewska, B., Dzwonkowski, W., Hryszko, K., Karwat-Woźniak, B., Kołodziejczyk, D., Łopaciuk, W., Nosecka, B., Rosiak, E., Szajner, P., Zaremba, Ł., Zawadzka, D. (kier. Karwat-Woźniak, B. i Kołodziejczyk, D.). (2022). *Wsparcie eksperckie w trakcie negocjacji Planu Strategicznego WPR 2023–2027. Opis sektorów objętych dopłatami do produkcji i powierzchni upraw, wykaz interwencji w poszczególnych sektorach oraz ich komplementarność* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
24. Chmielewska, B., Wrzochalska, A., Gospodarowicz, M., Wigier, M., Krzyżanowski, J. i Buks, B. (2022). *Stan współpracy pomiędzy publicznymi jednostkami doradztwa rolniczego (jdr) a publicznymi uczelniami rolniczymi* (analiza i raport końcowy dla Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie), IERiGŻ-PIB.
25. Chmielewska, B., Karwat-Woźniak, B., Krzyżanowski, J. i Buks, B. (2022). *Uzasadnienie wysokości wsparcia w ramach interwencji „Premie dla młodych rolników” objętej Planem Strategicznym WPR na lata 2023–2027. Uzasadnienie wzrostu wysokości premii dla młodych rolników* (analiza i raport końcowy dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
26. Chmielewska, B. (kier. Jarzębowski, S.). (2022). *Opracowanie następujących wskaźników: Dochód przedsiębiorcy rolnego C.26, Liczba ludności C.01, Gęstość zaludnienia C.02, Struktura wieku ludności C.03, Ubóstwo C.10. W: Aktualna sytuacja sektora rolno-spożywczego i obszarów wiejskich w Polsce przygotowana dla potrzeb opraco-*

- wania Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
27. Chmielewska, B. (kier. Soliwoda, M.). (2022). Uwagi, sugestie zmian, uzupełnienia, komentarze do dokumentu pt. *An assessment of the labour and skills shortages in agriculture and the food sector / Ocena niedoborów siły roboczej i umiejętności w rolnictwie i sektorze spożywczym* (ekspertyza OECD, część I, maj 2022), IERiGŻ-PIB.
 28. Chmielewska, B. (kier. Soliwoda, M.). (2022). Uwagi, sugestie zmian, uzupełnienia, komentarze do dokumentu “Punkt 13.a sesji – *An assessment of the labour and skills shortages in agriculture and the food sector*”. [TAD/CA/APM/WP(2022)12/REV1]. („Punkt 13.a sesji – *Ocena niedoborów siły roboczej i umiejętności w rolnictwie i sektorze spożywczym*”) (ekspertyza OECD, część II, listopad 2022), IERiGŻ-PIB.
 29. Chmielewska, B. (2022). Opracowanie części ekspertyzy (chmiel, len, tytoń, konopie włókniste, pozostałe roślinny) pt. *Wsparcie eksperckie w trakcie negocjacji Planu Strategicznego WPR 2023–2027. Opis sektorów objętych dopłatami do produkcji i powierzchni upraw, wykaz interwencji w poszczególnych sektorach oraz ich komplementarność* (ekspertyza dla MRiRW), kwiecień, maj 2022, IERiGŻ-PIB.
 30. Chmielewska, B. i Chmielewski, Ł. (2022). *Identyfikacja obszarów, które mają utrudniony dostęp do podstawowych usług (opieka zdrowotna, społeczna)* (opracowanie w ramach projektu krajowego pn. *Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim* współfinansowanego ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego), IERiGŻ-PIB.
 31. Chmielewski, Ł. (2022). *Prognoza cen cukru, dżemu, miodu, czekolady i wyrobów cukierniczych w okresie XII 2021–VI 2023* (prognoza dla Narodowego Banku Polskiego i konsultacja online na Forum Ekspertów ds. Cen Żywności NBP), IERiGŻ-PIB.
 32. Chmielewski, Ł. (2022). *Prognoza cen cukru, dżemu, miodu, czekolady i wyrobów cukierniczych w okresie IV 2022–XII 2023* (prognoza dla Narodowego Banku Polskiego i konsultacja online na Forum Ekspertów ds. Cen Żywności NBP), IERiGŻ-PIB.
 33. Chmielewski, Ł. (2022). *Prognoza cen cukru, dżemu, miodu, czekolady i wyrobów cukierniczych w okresie VIII 2022–VI 2024* (prognoza dla Narodowego Banku Polskiego i konsultacja na Forum Ekspertów ds. Cen Żywności NBP), IERiGŻ-PIB.
 34. Chmielewski, Ł., Dzwonkowski, W., Hryszko, K., Mieszkowska, L., Pasińska, D., Szajner, P., Zaremba, Ł. i Zdziarska, T. (2022). *Plony i ceny skupu podstawowych płodów rolnych oraz ceny skupu produktów zwierzęcych* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 35. Drożdż, J. (2022). *Wartość produkcji sprzedanej przedsiębiorstw przemysłu spożywczego (bez firm mikro) w latach 2010–2021, uzupełnienie danych za lata 2020–2021* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 36. Drożdż, J., Ambroziak, Ł. i Mroczek, R. (2022). *Przemysł drożdżowy w Polsce* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 37. Drożdż, J. i Szczepaniak, I. (2022). *Sytuacja ekonomiczno-finansowa przemysłu spożywczego w latach 2020–2021. Część do opracowania pod kier. M. Wigiera dot. najważniejszych zmian w rozwoju obszarów wiejskich, rybactwie i rolnictwie w latach 2020–2021* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.

38. Dzwonkowski, W. (2022). *Ocena projektu ustawy sejmowej zmieniającej struktury zasiewów gospodarstw rolnych w Polsce o powierzchni powyżej 6 ha gruntów ornych, przygotowanej przez Pana Marka Małachowskiego z Olsztyna* (odpowiedź na pismo skierowane do IERiGŻ-PIB), IERiGŻ-PIB.
39. Dzwonkowski, W. i Mroczek, R. (2022). *Wpływ uwarunkowań zewnętrznych na rentowność utylizacji MSP w Polsce na przełomie 2021/2022 roku* (ekspertyza na zlecenie Związku Pracodawców Przemysłu Utylizacyjnego), IERiGŻ-PIB.
40. Figiel, S. (2022). *Syntetyczna informacja na temat najważniejszych zmian w rolnictwie w latach 2020–2021* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
41. Figiel, S. (2022). *Informacja o pracach badawczych dotyczących problematyki sztucznej inteligencji (AI) realizowanych w Instytucie Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowym Instytucie Badawczym w Warszawie* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
42. Figiel, S. (2022). *Informacja o możliwości wykorzystania technologii satelitarnych i dostępności sieci stacji referencyjnych GNSS pod kątem stosowania praktyk rolnictwa precyzyjnego w Polsce* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
43. Figiel, S. (2022). *Opisowe odpowiedzi na wybrane pytania kwestionariusza OECD (Questionnaire MS Part I, Innovations)*, (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
44. Figiel, S. (2022). *Comments on the draft document Policies for the future farming and food in the Netherlands: Project Overview (sesja OECD)*, (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
45. Figiel, S. (2022). *Opinion on the draft document Policies for the future farming and food in the Netherlands (4 November 2022), sesja OECD* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
46. Figiel, S., Jarzębowski, S., Kowalczyk, S., Kwasek, M., Mirkowska, Z., Sobierajewska, J., Zaremba, Ł., Zieliński, M. i Ziętara, W. (2022). *Ocena możliwości tworzenia różnych form organizacji i zrzeszania się producentów ekologicznych oraz producentów produktów regionalnych i tradycyjnych* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
47. Floriańczyk, Z. i Wigier, M. (2022). *Opinia na temat dokumentu Wspieranie dialogu dotyczącego polityki rolnej i wiejskiej (Fostering agricultural and rural policy dialogue)* opracowanego przez OECD na posiedzenie Grupy roboczej ds. polityki i rynków rolnych oraz Grupy Roboczej ds. polityki wiejskiej 22–24 listopada 2022 r. (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
48. Gospodarowicz, M., Kagan, A. i Soliwoda, M. (2022). *Ocena skutków dla kredytowania polskiego rolnictwa w następstwie planowanej reformy wskaźników referencyjnych – zastąpienia stopy WIBOR przez stawkę WIRON* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
49. Gralak, A., Grochowska, R., Kosior, K., Kowalczyk, S., Kwasek, M., Prandecki, K., Szczepaniak, I., Wrzaszcz, W. i Zieliński, M. (2022). *Uwagi ogólne do projektu HORIZON EUROPE: WORK PROGRAMME 2023–2024 Food, Bioeconomy, Natural Resources, Agriculture and Environment* (opracowanie dla MEiN), IERiGŻ-PIB.
50. Grochowska, R. (2022). *Odpowiedzi (z uzasadnieniem) na pytania Q36 i Q37 do kwestionariusza OECD Policies for the Future of Farming and Food in the European Union*

- Survey for EU Member States Part I: OECD-Agricultural innovation policies questionnaire* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
51. Herda-Kopańska, J. (2022). *Ocena dokumentu: Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2022. Statistical Annex – Summary Tables of Estimation of Support* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 52. Herda-Kopańska, J., Kagan, A. i Kulawik, J. (2022). *Wyznaczanie stawek płatności produkcyjnych do wybranych grup roślin i zwierząt* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 53. Hryszko, K. (2022). *Prognoza cen detalicznych na rynku ryb* (opracowanie wykonane w ramach zespołu ekspertów NBP, styczeń), IERiGŻ-PIB.
 54. Hryszko, K. (2022). *Prognoza cen detalicznych na rynku ryb* (opracowanie wykonane w ramach zespołu ekspertów NBP, maj), IERiGŻ-PIB.
 55. Hryszko, K. (2022). *Prognoza cen detalicznych na rynku ryb* (opracowanie wykonane w ramach zespołu ekspertów NBP, październik), IERiGŻ-PIB.
 56. Jarzębowski, S. (2022). *Building system-wide resilience in agro-food value chains* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 57. Jarzębowski, S. (2022). *Consumer-oriented assurance schemes* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 58. Jarzębowski, S. (2022). *Ekspertyza dot. dokumentu pt.: Overcoming evidence gaps on food systems Deep dive: gender and food systems* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 59. Jarzębowski, S. (2022). *Identyfikacja rozwiązań inteligentnych odpowiednich dla różnych obszarów województwa mazowieckiego. Propozycje i rekomendacje rozwiązań (modeli działań) inteligentnych dla wsi, społeczności lokalnych* (opracowanie w ramach projektu krajowego pn. *Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim* współfinansowanego ze środków budżetu województwa mazowieckiego), IERiGŻ-PIB.
 60. Jarzębowski, S. i Podstawka, M. (2022). *Wykaz gmin, które będą pilotażowymi dla spotkań i instruktaży propagujących wyniki przedsięwzięcia* (opracowanie w ramach projektu krajowego pn. *Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim* współfinansowanego ze środków budżetu województwa mazowieckiego), IERiGŻ-PIB.
 61. Kagan, A. (2022). *Opis parametrów oraz wyniku zastosowania procedury zawężania obszarów (fine tuning) dla gminy Łęczyce* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 62. Kagan, A. (2022). *Ustalenie struktury i ilości nawozów naturalnych w zależności od sposobu ich przechowywania w gospodarstwach rolnych oraz określenie (na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego 2020) stopnia niedostosowania do wymogów zawartych w obowiązującym programie działań, mającym na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzenia rolniczego* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 63. Kagan, A. (2022). *Uwagi do dokumentu: Metodyka przeglądu i aktualizacji Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącyymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.

64. Kagan, A. (2022). Uwagi do dokumentu: *PI.2 – Analiza wyników stężeń azotanów w wodach podziemnych i powierzchniowych w roku 2020 – w odniesieniu do okresu 2016–2019* (ekspertyza dla MI), IERiGŻ-PIB.
65. Kagan, A. (2022). Uwagi do dokumentu: *PI.3 – Ocena wpływu wydłużenia okresu stosowania nawozów w 2020 r. na realizację celów Dyrektywy azotanowej* (ekspertyza dla MI), IERiGŻ-PIB.
66. Kagan, A. (2022). Uwagi do dokumentu: *PI.4 – Analiza wpływu zmian klimatu na praktyki rolnicze oraz przygotowanie propozycji adaptacji działań ograniczających zanieczyszczenia rolnicze do zmian klimatu* (ekspertyza dla MI), IERiGŻ-PIB.
67. Kagan, A. (2022). Uwagi do dokumentu: *PI.5 – Przygotowanie równoważników nawozowych dla osadów ściekowych oraz ścieków* (ekspertyza dla MI), IERiGŻ-PIB.
68. Kagan, A. (2022). Uwagi do dokumentu: *PI.6 – Analiza wskaźników produkcji nawozów naturalnych i zawartego w nich azotu* (ekspertyza dla MI), IERiGŻ-PIB.
69. Kagan, A. (2022). Uwagi do dokumentu: *PI.7 – Weryfikacja sposobu obliczania maksymalnych dawek nawozów azotowych* (ekspertyza dla MI), IERiGŻ-PIB.
70. Kagan, A. (2022). Uwagi do dokumentu: *PI.8 – Przegląd Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu* (ekspertyza dla MI), IERiGŻ-PIB.
71. Kagan, A. (2022). Uwagi do dokumentu: *P11.4 – Metodyka prowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień Programu działań* (ekspertyza dla MI), IERiGŻ-PIB.
72. Kagan, A. (2022). Uwagi do dokumentu: *P11.3 – Wstępny projekt prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Programu działań* (ekspertyza dla MI), IERiGŻ-PIB.
73. Kagan, A. i Kulawik, J. (2022). *Płatności produkcyjne do wybranych grup roślin i zwierząt a zakłócenia konkurencyjności* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
74. Kagan, A., Kulawik, J., Soliwoda, M. i Wigier, M. (2022). *Opinia nt. projektu ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027*, IERiGŻ-PIB.
75. Karwat-Woźniak, B. (2022). Uwagi do poprawionej wersji protokołu z XVII posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014–2020 (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
76. Karwat-Woźniak, B. (2022). Uwagi do projektu Uchwały nr 1/2022 KM POPC wraz z załącznikami (propozycje zmian PPC) (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
77. Karwat-Woźniak, B. (2022). Analiza i opinia o treści dokumentów: projekt uchwały nr 8/2022 Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014–2020 z 10.08.2022 w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów w trybie nadzwyczajnym dla działania 2.2 Cyfryzacja procesów back-office w administracji rządowej oraz zmiany ramowej metodyki wyboru projektów w trybie pozakonkursowym i nadzwyczajnym w działaniu 2.2., załącznik: nr 1 [(*Kryteria formalne dla działania 2.2 Cyfryzacja procesów back-office w administracji rządowej*)] i Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020 (tryb nadzwyczajny)] oraz nr 2 *Ramowa metodyka wyboru projektów w trybie pozakonkursowym i nadzwyczajnym w działaniu 2.2 Cyfryzacja procesów back-office w administracji rządowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020 (POPC)* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.

78. Karwat-Woźniak, B. (2022). Analiza i zaopiniowanie projektu uchwały nr 2/2022 Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014–2020 wraz z załącznikiem, tj. propozycją kryteriów wyboru projektu pn. *Pracownicy Aktywnego Korzystania z Technologii – PAKT*, wybieranego do dofinansowania w trybie nadzwyczajnym w ramach działania 3.2 *Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej* Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020 (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
79. Karwat-Woźniak, B. (2022). Analiza oraz zaopiniowanie projektu uchwały nr 9/2022 Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014–2020 wraz z załącznikami (propozycją zmiany kryteriów w trybie pozakonkursowym dla działania 2.2, *Cyfryzacja procesów back-office w administracji rządowej* Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020 dla projektów typu 1 i 2 (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
80. Karwat-Woźniak, B. (2022). Analiza oraz zaopiniowanie projektu uchwały nr 10/2022 Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014–2020 z dnia 14.12.2022 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z wyników ewaluacji Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020 oraz załącznika 1 do uchwały (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
81. Karwat-Woźniak, B. (kier. Jarzębowski, S.). (2022). Opracowanie następujących obszarów tematycznych: *Siła robocza w gospodarstwie (Farm labour force – C.22)*; *Wyszkolenie rolnicze kierowników gospodarstw rolnych (C.15 Agricultural training of farm managers i C.16 New farmers)*; *Zatrudnienie według działalności gospodarczej (Employment by economic activity – C13 – nowe)*; *Struktura wiekowa kierowników gospodarstw (C.23 Age structure of farm managers)*; *Szkolenia rolnicze kierowników gospodarstw (C.15 Agricultural training of farm managers i C.16 New farmers)*; *Stopa zatrudnienia (C.06 Employment rate)*; *Zatrudnienie według sektorów i działów gospodarczych (C08 Employment)*. W: Aktualna sytuacja sektora rolno-spożywczego i obszarów wiejskich w Polsce przygotowana dla potrzeb opracowania Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
82. Karwat-Woźniak B. (kier. Soliwoda, M.). (2022). Uwagi i uzupełnienia do opracowania *An assessment of the labour and skills shortages in agriculture and the food sektor*, dotyczącego 6. sesji Grupy roboczej ds. polityki i rynków rolnych (APM) OECD (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
83. Karwat-Woźniak, B. (kier. Soliwoda, M.). (2022) Uwagi i uzupełnienia do dokumentów w zakresie tematyki poruszanej na punktu 13. *An assessment of the labour and skills shortages in agriculture and the food sektor*, na 87 sesji Grupy roboczej ds. polityki i rynków rolnych (APM) OECD (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
84. Karwat-Woźniak, B. (2022). Uwagi do zmiany rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii zmieniającego rozporządzenie w sprawie ewidencji gruntów i budynków z dnia 27 lipca 2021 r. (projekt z dnia 24.11.2022) (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
85. Karwat-Woźniak, B. (2022). Wsparcie eksperckie w trakcie negocjacji Planu strategicznego WPR 2023–2027. Opis sektora drobiarskiego (stan obecny i projekcja zmian)

- i wykaz interwencji w produkcji drobiarskiej oraz ich komplementarność (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
86. Karwat-Woźniak, B. (2022). Wsparcie eksperckie w trakcie negocjacji Planu strategicznego WPR 2023–2027. Opinia i uwagi do dokumentu wewnętrznego *Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznania, wypłaty i warunków zwrotu pomocy w ramach interwencji Premie dla młodych rolników Planu strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 87. Klimkowski, C. (2022). Opinia nt. projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” (opinia dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 88. Klimkowski, C. i Krzyżanowski, J. (2022). *Wpływ netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania M6.1 „Premie dla młodych rolników” na konkurencyjność gospodarstw rolnych* (opinia dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 89. Klimkowski, C. i Kulawik, J. (2022). Opinie i uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Zarządzanie ryzykiem” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 90. Kołodziejczyk, D. (2022). Koordynacja zadania 1.11 *Wsparcie eksperckie w trakcie negocjacji Planu Strategicznego WPR 2023–2027* (opracowanie sprawozdania dla MRiRW).
 91. Kosior, K. (kier. Soliwoda, M.). (2022). Komentarze do opracowania OECD *Building system-wide resilience in agro-food value chains AD/CA/APM/WP(2022)26* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 92. Kosior, K. (kier. Soliwoda, M.). (2022). Komentarz do rozdziału 2: *Regional Briefs*, (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 93. Kosior, K. (kier. Soliwoda, M.). (2022). Komentarze do dokumentu OECD: *Overcoming evidence gaps on food systems. Deep dive: Environmental impacts along food supply chains TAD/CA/APM/WP(2022)6/REV1* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 94. Kosior, K. (2022). Komentarz do rozdziału 1: *Agricultural and food markets: Trends and Prospects* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 95. Kosior, K. (2022). Analiza możliwości wdrożenia usług mobilnych, m.in.: mobilne ambulatorium, mobilne kliniki – konsultacje medyczne w domach pacjentów, mobilne sklepy, mobilne biblioteki, banki, e-handel (opracowanie w ramach projektu krajowego pn. Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim współfinansowanego ze środków budżetu województwa mazowieckiego), IERiGŻ-PIB.
 96. Kosior, K. (2022). *Ocena detalicznych sieci handlowych w Polsce – struktura, dynamika zmian, udziały rynkowe, wpływ na poszczególne sektory rolno-spożywcze* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 97. Kosior, K. (2022). Opinia dotycząca dokumentu OECD *TAD/CA/APM/WP(2022)7 Meat protein alternatives: opportunities and challenges for food systems transformation. Scoping paper* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.

98. Kosior, K. (2022). Zaopiniowanie dokumentu odnoszącego się do dobrych praktyk w zakresie wykorzystania analityki big data w sektorze rolnictwa poza UE (opracowanie dla Europejskiego Trybunału Obrachunkowego), IERiGŻ-PIB.
99. Kosior, K. (2022). Uwagi do opracowania OECD *Meat protein alternatives: opportunities and challenges for food systems' transformation TAD/CA/APM/WP(2022)7* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
100. Kosior, K. (2022). Uwagi do dokumentu *APM March 2022 – Item 6. Polish comments to the document: Meat protein alternatives: opportunities and challenges for food systems transformation. Scoping paper [TAD/CA/APM/WP(2022)7]* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
101. Kowalczyk, S. (2022). Wkład do tematów rozmowy Wicepremiera Henryka Kowalczyka podczas spotkania z Panem QU Dongyu, Dyrektorem Generalnym FAO w dniu 9.05.2022 r. Rolnictwo i bezpieczeństwo żywnościowe – bieżący kontekst agresji RU na UA (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
102. Kowalczyk, S. (2022). *Ekspertyza dotycząca oceny możliwości tworzenia różnych form organizacji i zrzeszania się producentów ekologicznych oraz producentów produktów regionalnych i tradycyjnych* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
103. Kowalczyk, S. i Kwasek, M. (2022). *Analiza możliwości utworzenia punktów żywności ekologicznej (centrów ekologicznych) na terenie m.st. Warszawy, w których rolnicy sprzedawaliby swoje produkty pochodzące z gospodarstw ekologicznych* (opracowanie w ramach projektu krajowego pn. *Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim* współfinansowanego ze środków budżetu województwa mazowieckiego), IERiGŻ-PIB.
104. Kowalczyk, S. i Kwasek, M. (2022). *Wkład do wystąpienia Przedstawicieli Kierownictwa MRiRW podczas 33rd Session of the FAO Regional Conference for Europe and Central Asia organizowanej w dniach 10–13.05.2022 r. w Łodzi: Zrównoważone łańcuchy żywnościowe dla żywienia, praktyczne podejście do przekształcenia systemów żywnościowych w kierunku zdrowego odżywiania w Europie i Azji Środkowej* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
105. Kowalczyk, S. i Kwasek, M. (2022). *Ocena interwencji zawartych w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (wersja 4.0) adresowanych do rynku produktów regionalnych i tradycyjnych* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
106. Kowalczyk, S. i Kwasek, M. (2022). *Ocena interwencji zawartych w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (wersja 4.0) adresowanych do rynku produktów regionalnych i tradycyjnych – Uzupełnienie* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
107. Kowalczyk, S. i Kwasek, M. (2022). Uwagi/komentarze do pierwszego projektu Horizon Europe: Work Programme 2023–2024, 9. *Food, Bioeconomy, Natural Resources, Agriculture and Environment* w obszarze *Fair, healthy and environment-friendly food systems from primary production to consumption* (ekspertyza dla MEiN), IERiGŻ-PIB.
108. Krzyżanowski, J. (2022). Ekspertyza nt. dokumentu TAD/CA/APM/WP(2022)10 (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.

109. Krzyżanowski, J. (2022). Komentarz dot. dokumentu *OECD Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2022, Executive Summary* z dn. 2.05.2022. Sesja grupy roboczej ds. polityki i rynków rolnych (APM) OECD (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
110. Krzyżanowski, J. (2022). Opinie dot. pięciu dokumentów OECD (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
111. Krzyżanowski, J. (2022). Opinie dot. sześciu dokumentów FAO (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
112. Krzyżanowski, J. (2022). Punkt 6.d sesji – Innovation, agricultural productivity and sustainability in Viet Nam [TAD/CA/APM/WP(2019)20/REV1] (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
113. Krzyżanowski, J. (2022). *TAD/CA/APM/WP(2022)23, Proposal for the report OECD-FAO Agricultural Outlook 2023–2032* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
114. Krzyżanowski, J. (2022). *TAD/CA/APM/WP(2022)29, Policies for the future of farming and food in the European Union* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
115. Krzyżanowski, J. (2022). Uwagi do punktu Punkt 3.a sesji – Policies for the future of farming and food in the European Union: Dokument [TAD/CA/APM/WP(2022)1] (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
116. Krzyżanowski, J. i Kwasek, M. (2022). *Wkład do tematów rozmowy Wicepremiera Henryka Kowalczyka podczas spotkania z Panem Qu Dongyu, Dyrektorem Generalnym FAO w dniu 9.05.2022 r. Realizacja celów zrównoważonego rozwoju (SDGs)* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
117. Krzyżanowski, J. i Kwasek, M. (2022). *Wkład do wystąpienia Przedstawicieli Kierownictwa MRiRW podczas 33rd Session of the FAO Regional Conference for Europe and Central Asia organizowanej w dniach 10–13.05.2022 r. w Łodzi: Droga do przekształconych systemów żywnościowych w Europie i Azji Środkowej – regionalne działania w celu wdrożenia Ram strategicznych FAO 2022–2031 (osiągnięcie bardziej efektywnych, inkluzywnych, odpornych i zrównoważonych systemów żywnościowych z perspektywy SDG: 1 – koniec z ubóstwem, 2 – zero głodu, 10 – mniej nierówności)* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
118. Krzyżanowski, J. i Kwasek, M. (2022). *Materiały tezewo-informacyjne do wykorzystania podczas spotkań Prezydenta RP Andrzeja Dudy na World Food Forum w dniach 16–18.10.2022 r.* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
119. Krzyżanowski, J., Wrzochalska, A., Chmielewska, B., Wigier, M. i Gospodarowicz, M. (2022). *Przeprowadzenie analizy oraz przygotowanie raportu końcowego dot. obecnego stanu współpracy pomiędzy publicznymi jednostkami doradztwa rolniczego a uczelniami rolniczymi* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
120. Kulawik, J. i Kagan, A. (2022). *Typy utrudnień/problemów sektorowych, kanały ich wpływu oraz instrumenty łagodzenia negatywnych następstw, w tym stosowanie subsydiów połączonych z produkcją rolniczą* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
121. Kulawik, J., Kagan, A. i Soliwoda, M. (2022). *Wybrane aspekty sytuacji finansowej polskiego rolnictwa w latach 2020–2021* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
122. Kulawik, J., Soliwoda, M. i Klimkowski, C. (2022). *Trwałość operacji finansowych w ramach PROW 2014–2020* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.

123. Kwasek, M. (2022). Analiza dokumentu *Meat protein alternatives: opportunities and challenges for food systems' transformation [TAD/CA/APM/WP(2022)7]*, 27.04.2022 (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
124. Kwasek, M. (2022). *Uwagi do projektu stanowiska EU: Item II b): Presentation of the State of Food Security and Nutrition in the World 2022, and discussion on coordinating policy responses to the global food crisis w związku z 50. Sesją Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywnościowego FAO (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.*
125. Kwasek, M. (2022). *Uwagi do projektu stanowiska EU: Item IV a: CFS strategic direction towards 2023 (for discussion and decision) Critical, Emerging and Enduring Issues for Food Security and Nutrition w związku z 50. Sesją Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywnościowego FAO (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.*
126. Kwasek, M. (2022). *Uwagi do projektu stanowiska EU: Item V: Data collection and analysis tools for food security and nutrition w związku z 50. Sesją Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywnościowego FAO (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.*
127. Kwasek, M. (2022). *Uwagi do projektu stanowiska EU: Item VII: Boosting responsible investment in sustainable agriculture and food systems w związku z 50. Sesją Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywnościowego FAO (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.*
128. Kwasek, M. (2022). *Koncepcja badania wskaźnika C.34. Wartość produkcji w ramach systemów jakości UE (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.*
129. Kwasek, M. (2022). *Aktualizacja Wskaźnika C.34 do Celu 3 – do Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.*
130. Kwasek, M. (2022). *Aktualizacja Wskaźnika C.34 do Celu 9 – do Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.*
131. Kwasek, M. (2022). Analiza dokumentu: *Meat protein alternatives: opportunities and challenges for food systems' transformation [TAD/CA/APM/WP(2022)7] / 27 April 2022 r. w związku z 86. Sesją Grupy Roboczej ds. Polityki i Rynków Rolnych (APM) OECD, która odbyła się w dniach 17–19 maja 2022 r. (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.*
132. Kwasek, M. (2022). Analiza dokumentu: *Overcoming evidence gaps on food systems. Deep dive: Food insecurity across OECD countries [TAD/CA/APM/WP(2022)15]* w związku z 86. Sesją Grupy Roboczej ds. Polityki i Rynków Rolnych (APM) OECD, która odbyła się w dniach 17–19 maja 2022 r. (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
133. Kwasek, M. (2022). Analiza dokumentu: *Overcoming evidence gaps on food systems. Deep dive: Food insecurity and food assistance across OECD countries [TAD/CA/APM/WP(2022)15/REV1]* w związku z Sesją ad hoc Grupy Roboczej ds. Polityki i Rynków Rolnych (APM) OECD, która odbyła się 27 czerwca 2022 r. (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
134. Kwasek, M. (2022). *Opinia ekspercka do dokumentu: Simplified Nutritional Food Labelling Schemes [TAD/CA/APM/WP(2022)27]* w związku z 87. Sesją Grupy Roboczej ds. Polityki i Rynków Rolnych (APM) OECD, która odbyła się w dniach 22–24 listopada 2022 r. (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
135. Kwasek, M. (2022). *Opinia ekspercka w sprawie inicjatyw wpisujących się w realizację Celu 2 Agendy 2023 w ramach rozpoczęcia prac nad Dobrowolnym Narodowym Prze-*

- glądem (*Voluntary National Review, VNR*) realizacji Agendy 2030 zaplanowanym na rok 2023 (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
136. Kwasek, M. (2022). Uwagi do dokumentu: *APM March 2022 – Item 6. Polish comments to the document “Meat protein alternatives: opportunities and challenges for food systems transformation. Scoping paper” [TAD/CA/APM/WP(2022)7]* w związku z posiedzeniem Grupy roboczej ds. polityki i rynków rolnych (APM) OECD, które odbyła się w dniach 15–16 marca 2022 r. (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 137. Kwasek, M. (2022). Uwagi do dokumentu: *Meat Protein alternatives: opportunities and challenges for food systems transformation [TAD/CA/APM/WP(2022)7]* w związku z posiedzeniem Grupy Roboczej ds. Polityki i Rynków Rolnych (APM) OECD, które odbyło się w dniach 15–16 marca 2022 r. (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 138. Kwasek, M. (2022). *Uwagi do Ramowego Planu Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021–2030* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 139. Kwasek, M. i Kowalczyk, S. (2022). *Brief komunikacyjny – bezpieczeństwo żywnościowe, przygotowany w ramach kampanii informacyjnej w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 140. Kwasek, M. i Kowalczyk, S. (2022). *Uwagi do Projektu ustawy o Polskim Instytucie Rolnictwa i Żywności oraz o rolniczych instytutach badawczych w ramach konsultacji* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 141. Łopaciuk, W. (2022). *Prognoza cen pszenicy i żyta na lata 2023–2026* (ekspertyza dla KOWR-u), IERiGŻ-PIB.
 142. Łopaciuk, W. (2022). *Przedwinykowy szacunek areалу uprawy, plonów i zbiorów zbóż, ziemniaków, buraków cukrowych oraz rzepaku i rzepiku* (ekspertyza dla GUS-u), IERiGŻ-PIB.
 143. Łopaciuk, W. (2022). *Sytuacja na krajowym rynku zbóż w sezonie 2021/22* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 144. Łopaciuk, W. (2022). *Wstępny szacunek areálu uprawy, plonów i zbiorów zbóż, ziemniaków, buraków cukrowych oraz rzepaku i rzepiku* (ekspertyza dla GUS-u), IERiGŻ-PIB.
 145. Łopaciuk, W. (2022). *Wynikowy szacunek areálu uprawy, plonów i zbiorów rzepaku i rzepiku* (ekspertyza dla GUS-u), IERiGŻ-PIB.
 146. Łopaciuk, W. i Skarżyńska, A. (2022). *Opinia Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB dotycząca zmian kosztów prowadzenia gospodarstwa rolnego i znaczenia rolników w łańcuchach dostaw* (opinia dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 147. Mroczek, R. i Grochowska, R. (2022). *Przewidywany wpływ nowej WPR 2023–2027 na rozwój polskiego przemysłu spożywczego* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
 148. Nosecka, B. (2022). *Szacunek zbiorów warzyw w Polsce i uzasadnienie wielkości szacowanych plonów* (ekspertyza dla GUS-u, wrzesień 2022), IERiGŻ-PIB.
 149. Nosecka, B. (2022). *Szacunek zbiorów warzyw w Polsce i uzasadnienie wielkości szacowanych plonów* (ekspertyza dla GUS-u, lipiec 2022), IERiGŻ-PIB.
 150. Nosecka, B. (2022). *Szacunek zbiorów warzyw w Polsce i uzasadnienie wielkości szacowanych ostatecznych plonów* (ekspertyza dla GUS-u, grudzień 2022), IERiGŻ-PIB.
 151. Nosecka, B., Smoleński, T. i Bugała, A. (2022). *Sytuacja na rynku owoców* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.

152. Osuch, D. i Płonka, R. (2022). *Rozbudowa Narzędzia do oceny ekonomicznej gospodarstw rolnych* (zadanie 1.8 w ramach umowy z MRiRW'2022), IERiGŻ-PIB.
153. Pasińska, D. (2022). *Dane rolnicze do modelu GAINS do oceny wpływu rewizji dyrektywy o emisjach przemysłowych IED* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
154. Pasińska, D. (2022). *Działania Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w ramach monitoringu ekonomicznych skutków wystąpienia ASF* (notatki dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
155. Pasińska, D. (2022). *Możliwe skutki w chowie drobiu spowodowane zmianą Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych oraz Dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów w kontekście Projektu stanowiska RP* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
156. Pasińska, D. (2022). *Wpływ grypy ptaków na sektor drobiarstwa – raport wstępny* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
157. Pasińska, D. (2022). *Wpływ grypy ptaków na sektor drobiarstwa – raport końcowy* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
158. Pasińska, D. i Abramczuk, Ł. (2022). *Wpływ grypy ptaków na sektor drobiarstwa – raport metodologiczny* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
159. Pasińska, D., Abramczuk, Ł. i Osuch, D. (2022). *Negocjacje z udziałem Komisji Europejskiej dotyczące wniosku RP w sprawie zastosowania nadzwyczajnych środków wsparcia dla sektora drobiarskiego – wyjaśnienia do pytań z 21.09.2022* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
160. Pasińska, D., Abramczuk, Ł. i Osuch, D. (2022). *Wideokonferencja (22.07.2022) z udziałem Komisji Europejskiej dotycząca wniosku RP w sprawie zastosowania nadzwyczajnych środków wsparcia dla sektora drobiarskiego – wyjaśnienia* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
161. Pasińska, D., Abramczuk, Ł. i Osuch, D. (2022). *Wideokonferencja z udziałem Komisji Europejskiej dotycząca wniosku RP w sprawie zastosowania nadzwyczajnych środków wsparcia dla sektora drobiarskiego – wyjaśnienia* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
162. Pasińska, D. i Osuch, D. (2022). *Spostrzeżenia i uwagi dotyczące prac Zespołu ds. sporządzenia szacunków strat w sektorze drobiarstwa w związku z wystąpieniem grypy H5N8 u drobiu na przełomie roku 2019/2020 oraz w roku 2021 i protokołu ze spotkania odbywającego się w dniu 27 kwietnia 2022 r.* (ekspertyza dla KOWR), IERiGŻ-PIB.
163. Pasińska, D. i Zawadzka, D. (2022). *Sytuacja na rynku drobiu* (ekspertyza dla MRiRW w ramach zadania nr 2.1. Sytuacja na poszczególnych rynkach, w tym rynku spożywczym obejmująca łańcuch dostaw), IERiGŻ-PIB.
164. Pawłowska-Tyszko, J., Osuch, D., Mikołajczyk, I. i Płonka, R. (2022). *Opinia IERiGŻ-PIB w dziedzinie dochodowości gospodarstw rolniczych do sprawy II K 259/21* (opinia do pisma z Sądu z dnia 3 listopada 2021 r. Sygnatura akt II K 259/21), IERiGŻ-PIB.
165. Pawłowska-Tyszko, J. i Osuch, D. (2022). *Opinia dotycząca wsparcia rolniczych spółdzielni produkcyjnych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027* (opinia do pisma znak sprawy WPR.wrg.50.1.2022), IERiGŻ-PIB.

166. Pawłowska-Tyszko, J. i Osuch, D. (2022). *Wsparcie rolniczych spółdzielni produkcyjnych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
167. Pawłowska-Tyszko, J., Skarżyńska, A. i Juchniewicz, M. (2022). *Informacje o uprawie roślin zielarskich w Polsce, wg danych z gospodarstw prowadzących rachunkowość rolną w systemie FADN w 2020 roku* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
168. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Opracowanie tabelaryczne dot. poziomu przychodów uzyskiwanych przez młodych rolników w ramach prowadzenia działalności rolniczej oraz pozarolniczej objętych systemem Polski FADN* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
169. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Opracowanie dot. zużycia nośników energii w gospodarstwach rolnych na podstawie danych indywidualnych GUS oraz współczynników obliczonych przez IERiGŻ-PIB* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
170. Prandecki, K. (2022). *Opinia na temat raportu KOBiZE pt. Krajowy bilans emisji SO₂, NO_x, CO, NH₃, NMLZO, pyłów, metali ciężkich i TZO za lata 1990–2020* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
171. Prandecki, K. (2022). *Ocena działalności IERiGŻ-PIB w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatycznym jako wkład do 8. raportu rządowego sporządzanego na potrzeby ONZ* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
172. Prandecki, K. (2022). *Opinia na temat pierwszej wersji raportu Zero Pollution Monitoring and Outlook* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
173. Prandecki, K. i Krzyżanowski, J. (2022). *Opinia na temat dokumentu Identification of support measures that finance or incentivise the provision of public goods in agriculture [TAD/CA/APM/WP(2022)22]* (ekspertyza dla OECD), IERiGŻ-PIB.
174. Prandecki, K., Wrzaszcz, W. i Zieliński, M. (2022). *Comments on the draft EEA Report Progress and prospects for decarbonisation in the agriculture sector and beyond* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
175. Rembisz, W. (2022). *Uwagi do (4a) TAD/CA/APM/WP(2021)26/REV1. Aligning agricultural and rural development policies in the context of structural change* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
176. Rembisz, W. (2022). *Uwagi do (6a) do TAD/CA/APM/WP(2022)13 Policies for the future of farming and food in Spain Project Overview* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
177. Rembisz, W. (2022). *Uwagi do materiału OECD TAD/CA/APM/WP/RD(2022)6* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
178. Rembisz, W. (2022). *Uwagi do materiału OECD TAD/CA/APM/WP(2022)10. Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2022 Part II. Developments in Agricultural Policy and Support by Country* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
179. Rembisz, W. (2022). *Uwagi do materiału TAD/CA/APM/WP(2022)1. Working Party on Agricultural Policies and Markets. Policies for the Future of Farming and Food in the European Union. Project Overview* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
180. Rembisz, W. (2022). *Uwagi do Policies for the future of farming and food in Spain. 13b* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.

181. Rembisz, W. (2022). Uwagi do TAD-CA-APM 17, 18, 19. (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
182. Rembisz, W. (2022). Uwagi i komentarze do: *I.TAD/CA/APM/WP(2020)28/REV1: Drivers of Farm Performance – Phase II Performance Dynamics and Policy Effects* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
183. Rosiak, E. (2022). *Przedwinykowy szacunek areatu uprawy, plonów i zbiorów rzepaku i rzepiku* (ekspertyza dla GUS-u), IERiGŻ-PIB.
184. Rosiak, E. (2022). *Struktura zużycia rzepaku w 2021 r.* (ekspertyza dla IOŚ), IERiGŻ-PIB.
185. Rosiak, E. (2022). *Wstępny szacunek areatu uprawy, plonów i zbiorów rzepaku i rzepiku* (ekspertyza dla GUS-u), IERiGŻ-PIB.
186. Rosiak, E. (2022). *Wynikowy szacunek areatu uprawy, plonów i zbiorów rzepaku i rzepiku* (ekspertyza dla GUS-u), IERiGŻ-PIB.
187. Rosiak, E. i Łopaciuk, W. (2022). *Ceny zbóż i rzepaku w latach 2017-2020* (opinia dla Prokuratury Okręgowej w Toruniu), IERiGŻ-PIB.
188. Rosiak, E. i Łopaciuk, W. (2022). *Opracowanie metodyki liczenia zapasów zbóż i rzepaku* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
189. Rosiak, E. i Łopaciuk, W. (2022). *Pozostałe produkty roślinne w: Wsparcie eksperckie w trakcie negocjacji Planu Strategicznego WPR 2023–2027* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
190. Rosiak, E. i Łopaciuk, W. (2022). *Rynek rzepaku i pszenicy – poziom i zmiany cen w latach 2010–2022* (opinia dla STSW Stoiński Świerczyński Zimnicka adwokaci i radcowie prawni sp.p, Kraków), IERiGŻ-PIB.
191. Rosiak, E., Łopaciuk, W., Szajner, P. i Dzwonkowski, W. (2022). *Prognoza cen podstawowych produktów rolnych w 2022 r.* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
192. Skarżyńska, A. (2022). *Informacja o plonach i cenach słonecznika, konopi, lnu oraz facelii* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
193. Skarżyńska, A. i Abramczuk, Ł. (2022). *Kalkulacja opłacalności produkcji żywca wieprzowego w warunkach modelu rynkowego (w tuczu otwartym) i w warunkach modelu tuczu kontraktowego (na podstawie danych z gospodarstw współpracujących z firmą Agri Plus Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu)* (ekspertyza dla Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów), IERiGŻ-PIB.
194. Skarżyńska, A. i Abramczuk, Ł. (2022). *Kalkulacja opłacalności produkcji żywca wieprzowego w warunkach modelu rynkowego (w tuczu otwartym) i w warunkach modelu tuczu kontraktowego (na podstawie danych z gospodarstw współpracujących z firmą Agrifirm Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Szamotułach)* (ekspertyza dla Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów), IERiGŻ-PIB.
195. Skarżyńska, A. i Abramczuk, Ł. (2022). *Opłacalność produkcji zbóż w 2022 roku (szacunek wstępny)* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
196. Skarżyńska, A., Abramczuk, Ł., Czułowska, M., Goławska, M. i Zaremba, Ł. (2022). *Wpływ konfliktu zbrojnego na dochodowość produkcji wybranych produktów rolnych. W: Ocena podatności wybranych branż krajowego sektora rolno-żywnościowego na zakłócenia rynkowe spowodowane konfliktem zbrojnym* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.

197. Skarżyńska, A., Abramczuk, Ł. i Goławska, M. (2022). *Koszty produkcji i dochody uzyskane z wybranych produktów rolnych w 2021 roku* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
198. Skarżyńska, A. i Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Szacunkowy koszt rekultywacji 1 ha użytków rolnych (dla gruntów położonych wzdłuż granicy Polski z Białorusią)* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
199. Skarżyńska, A., Zawadzka, D. i Czułowska, M. (2022). *Koszty i opłacalność produkcji żywca wieprzowego w cyklu otwartym i zamkniętym w 2021 roku oraz w I półroczu 2022 roku (dane szacunkowe)* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
200. Skarżyńska, A., Zawadzka, D. i Czułowska, M. (2022). *Koszty i opłacalność produkcji żywca wieprzowego w cyklu otwartym i zamkniętym w 2021 r. oraz I półroczu 2022 r. (dane szacunkowe)* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
201. Smoleński, T. (2022). *Szacunek zbiorów owoców w Polsce i uzasadnienie wielkości szacowanych plonów* (ekspertyza dla GUS-u, lipiec 2022), IERiGŻ-PIB.
202. Smoleński, T. (2022). *Szacunek zbiorów owoców w Polsce i uzasadnienie wielkości szacowanych plonów* (ekspertyza dla GUS-u, wrzesień 2022), IERiGŻ-PIB.
203. Smoleński, T. (2022). *Szacunek zbiorów owoców w Polsce i uzasadnienie wielkości szacowanych ostatecznych plonów* (ekspertyza dla GUS-u, grudzień 2022), IERiGŻ-PIB.
204. Soliwoda, M. (2022). Ekspertyza nt. dokumentu roboczego OECD: TAD/CA/APM/WP(2022)14. Working Party on Agricultural Policies and Markets. Policies for the future of farming and food in the Netherlands Project Overview (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
205. Soliwoda, M. i Kulawik, J. (2022). Opinia ekspercka nt. dokumentu TAD/CA/APM/WP(2022)24 – *Characterising Farming Resilience Capacities. An example of crop farms in the United Kingdom* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
206. Soliwoda, M. i Kulawik, J. (2022). *Wstęp do konferencji dla Pani Dyrektor A. Szelągowskiej 19.12.2022*, IERiGŻ-PIB.
207. Soliwoda, M. (red.), Floriańczyk, Z. (2022). *Ekspertyza dotycząca zróżnicowania wysokości instrumentów wsparcia dochodów w ramach WPR* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
208. Soliwoda, M. (red.), Grochowska, R., Jarzębowski, S., Rembisz, W. i Figiel, S. (2022). *Ekspertyza dotycząca oceny innowacyjności sektorów biogospodarki (odpowiedź na pytania kwestionariusza OECD)* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
209. Soliwoda, M. (red.), Kulawik, J., Podstawka, M., Kagan, A. i Klimkowski, C. (2022). *Opinia dot. projektu Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020* (opinia dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.

210. Szajner, P. i Łopaciuk, W. (2022). *Wpływ importu z Ukrainy na sytuację podażowo-popytową na krajowym rynku surowców rolnych i produktów żywnościowych* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
211. Szajner, P., Łopaciuk, W., Zawadzka, D. i Pasińska, D. (2022). *Ocena podatności wybranych branż sektora rolno-żywnościowego na zakłócenia rynkowe spowodowane konfliktem zbrojnym* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
212. Szajner, P. i Zawadzka, D. (2022). *Opinie eksperckie dotyczące wprowadzenia nowych instrumentów unijnych na rynku mleka, żywca wieprzowego, wołowego i drobiowego*, IERiGŻ-PIB.
213. Szczepaniak, I. (2022). *Informacje nt. rynku soków owocowych i warzywnych w Polsce* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
214. Szczepaniak, I. i Drożdż, J. (2022). *Zmiany na polskim rynku rolno-spożywczym, w tym w przemyśle rolno-spożywczym (wstępny raport z badań)* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
215. Szczepaniak, I. i Szajner, P. (2022). *Strategia „Od pola do stołu” w sektorze przetwórstwa spożywczego* (opracowanie dla Fundacji Gospodarki i Administracji Publicznej, Kraków), IERiGŻ-PIB.
216. Szczepaniak, I., Drożdż, J. i Ambroziak, Ł. (2022). *Koncepcja metodologiczna ekspertyzy pt. Zmiany na polskim rynku rolno-spożywczym, w tym w przemyśle rolno-spożywczym (raport metodologiczny)* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
217. Szczepaniak, I., Drożdż, J. i Ambroziak, Ł. (2022). *Zmiany na polskim rynku rolno-spożywczym, w tym w przemyśle rolno-spożywczym (końcowy raport z badań)*, (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
218. Ściubeł, A. i Osuch, D. (2022). *Opracowanie dot. zużywanych nośników energii* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
219. Ściubeł, A., Tarasiuk, R., Bocian, M. i Osuch, D. (2022). *Opis metodyczny opracowania dot. interwencji w formie płatności bezpośrednich* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
220. Wasilewski, A. i Wigier, M. (2022). *Aktualizacja ekspertyzy pn. Opracowanie zasad terytorializacji wsparcia inwestycji wodociągowo-kanalizacyjnych na obszarach wiejskich* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
221. Wrzaszcz, W. i Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Propozycja kryteriów wyboru organizatorów praktyk dla doradców rolniczych, którymi powinna kierować się ARiMR, rozpatrując wnioski o pomoc i przyznając środki na praktyki dla doradców rolniczych* (ekspertyza dla MRiRW). IERiGŻ-PIB.
222. Wrzaszcz, W. i Prandecki, K. (2022). *Zagospodarowanie ugorów z obszarów proekologicznych* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
223. Wrzochalska, A. (2022). *Opracowanie propozycji rozwoju funkcji softysa w kierunku pełnienia roli brokerów innowacji* (opracowanie w ramach projektu krajowego pn. *Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim współfinansowanego ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego*), IERiGŻ-PIB.
224. Zalewski, A. (2022). *Przygotowanie informacji dotyczących zużycia oleju napędowego w rolnictwie* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.

225. Zalewski, A. (2022). *Zużycie paliw gazowych w rolnictwie* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
226. Zaremba, Ł. (2022). *Produkcja, koszty i dochody z uprawy agrestu w 2022 r.* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
227. Zawadzka, D. (2022). *Komentarz w sprawie projektu rozgraniczenia stawek płatności do bydła* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
228. Zawadzka, D. (2022). *Możliwe skutki w chowie zwierząt spowodowane zmianą Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. oraz Dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r.* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
229. Zawadzka, D. (2022). *Odpowiedź na pismo dotyczące danych rolniczych do modelu GAINS do oceny wpływu rewizji dyrektywy o emisjach przemysłowych IED* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
230. Zawadzka, D. (2022). *Przygotowanie opinii/odpowiedzi na pytania MRiRW dotyczące społeczno-gospodarczych aspektów funkcjonowania sektora wieprzowiny* (na posiedzenie Grupy Refleksji ds. Rynku Wieprzowiny w dniu 6 kwietnia 2022 r.), IERiGŻ-PIB.
231. Zawadzka, D. (2022). *Przygotowanie opinii/odpowiedzi na pytania MRiRW dotyczące społeczno-gospodarczych aspektów funkcjonowania sektora wieprzowiny* (na posiedzenie Grupy Refleksji ds. Rynku Wieprzowiny w dniu 25 maja 2022 r.), IERiGŻ-PIB.
232. Zawadzka, D. (2022). *Przygotowanie opinii/odpowiedzi na pytania MRiRW dotyczące społeczno-gospodarczych aspektów funkcjonowania sektora wieprzowiny* (na posiedzenie Grupy Refleksji ds. Rynku Wieprzowiny w dniu 4 lipca 2022 r.), IERiGŻ-PIB.
233. Zawadzka, D. (2022). *Przygotowanie opinii/odpowiedzi na pytania MRiRW dotyczące społeczno-gospodarczych aspektów funkcjonowania sektora wieprzowiny* (na posiedzenie Grupy Refleksji ds. Rynku Wieprzowiny w dniu 12 września 2022 r.), IERiGŻ-PIB.
234. Zawadzka, D. (2022). *Przygotowanie syntetycznej analizy zawierającej główne tendencje na rynkach trzody, bydła owiec i kóz wraz z krótką prognozą na lata 2023–2027 ze wskazaniem głównych źródeł ryzyka funkcjonowania wymienionych rynków* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
235. Zawadzka, D. (2022). *Sytuacja podażowo-popytowa na rynku trzody i bydła w Polsce i na świecie* (wkład do odpowiedzi na pismo MRiRW przygotowywanej przez prof. W. Rembisza), IERiGŻ-PIB.
236. Zawadzka, D. i Mroczek, R. (2022). *Ocena perspektyw rozwoju krajowego sektora/ryнку wieprzowiny (raport wstępny)* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
237. Zawadzka, D. i Mroczek, R. (2022). *Ocena perspektyw rozwoju krajowego sektora/ryнку wieprzowiny (raport końcowy)* (opracowanie dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
238. Zawadzka, D., Pasińska, D. i Mroczek, R. (2022). *Sytuacja na rynku mięsa czerwonego* (ekspertyza dla MRiRW w ramach zadania nr 2.1. Sytuacja na poszczególnych rynkach, w tym rynku spożywczym obejmująca łańcuch dostaw), IERiGŻ-PIB.
239. Zawadzka, D., Pasińska, D., Mroczek, R., Skarżyńska, A. i Czułowska, M. (2022). *Ocena perspektyw rozwoju krajowego sektora/ryнку wieprzowiny* (ekspertyza dla MRiRW)

- w ramach Zadania nr 2.4 Ocena perspektyw rozwoju krajowego sektora/rynku wieprzowiny, listopad), IERiGŻ-PIB.
240. Zawadzka, D., Pasińska, D., Mroczek, R., Skarżyńska, A., Czułowska, M. (2022). *Ocena perspektyw rozwoju krajowego sektora/rynku wieprzowiny* (ekspertyza dla MRiRW w ramach Zadania nr 2.4 Ocena perspektyw rozwoju krajowego sektora/rynku wieprzowiny, sierpień), IERiGŻ-PIB.
241. Zawadzka, D., Skarżyńska, A. i Czułowska, M. (2022). *Sytuacja producentów trzody (w tym loch) w warunkach wzrostu kosztów produkcji* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
242. Zawadzka, D., Skarżyńska, A. i Czułowska, M. (2022). *Sytuacja producentów trzody (w tym loch) w warunkach wzrostu kosztów produkcji* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
243. Zieliński, M. (2022). *Opinia Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB dotycząca potrzeb Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin i w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/2115* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
244. Zieliński, M. (2022). *Propozycja wkładu w ramach rozpoczęcia prac nad Dobrowolnym Narodowym Przeglądem (VNR) realizacji Agendy 2030 w 2023 r. Rozwój produkcji ekologicznej na obszarach szczególnie predestynowanych dla jej rozwoju jako jedna z szans dla zachowania trwałości gospodarstw rolnych oraz bezpieczeństwa żywnościowego w Polsce* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
245. Zieliński, M. i Prandecki, K. (2022). *Opinia nt. projektu rozporządzenia ustanawiającego unijne ramy certyfikacji w zakresie pochłaniania dwutlenku węgla COM (2022) 672 final oraz SWD(2022) 378* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
246. Zieliński, M., Prandecki, K. i Bezat-Jarzębowska, A. (2022). *Metodyka obliczania krzywych kosztów krańcowych redukcji emisji wybranych praktyk opisywanych w Planie Strategicznym WPR, raport* (ekspertyza/raport dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
247. Zieliński, M., Ziętara, W., Józwiak, W. i Adamski, M. (2022). *Opinia Instytutu nt. Ramowego Planu Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021–2030* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
248. Zieliński, M. i Żak, A. (2022). *Opinia dotycząca opracowania OECD pt. Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2022. Agricultural Policy and Support in Light of Climate Change Mitigation Ambitions* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
249. Zieliński, M. i Żak, A. (2022). *Opinia dotycząca opracowania OECD pt. Climate change adaptation policies to foster resilience in agriculture* (ekspertyza dla MRiRW).
250. Ziętara, W. i Wrzaszcz, W. (2022). *Kalkulacja stawek płatności w ramach Ekoschematów – Rolnictwo węglowe – wymieszanie słomy z glebą* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
251. Żak, A. (2022). *Opinia dotycząca opracowania OECD pt. Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2022 Executive Summary* (ekspertyza dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.
252. Żak, A. (2022). *Ustalenie struktury zagospodarowania oraz sposobów postępowania z nawozami naturalnymi w gospodarstwach rolnych na terenie Polski. Uwzględnienie propozycji HELCOM dotyczącej opodatkowania nawozów, w tym nawozów naturalnych i/lub nadwyżki azotu – konsekwencje dla krajowego sektora rolnego, jego konkurencyjności* (ekspertyza/raport dla MRiRW), IERiGŻ-PIB.

VII RECENZJE WYDAWNICZE

1. Ambroziak, Ł. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Rynek mleka. Stan i perspektywy*, seria *Analizy Rynkowe* (2 recenzje).
2. Ambroziak, Ł. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Rynek owoców i warzyw. Stan i perspektywy*, seria *Analizy Rynkowe* (2 recenzje).
3. Bezat-Jarzębowska, A. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
4. Bułkowska, M. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics*.
5. Figiel, S. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
6. Gospodarowicz, M. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Bezpieczny Bank*.
7. Gospodarowicz, M. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Rural Areas and Development*.
8. Grochowska, R. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Straty i marnotrawstwo żywności: fakty, polityka, etyka*, Wydawnictwo SGGW.
9. Grochowska, R. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Sustainability* (2 recenzje).
10. Jarzębowski, S. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
11. Klimkowski, C. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Problemy Rolnictwa Światowego*.
12. Klimkowski, C. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Wieś i Rolnictwo*.
13. Kwasek, M. (2022). [Recenzja wydawnicza], *ETHOS*.
14. Kwasek, M. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economist / Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu*.
15. Mroczek, R. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Rynek pasz. Stan i perspektywy*, seria *Analizy Rynkowe*.
16. Nosecka, B. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economists* (2 recenzje).
17. Nosecka, B. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Rocznik Ochrony Środowiska*.
18. Nosecka, B. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Rynek Ziemiaka. Stan i perspektywy*, seria *Analizy Rynkowe*.
19. Pasińska, D. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Problemy Rolnictwa Światowego*.
20. Pasińska, D. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Rynek rzepaku. Stan i perspektywy*, seria *Analizy Rynkowe* (2 recenzje).
21. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Sustainability* (2 recenzje).

22. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Ubezpieczenia w rolnictwie – Materiały i Studia* (2 recenzje).
23. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Journal of Risk and Financial Management*.
24. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). [Recenzja wydawnicza], *International Journal of Environmental Research and Public Health*.
25. Prandecki, K. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Ekonomia i Środowisko / Economics and Environment*.
26. Prandecki, K. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Wieś i Rolnictwo* (2 recenzje).
27. Prandecki, K. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Meteorology Hydrology and Water Management*.
28. Prandecki, K. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Agronomy*.
29. Prandecki, K. (2022). [Recenzja wydawnicza], *World*.
30. Prandecki, K. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
31. Prandecki, K. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Problemy Rolnictwa Światowego* (2 recenzje).
32. Prandecki, K. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Sustainability*.
33. Prandecki, K. (2022). [Recenzja wydawnicza], *CATENA*.
34. Rembisz, W. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Wieś i Rolnictwo*.
35. Rosiak, E. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Rynek zbóż. Stan i perspektywy, seria Analizy Rynkowe*.
36. Rosiak, E. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Zagadnienia Doradztwa Rolniczego*.
37. Skarżyńska, A. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Zagadnienia Doradztwa Rolniczego*.
38. Soliwoda, M. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Agriculture & Food Security*.
39. Soliwoda, M. (2022). [Recenzja wydawnicza], *JARD*.
40. Soliwoda, M. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Wieś i Rolnictwo*.
41. Soliwoda, M. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Zeszyty Naukowe SGGW, Polityki Europejskie, Finanse i Marketing* (2 recenzje).
42. Szczepaniak, I. (2022). [Recenzja projektu badawczego dla młodych naukowców posiadających stopień doktora „Pierwszy grant”], Ocena merytoryczna projektu badawczego dla młodych naukowców posiadających stopień doktora pt. „Perspektywy rozwoju wymiany handlowej produktami rolno-spożywczymi UE i Polski z Japonią i Wietnamem” w ramach konkursu „Pierwszy grant”, Kierownik projektu: dr Dawid Jabkowski, Wydział Ekonomiczny UPP, Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej w Agrobiznesie.
43. Szczepaniak, I. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economists* (3 recenzje).
44. Szczepaniak, I. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Problems of Economics and Law* (2 recenzje).
45. Szczepaniak, I. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Przemysł spożywczy i jego zróżnicowanie w zakresie płynności finansowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

46. Szczepaniak, I. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Rynek cukru. Stan i perspektywy*, seria *Analizy Rynkowe*.
47. Szczepaniak, I. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Ekonomika i Organizacja Logistyki* (2 recenzje).
48. Wrzaszcz, W. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Agronomy*.
49. Wrzaszcz, W. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*.
50. Wrzochalska, A. (2022). [Recenzja], *Innovative development of agricultural business and rural areas*, Publishing Complex – UNWE: Sofia (3 recenzje).
51. Wrzochalska, A. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Bulgarian Journal of Agricultural Economics and Management*.
52. Zalewski, A. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie – Problemy Rolnictwa Światowego*.
53. Zawadzka, D. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Rynek ryb. Stan i perspektywy*, seria *Analizy Rynkowe*.
54. Zieliński, M. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Ekonomia i Środowisko / Economics and Environment*.
55. Zieliński, M. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu / Research Papers of Wrocław University of Economics*.
56. Ziętara, W. (2022). [Recenzja wydawnicza], *Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economists*.

VIII MATERIAŁY SZKOLENIOWE

1. Ambroziak, Ł. (2022). *Ekonomika agrobiznesu. Handel produktami rolno-spożywczymi cz. 1* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II), IERiGŻ-PIB.
2. Ambroziak, Ł. (2022). *Ekonomika agrobiznesu. Handel produktami rolno-spożywczymi cz. 2* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II), IERiGŻ-PIB.
3. Bocian, M. (2022). *Metodyka aplikowania w płatności bezpośrednie i środki wspierające modernizację gospodarstw rolnych – warsztaty praktyczne* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Ekonomika gospodarstwa rolnego”), IERiGŻ-PIB.
4. Bocian, M. (2022). *Typologia gospodarstw rolnych w UE* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II), IERiGŻ-PIB.
5. Bocian, M. (2022). *Zastosowanie narzędzi statystycznych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II”), IERiGŻ-PIB.
6. Bugała, A. (2022). *Rynek owoców, warzyw i ich przetworów* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja III), IERiGŻ-PIB.
7. Gospodarowicz, M. (2022). *Zarządzanie ryzykiem w gospodarstwie rolnym* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II), IERiGŻ-PIB.
8. Hryszko, K. (2022). *Rynek i spożycie ryb w 2021 roku* (materiały szkoleniowe wydane podczas XLVII Konferencji Hodowców Ryb Łososiowatych), R. Kowalski (red.), SPRŁ, Gdynia.
9. Jarzębowski, S. (2022). *Łańcuchy dostaw w rolnictwie* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II), IERiGŻ-PIB.
10. Juchniewicz, M. (2022). *Podstawy rachunkowości w gospodarstwach rolnych – Weryfikacja danych rachunkowych, Bilans gospodarstwa rolnego, Rachunek ekonomiczny w gospodarstwie rolnym, Przepływy pieniężne* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.

11. Juchniewicz, M. i Kambo, K. (2022). *Analiza Raportu Indywidualnego Polskiego FADN – rachunek wyników* (materiały do kursu e-learningowego), IERiGŻ-PIB.
12. Juchniewicz, M. i Osuch, D. (2022). *Podstawy rachunkowości w gospodarstwach rolnych – Zbieranie danych rachunkowych, analiza danych rachunkowych, zadania* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
13. Kagan, A. (2022). *Ekonomiczno-organizacyjne modele działania zespołowego w rolnictwie* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Ekonomika gospodarstwa rolnego”), IERiGŻ-PIB.
14. Klimkowski, C. (2022). *Finanse w rolnictwie* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
15. Kosior, K. (2022). *Ekonomika agrobiznesu. Kierunki wsparcia sektora agrobiznesu, zielona i cyfrowa transformacja, rozwój branży agtech i foodtech, cz. 1* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II), IERiGŻ-PIB.
16. Kosior, K. (2022). *Ekonomika agrobiznesu. Kierunki wsparcia sektora agrobiznesu, zielona i cyfrowa transformacja, rozwój branży agtech i foodtech, cz. 2* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II), IERiGŻ-PIB.
17. Nosecka, B. (2022). *Rynek owoców, warzyw i ich przetworów* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja III), IERiGŻ-PIB.
18. Osuch, D. (2022). *Podstawy rachunkowości w gospodarstwach rolnych – Zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
19. Osuch, D. (2022). *Podstawy rachunkowości w gospodarstwach rolnych – Główne produkty FADN* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
20. Osuch, D., Bocian, M., Cholewa, I., Juchnowska, E., Smolik, A. i Płonka, R. (2022). *Najważniejsze informacje niezbędne do interpretacji wyników Polskiego FADN* (materiały informacyjne na stronie www.fadn.pl), IERiGŻ-PIB.
21. Pasińska, D. (2022). *Organizacja rynków produktów zwierzęcych (rynek drobiu)* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
22. Pasińska, D. (2022). *Rynki produktów rolniczych (rynek drobiu)* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
23. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Ocena projektów inwestycyjnych w gospodarstwie rolniczym* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Ekonomika gospodarstwa rolnego”), IERiGŻ-PIB.

24. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Rachunkowość finansowa* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
25. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Rachunkowość finansowa* (pytania na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
26. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Rachunkowość rolnicza* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
27. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Ubezpieczenia w rolnictwie* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
28. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Ubezpieczenia w rolnictwie* (pytania na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
29. Płonka, R. (2022). *Ocena projektów inwestycyjnych w gospodarstwie rolniczym. Ćwiczenia* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Ekonomika gospodarstwa rolnego”), IERiGŻ-PIB.
30. Płonka, R. i Mańko, S. (2022). *Raport Dynamiczny obowiązujący od roku 2014* (materiały szkoleniowe na <http://fادن.pl/metodyka/raporty/raport-dynamiczny/>), IERiGŻ-PIB.
31. Prandecki, K. (2022). *Podstawy ekonomii* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
32. Skarżyńska, A. (2022). *Kalkulacje rolnicze* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Ekonomika gospodarstwa rolnego” dla doradców rolnych z województw mazowieckiego i łódzkiego), IERiGŻ-PIB.
33. Skarżyńska, A. (2022). *Kalkulacje kosztów i opłacalności produktów rolniczych* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II), IERiGŻ-PIB.
34. Smolik, A., Juchniewicz, M., Kambo, K., Dąbrowska, A. i Mikołajczyk, I. (2022). *Uwagi metodyczne dotyczące zbierania danych rachunkowych za rok obrachunkowy 2021* (materiały informacyjne na stronie www.fادن.pl), IERiGŻ-PIB.
35. Soliwoda, M. (2022). *Zarządzanie ryzykiem w gospodarstwach rolnych (cz. I)* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
36. Szczepaniak, I. (2022). *Ekonomika agrobiznesu. Ekonomika przetwórstwa spożywczego cz. I* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II), IERiGŻ-PIB.
37. Szczepaniak, I. (2022). *Ekonomika agrobiznesu. Ekonomika przetwórstwa spożywczego cz. II* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II), IERiGŻ-PIB.

38. Wrzaszcz, W. (2022). *Ekonomika i organizacja gospodarstw rolnych* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II), IERiGŻ-PIB.
39. Wrzaszcz, W. (2022). *Ekonomika i organizacja przedsiębiorstw* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Ekonomika gospodarstwa rolnego”), IERiGŻ-PIB.
40. Zalewski, A. (2022). *Organizacja rynku środków produkcji dla rolnictwa* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
41. Zaremba, Ł. (2022). *Rynek owoców, warzyw i ich przetworów* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja III), IERiGŻ-PIB.
42. Zawadzka, D. (2022). *Organizacja rynku wieprzowiny i wołowiny* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”), IERiGŻ-PIB.
43. Zieliński, M. (2022). *Ekonomika i organizacja gospodarstw rolnych* (materiały dydaktyczne na studia podyplomowe „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II), IERiGŻ-PIB.

IX PRACE NIEPUBLIKOWANE (MASZYNOPISY)

1. Augustyńska, I. (2022). *Sytuacja ekonomiczna małych gospodarstw towarowych a struktura dochodów rodzin ich użytkowników* (rozprawa doktorska).
2. Bułkowska, M. (2022). *Rozwój polskiego eksportu rolno-spożywczego w świetle modelu grawitacji* (rozprawa doktorska).
3. Gospodarowicz, M. i Chmieliński, P. (2022). *A Research Approach and Results of Rural Smartness Assessment at the Local Level* (artykuł zgłoszony do Sustainability).
4. Gospodarowicz, M. (2022). *Biznesplan w działalności przedsiębiorstwa* (rozdział podręcznika złożony do wydawnictwa Difin).
5. Grochowska, R. (2022). *Wspólna Polityka Rolna – mechanizmy kształtowania i finansowania w procesie integracji europejskiej* (autoreferat przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych – załącznik do wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego).
6. Herda-Kopańska, J. i Kulawik, J. (2022). *Fundamental Problems of Agricultural Input Subsidies / Podstawowe problemy subsydiowania nakładów w rolnictwie* (artykuł zgłoszony do *Zagadnień Ekonomiki Rolnej / Problems of agricultural economics*).
7. Klimkowski, C. i Herda-Kopańska, J. (2022). *Zmienność przychodów w polskim rolnictwie i możliwości jego minimalizowania*.
8. Kołodziejczyk, D. (2022). *Inicjatywa lokalna jako innowacyjny instrument aktywizacji społeczności* (artykuł zgłoszony do *Zagadnień Doradztwa Rolniczego*).
9. Kołodziejczyk, D. (2022). *Analiza możliwości wsparcia lokalnych inicjatyw zmierzających do zapewnienia brakujących usług poprzez działania podejmowane przez społeczność lokalną*.
10. Krzyżanowski, J. (2022). *Cele WPR a strategię zrównoważonego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich*.
11. Kulawik, J., Soliwoda, M. i Klimkowski, C. (2022). *Założenia wniosku projektowego do konkursu NCBR GOSPOSTRATEG IX*.
12. Kulawik, J. i Soliwoda, M. (2022). *Czy instrumenty finansowe mogą być remedium na ograniczenia kredytowe i lukę finansową w rolnictwie?*
13. Kulawik, J. i Soliwoda, M. (2022). *Harmonogram realizacji projektu – wersja wstępna*.
14. Kulawik, J. i Soliwoda, M. (2022). *System wspomagania decyzji rolników w zakresie zarządzania finansowo-inwestycyjnego i ryzykiem oraz odpornością w kontekście zmian klimatu i rolnictwa 4.0. Akronim: FINFARMBOX*.
15. Kulawik, J. i Soliwoda, M. (2022). *Zrównoważone zarządzanie ryzykiem polskich łańcuchów i sieci żywnościowych a gospodarka cyrkularna (GOZ) i Gospodarka 4.0 oraz koncepcja resilience i human security z uwzględnieniem nowych ryzyk pandemicznych, geopolitycznych i postępującej zmiany klimatu. Akronim: RiSKFOOD*.

16. Kwasek, M. i Pocza, W. (2022). *Protokół z posiedzenia Rady Naukowej IERiGŻ-PIB z dnia 25.01.2022.*
17. Kwasek, M. i Pocza, W. (2022). *Informacja z przeprowadzonego głosowania zdalnego przez Radę Naukową IERiGŻ-PIB z 21.02.2022.*
18. Kwasek, M. i Pocza, W. (2022). *Protokół z posiedzenia Rady Naukowej IERiGŻ-PIB z dnia 29.03.2022.*
19. Kwasek, M. i Pocza, W. (2022). *Protokół z posiedzenia Rady Naukowej IERiGŻ-PIB z dnia 25.04.2022.*
20. Kwasek, M. i Pocza, W. (2022). *Protokół z posiedzenia Rady Naukowej IERiGŻ-PIB z dnia 19.05.2022.*
21. Kwasek, M. i Pocza, W. (2022). *Protokół z posiedzenia Rady Naukowej IERiGŻ-PIB z dnia 28.06.2022.*
22. Kwasek, M. i Pocza, W. (2022). *Protokół z posiedzenia Rady Naukowej IERiGŻ-PIB z dnia 13.09.2022.*
23. Kwasek, M. i Pocza, W. (2022). *Protokół z posiedzenia Rady Naukowej IERiGŻ-PIB z dnia 14.10.2022.*
24. Kwasek, M. i Pocza, W. (2022). *Protokół z posiedzenia Rady Naukowej IERiGŻ-PIB z dnia 8.11.2022.*
25. Kwasek, M. i Pocza, W. (2022). *Protokół z posiedzenia Rady Naukowej IERiGŻ-PIB z dnia 15.12.2022.*
26. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Wyzwania polskiego rolnictwa w zakresie ochrony ubezpieczeniowej w kontekście nowych uwarunkowań gospodarczych, społecznych i środowiskowych.*
27. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Wyłonienie profili ekonomicznych gospodarstw rolnych stanowiących element potencjału rozwojowego regionów na przykładzie woj. mazowieckiego.*
28. Prandecki, K. (2022). *Wprowadzenie do zielonych finansów.* W: M. Burchard-Dziubińska, K. Prandecki (red.), *Zielone finanse*. PAN.
29. Prandecki, K. (2022). *Uwarunkowania powodujące nieskuteczność polityki klimatycznej.*
30. Prandecki, K. (2022). *Kalkulatory emisji jako narzędzie oceny praktyk rolniczych i audytu klimatycznego.*
31. Prandecki, K. i Wrzaszcz, W. (2022). *Uwarunkowania środowiskowo-klimatyczne rozwoju rolnictwa.*
32. Wrzaszcz, W. (2022). *Tendencies and perspectives of organic farming development in the EU – the significance of European Green Deal strategy* (artykuł złożony w *European Journal of Sustainable Development*).
33. Wrzaszcz, W. (2022). *Zielona transformacja polityki rolnej w Unii Europejskiej.* W: M. Burchard-Dziubińska, K. Prandecki (red.), *Zielone finanse*. PAN.
34. Wrzochalska, A. i Łaba, S. (2022). *Challenges Associated with the Learning Process in Poland during the COVID-19 Pandemic – Assessment of the Digital Skills of Society* (referat przygotowany na Międzynarodową Konferencję Naukową pt. *The Artificial*

Intelligence in the Field of the Security – Advantages and Threats, organizator Higher School of Security and Economics w Plovdiv, Bułgaria 30.09.2022).

35. Zaremba, Ł. (2022). *Ryzyko cenowe producenta na rynku owoców i warzyw w Polsce* (rozprawa doktorska).
36. Zieliński, M. i Wrzaszcz, W. (2022). *Rola wybranych działań podejmowanych w sektorze rolnym na rzecz ochrony klimatu*.

X KRAJOWE I MIĘDZYNARODOWE KONFERENCJE, SYMPOZJA, SEMINARIA

a) Udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach, sympozjach, seminariach

1. Abramczuk, Ł. (2022). Udział w seminarium *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.02.2022.
2. Abramczuk, Ł. (2022). Udział w seminarium *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.03.2022.
3. Abramczuk, Ł. (2022). Udział w seminarium *VAT w rolnictwie – nowe wyzwania*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.02.2022.
4. Abramczuk, Ł. (2022). Udział w seminarium *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.01.2022.
5. Abramczuk, Ł. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej - COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.10.2022.
6. Abramczuk, Ł. (2022). Udział w seminarium *Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 8.04.2022.
7. Abramczuk, Ł. (2022). Udział w seminarium *Poza czarną skrzynkę – w stronę systemowej teorii rodziny rolniczej i jej gospodarstwa*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 20.05.2022.
8. Abramczuk, Ł. (2022). Udział w seminarium *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 23.09.2022.
9. Adamski, M. (2022). Udział w seminarium *2nd Transnational Innovation Workshop*, Projekt AGRO FOSSIL FREE, IUNG PIB, Warszawa, 23.09.2022.
10. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w konferencji *Forum Rynku Spożywczego i Handlu 2022*, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, Portalspozywczy.pl, dlahandlu.pl, Warszawa, 7–8.11.2022.
11. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w konferencji i głos w dyskusji *Inwazja Rosji na Ukrainę: wybrane implikacje dla świata i Unii Europejskiej, w tym Polski*, Katedra Integracji i Prawa Europejskiego, Kolegium Gospodarki Światowej SGH, Warszawa, online, 9.06.2022.
12. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w konferencji *II Forum Producentów Żywności*, Federacja Gospodarki Żywnościowej RP, MRiRW, Warszawa, 25.10.2022.
13. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w konferencji naukowej i głos w dyskusji *Polska w Unii Europejskiej. Raport 2022*, Katedra Integracji i Prawa Europejskiego SGH, Warszawa, online, 27.09.2022.

14. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w konferencji naukowej *Rynek wewnętrzny UE – fundament europejskiego dobrobytu i współpracy*, KPRM, Polski Instytut Ekonomiczny, Centralny Dom Technologii, Warszawa, 12.10.2022.
15. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w *Konferencji wieńczącej wdrożenie systemu Export Intelligence*, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Warszawa, 17.10.2022.
16. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w konferencji *Narodowe Wyzwania w Rolnictwie*, redakcja Farmer, Farmer.pl, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, Jachranka, 27.10.2022.
17. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w posiedzeniu Komisji Sejmowej Mercosur, Sejm RP, Warszawa, online, 7.03.2022.
18. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w seminarium *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.01.2022.
19. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.10.2022.
20. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w seminarium *Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 8.04.2022.
21. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w seminarium i głos w dyskusji *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i w Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.
22. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w seminarium i głos w dyskusji *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.03.2022.
23. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w seminarium *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 23.09.2022.
24. Ambroziak, Ł. (2022). Udział w seminarium *Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 18.11.2022.
25. Augustyńska, I. (2022). Udział w seminarium *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.01.2022.
26. Augustyńska, I. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.10.2022.
27. Augustyńska, I. (2022). Udział w seminarium *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 (2022) na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.
28. Augustyńska, I. (2022). Udział w seminarium *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.02.2022.
29. Augustyńska, I. (2022). Udział w seminarium *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 23.09.2022.

30. Augustyńska, I. (2022). Udział w seminarium *VAT w rolnictwie – nowe wyzwania*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.02.2022.
31. Augustyńska, I. (2022). Udział w seminarium *Zmiany sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych prowadzących nieprzerwanie rachunkowość FADN w latach 2004–2020*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 4.03.2022.
32. Bugała, A. (2022). Udział w konferencji *Nie marnuj żywności. Szkoda planety*, MRiRW, Warszawa, online, 26.10.2022.
33. Bugała, A. (2022). Udział w konferencji *Rolnictwo i jego otoczenie w czasie pandemii COVID-19*, SGGW, online, 16.12.2022.
34. Bugała, A. (2022). Udział w seminarium *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.01.2022.
35. Bugała, A. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.10.2022.
36. Bugała, A. (2022). Udział w seminarium *Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 08.04.2022.
37. Bugała, A. (2022). Udział w seminarium *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 (2022) na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i w Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.
38. Bugała, A. (2022). Udział w seminarium *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.03.2022.
39. Bugała, A. (2022). Udział w spotkaniu *Forum Rynku Spożywczego i Handlu*, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, Warszawa, 7.11.2022.
40. Bugała, A. (2022). Udział w webinarium *Czy system Nutri-Score jest zagrożeniem dla naturalnych produktów? Ocena ekspercka*, KUPS, Warszawa, online, 23.02.2022.
41. Bułkowska, M. (2022). Udział w konferencji *Forum Rynku Spożywczego i Handlu 2022*, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, Portalspozywczy.pl, dlahandlu.pl, Warszawa, 7–8.11.2022.
42. Bułkowska, M. (2022). Udział w konferencji, wygłoszenie referatu i głos w dyskusji *XIX Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. Globalne problemy rolnictwa i gospodarki żywnościowej*, Instytut Ekonomii i Finansów, Katedra Ekonomii Międzynarodowej i Agrobiznesu SGGW, Warszawa–Rogów, 30.06–1.07.2022.
43. Bułkowska, M. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.10.2022.
44. Bułkowska, M. (2022). Udział w seminarium *Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 8.04.2022.
45. Bułkowska, M. (2022). Udział w seminarium *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i w Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.

46. Bułkowska, M. (2022). Udział w seminarium *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.03.2022.
47. Bułkowska, M. (2022). Udział w seminarium *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 23.09.2022.
48. Bułkowska, M. (2022). Udział w seminarium *Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 18.11.2022.
49. Bułkowska, M. (2022). Udział w seminarium *Ubezpieczenie nadwyżki bezpośredniej z produkcji tuczników i mleka*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 6.05.2022.
50. Chmielewska, B. (2022). Udział w seminarium *Zmiany w sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych prowadzących nieprzerwanie rachunkowość rolną w latach 2004–2020*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 4.03.2022.
51. Chmielewska, B. (2022). Udział w seminarium *Poza czarną skrzynką – w stronę systemowej teorii rodziny rolniczej i jej gospodarstwa*. IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 20.05.2022.
52. Chmielewska, B. (2022). Udział w debacie *WPR 2030 – Co dalej z polskim rolnictwem?*, IRWiR PAN, Warszawa, online, 23.05.2022.
53. Chmielewska, B. (2022). Udział w debacie *Polska wieś 2044. Wizja rozwoju. Piąta z serii: "Pięć debat na 50-lecie IRWiR PAN"*. IRWiR PAN, Warszawa, online, 06.06.2022.
54. Chmielewska, B. (2022). Udział w konferencji *Zrozumieć zmianę demograficzną*. KND PAN, Warszawa, online, 13–14.06.2022.
55. Chmielewska, B. (2022). Udział w konferencji „*Cudze chwalicie, swego nie znacie*”. *Sesja Letnia Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych*. Zarząd Krajowy Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych, Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Warszawa, 18–27.07.2022.
56. Chmielewska, B. (2022). Udział w seminarium *Terytorialne efekty polityk Unii Europejskiej w Polsce*, IRWiR PAN, Warszawa, online, 7.11.2022.
57. Chmielewska, B. (2022). Udział w seminarium *Wdrażanie innowacji społecznych przez wiejskie organizacje pozarządowe i lokalne grupy działania*. IRWiR PAN, Warszawa, online, 05.12.2022.
58. Czułowska, M. (2022). Udział w seminarium *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.01.2022.
59. Czułowska, M. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.10.2022.
60. Czułowska, M. (2022). Udział w seminarium *Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 08.04.2022.
61. Czułowska, M. (2022). Udział w seminarium *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 (2022) na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.

62. Czułowska, M. (2022). Udział w seminarium *Poza czarną skrynkę – w stronę systemowej teorii rodziny rolniczej i jej gospodarstwa*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 20.05.2022.
63. Czułowska, M. (2022). Udział w seminarium *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.02.2022.
64. Czułowska, M. (2022). Udział w seminarium *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 23.09.2022.
65. Czułowska, M. (2022). Udział w seminarium *VAT w rolnictwie – nowe wyzwania*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.02.2022.
66. Czułowska, M. (2022). Udział w seminarium *Zmiany sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych prowadzących nieprzerwanie rachunkowość FADN w latach 2004–2020*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 4.03.2022.
67. Drożdż, J. (2022). Udział w *II Międzynarodowej Konferencji Online „Od pola do stołu”, Jaki wpływ na pracę rolników i producentów będzie miała strategia UE?*, Wiedza i Praktyka, Educado, online, 29.09.2022.
68. Drożdż, J. (2022). Udział w konferencji *Forum Rynku Spożywczego i Handlu 2022*, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, Portal spozywczy.pl, dlahandlu.pl, Warszawa, online, 7-8.11.2022.
69. Drożdż, J. (2022). Udział w seminarium *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.01.2022.
70. Drożdż, J. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.10.2022.
71. Drożdż, J. (2022). Udział w seminarium *Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 8.04.2022.
72. Drożdż, J. (2022). Udział w seminarium *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i w Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.
73. Drożdż, J. (2022). Udział w seminarium *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.02.2022.
74. Drożdż, J. (2022). Udział w seminarium *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 23.09.2022.
75. Drożdż, J. (2022). Udział w seminarium *Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 18.11.2022.
76. Drożdż, J. (2022). Udział w seminarium *Ubezpieczenie nadwyżki bezpośredniej z produkcji tuczników i mleka*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 6.05.2022.
77. Drożdż, J. (2022). Udział w webinarium *Branża paszowa i mięsna. Przedsiębiorstwa w obliczu dynamicznych zmian otoczenia gospodarczego*, Portal Spozywczy, Bank Pekao SA, 24.11.2022.

78. Drożdż, J. (2022). Udział w webinarium *Konsolidacja polskiej branży spożywczej na tle UE. Czy trudne otoczenie ekonomiczne przyspieszy wzrost koncentracji sektora?*, PortalSpożywczy.pl., Bank Pekao SA, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, online, 14.06.2022.
79. Drożdż, J. (2022). Udział w webinarium *Proces rewizji oraz zmiany ramowe struktury klasyfikacji PKD. Plan promocji i komunikacji zmian PKD. Najważniejsze informacje użytkowników klasyfikacji z administracji rządowej*, online, 28.09.2022.
80. Drożdż, J. (2022). Udział w webinarium *System kaucyjny elementem polskiego ROP*, Redakcja „Przeglądu Komunalnego” i „Energii i Recyklingu”, online, 24.06.2022.
81. Drożdż, J. (2022). Udział w webinarium *Trendy i jakość vs oszczędności w branży spożywczej*, Marketing Luneos, online, 28.06.2022.
82. Dzwonkowski, W. (2022). Udział w forum dyskusyjno-panelowym *Zmieniające się warunki produkcji w przestrzeni rolniczej. Soja i inne kierunki*, Stowarzyszenie Polska Soja, Elgiszewo, 27.10.2022.
83. Dzwonkowski, W. (2022). Udział w wyjazdowym posiedzeniu Podkomisji stałej ds. realizacji programu zwiększania wykorzystania polskiego białka roślinnego w paszach., MRiRW, Strzygi, 23.11.2022.
84. Figiel, S. (2022). Udział w konferencji *International Scientific Conference “Innovative Development of Business and Rural Areas”*, University of National and World Economy, Department of “Economics of Natural Resources”, Sofia, Bułgaria, 29–30.09.2022.
85. Figiel, S. (2022). Udział w seminarium *Konsekwencje terytorialne rosyjskiej agresji na Ukrainę – perspektywa Polska i Europejska*, IRWiR PAN, Warszawa, 3.10.2022.
86. Figiel, S. (2022). Udział w konferencji *Ewolucja Nauk Ekonomicznych II. Ekonomia a pandemia COVID-19: potrzeba bieżących dostosowań czy zmiany paradygmatu?*, Komitet Nauk Ekonomicznych PAN, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Instytut Nauk Ekonomicznych PAN, Warszawa, 22.11.2022.
87. Figiel, S. (2022). Udział w seminarium i IX posiedzeniu grupy tematycznej do spraw innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, działającej przy grupie roboczej do spraw KSOW, online, 9.12.2022.
88. Goławska, M. (2022). Udział w seminarium *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.02.2022.
89. Goławska, M. (2022). Udział w seminarium *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 23.09.2022.
90. Goławska, M. (2022). Udział w seminarium *VAT w rolnictwie – nowe wyzwania*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.02.2022.
91. Gospodarowicz, M. (2022). Udział w konferencji *20th Anniversary of the Network: ERDN 2002-2022, Cooperation and experience of science in support of policies for rural development*, ERDN, Mielno, online, 15–16.09.2022.
92. Gospodarowicz, M. (2022). Udział w konferencji podsumowującej efekty projektu *Ubezpieczenia gospodarcze w holistycznym zarządzaniu ryzykiem w rolnictwie zorientowanym na zrównoważenie, wdrażanie innowacji i technologii oraz przeciwdzia-*

- anie zmianom klimatu, realizowanego w ramach programu NCBR GOSPOSTRATEG 1., MRiRW, Warszawa, 19.12.2022.
93. Gospodarowicz, M. (2022). Udział w konferencji, *Konferencja Katedr Finansów 2022*, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Wrocław, online, 15–16.09.2022.
 94. Gospodarowicz, M. (2022). Udział w seminarium *Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 18.11.2022.
 95. Gralak, A. (2022). Udział w seminarium *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.01.2022.
 96. Gralak, A. (2022). Udział w seminarium *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i w Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.
 97. Grochowska, R. (2022). *Europejski Kongres Gospodarczy – EEC Trends*, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, online, 20.01.2022.
 98. Grochowska, R. (2022). Udział w debacie *Polska wieś 2044. Wizja rozwoju*, IRWiR PAN, Warszawa, online, 6.06.2022.
 99. Grochowska, R. (2022). Udział w konferencji *EU Bioeconomy Conference. Enabling the European Green Deal in challenging times*, European Commission, online, 6–7.10.2022.
 100. Grochowska, R. (2022). Udział w konferencji *Forum Rynku Spożywczego i Handlu 2022*, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, Warszawa, online, 7–8.11.2022.
 101. Grochowska, R. (2022). Udział w konferencji *Narodowe wyzwania w rolnictwie*, redakcja Farmer, Farmer.pl, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, online, 27.10.2022.
 102. Grochowska, R. (2022). Udział w konferencji *V Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu Nauki ekonomiczne dla agrobiznesu i obszarów wiejskich pt. Europejski Zielony Ład: wyzwania dla sektora agrobiznesu i obszarów wiejskich*, SGGW, online, 9–10.05.2022.
 103. Grochowska, R. (2022). Udział w seminarium *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.01.2022.
 104. Herda-Kopańska, J. (2022). Udział w konferencji podsumowującej efekty projektu *Ubezpieczenia gospodarcze w holistycznym zarządzaniu ryzykiem w rolnictwie zorientowanym na zrównoważenie, wdrażanie innowacji i technologii oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu*, realizowanego w ramach programu NCBR GOSPOSTRATEG 1., MRiRW, Warszawa, 19.12.2022.
 105. Herda-Kopańska, J. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 28.10.2022.
 106. Herda-Kopańska, J. (2022). Udział w seminarium *Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 18.11.2022.

107. Herda-Kopańska, J. (2022). Udział w seminarium *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 11.02.2022.
108. Hryszko, K. (2022). Udział w *Jubileuszu 10-lecia Polskiego Karpia – Organizacji Producentów*, Polski Karp, Jachranka, 14.06.2022.
109. Hryszko, K. (2022). Udział w konferencji *Ogólnopolska debata karpkowa – czas na zmiany*, Towarzystwo Promocji Ryb „Pan Karp”, Lokalna Grupa Rybacka – Świętokrzyski Karp, Rytwiary, 28.02–1.03.2022.
110. Hryszko, K. (2022). Udział w konferencji *Przyszłość Akwakultury*, Stowarzyszenie Rozwoju Rynku Rybnego, Towarzystwo Promocji Rybactwa i Produktów Rybnych, Zakopane, 25–27.05.2022.
111. Hryszko, K. (2022). Udział w *VIII Kongresie Rybnym*, Magazyn Przemysłu Rybnego, Gdynia, 4–5.10.2022.
112. Hryszko, K. (2022). Udział w *XLVII Konferencji Hodowców Ryb Łososiowatych*, Stowarzyszenie Producentów Ryb Łososiowatych, Gdynia, 12–14.10.2022.
113. Jarzębowski, S. (2022). Udział w 16. Międzynarodowym Forum pt. *System Dynamics and Innovation in Food Networks*, The European Association of Agricultural Economists (EAAE), online, 14–18.02.2022.
114. Jarzębowski, S. (2022). Udział w konferencji *Academic Research Symposium & EDGE*, Council of Supply Chain Management Professionals, Nashville (USA), 17–21.09.2022.
115. Jarzębowski, S. (2022). Udział w konferencji *Kongres Bezpieczeństwa Żywności*, IFS, CSCMP, IERiGŻ-PIB, Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie, SGH, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Warszawa, 27.10.2022.
116. Jarzębowski, S. (2022). Udział w konferencji naukowej *Zarządzanie łańcuchem dostaw i logistyką – trendy przyszłości i strategie rozwoju*, SGH, Warszawa, 19.05.2022.
117. Jarzębowski, S. (2022). Udział w konferencji *Przekształcenia własnościowe w rolnictwie – 30 lat doświadczeń i perspektywy*, Instytut Ekonomii i Finansów SGGW, IRWiR PAN, Warszawa, 26.04.2022.
118. Juchniewicz, M. (2022). Udział w konferencji *Conversion to a Farm Sustainability Data Network (FSDN)*, European Economic and Social Committee, Bruksela, online, 13.09.2022.
119. Juchniewicz, M. (2022). Udział w *Drugiej grupie roboczej FSDN to work on process of conversion*, Bruksela, online, 17.03.2022.
120. Juchniewicz, M. (2022). Udział w *210 Komitecie Komisji Europejskiej ds. FADN*, Komisja Europejska, Bruksela, online, 30.06.2022.
121. Juchniewicz, M. (2022). Udział w *211 Komitecie Komisji Europejskiej ds. FADN*, Komisja Europejska, Bruksela, online, 13.10.2022.
122. Juchniewicz, M. (2022). Udział w warsztatach *Conversion of Farm Accountancy Data Network into the Farm Sustainability Data Network*, Komisja Europejska, Bruksela, online, 22.11.2022.
123. Kagan, A. (2022). Udział w konferencji podsumowującej efekty projektu *Ubezpieczenia gospodarcze w holistycznym zarządzaniu ryzykiem w rolnictwie zorientowanym na zrównoważenie, wdrażanie innowacji i technologii oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu*, realizowanego w ramach programu NCBR GOSPOSTRATEG 1., MRiRW, Warszawa, 19.12.2022.

124. Kagan, A. (2022). Udział w seminarium *Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 18.11.2022.
125. Kambo, K. (2022). Udział w *210 Komitecie Komisji Europejskiej ds. FADN*, Komisja Europejska, Bruksela, online, 30.06.2022.
126. Kambo, K. (2022). Udział w *211 Komitecie Komisji Europejskiej ds. FADN*, Komisja Europejska, Bruksela, online, 13.10.2022.
127. Kambo, K. (2022). Udział w *Drugiej grupie roboczej FSDN to work on process of conversion*, Bruksela, online, 17.03.2022.
128. Kambo, K. (2022). Udział w konferencji *Conversion to a Farm Sustainability Data Network (FSDN)*, European Economic and Social Committee, Bruksela, online, 13.09.2022.
129. Kambo, K. (2022). Udział w warsztatach *Conversion of Farm Accountancy Data Network into the Farm Sustainability Data Network*, Komisja Europejska, Bruksela, online, 22.11.2022.
130. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w konferencji *Przekształcenia własnościowe w rolnictwie – 30 lat doświadczeń i perspektywy*, Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw SGGW, IRWiR PAN, Warszawa, 26.04.2022.
131. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w konferencji *Zrozumieć zmianę demograficzną*, Komitet Nauk Demograficznych PAN, Warszawa, online, 13–14.06.2022.
132. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w konferencji *Nie marnuj żywności. Szkoda planety*, MRiRW, Warszawa, 26.10.2022.
133. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w konferencji *Współpraca Producentów Rolnych sposobem na Rozwój Obszarów Wiejskich*, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział Poznaniu, Poznań, online, 12.10.2022.
134. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w konferencji *Rolnictwo ekologiczne, projektowanie, badania, eksploatacja, bezpieczeństwo i ergonomia maszyn rolniczych, leśnych i społecznych*, ROL-EKO 2022, Sieć Badawcza Łukasiewicz, Poznań, online, 17.11.2022.
135. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w konferencji *Rolnictwo i jego otoczenie w czasie pandemii COVID-19*, Zakład Polityki Gospodarczej Katedry Ekonomii i Polityki Gospodarczej Instytutu Ekonomii i Finansów SGGW, Warszawa, online, 16.11.2022.
136. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w konferencji *Ubezpieczenia gospodarcze w holistycznym zarządzaniu ryzykiem w rolnictwie zorientowanym na zrównoważenie, wdrażanie innowacji i technologii oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu*, realizowanej w ramach programu NCBR GOSPOSTRATEG 1., MRiRW, Warszawa, 19.12.2022.
137. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w konferencji *Polska wieś i rolnictwo 2021. Spotkanie prezentujące wyniki badań*, MRiRW, Warszawa, 21.01.2022.
138. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 28.01.2022.
139. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 11.02.2022.
140. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *VAT w rolnictwie – nowe wyzwania*, IERiGŻ-PIB, Warszawa 25.02.2022.

141. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *Zmiany w sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych prowadzących nieprzerwanie rachunkowość rolną w latach 2004–2020*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 4.03.2022.
142. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010-2020 na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 11.03.2022.
143. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 25.03.2022.
144. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 8.04.2022.
145. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *Ubezpieczenie nadwyżki bezpośredniej z produkcji tuczników i mleka*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 6.05.2022.
146. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *Poza czarną skrzynkę – w stronę systemowej teorii rodziny rolniczej i jej gospodarstwa*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 20.05.2022.
147. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego trudna droga do Przemysłu 4.0*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 23.09.2022.
148. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 28.10.2022.
149. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *Trwałość operacji finansowych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 18.11.2022.
150. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w konferencji *Proces rewizji oraz zmiany ramowe struktury klasyfikacji PKD „Szerokie konsultacje krajowe – zmiana klasyfikacji PKD 2007”*, GUS, Warszawa, 28.09.2022.
151. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *Konsekwencje terytorialne rosyjskiej agresji na Ukrainę – Perspektywa Polska i Europejska*, IRWiR PAN, Warszawa, 3.10.2022.
152. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *Terytorialne efekty polityk Unii Europejskiej w Polsce*, IRWiR PAN, Warszawa, 7.11.2022.
153. Karwat-Woźniak, B. (2022). Udział w seminarium *Wdrażanie innowacji społecznych przez wiejskie organizacje pozarządowe i lokalne grupy działania*, IRWiR PAN, Warszawa, 5.12.2022.
154. Klimkowski, C. (2022). Udział w konferencji podsumowującej efekty projektu *Ubezpieczenia gospodarcze w holistycznym zarządzaniu ryzykiem w rolnictwie zorientowanym na zrównoważenie, wdrażanie innowacji i technologii oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu*, realizowanego w ramach programu NCBR GOSPOSTRATEG 1., MRiRW, Warszawa, 19.12.2022.
155. Klimkowski, C. (2022). Udział w panelu dyskusyjnym *„Ubezpieczenia rolnicze jako efektywny system zarządzania ryzykiem w gospodarstwie”*, Kongres „Polska Wieś XXI –

- Europejski Kongres Innowacyjnych Rozwiązań dla Rolnictwa i Obszarów Wiejskich*, Grupa MTP, Warszawa, 27–28.04.2022.
156. Kosior, K. (2022). *Udział oraz wygłoszenie referatu VI Sympozjum Bezpieczeństwo Żywnościowe i Żywności*, Zakład Higieny i Zarządzania Jakością Żywności Instytutu Nauk o Żywieniu Człowieka SGGW, Polskie Towarzystwo Technologów Żywności – Zarząd Główny, Sekcja Bezpieczeństwa Żywności Komitetu Nauk o Żywności i Żywieniu PAN, Kiry k. Zakopanego, 25–27.04.2022.
157. Kosior, K. (2022). *Udział oraz wygłoszenie referatu podczas XXVIII Kongresu Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu „Wyzwania dla rozwoju agrobiznesu i obszarów wiejskich”*, Kraków – Radocza k. Wadowic, 6–8.09.2022.
158. Kosior, K. (2022). *Udział w konferencji Agri-Tech and Environmental Sustainability, The Hybrid Conference*, AgriMetrics, London, online, 21.04.2022.
159. Kosior, K. (2022). *Udział w konferencji International Conference on AI in Work, Innovation, Productivity and Skills*, OECD, online, 21–25.02.2022.
160. Kosior, K. (2022). *Udział w konferencji Susza i migracje. Jak innowacje technologiczne mogą wesprzeć nas w walce z najpoważniejszymi wyzwaniami współczesności? oraz udział w panelu Susze i konflikty zbrojne – czy w XXI w. może dojść do Wielkiego Głodu?*, KSAP i GovTech Polska, Warszawa, online, 22.04.2022.
161. Kosior, K. (2022). *Udział w posiedzeniu Drugie posiedzenie Zespołu ds. Cyfryzacji w obszarze działów administracji rządowej kierowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi*, Warszawa, online, 15.03.2022.
162. Kosior, K. (2022). *Udział w seminarium Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.10.2022.
163. Kosior, K. (2022). *Udział w seminarium i głos w dyskusji Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 8.04.2022.
164. Kosior, K. (2022). *Udział w seminarium i głos w dyskusji Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.03.2022.
165. Kosior, K. (2022). *Udział w seminarium Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.02.2022.
166. Kosior, K. (2022). *Udział w seminarium VAT w rolnictwie – nowe wyzwania*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.02.2022.
167. Kosior, K. (2022). *Udział w seminarium Zmiany sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych prowadzących nieprzerwanie rachunkowość FADN w latach 2004–2020*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 4.03.2022.
168. Kosior, K. (2022). *Udział w spotkaniu ws. suwerenności danych organizowane przez Computer World*, online, 21.06.2022.
169. Kosior, K. (2022). *Udział w webinarium Agriculture of Data – Development of the Strategic Research and Innovation Agenda for the Horizon Europe candidate partnership*, European Commission, online, 24.06.2022.

170. Kosior, K. (2022). Udział w webinarium *Façonner un leadership européen dans l'Intelligence Artificielle / Shaping European AI leadership*, Paryż, online, 10.03.2022.
171. Kosior, K. (2022). Udział w webinarium *Feeding the gut microbiome: from pre-, pro-, and postbiotics to resistant starch*, w ramach Positive Nutrition Digital Summit, online, 17.03.2022.
172. Kosior, K. (2022). Udział w webinarium i głos w dyskusji *W stronę nowego modelu systemu żywnościowego: doświadczenia alternatywnych sieci żywnościowych*, cykl „Społeczne aspekty rolnictwa”, IRWiR PAN, Warszawa, online, 30.03.2022.
173. Kosior, K. (2022). Udział w webinarium *Konsolidacja polskiej branży spożywczej na tle UE. Czy trudne otoczenie ekonomiczne przyspieszy wzrost koncentracji sektora?*, PortalSpozywczy.pl., Bank Pekao SA, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, online, 14.06.2022.
174. Kosior, K. (2022). Udział w webinarium *Plant-based potential: Innovation, diversification and new protein sources (EMEA)* w ramach Positive Nutrition Digital Summit, portal FOOD Navigator, USA, online, 16.03.2022.
175. Kosior, K. (2022). Udział w webinarium *Plant-based protein in focus: from Pongamia to chickpeas* w ramach Positive Nutrition Digital Summit, portal FoodNavigator, USA, online, 24.03.2022.
176. Kosior, K. (2022). Udział w webinarium *Przyszłość rolnictwa i teledetekcja*, Instytut Łukasiewicza, online, 14.06.2022.
177. Kosior, K. (2022). Udział w webinarium *The Federation of Data markets and the Importance of Data Sharing in the EU*, projekt Trusts (Horyzont 2020), Wiedeń, online, 1.03.2022.
178. Kowalczyk, S. i Kwasek, M. (2022). Udział w spotkaniu konsultacyjnym dla podmiotów składających wnioski o wpis na listę Podmiotów Zewnętrzznego Zapewniania Jakości, online, 14.02.2022.
179. Kowalczyk, S. i Kwasek, M. (2022). Udział w posiedzeniu Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczącym rozpatrzenia informacji NIK o wynikach kontroli systemu kontroli bezpieczeństwa żywności w Polsce oraz o wynikach kontroli przeciwdziałania marnowaniu żywności, Sejm RP, Warszawa, online, 22.03.2022.
180. Kowalczyk, S., Kwasek, M. i Łaba, S. (2022). Udział w spotkaniu organizowanym przez Departament Strategii i Rozwoju Miasta Wrocław w związku z pracami nad *Strategią Wrocław 2050: Rozpoznanie możliwości współpracy dla wykonania analiz systemu żywnościowego miasta*, Wrocław, online, 24.05.2022.
181. Krzyżanowski, J. (2022). Udział w webinarium *Polskiego Krajowego Punktu Kontaktowego OECD*, 22.11.2022.
182. Krzyżanowski, J. (2022). Udział w spotkaniu FAO-CFS, 19.12.2022.
183. Krzyżanowski, J. (2022). Udział w konferencji *The Thirty-third Session of the FAO Regional Conference for Europe (ERC)*, Łódź, online, 10–13.05.2022.
184. Kulawik, J. (2022). Udział w seminarium *Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 18.11.2022.

185. Kulawik, J. (2022). Udział w seminarium *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 11.02.2022.
186. Kwasek, M. (2022). Udział w Konferencji inauguracyjnej *III Kongres Demograficzny* pod patronatem Prezydenta RP, GUS, Rządowa Rada Ludnościowa i Polskie Towarzystwo Statystyczne, Pałac Prezydencki, Warszawa, online, 27.01.2022.
187. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.01.2022.
188. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *No Water, No Food: How can agriculture respond to the climate crisis*, IFPRI i FAO North America, online, 28.01.2022.
189. Kwasek, M. (2022). Udział w Konferencji *Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju w roku 2021*, GUS, Warszawa, online, 31.01.2022.
190. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Can Agri Policies Deliver Better Value for Money, People, Plant & Economy*, IFPRI i World Bank Group, online, 2.02.2022.
191. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.02.2022.
192. Kwasek, M. (2022). Udział w *Scientific Colloquium N°26: Risk Benefit Assessment of combined exposure to Nutrients & Contaminants*, EFSA, online, 15–17.02.2022.
193. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Sustainable Land Use: Role of soil for sustainable food systems*, IFPRI and Embassy of the Federal Republic of Germany, online, 17.02.2022.
194. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Advancing Food Systems Transformation*, German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development (BMZ), CGIAR, IFPRI and Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), online, 23.02.2022.
195. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *VAT w rolnictwie – nowe wyzwania*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.02.2022.
196. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Zmiany sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych prowadzących nieprzerwanie rachunkowość FADN w latach 2004–2020*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 4.03.2022.
197. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *COVID-19 & Global Food Security: 2 Years Later*, IFPRI, online, 7.03.2022.
198. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Global Commodity Prices and Food Security*, IFPRI, online, 09.03.2022.
199. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *SDG 12.3 – Food Loss and Food Waste: A Once in a Generation Opportunity*, IFPRI, Embassy of Denmark, World Resource Institute, World Food Forum, online, 10.03.2022.
200. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 (2022) na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i w Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.
201. Kwasek, M. (2022). Udział w wydarzeniu *Innowacje na miarę grantów ERC*, Horyzontalny Punkt Kontaktowy Polska Południowo-Wschodnia, online, 11.03.2022.
202. Kwasek, M. (2022). Udział w wydarzeniu *Launch of the book Food for All: International Organization and the Transformation of Agriculture*, IFPRI, online, 22.03.2022.
203. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.03.2022.

204. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Retail Food Prices at the Country Level and Implications for Food Security*, IFPRI, online, 29.03.2022.
205. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *How to simplify writing, citing, and publishing a research article or a thesis with SciFlow templates*, SciFlow, online, 29.03.2022.
206. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Towards Sustainable Food Systems: harmonization of national and sub-national policies and governance*, FAO, online, 7.04.2022.
207. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Building Resilience in Emergencies: Balancing the response to humanitarian crises*, FAO, online, 8.04.2022.
208. Kwasek, M. (2022). Udział w wydarzeniu *High-level event: Launching of the Memorandum of Understanding between FAO and Wageningen University & Research*, FAO, online, 8.04.2022.
209. Kwasek, M. (2022). Udział w XIV Europejskim Kongresie Gospodarczym / *European Economic Congress*, Katowice, online, 25–27.04.2022.
210. Kwasek, M. (2022). Udział w 33. Sesji Konferencji Regionalnej FAO dla Europy i Azji Środkowej / *33rd Session of the Regional Conference for Europe (ERC)*, Poland, Łódź, online, 10–13.05.2022.
211. Kwasek, M. (2022). Udział w wydarzeniu *Official Launch of the Coalition of Action on Healthy Diets from Sustainable Food Systems for Children and All*, FAO, online, 13.05.2022.
212. Kwasek, M. (2022). Udział w debacie *WPR 2030 – co dalej z polskim rolnictwem?*, IRWiR PAN, Warszawa, online, 23.05.2022.
213. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Fruit and Vegetables for Sustainable Healthy Diets*, IFPRI, online, 25.05.2022.
214. Kwasek, M. (2022). Udział w wydarzeniu *World Food Law Institute Round Table: Regional Water Cooperation*, FAO North America, online, 26.05.2022.
215. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *AgriFood Tech Innovations for a Healthy Planet: Creating opportunities and empowering the next generation of agripreneurs*, World Food Forum, online, 2.06.2022.
216. Kwasek, M. (2022). Udział w Konferencji Naukowej *Zrozumieć zmianę demograficzną*, Komitet Nauk Demograficznych PAN, Warszawa, online, 13–14.06.2022.
217. Kwasek, M. (2022). Udział w wydarzeniu *Launch of the State of Agricultural Commodity Markets (SOCO) 2022*, FAO, Rzym, online, 28.06.2022.
218. Kwasek, M. (2022). Udział w IV Europejskim Forum Rolniczym, Warszawa, online, 30.06.2022.
219. Kwasek, M. (2022). Udział w 75. Sesji Komitetu FAO ds. Towarowych / *75th Session Committee of Commodity Problems*, Rzym, online, 13–15.07.2022.
220. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Are healthy diets affordable?*, IFPRI, online, 15.07.2022.
221. Kwasek, M. (2022). Udział w wydarzeniu *Side event: High-Level Panel Discussion: FAO Science and Innovation Strategy and its relevance for COAG*, Rzym, online, 21.07.2022.
222. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Addressing the global food security crisis*, IFPRI, online, 25.07.2022.

223. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Nudging for good*, IFPRI, online, 28.07.2022.
224. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Data collection and analysis tools for food security and nutrition*, HLPE CFS, Rzym, online, 16.09.2022.
225. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0.*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 23.09.2022.
226. Kwasek, M. (2022). Udział w spotkaniu *SAVE THE DATE - CFS Secretariat virtual briefing on CFS 50*, FAO, online, 29.09.2022.
227. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Virtual launch of HLPE-FSN 3rd Note on Critical, emerging and enduring issues*, HLPE CFS, 30.09.2022.
228. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Call for Action to Address the Global Food Security Crisis*, IFPRI, online, 5.10.2022.
229. Kwasek, M. (2022). Udział w 50. Sesji Komitetu FAO ds. Światowego Bezpieczeństwa Żywnościowego / *50th Session Committee of World Food Security FAO*, Rzym, online, 10–13.10.2022 oraz 19.10.2022.
230. Kwasek, M. (2022). Udział w wydarzeniu *World Food Day Official 2022 Event*, FAO North America, online, 16–17.10.2022.
231. Kwasek, M. (2022). Udział w *Konferencji PRECOP 27*, United Nations Global Compact Network Poland i Grupa PTWP, Katowice, online, 18.10.2022.
232. Kwasek, M. (2022). Udział w Konferencji *Zastosowania statystyki i data mining w badaniach naukowych*, StatSoft Polska, online, 19.10.2022.
233. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Accelerated Action for Food Systems Resilience*, IFPRI, online, 20.10.2022.
234. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Can a nutrition label change our eating habits*, EIT Food, online, 24.10.2022.
235. Kwasek, M. (2022). Udział w konferencji *Nie marnuj żywności. Szkoda planety!*, MRiRW, Warszawa, 26.10.2022.
236. Kwasek, M. (2022). Udział w *IX Kongresie Bezpieczeństwa Żywności*, Warszawa, online, 27.10.2022.
237. Kwasek, M. (2022). Udział w konferencji *Narodowe Wyzwania w Rolnictwie*, Farmer, Jachranka, online, 27.10.2022.
238. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.10.2022.
239. Kwasek, M. (2022). Udział w wydarzeniu *USDA Roundtable: Food Loss and Waste Successes from the U.S. and Canada*, FAO North America, online, 2.11.2022.
240. Kwasek, M. (2022). Udział w wydarzeniu *Launch of FAO Flagship State of Food and Agriculture (SOFA) 2022*, FAO, Rzym, online, 2.11.2022.
241. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *The importance of holistic policy planning and a ‘food systems’ approach*, FAO Regional Office for Europe and Central Asia, online, 3.11.2022.

242. Kwasek, M. (2022). Udział w seminarium *Reducing Inequalities for Food Security and Nutrition*, CFS FAO, online, 22.11.2022.
243. Kwasek, M. (2022). Udział w 7 Narodowym Kongresie Żywnościowym. *Warzywa i owoce dla zdrowia*, online, 26.11.2022.
244. Kwasek, M. (2022). Udział w wydarzeniu *Launch of the corporate report: The future of Food and Agriculture – Drivers and triggers for transformation*, FAO, 2.12.2022.
245. Łaba, S. (2022). Udział oraz wygłoszenie referatu podczas XXVIII Kongresu Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu: *Wyzwania dla rozwoju agrobiznesu i obszarów wiejskich*, Kraków–Radocza k. Wadowic, 6–8.09.2022.
246. Łaba, S. (2022). Udział oraz wygłoszenie referatu podczas 20. Dorocznych warsztatach szkoleniowo-organizacyjnych Polskiego FADN, 22.09.2022.
247. Łaba, S. (2022). Udział w 50. Sesji Komitetu FAO ds. Światowego Bezpieczeństwa Żywnościowego / 50th Session Committee of World Food Security FAO, Rzym, online, 10–13.10.2022.
248. Łaba, S. (2022). Udział w ceremonii inauguracyjnej 33. Sesji Regionalnej Konferencji FAO dla Europy, Łódź, 10.05.2022.
249. Łaba, S. (2022). Udział w debacie *WPR 2030 – co dalej z polskim rolnictwem?*, IRWiR PAN, Warszawa, online, 23.05.2022.
250. Łaba, S. (2022). Udział w *Dniach Otwartych Drzwi 2022*, ŚODR, Modliszewice, 25–26.06.2022.
251. Łaba, S. (2022). Udział w III Krajowych Dniach Pola Poświętne 2022, MODR Oddział Poświętne w Płońsku, Poświętne, 11–13.06.2022.
252. Łaba, S. (2022). Udział w jubileuszu 30-lecia Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, MRiRW, Warszawa, 14.06.2022.
253. Łaba, S. (2022). Udział w jubileuszu 50-lecia Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk, Warszawa, 29.06.2022.
254. Łaba, S. (2022). Udział w jubileuszu oraz wygłoszenie referatu podczas 30-lecia Rady Głównej Instytutów Badawczych (RGIB), Warszawa, 12.09.2022.
255. Łaba, S. (2022). Udział w konferencji *Bioróżnorodność – szansa i wyzwanie dla bezpiecznej i efektywnej produkcji rolnej w świetle zmian klimatycznych i rosnących potrzeb żywnościowych*, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Fundacja Kaleckiego, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB, Poznańskie Centrum Superkomputerowo Sieciowe, Warszawa, 20.09.2022.
256. Łaba, S. (2022). Udział oraz wygłoszenie referatu podczas konferencji *Ekonomia w produkcji pszczelarskiej – wyzwania i ograniczenia oraz Podsumowaniu VII edycji Ogólnopolskiego konkursu Pszczelarz roku 2022*, Fundacja Akademia Pszczelarstwa i Zrównoważonego Rozwoju, Warszawa, 20.10.2022.
257. Łaba, S. (2022). Udział w konferencji *II Forum Producentów Żywności*, Federacja Gospodarki Żywnościowej RP, MRiRW, Warszawa, 25.10.2022.
258. Łaba, S. (2022). Udział w konferencji Krajowego Stowarzyszenia Przetwórców Owoców i Warzyw, Janów Podlaski, 18.11.2022.
259. Łaba, S. (2022). Udział w konferencji *Od pola do stołu: wyzwania i problemy związane z marnowaniem żywności*, Ambasada Francji, 30.06.2022.

260. Łaba, S. (2022). Udział w konferencji podsumowującej efekty projektu *Ubezpieczenia gospodarcze w holistycznym zarządzaniu ryzykiem w rolnictwie zorientowanym na zrównoważenie, wdrażanie innowacji i technologii oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu*, realizowanego w ramach programu NCBR GOSPOSTRATEG 1., MRiRW, Warszawa, 19.12.2022.
261. Łaba, S. (2022). Udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Innovative Sustainable Development of Agri-Business and Rural Areas*, University of National and World Economy, Bułgaria, Sofia, 29–30.09.2022.
262. Łaba, S. (2022). Udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej *The Artificial Intelligence in the Field of the Security – Advantages and Threats*, Higher School of Security and Economics, Plovdiv, Bułgaria, 30.09.2022.
263. Łaba, S. (2022). Udział oraz wygłoszenie referatu podczas polsko-bułgarskiego seminarium naukowego i konsultacji naukowych, Bułgarska Akademia Nauk Rolniczych (SSA), przedstawiciele Biura Wykonawczego oraz pracownicy z Instytutów podległych SSA, Sofia, Bułgaria 27.09.2022.
264. Łaba, S. (2022). Udział w Posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich przy Prezydencie Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, 21.09.2022.
265. Łaba, S. (2022). Udział w Posiedzeniu Rady Głównej Instytutów Badawczych, Warszawa, 27.06.2022.
266. Łaba, S. (2022). Udział w seminarium *Rolnictwo regeneracyjne*, Komitet Nauk Agromonicznych PAN, Warszawa, 25.05.2022.
267. Łaba, S. (2022). Udział w spotkaniu (seminarium) i konsultacjach oraz wygłoszenie referatu w Dyrekcji Generalnej Rolnictwo i Polityka Regionalna Ministerstwo Rolnictwa oraz pracownicy Departamentu Agrostatystyka, Sofia, Bułgaria, 28.09.2022.
268. Łaba, S. (2022). Udział w spotkaniu dla kadry kierowniczej oraz przedstawiciele instytutów badawczych i jednostek doradztwa rolniczego w ramach cyklu spotkań w obszarze B+R+I – działania wspierające współpracę na forum międzynarodowym, Program Horyzont Europa, 12.07.2022.
269. Łaba, S. (2022). Udział w spotkaniu i konsultacjach naukowych w Instytucie Rolnictwa, Kiustendil, Bułgaria, 26.09.2022.
270. Łaba, S. (2022). Udział w spotkaniu z branżą zbożową i nasion roślin oleistych, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Warszawa, 14.07.2022.
271. Łaba, S. (2022). Udział w uroczystym otwarciu XXIX Targów Mleczarskich MLEKO-EXPO 2022, Warszawa, 16.11.2022.
272. Łaba, S. (2022). Udział w XXX Forum Sprawozdawczo-Wyborczym Rady Głównej Instytutów Badawczych, Warszawa, 6.06.2022.
273. Łaba, S. (2022). Udział w XXXI Krajowej Wystawie Rolniczej, Częstochowa, 3–4.09.2022.
274. Łopaciuk, W. (2022). Udział w forum dyskusyjno-panelowym *Zmieniające się warunki produkcji w przestrzeni rolniczej. Soja i inne kierunki*. Stowarzyszenie Polska Soja, Elgiszewo, 27.10.2022.
275. Mroczek, R. (2022). Udział w *Forum kapituły bydła mięsnego*, online, 4.02.2022.

276. Mroczek, R. (2022). Udział w konferencji *Forum Rynku Spożywczego i Handlu 2022*, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, Portalspozywczy.pl, dlahandlu.pl, Warszawa, 7–8.11.2022.
277. Mroczek, R. (2022). Udział w konferencji i wygłoszenie referatu podczas III Krajowych Dni Pola 2022 *Plan Strategiczny Wspólnej Polityki Rolnej 2023–2027*, online, 7.06.2022.
278. Mroczek, R. (2022). Udział w seminarium *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.01.2022.
279. Mroczek, R. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.10.2022.
280. Mroczek, R. (2022). Udział w seminarium *Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 8.04.2022.
281. Mroczek, R. (2022). Udział w seminarium *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i w Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.
282. Mroczek, R. (2022). Udział w seminarium *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.03.2022.
283. Mroczek, R. (2022). Udział w seminarium *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 23.09.2022.
284. Mroczek, R. (2022). Udział w seminarium *Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 18.11.2022.
285. Mroczek, R. (2022). Udział w seminarium *Ubezpieczenie nadwyżki bezpośredniej z produkcji tuczników i mleka*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 6.05.2022.
286. Nosecka, B. (2022). Udział w konferencji *Nie marnuj żywności. Szkoda planety*, MRiRW, Warszawa, online, 26.10.2022.
287. Nosecka, B. (2022). Udział w seminarium *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 (2022) na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i w Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.
288. Nosecka, B. (2022). Udział w seminarium *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.03.2022.
289. Pasińska, D. (2022). *Inwestycyjne wybory przedsiębiorstw w warunkach nowej transformacji gospodarczej*, Instytut Rynków i Konkurencji, Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, SGH, Warszawa, online, 10.03.2022.
290. Pasińska, D. (2022). *Posiedzenie Zespołu ds. sporządzenia szacunków strat w sektorze drobiarstwa w związku z wystąpieniem grypy H5N8 u drobiu na przełomie roku 2019/2020 oraz w roku 2021*, KOWR, Warszawa, 27.04.2022.
291. Pasińska, D. (2022). Udział w spotkaniu *Nadzwyczajne środki wsparcia – deklaracje strat*, Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza, Warszawa, online, 5.01.2022.

292. Pasińska, D. (2022). Udział w konferencji *Dzień przedsiębiorcy rolnego 2022 pod hasłem: „Jak innowacyjne rozwiązania wpływają na zmniejszenie ryzyka w produkcji rolniczej?”* Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Oddział w Poznaniu, WODR w Poznaniu, MRiRW, 17.11.2022.
293. Pasińska, D. (2022). Udział w konferencji *Ecological approaches in European farming: LIFT project findings*, IRWiR PAN, Warszawa, online, 10.01.2022.
294. Pasińska, D. (2022). Udział w konferencji *Forum sektora wołowiny*, PZPBM, online, 10–11.03.2022.
295. Pasińska, D. (2022). Udział w konferencji *Konferencja dla hodowców i producentów trzody chlewnej*, Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Karniowicach, 22.02.2022.
296. Pasińska, D. (2022). Udział w konferencji *Rolnictwo ekologiczne, projektowanie, badania, eksploatacja, bezpieczeństwo i ergonomia maszyn rolniczych, leśnych i spożywczych*, Sieć Badawcza Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny, Centrum Technologii Rolniczej i Spożywczej, online, 17.11.2022.
297. Pasińska, D. (2022). Udział w seminarium *Access2Markets Seminar*, European Commission DG Trade, online, 10.02.2022.
298. Pasińska, D. (2022). Udział w seminarium *DINA for Poland, 2000–2018*, INE PAN, 3.03.2022.
299. Pasińska, D. (2022). Udział w seminarium *Quality of Governance at the regional level – comparative international analyses*. IRWiR PAN, online, 7.03.2022.
300. Pasińska, D. (2022). Udział w spotkaniu *Drób grzebiący i wodny – chów i hodowla (żywienie, profilaktyka chorób)*, PZDR Ustrzyki Dolne, online, 10.03.2022.
301. Pasińska, D. (2022). Udział w spotkaniu *Forum Rynku Spożywczego i Handlu*, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, online, 07–08.11.2022.
302. Pasińska, D. (2022). Udział w spotkaniu *Future and Forward Contracts. What if we could guess the future, Bovine – Beef Innovation Network Europe*, online, 14.03.2022.
303. Pasińska, D. (2022). Udział w spotkaniu *New European Research Area: focus on research careers*, Biuro NCBR w Brukseli BSP oraz Stałe Przedstawicielstwa RP przy UE, online, 14.02.2022.
304. Pasińska, D. (2022). Udział w spotkaniu *Rynek Agro – gdzie jesteśmy, pytania o przyszłość*, BNP Paribas Bank, online, 22.02.2022.
305. Pasińska, D. (2022). Udział w spotkaniu *Ryzyko finansowe zmian klimatycznych i stabilność finansowa*, INE PAN, online, 24.02.2022.
306. Pasińska, D. (2022). Udział w spotkaniu *Spotkanie poświęcone wypracowaniu stanowiska MRiRW ws. projektu dyrektywy IED w sprawie emisji przemysłowych*, MRiRW, Warszawa, online, 16.05.2022.
307. Pasińska, D. (2022). Udział w szkoleniu *Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym*, ŁODR, Bratoszewice, online, 9.03.2022.
308. Pasińska, D. (2022). Udział w szkoleniu *Technologia produkcji zwierzęcej – chów bydła*, MODR, Warszawa, online, 15.03.2022.

309. Pasińska, D. (2022). Udział w szkoleniu *Ustawa o ochronie zwierząt*, ŁODR, Bratoszewice, online, 8.03.2022.
310. Pasińska, D. (2022). Udział w szkoleniu *Zmiany w rolnictwie ekologicznym wynikające z wdrożenia Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego(...)*, MODR, Warszawa, online, 7.03.2022.
311. Pasińska, D. (2022). Udział w webinarium *Accelerating Agricultural Productivity Growth for a Sustainable, Resilient World*, USDA, online, 4.10.2022.
312. Pasińska, D. (2022). Udział w webinarium *BovINE Webinar: Future and Forward Contracts. What if we could guess the future?*, 14.03.2022.
313. Pasińska, D. (2022). Udział w webinarium *BovINE Webinar: Training in Animal Welfare*, 4.07.2022.
314. Pasińska, D. (2022). Udział w webinarium *Branża paszowa i mięsna. Przedsiębiorstwa w obliczu dynamicznych zmian otoczenia gospodarczego*, portalspozywczy.pl, online, 23.11.2022.
315. Pasińska, D. (2022). Udział w wideokonferencji *Wideokonferencja z udziałem Komisji Europejskiej dotyczącej Wniosku RP w sprawie zastosowania nadzwyczajnych środków wsparcia dla sektora drobiarskiego w Polsce*, 11.05.2022.
316. Pasińska, D. (2022). Udział w wideokonferencji *Wideokonferencja z udziałem Komisji Europejskiej dotyczącej Wniosku RP w sprawie zastosowania nadzwyczajnych środków wsparcia dla sektora drobiarskiego w Polsce*, 20.07.2022.
317. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Udział w konferencji III Krajowe Dni Pola Poświętne 2022 „Rolnictwo przyszłości” MODR Oddział Poświętne w Płońsku, Poświętne, 11–13.06.2022.
318. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Udział w *Komitecie Krajowym Polskiego FADN*, Warszawa, 10.06.2022.
319. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Udział w *20. Krajowych Warsztatach organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN*, Jasionka, 21–23.09.2022.
320. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Udział w *Komitecie Krajowym Polskiego FADN*, Warszawa, 25.10.2022.
321. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Udział w konferencji *Rachunkowość rolna Polski FADN w województwie podlaskim*, Księżyno, 8.11.2022.
322. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Udział w *Warsztatach organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN*, Modliszewice, 14.12.2022.
323. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Udział w Komitecie FADN, Meeting of The Committee for The Farm Accountancy Data Network, Warszawa–Bruksela, online, 13.10.2022.
324. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Udział w Komitecie FADN, Meeting of The Committee for The Farm Accountancy Data Network, Bruksela, 30.06.2022.
325. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Udział w warsztatach *Conversion of Farm Accountancy Data Network into the Farm Sustainability Data Network*, Komisja Europejska, Bruksela, online, 22.11.2022.
326. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Udział w konferencji *Conversion to a Farm Sustainability Data Network (FSDN)*, European Economic and Social Committee, Bruksela, online, 13.09.2022.

327. Prandecki, K. (2022). Udział w konferencji *Ecological approaches in European farming: LIFT project findings*, IRWiR PAN, Warszawa, 10.01.2022.
328. Prandecki, K. (2022). Udział w seminarium *Polskiego Towarzystwa Studiów Europejskich*, PTSE, online, 11.01.2022.
329. Prandecki, K. (2022). Udział w seminarium *60 dni po szczycie klimatycznym COP26 w Glasgow. Co dalej?*, Chrońmy klimat, online, 13.01.2022.
330. Prandecki, K. (2022). Udział w konferencji *XXV Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Filozofia Zrównoważonego Rozwoju”*, UKSW, Warszawa, 19.01.2022.
331. Prandecki, K. (2022). Udział w seminarium *Branża uptylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 28.01.2022.
332. Prandecki, K. (2022). Udział w konferencji *EU Mission: Adaptation to Climate Change – how to become climate resilient by 2030*, NCBR, online, 20.01.2022.
333. Prandecki, K. (2022). Udział w konferencji *Wdrażenie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim*, PW, online, 20.01.2022.
334. Prandecki, K. (2022). Udział w seminarium *Polityka klimatyczna w czasie wojny*, Chrońmy klimat, online, 17.03.2022.
335. Prandecki, K. (2022). Udział w seminarium *Ile zrównoważonego transportu z funduszy europejskich?*, Chrońmy klimat, online, 19.04.2022.
336. Prandecki, K. (2022). Udział w konferencji *Kultura i edukacja w dobie globalizacji. Humanistyczne przesłanie Ireny Wojnar*, Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” PAN, Warszawa, 7.06.2022.
337. Prandecki, K. (2022). Udział w seminarium *Zmiany demograficzne w Polsce – zagrożenie dla perspektyw rozwojowych kraju?*, Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” PAN, Warszawa, 8.03.2022.
338. Prandecki, K. (2022). Udział w seminarium *Energia w kontekście przyszłości. Wpływ geopolityki i sprawiedliwości dystrybucyjnej na europejski sektor energii*, Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” PAN, Warszawa, 10.05.2022.
339. Prandecki, K. (2022). Udział w konferencji *Wyzwania transformacji w perspektywie realizacji celu neutralności klimatycznej Polski i Unii Europejskiej do 2050 roku*, CAKE – Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych i KOBIZE, 21.06.2022.
340. Prandecki, K. i Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji *Polska droga do (nie)zrównoważonego rozwoju*, PSEiŹN, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu i Wyższa Szkoła Bankowa, Poznań, 21–23.09.2022.
341. Prandecki, K. (2022). Udział w konferencji *European Climate and Energy Modelling Platform 2022*, European Climate and Energy Modelling Forum, online, 5–7.10.2022.
342. Prandecki, K. (2022). Udział w seminarium *Starzenie się ludności Polski – potrzeby i wyzwania zdrowotne i społeczne*, Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” PAN, Warszawa, 18.10.2022.
343. Prandecki, K. (2022). Udział w konferencji *Skutki i zagrożenia cywilizacji informacyjnej*, Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” PAN, Warszawa, 18.11.2022.
344. Prandecki, K. (2022). Udział w konferencji *Ewolucja Nauk Ekonomicznych II. Ekonomia a pandemia COVID-19: potrzeba bieżących dostosowań czy zmiany paradygmatu?*,

- Komitet Nauk Ekonomicznych PAN, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Instytut Nauk Ekonomicznych PAN, Warszawa, 22.11.2022.
345. Prandecki, K. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, online, 28.10.2022.
346. Prandecki, K. (2022). Udział w konferencji *8th Annual Conference on the Economic Assessment of European Climate Policies*, Florence School of Regulation, online, 1–2.12.2022.
347. Rembisz, W. (2022). Udział w konferencji, *XIX Międzynarodowa Konferencja Naukowa Globalne Problemy Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej*, Instytut Ekonomii i Finansów, Katedra Ekonomii Międzynarodowej i Agrobiznesu SGGW, Warszawa–Rogów, 30.06–1.07.2022.
348. Skarżyńska, A. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.10.2022.
349. Skarżyńska, A. (2022). Udział w seminarium *Poza czarną skrzynkę – w stronę systemowej teorii rodziny rolniczej i jej gospodarstwa*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 20.05.2022.
350. Skarżyńska, A. (2022). Udział w seminarium *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.02.2022.
351. Skarżyńska, A. (2022). Udział w seminarium *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.02.2022.
352. Skarżyńska, A. (2022). Udział w seminarium pt. *Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 8.04.2022.
353. Skarżyńska, A. (2022). Udział w seminarium *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 23.09.2022.
354. Skarżyńska, A. (2022). Udział w seminarium *Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 18.11.2022.
355. Smoleński, T. (2022). Udział w seminarium *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 (2022) na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i w Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.
356. Smoleński, T. (2022). Udział w seminarium *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.03.2022.
357. Smoleński, T. (2022). Udział w seminarium *Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 18.11.2022.
358. Smoleński, T. (2022). Udział w spotkaniu ekspertów pt. *Sytuacja na rynku jabłek*, MRiRW, Warszawa, online, 15.09.2022.
359. Smolik, A. (2022). Udział w *210 Komitecie Komisji Europejskiej ds. FADN, Komisja Europejska*, Bruksela, online, 30.06.2022.

360. Smolik, A. (2022). Udział w 211 Komitecie Komisji Europejskiej ds. FADN, Komisja Europejska, Bruksela, online, 13.10.2022.
361. Smolik, A. (2022). Udział w warsztatach *Conversion of Farm Accountancy Data Network into the Farm Sustainability Data Network*, Komisja Europejska, Bruksela, online, 22.11.2022
362. Smolik, A. (2022). Udział w 209 Komitecie Komisji Europejskiej ds. FADN, Komisja Europejska, Bruksela, 7.06.2022.
363. Smolik, A. (2022). Udział w seminarium *Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 18.11.2022.
364. Smolik, A. (2022). Udział w konferencji *Conversion to a Farm Sustainability Data Network (FSDN)*, European Economic and Social Committee, Bruksela, online, 13.09.2022.
365. Smolik, A. (2022). Udział w seminarium *Poza czarną skrzynkę – w stronę systemowej teorii rodziny rolniczej i jej gospodarstwa*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 20.05.2022.
366. Smolik, A. (2022). Udział w seminarium *Ubezpieczenie nadwyżki bezpośredniej tuczników i mleka*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 6.05.2022.
367. Smolik, A. (2022). Udział w seminarium *Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 8.04.2022.
368. Smolik, A. (2022). Udział w seminarium *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 (2022) na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i w Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.
369. Smolik, A. (2022). Udział w konferencji *Collaborative Workflow for Geospatial Knowledge in Agriculture*, Geospatial World, online, 20.01.2022.
370. Soliwoda, M. (2022). Udział w konferencji podsumowującej efekty projektu *Ubezpieczenia gospodarcze w holistycznym zarządzaniu ryzykiem w rolnictwie zorientowanym na zrównoważenie, wdrażanie innowacji i technologii oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu*, realizowanego w ramach programu NCBR GOSPOSTRATEG 1., MRiRW, Warszawa, 19.12.2022.
371. Soliwoda, M. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 28.10.2022.
372. Soliwoda, M. (2022). Udział w seminarium *Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 18.11.2022.
373. Soliwoda, M. (2022). Udział w seminarium *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 11.02.2022.
374. Staszczak, A. (2022). Udział w seminarium *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.01.2022.
375. Staszczak, A. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za po-*

- mocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.10.2022.
376. Staszczak, A. (2022). *Udział w seminarium Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 8.04.2022.
377. Staszczak, A. (2022). *Udział w seminarium Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.03.2022.
378. Staszczak, A. (2022). *Udział w seminarium Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 23.09.2022.
379. Staszczak, A. (2022). *Udział w seminarium Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 18.11.2022.
380. Szczepaniak, I. (2022). *Udział oraz wygłoszenie referatu podczas XXVIII Kongresu Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu „Wyzwania dla rozwoju agrobiznesu i obszarów wiejskich”*, Kraków–Radocza k. Wadowic, 6–8.09.2022.
381. Szczepaniak, I. (2022). *Udział w II Międzynarodowej Konferencji Online „Od pola do stołu”, Jaki wpływ na pracę rolników i producentów będzie miała strategia UE?*, Wiedza i Praktyka, Educado, online, 29.09.2022.
382. Szczepaniak, I. (2022). *Udział w konferencji Forum Rynku Spożywczego i Handlu 2022*, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, Portalspozywczy.pl, dlahandlu.pl, Warszawa, 7–8.11.2022.
383. Szczepaniak, I. (2022). *Udział w konferencji II Forum Producentów Żywności*, Federacja Gospodarki Żywnościowej RP, MRiRW, Warszawa, 25.10.2022.
384. Szczepaniak, I. (2022). *Udział w konferencji Ewolucja nauk ekonomicznych – Ekonomia a pandemia COVID-19: potrzeba bieżących dostosowań czy zmiany paradygmatu?*, Komitet Nauk Ekonomicznych PAN, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Instytut Nauk Ekonomicznych PAN, Warszawa, 22.11.2022.
385. Szczepaniak, I. (2022). *Udział w konferencji Narodowe Wyzwania w Rolnictwie*, redakcja Farmer, Farmer.pl, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, Jachranka, 27.10.2022.
386. Szczepaniak, I. (2022). *Udział w konferencji naukowej Nie marnuj żywności. Szkoda planety!*, MRiRW, Warszawa, 26.10.2022.
387. Szczepaniak, I. (2022). *Udział w Konferencji Zmiany w gospodarce*, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, online, 29–30.09.2022.
388. Szczepaniak, I. (2022). *Udział w seminarium Branża uтиlizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.01.2022.
389. Szczepaniak, I. (2022). *Udział w seminarium Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 8.04.2022.
390. Szczepaniak, I. (2022). *Udział w seminarium i głos w dyskusji Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 23.09.2022.

391. Szczepaniak, I. (2022). Udział w seminarium *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i w Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.
392. Szczepaniak, I. (2022). Udział w seminarium z cyklu *Co się dzieje z uniwersytetem? – Jak publikować?*, Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej, Open Eyes Economy Summit (OEE EduLab), online, 5.12.2022.
393. Szczepaniak, I. (2022). Udział w webinarium *Konsolidacja polskiej branży spożywczej na tle UE. Czy trudne otoczenie ekonomiczne przyspieszy wzrost koncentracji sektora?*, PortalSpozywczy.pl., Bank Pekao SA, Polskie Towarzystwo Wspierania Przedsiębiorczości, online, 14.06.2022.
394. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji *Ecological approaches in European farming: LIFT project findings*, IRWIR PAN, Warszawa, 10.01.2022.
395. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w webinarium *Misja UE: Adaptacja do zmian klimatu - jak uzyskać odporność klimatyczną do 2030*, Polish Science Contact Agency, BSP, The National Centre for Research and Development, 20.01.2022.
396. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji *Europejski Zielony Ład a przyszłość ochrony roślin, Konferencja Ochrony Roślin 62. Sesja Naukowa*, Instytut Ochrony Roślin PIB, Poznań, 16–18.02.2022.
397. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji *Gospodarowanie wodą w kontekście zmiany klimatu i innych współczesnych wyzwań*, KAPE, online, 6.04.2022.
398. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w debacie *CO z tym mięsem? Produkcja, konsumpcja i klimat?*, Instytut na rzecz Ekorozwoju, 25.05.2022.
399. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji *III Krajowe Dni Pola Poświętne 2022*, Instytuty Badawcze na Rzecz Zielonego Ładu w Polsce – Transfer Wiedzy do Praktyki Rolniczej, online, 8.06.2022.
400. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji *Praktyczne wykorzystanie wyników badań prowadzonych na rzecz rolnictwa ekologicznego*, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Oddział w Radomiu, 8–9.06.2022.
401. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w debacie *WPR 2030 – co dalej z polskim rolnictwem?*, IRWIR PAN, Warszawa, online, 23.05.2022.
402. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji międzynarodowej *10th International Conference on Sustainable Development ICSD 2022, European Center of Sustainable Development*, Rome, Italy, 7–8.09.2022.
403. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji międzynarodowej *20th anniversary ERDN Conference, Cooperation and experience of science in support of policies for rural development*, Politechnika Koszalińska, ERDN, 14.09.2022.
404. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji oraz warsztatach metodycznych *Polska Droga Rozwoju (Nie)Zrównoważonego, Uwarunkowania i kierunki rozwoju polskiej gospodarki w perspektywie aktualnych wymagań środowiskowych*, WSB, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Polskie Stowarzyszenie Ekonomistów Środowiska Zasobów Naturalnych, Poznań, 21–23.09.2022.

405. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w międzynarodowej konferencji „*Od pola do stołu*”, *Jaki wpływ na pracę rolników i producentów będzie miała strategia? Konferencja oparta na głównych założeniach strategii Unii Europejskiej w ramach Zielonego Ładu*, EDUCADO, online, 29.09.2022.
406. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji *Zwiększanie zawartości materii organicznej w polskich glebach – możliwości i organicznej*, Krajowa Platforma Glebowa, IUNG PIB, Polskie Towarzystwa Gleboznawcze, SGGW, 29.09. 2022.
407. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w *Międzynarodowych Targach Żywności i Produktów Ekologicznych*, Polskie Forum Żywności Ekologicznej, 6.10.2022.
408. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji *The EU Bioeconomy Conference: Enabling the European Green Deal in Challenging Times*, Komisja Europejska, 6–7.10.2022.
409. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji międzynarodowej 30th Meeting of The OECD’s Farm Level Analysis Network (FLAN), OECD, Paryż, 7–8.11.2022.
410. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji *Krajowy Dzień projektu EJP SOIL Towards climate-smart sustainable management of agricultural soils*, IUNG PIB, MRiRW, 15.11.2022.
411. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w seminarium *Polskie rolnictwo a Europejski Zielony Ład*, Centrum Analiz Klubu Jagiellońskiego, 15.11.2022.
412. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji *Dzień Przedsiębiorcy Rolnego 2022: Jak innowacyjne rozwiązania wpływają na zmniejszenie ryzyka w produkcji rolniczej?*, MRiRW, CDR, WODR w Poznaniu, 17.11.2022.
413. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji *ROL-EKO 2022 Rolnictwo ekologiczne, projektowanie, badania, eksploatacja, bezpieczeństwo i ergonomia maszyn rolniczych, leśnych i spożywczych*, Sieć Badawcza Łukasiewicz, Poznań, 17.11.2022.
414. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w debacie *Zielona transformacja rolnictwa – co dalej?*, Kongres Obywatelski, 18.11.2022.
415. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w warsztatach *Conversion of Farm Accountancy Data Network into the Farm Sustainability Data Network, 3rd Stakeholders Workshop*, Brussels, 22.11.2022.
416. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w konferencji *Ewolucja Nauk Ekonomicznych II. Ekonomia a pandemia COVID-19: potrzeba bieżących dostosowań czy zmiany paradygmatu?*, Komitet Nauk Ekonomicznych PAN, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Instytut Nauk Ekonomicznych PAN, Warszawa, 22.11.2022.
417. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w seminarium *Rolnictwo ekologiczne w Polsce*, Centrum Analiz Klubu Jagiellońskiego, 24.11.2022.
418. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w spotkaniu w sprawie Rachunków Ekonomicznych Rolnictwa, MRiRW, 19.12.2022.
419. Wrzaszcz, W. i Prandecki, K. (2022). Udział w konferencji *3rd International Conference: Strategies toward Green Deal Implementation – Water, Raw Materials and Energy*, Mineral and Energy Economy Research Institute, Polish Academy of Sciences, Kraków, 5.12.2022.
420. Wrzochalska, A. i Łaba, S. (2022). Udział oraz wygłoszenie referatu podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowej *The agrarian economy – supporting agriculture under*

- the motto „Agriculture and food supply: markets and policies”, Instytut Ekonomiki Rolnictwa w Sofii, Banskó, Bułgaria, online, 25–26.10.2022.*
421. Wrzochalska, A. (2022). Udział w II Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Challenges and Opportunities for Rural Development*, SGGW. Instytut Ekonomii i Finansów, Warszawa, online, 30.11.2022.
 422. Wrzochalska, A. (2022). Udział w *Jubileuszu 30-lecia Rady Głównej Instytutów Badawczych*, Rada Główna Instytutów Badawczych, Warszawa, online, 12.09.2022.
 423. Wrzochalska, A. (2022). Udział w konferencji *Ekonomia w produkcji pszczelarskiej – wyzwania i ograniczenia oraz Podsumowaniu VII edycji Ogólnopolskiego Konkursu Pszczelarz roku 2022*, Fundacja Akademia Pszczelarstwa i Zrównoważonego Rozwoju, Warszawa, 20.10.2022.
 424. Wrzochalska, A. (2022). Udział w konferencji *Sustainable Agriculture and Rural Development – III*, Instytut Ekonomiki Rolnictwa w Belgradzie, Serbia, online, 15–16.12.2022.
 425. Wrzochalska, A. (2022). Udział oraz wygłoszenie referatu podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Innovative Sustainable Development of Agri-Business and Rural Areas*, University of National and World Economy, Bułgaria, Sofia, 29–30.09.2022.
 426. Wrzochalska, A. (2022). Udział oraz wygłoszenie referatu podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowej *The Artificial Intelligence in the Field of the Security – Advantages and Threats*, Higher School of Security and Economics, Plovdiv, Bułgaria, 30.09.2022.
 427. Wrzochalska, A. (2022). Udział w polsko-bułgarskim seminarium naukowym i konsultacjach naukowych oraz wygłoszenie referatu, Bułgarska Akademia Nauk Rolniczych (SSA), przedstawiciele Biura Wykonawczego oraz pracownicy z instytutów podległych SSA, Sofia, Bułgaria, 27.09.2022.
 428. Wrzochalska, A. (2022). Udział w prezentacji wyników projektu *Gospodarstwa opiekuńcze w rozwoju obszarów wiejskich wobec wyzwań demograficznych (GROWID)*. Posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Sejm RP IX kadencja, Warszawa, online, 7.02.2022.
 429. Wrzochalska, A. (2022). Udział w seminarium *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.01.2022.
 430. Wrzochalska, A. (2022). Udział w seminarium *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.10.2022.
 431. Wrzochalska, A. (2022). Udział w seminarium *Konsekwencje terytorialne rosyjskiej agresji na Ukrainę – perspektywa Polska i Europejska*, IRWiR PAN, Warszawa, online, 3.10.2022.
 432. Wrzochalska, A. (2022). Udział w seminarium *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.02.2022.
 433. Wrzochalska, A. (2022). Udział w seminarium *Rolnictwo Ukrainy w czasie wojny i okresie powojennej odbudowy*, IRWiR PAN, Warszawa, online, 17.10.2022.
 434. Wrzochalska, A. (2022). Udział w seminarium *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 23.09.2022.

435. Wrzochalska, A. (2022). Udział w seminarium *Ubezpieczenie nadwyżki bezpośredniej tuczników i mleka*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 06.05.2022.
436. Wrzochalska, A. (2022). Udział w seminarium *VAT w rolnictwie – nowe wyzwania*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.02.2022.
437. Wrzochalska, A. (2022). Udział w seminarium *Wdrażanie innowacji społecznych przez wiejskie organizacje pozarządowe i lokalne grupy działania*, IRWiR PAN, Warszawa, online, 5.12.2022.
438. Wrzochalska, A. (2022). Udział w spotkaniach Rady Programowej III Krajowych Dni Pola Poświętne 2022, 09.03.2022, 17.05.2022.
439. Wrzochalska, A. (2022). Udział w spotkaniach Rady Programowej IV Krajowych Dni Pola Sielinko 2023, 27.10.2022.
440. Wrzochalska, A. (2022). Udział w spotkaniu (seminarium) i konsultacjach w Dyrekcji Generalnej *Rolnictwo i Polityka Regionalna*, Ministerstwo Rolnictwa oraz pracownicy Departamentu Agrostatystyka, Sofia, Bułgaria, 28.09.2022.
441. Wrzochalska, A. (2022). Udział w spotkaniu i konsultacjach naukowych w Instytucie Rolnictwa, Kiustendil, Bułgaria, 26.09.2022.
442. Wrzochalska, A. (2022). Udział w VI Konferencji *Wyzwania społeczne i środowiskowe w rozwoju miast i regionów*, Polska Akademia Umiejętności, Kraków, online, 23.06.2022.
443. Zaremba, Ł. (2022). Udział konferencji *Rolnictwo i jego otoczenie w czasie pandemii COVID-19*, SGGW, Warszawa, 16.12.2022.
444. Zaremba, Ł. (2022). Udział w seminarium *Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 8.04.2022.
445. Zaremba, Ł. (2022). Udział w seminarium *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 (2022) na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i w Danii*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.
446. Zaremba, Ł. (2022). Udział w seminarium *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.03.2022.
447. Zaremba, Ł. (2022). Udział w seminarium *Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 18.11.2022.
448. Zawadzka, D. (2022). Udział w spotkaniu dotyczącym wypracowania wspólnego stanowiska w sprawie pytań przygotowywanych na posiedzenie Grupy Refleksji ds. Rynku Wieprzowiny, Polskie Mięso, Polsus, Polpig, UPEMI, online, 31.03.2022.
449. Zawadzka, D. (2022). Udział w spotkaniu w ramach Zespołu Stabilizacji i Wsparcia Rynku Mięsa Wieprzowego *Wypracowanie Strategii Rozwoju Sektora Wieprzowiny w Polsce*, MRiRW, 13.04. 2022.
450. Zawadzka, D. (2022). Udział w spotkaniu *Zespołu Stabilizacji i Wsparcia Rynku Mięsa Wieprzowego*, MRiRW, online, 13.02.2022.
451. Zieliński, M. i Żak, A. (2022). Udział w konferencji *Bioróżnorodność – szansa i wyzwanie dla bezpiecznej i efektywnej produkcji rolnej w świetle zmian klimatycznych i rosnących potrzeb żywnościowych*, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie,

- Fundacja Kaleckiego, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB, Poznańskie Centrum Superkomputerowo Sieciowe, Warszawa, 20–21.09.2022.
452. Zieliński. M. (2022). Udział w konferencji *Praktyczne wykorzystanie wyników badań prowadzonych na rzecz rolnictwa ekologicznego*, CDR Brwinów/oddział Radom, Radom, online, 8–9.06.2022.
453. Żak, A. (2022). Udział w konferencji *Bioróżnorodność – szansa i wyzwanie dla bezpiecznej i efektywnej produkcji rolnej w świetle zmian klimatycznych i rosnących potrzeb żywnościowych*, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Fundacja Kaleckiego, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB, Poznańskie Centrum Superkomputerowo Sieciowe, Warszawa, 20–21.09.2022.

b) Wygłoszone referaty

1. Adamski, M. (2022). *Sytuacja rolniczych spółdzielni produkcyjnych w latach 2018–2020*. [Prezentacja]. VII Krajowy Zjazd Delegatów Krajowego Związku Rewizyjnego Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Warszawa, 14.06.2022.
2. Adamski, M. (2022). *Cooperation of bioeconomy clusters for the transfer of knowledge based on biotechnology through innovative dissemination techniques in the primary production sector*. [Prezentacja]. 2nd Transnational Innovation Workshop, Projekt AGRO FOSSiL FREE, finansowany z Programu Horyzont, Warszawa, 23.09.2022.
3. Adamski, M. i Wasilewski, A. (2022). *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*. [Prezentacja]. Seminarium IERiGŻ-PIB, Warszawa, 28.10.2022.
4. Augustyńska, I. (2022). *Sytuacja małych gospodarstw towarowych a struktura dochodów rodzin ich użytkowników*. [Prezentacja]. Publiczna obrona rozprawy doktorskiej. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 15.12.2022.
5. Bocian, M. (2022). *Realizacja planu wyboru próby gospodarstw rolnych dla Polskiego FADN w 2022 roku*. [Prezentacja]. Posiedzenie Komitetu Krajowego ds. FADN, Warszawa, 10.06.2022.
6. Bocian, M. (2022). *Sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych województwa mazowieckiego w świetle danych FADN*. [Prezentacja]. Posiedzenie Komisji Rolnictwa i Terenów Wiejskich Sejmiku Województwa Mazowieckiego. Warszawa, online, 11.04.2022.
7. Bocian, M. (2022). *Plan wyboru próby gospodarstw rolnych Polskiego FADN na 2023 rok*. [Prezentacja]. Posiedzenie Komitetu Krajowego ds. FADN, Warszawa, 25.10.2022.
8. Bocian, M. (2022). *SO „2017”*. [Prezentacja]. Konferencja pt. Rachunkowość rolna Polski FADN w województwie podlaskim, PODR, Księżyno, 8.11.2022.
9. Bugała, A. (2022). *Światowy rynek zagęszczonego soku jabłkowego*. [Prezentacja]. Konferencja KUPS: Branża sokownicza – stan na dzisiaj, prognozy na jutro, Warszawa, 6.09.2022.
10. Bugała, A. (2022). *Rynek jabłek deserowych*. [Prezentacja]. Polskie jabłko. Wiosenne Warsztaty Przetwórców Owoców, Nałęczów, 7.04.2022.

11. Bułkowska, M. (2022). *Znaczenie Chin w polskim handlu produktami rolno-spożywczymi*. [Referat]. XIX Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. Globalne problemy rolnictwa i gospodarki żywnościowej, Warszawa–Rogów, 30.06–1.07.2022.
12. Chmielewska, B. (2022). *Znaczenie podróżowania dla rozwoju wsi i miast*. [Referat, prezentacja]. Wygłoszone dla Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych, Oddział Regionalny w Łomży, Łomża, 13.05.2022.
13. Chmielewska, B. (2022). *Wiesć polska w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości*. [Referat, prezentacja]. Konferencja pt. „Cudze chwalicie, swego nie znacie”, SGGW w Warszawie. Zarząd Krajowy Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych, Warszawa, 23.07.2022.
14. Dzwonkowski, W. (2022). *Rynek ziemniaka w Polsce i w Europie* [Prezentacja]. Webinarium, Plantpress sp. z o.o., Warszawa, 12.01.2022.
15. Dzwonkowski, W. (2022). *Aktualna sytuacja na rynku ziemniaków skrobiowych i skrobi ziemniaczanej*. [Prezentacja]. Spotkanie z przedstawicielami plantatorów ziemniaków skrobiowych oraz producentów skrobi ziemniaczanej, MRiRW, Warszawa, 4.02.2022.
16. Dzwonkowski, W., Mroczek, R. (2022). *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*. [Prezentacja]. Seminarium, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 28.01.2022.
17. Figiel, S. (2022). *Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*. [Prezentacja]. Seminarium, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 8.04.2022.
18. Figiel, S. (2022). *Potential Impact of Artificial Intelligence Applications on Agricultural Productivity*. [Prezentacja]. International Scientific Conference “Innovative Development of Business and Rural Areas”, University of National and World Economy, Department of “Economics of Natural Resources”, Sofia, Bulgaria, 29.09.2022.
19. Gospodarowicz, M. (2022). *A Research Approach and Results of Rural Smartness Assessment at the Local Level, 20th Anniversary of the Network: ERDN 2002–2022, Cooperation and experience of science in support of policies for rural development*. [Prezentacja]. Mielno, 15–16.09.2022.
20. Gospodarowicz, M. (2022). *Gwarancje depozytowe a elektroniczne instrumenty płatnicze*. [Prezentacja]. Konferencja Katedr Finansów, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Wrocław, 15–16.09.2022.
21. Hryszko, K. (2022). *Rynek i spożycie ryb w 2021 roku*. [Prezentacja]. XLVII Konferencja Hodowców Ryb Łososiowatych, Stowarzyszenie Producentów Ryb Łososiowatych, Gdynia, 12–14.10.2022.
22. Hryszko, K. (2022). *Krajowy rynek ryb hodowlanych* [Prezentacja]. Konferencja Przyszłość Akwakultury, Stowarzyszenie Rozwoju Rynku Rybnego, Towarzystwo Promocji Rybactwa i Produktów Rybnych, Zakopane, 25–27.05.2022.
23. Hryszko, K. (2022). *Analiza rynku ryb – dwa lata pandemii*. [Prezentacja]. Ogólnopolska debata karpiowa – czas na zmiany, Towarzystwo Promocji Ryb „Pan Karp”, Lokalna Grupa Rybacka – Świętokrzyski Karp, Rytwiany, 28.02–1.03.2022.
24. Hryszko, K. (2022). *Rynek ryb w Polsce – bieżące wyniki i determinanty*. [Prezentacja]. VIII Kongres Rybny, Magazyn Przemysłu Rybnego, Gdynia, 4–5.10.2022.
25. Kagan, A. (2022). *Ubezpieczenie nadwyżki bezpośredniej z produkcji mleka*. [Referat]. Seminarium, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 10.03.2022.

26. Kagan, A. (2022). Ubezpieczenie nadwyżki bezpośredniej wybranych produktów zwierzęcych – istota, wyzwania i problemy dotyczące wdrożenia w polskim rolnictwie spotkania dotyczącego podsumowania efektów realizacji projektu. [Referat]. Konferencja podsumowująca efekty realizacji projektu pt. „Ubezpieczenia gospodarcze w holistycznym zarządzaniu ryzykiem w rolnictwie zorientowanym na zrównoważenie, wdrażanie innowacji i technologii oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu” w ramach Programu „Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków” GOSPOSTRATEG 1. MRiRW, Warszawa, 19.12.2022.
27. Kagan, A. (2022). *Ubezpieczenie nadwyżki bezpośredniej z produkcji tuczników i mleka*. [Referat]. Seminarium, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 6.05.2022.
28. Kołodziejczyk, D. (2022). *Kierunki interwencji inwestycyjnej na obszarach wiejskich w ramach Planu Strategicznego WPR*. [Referat]. III Krajowe Dni Pola Poświętne 2022, online, 8.06.2022.
29. Kosior, K. (2022). *A Review of Key Issues in Agricultural Data Valuation*. [Referat, z wyróżnieniem]. XXVIII Kongres Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu Wyzwania dla rozwoju agrobiznesu i obszarów wiejskich, Kraków–Radocza k. Wadowic, 6–8.09.2022.
30. Kosior, K. (2022). *From Analogue to Digital Agriculture. Policy and regulatory framework for agricultural data governance in the European Union*. [Referat]. 2022 APEC PPFS Webinar on „Digitalization and Innovation of APEC Food System”, Republic of Korea, 1–2.12.2022.
31. Kosior, K. (2022). *Ocena kierunków i stanu zaawansowania cyfrowej transformacji w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego w Unii Europejskiej*. [Referat]. VI Sympozjum Bezpieczeństwo Żywnościowe i Żywności, Zakład Higieny i Zarządzania Jakością Żywności Instytutu Nauk o Żywieniu Człowieka SGGW, Polskie Towarzystwo Technologów Żywności – Zarząd Główny, Sekcja Bezpieczeństwa Żywności Komitetu Nauk o Żywności i Żywieniu PAN, Kiry k. Zakopanego, 25–27.04.2022.
32. Kosior, K. (2022). *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*. [Referat]. Seminarium, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 23.09.2022.
33. Krzyżanowski, J. (2022). *Propozycje współpracy IERiGŻ PIB z Ośrodkami Doradztwa Rolniczego*. [Referat]. Konferencja organizowana przez MRiRW dotycząca współpracy między Instytutami a ODR-ami, 3.12.2022.
34. Kulawik, J., Soliwoda, M. i Kurdyś-Kujawska, A. (prezentująca). (2022). *Wybrane problemy zarządzania ryzykiem w rolnictwie* – prezentacje zgłoszone na konferencję podsumowującą wyniki projektu NCBR UBROL w MRiRW, 19.12.2022.
35. Łaba, S. (2022). Wykład inauguracyjny dla słuchaczy studiów podyplomowych „Rolnictwo i ekonomia gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 22.10.2022.
36. Łaba, S. (2022). *Implikacje środowiskowe zagospodarowania strat i odpadów żywności w produkcji podstawowej i przetwórstwie żywności w Polsce*. [Referat]. XXVIII Kongres Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu Wyzwania dla rozwoju agrobiznesu i obszarów wiejskich, Kraków–Radocza k. Wadowic, 6–8.09.2022.

37. Łaba, S. (2022). *Straty i odpady żywności w produkcji podstawowej (rolniczej) – przyczyny, kierunki zagospodarowania i problemy w pozyskiwaniu danych*. [Referat]. 20. Doroczne warsztaty szkoleniowo-organizacyjne Polskiego FADN, 22.09.2022.
38. Łaba, S. (2022). *Scale of food loss and waste in Poland PROM projects research results*. [Referat]. Bułgarsko-polskie seminarium naukowe, Bułgarska Akademia Nauk Rolniczych (SSA), przedstawiciele Biura Wykonawczego oraz pracownicy z instytutów podległych SSA, Sofia, Bułgaria, 27.09.2022.
39. Łaba, S. (2022). *Rola przemysłu spożywczego w gospodarce Polski i Unii Europejskiej*. [Referat]. II Forum Producentów Żywności, Warszawa, 25.10.2022.
40. Łopaciuk, W. (2022). *Sytuacja na rynku zbóż*. [Prezentacja]. Debata zorganizowana przez KOWR, Warszawa, 27.10.2022.
41. Mroczek, R. (2022). *Wsparcie inwestycyjne dla sektora rolno-spożywczego w ramach Planu Strategicznego WPR*. [Referat]. Konferencja III Krajowe Dni Pola Poświętne 2022, Plan Strategiczny Wspólnej Polityki Rolnej 2023–2027, online, 7.06.2022.
42. Nosecka, B. i Bugała, A. (2022). *Organizacje producentów owoców i warzyw w Polsce. Ewolucja i stan obecny*. [Prezentacja]. Warsztaty, Wsparcie grup producentów rolnych w UE – dobre praktyki, Warszawa, 16.10.2022.
43. Nosecka, B. (2022). *Rynek soków w Polsce*. [Prezentacja]. Konferencja KUPS: Branża sokownicza – stan na dzisiaj, prognozy na jutro, Warszawa, 6.09.2022.
44. Nosecka, B. i Bugała, A. (2022). *Sytuacja rynkowa w branży owocowo-warzywnej ze szczególnym uwzględnieniem mrożonych owoców i warzyw*. [Prezentacja]. Konferencja Krajowego Stowarzyszenia Przetwórców Owoców i Warzyw, Kielce, 13.05.2022.
45. Nosecka, B. i Bugała, A. (2022). *Sytuacja rynkowa w branży owocowo-warzywnej ze szczególnym uwzględnieniem mrożonych owoców i warzyw*. [Prezentacja]. Konferencja Krajowego Stowarzyszenia Przetwórców Owoców i Warzyw, Sokołów Podlaski, 18.11.2022.
46. Nosecka, B. i Bugała, A. (2022). *Rynek soków zagęszczonych*. [Prezentacja]. XXIII Międzynarodowe Sympozjum KUPS – Bieżące Wyzwania Branży Sokowniczej, Gdańsk, 18–20.05.2022.
47. Nosecka, B. i Bugała, A. (2022). *Rynek soków zagęszczonych w Polsce*. [Prezentacja]. Konferencja branży przetwórstwa owocowo-warzywnego, Warka, 21.04.2022.
48. Nosecka, B. (2022). *Rynek przetworów z jabłek w Polsce*. [Prezentacja]. Polskie jabłko. Wiosenne Warsztaty Przetwórców Owoców, Nałęczów, 7.04.2022.
49. Osuch, D., Kambo, K. i Juchniewicz, M. (2022). *Polish experiences in FADN*. [Prezentacja]. Druga grupa robocza FSDN to work on process of conversion, online, 17.03.2022.
50. Pasińska, D. (2022). *Możliwe skutki w chowie drobiu spowodowane zmianą Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych oraz Dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów w kontekście Projektu stanowiska RP, Spotkanie poświęcone wypracowaniu stanowiska MRiRW ws. projektu dyrektywy IED w sprawie emisji przemysłowych*. [Prezentacja]. MRiRW, Warszawa, 16.05.2022.

51. Pasińska, D. (2022). *Podsumowanie gromadzenia Deklaracji PiK* [Prezentacja], Posiedzenie Zespołu ds. sporządzenia szacunków strat w sektorze drobiarstwa w związku z wystąpieniem grypy H5N8 u drobiu na przełomie lat 2019/2020 oraz w roku 2021, KOWR, Warszawa, 27.04.2022.
52. Pasińska, D. (2022). *The impact of avian influenza on the poultry market* [Prezentacja]. „Innovative development of business and rural areas”, University of National and World Economy, Department of Economics of Natural Resources, online, Sofia, 29–30.09.2022.
53. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Ubezpieczenia w rolnictwie – konieczność zmian* [Prezentacja]. III Krajowe Dni Pola Poświętne 2022, MODR Oddział Poświętne w Płońsku, 13.06.2022.
54. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Szacunek dochodów gospodarstw rolnych Polskiego FADN za 2021 rok, FADN*. [Referat]. Komitet Krajowy FADN, Warszawa, 10.06.2022.
55. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Dochody gospodarstw rolnych FADN – wyniki wstępne za 2021 rok, FADN*. [Referat]. Komitet Krajowy FADN, Warszawa, 25.10.2022.
56. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Dochody w gospodarstwach rolnych FADN*. [Referat]. Konferencja pt. Rachunkowość rolna Polski FADN w województwie podlaskim, PODR, Księżyno, 8.11.2022.
57. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Dochody w gospodarstwach rolnych FADN*. [Referat]. Warsztaty organizacyjno-szkoleniowe Polskiego FADN, ŚODR, Modliszewice, 8.11.2022.
58. Pawłowska-Tyszko, J. i Wasilewski, A. (2022). *Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim*. [Referat]. Seminarium dot. Projektu Smart Villages, Warszawa, online, 20.01.2022.
59. Prandecki, K. (2022). Referat wprowadzający do konferencji *Skutki i zagrożenia cywilizacji informacyjnej*. [Referat]. Skutki i zagrożenia cywilizacji informacyjnej, Warszawa, 18.11.2022.
60. Prandecki, K. (2022). *Ewolucja nauk ekonomicznych w następstwie zmian środowiska przyrodniczego*. [Referat i prezentacja]. Ewolucja Nauk Ekonomicznych II. Warszawa, 22.11.2022.
61. Prandecki, K., Wrzaszcz, W. (2022). *Wyzwania dla rolnictwa w Polsce a Europejski Zielony Ład*. [Referat i prezentacja]. Konferencja pn. „Polska Droga Rozwoju (Nie)Zrównoważonego” Uwarunkowania i kierunki rozwoju polskiej gospodarki w perspektywie aktualnych wymagań środowiskowych, WSB, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Polskie Stowarzyszenie Ekonomistów Środowiska Zasobów Naturalnych, Poznań, 21–23.09.2022.
62. Rembisz, W. (2022). *Znaczenie i oczekiwania co do zmiany poziomu ceny skupu – perspektywa producenta rolnego i przetwórcy spożywczego*. [Prezentacja]. XIX Międzynarodowa Konferencja Naukowa Globalne Problemy Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Warszawa–Rogów, 30.06–1.07.2022.
63. Smolił, A. (2022). *Zmiany sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych prowadzących nieprzerwanie rachunkowość FADN w latach 2004–2020*. [Referat]. Seminarium, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 4.03.2022.
64. Soliwoda, M. (prezentujący), Pawłowska-Tyszko, J., Osuch, D. i Juchniewicz, M. (2022). *Instrument stabilizacji dochodu (IST) – istota, wyzwania i problemy dotyczące wdro-*

- żenia w polskim rolnictwie. [Referat]. Konferencja podsumowująca wyniki projektu UBROL, MRiRW, Warszawa, 19.12.2022.
65. Soliwoda, M., Klimkowski, C. i Kulawik, J. (2022). *Trwałość operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*. [Referat]. Seminarium, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 18.11.2022.
 66. Szczepaniak, I. (2022). *Rola importu w zaopatrzeniu surowcowym sektora przetwórstwa żywności w Polsce*. [Referat]. XXVIII Kongres Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu *Wyzwania dla rozwoju agrobiznesu i obszarów wiejskich*, Kraków–Radocza k. Wadowic, 6–8.09.2022.
 67. Tarasiuk, R. (2022). *Techniczne aspekty wprowadzania danych w systemie RDR oraz narzędzia wspomagające Polski FADN*. [Prezentacja]. Konferencja pt. Rachunkowość rolna Polski FADN w województwie podlaskim, rok 2022, PODR, Księżyno, 8.11.2022.
 68. Tarasiuk, R. (2022). *Techniczne aspekty wprowadzania danych w systemie RDR oraz narzędzia wspomagające Polski FADN*. [Prezentacja]. Konferencja pt. Podsumowanie rachunkowości rolnej Polski FADN w województwie warmińsko-mazurskim za 2022 rok, Worliny, 13–14.10.2022.
 69. Wrzaszcz, W. (2022). *Europejski Zielony Ład a rolnictwo*. [Referat i prezentacja]. Konferencja III Krajowe Dni Pola Poświętne 2022, Instytuty Badawcze na Rzecz Zielonego Ładu w Polsce – Transfer Wiedzy do Praktyki Rolniczej, online, 8.06.2022.
 70. Wrzaszcz, W. (2022). *Dotychczasowy rozwój rolnictwa ekologicznego w Polsce a strategiczne cele europejskie związane z Nowym Zielonym Ładem*. [Referat i prezentacja]. Konferencja pn. „Praktyczne wykorzystanie wyników badań prowadzonych na rzecz rolnictwa ekologicznego”, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Oddział w Radomiu, 8.06.2022.
 71. Wrzaszcz, W. (2022). *Organic Farming Development in EU – Tendencies and Perspectives in the Context of European Green Deal*. [Referat i prezentacja]. Konferencja: 10th International Conference on Sustainable Development ICSD 2022, European Center of Sustainable Development, Rome, Italy, 7.09.2022.
 72. Wrzaszcz, W. (2022). *Doświadczenia i perspektywy rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce w świetle uwarunkowań krajowych i unijnych*. [Referat i prezentacja]. Konferencja ROL-EKO 2022 „Rolnictwo ekologiczne, projektowanie, badania, eksploatacja, bezpieczeństwo i ergonomia maszyn rolniczych, leśnych i spożywczych”, Sieć Badawcza Łukasiewicz, Poznań, 17.11.2022.
 73. Wrzaszcz, W. i Prandecki K. (2022). Opportunities and threats to achieve the strategic objectives of the European Green Deal in agricultural sector in Poland. [Referat i prezentacja]. Konferencja 3rd International Conference Strategies toward Green Deal Implementation. Water, Raw Materials and Energy”, Mineral and Energy Economy Research Institute, Polish Academy of Sciences, Kraków, 5.12.2022.
 74. Wrzaszcz, W. i Zieliński, M. (2022). Referat inauguracyjny pt. *Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych* dla słuchaczy studiów podyplomowych związany z ich rozpoczęciem. [Referat i prezentacja]. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 19.10.2022.
 75. Wrzochalska, A. (2022). *17 lat współpracy naukowo-badawczej pomiędzy IERiGŻ-PIB oraz Bułgarską Akademią Nauk Rolniczych*. [Referat]. Bułgarsko-polskie seminarium

- naukowe, Bułgarska Akademia Nauk Rolniczych (SSA), przedstawiciele Biura Wykonawczego oraz pracownicy z instytutów podległych SSA, Sofia, Bułgaria, 27.09.2022.
76. Wrzochalska, A. i Doitchinova, J. (2022). *Demographic Processes and Problems in Rural Areas of Poland and Bulgaria*. [Referat]. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. Innovative Sustainable Development of Agri-Business and Rural Areas, University of National and World Economy, Bułgaria, Sofia, 29–30.09.2022.
 77. Wrzochalska, A. i Łaba, S. (2022). *Challenges Associated with the Learning Process in Poland during the COVID-19 Pandemic – Assessment of the Digital Skills of Society*. [Referat]. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. The Artificial Intelligence in the Field of the Security – Advantages and Threats, Higher School of Security and Economics w Plovdiv, Bułgaria, 30.09.2022.
 78. Wrzochalska, A. i Łaba, S. (2022). *Inhabitants of villages in Poland on the threshold of the third decade of the 21st century*. [Referat]. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. The agrarian economy - supporting agriculture under the motto "Agriculture and food supply: markets and policies", Instytut Ekonomiki Rolnictwa w Sofii, Bansko, Bułgaria, online, 25–26.10.2022.
 79. Zalewski, A. (2022). *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – aktualne tendencje*. [Referat]. Warsztaty zorganizowane w ramach międzynarodowego projektu pn. „Cooperation of bioeconomy clusters for biobased knowledge transfer via Innovative Dissemination techniques in the primary production sector (COOPID)”, Makowica, 30.09.2022.
 80. Zalewski, A. (2022). *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – aktualne tendencje*. [Referat]. Komisja Rolnictwa i Terenów Wiejskich Sejmiku Województwa Mazowieckiego w ramach omawianego punktu: „Ekonomia w rolnictwie, sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych – omówienie problemu wzrostu cen i ograniczenia produkcji nawozów rolniczych oraz wpływu tych zjawisk na gospodarstwa rolne na Mazowszu”, Warszawa, online, 11.04.2022.
 81. Zalewski, A. (2022). *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*. [Referat]. 18 doroczne warsztaty szkoleniowo-organizacyjne Polskiego FADN, Warszawa, 7.04.2022.
 82. Zalewski, A. (2022). *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*. [Referat]. Seminarium, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 25.03.2022.
 83. Zaremba, Ł. (2022). *Ryzyko cenowe producenta na rynku owoców i warzyw w Polsce*. [Prezentacja]. Publiczna obrona rozprawy doktorskiej, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 14.10.2022.
 84. Zaremba, Ł. (2022). *Organizacje producentów owoców i warzyw w Polsce – Wyniki badania ankietowego*. [Prezentacja]. Warsztaty, Wsparcie grup producentów rolnych w UE – dobre praktyki, Warszawa, 16.10.2022.
 85. Zawadzka, D. (2022). *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020 (2022) na tle rynków wieprzowiny w Niemczech i w Danii*. [Referat]. Seminarium, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 11.03.2022.
 86. Zieliński, M. (2022). *Gospodarstwo rolne jako źródło dóbr publicznych w świetle nowej ekonomii instytucjonalnej*. [Prezentacja]. Seminarium, IUNG PIB, Puławy, 17.03.2022.

87. Zieliński, M. (2022). *Rolnictwo ekologiczne jako źródło dóbr publicznych na obszarach szczególnie predestynowanych do jego rozwoju*. [Prezentacja]. Konferencja pn. Praktyczne wykorzystanie wyników badań prowadzonych na rzecz rolnictwa ekologicznego, CDR Brwinów/Oddział Radom, 8.06.2022.
88. Zieliński, M. (2022). *Kierunki rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce w ramach Europejskiego Zielonego Ładu*, [Prezentacja]. Seminarium Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej, Warszawa, 9.12.2022.
89. Ziętała, W. i Pietrzak, M. (2022). *Poza czarną skrzynkę w stronę systemowej teorii rodziny rolniczej i jej gospodarstwa*. [Prezentacja]. Seminarium, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 20.05.2022.

c) Organizacja i współorganizacja konferencji, seminariów i innych spotkań naukowych

1. Adamski, M. (2022). Współorganizacja warsztatów pt. *Farm-based biogas and a road-map to carbon neutral dairy production by 2035* w ramach projektu międzynarodowego pn. *Cooperation of bioeconomy clusters for biobased knowledge transfer via Innovative Dissemination techniques in the primary production sector (COOPID)*, Finlandia, Oulu, 15.09.2022.
2. Adamski, M. (2022). Współorganizacja polskiej prezentacji sukcesu w formie warsztatów pt. *The Biogal company as a Polish success story in the field of bioeconomy* w ramach projektu międzynarodowego pn. *Cooperation of bioeconomy clusters for biobased knowledge transfer via Innovative Dissemination techniques in the primary production sector (COOPID)*, Warszawa/Boleszyn, 25.06.2022.
3. Adamski, M. (2022). Współorganizacja warsztatów pt. *The Finnish Forest Centre* w ramach projektu międzynarodowego pn. *Cooperation of bioeconomy clusters for biobased knowledge transfer via Innovative Dissemination techniques in the primary production sector (COOPID)*, Finlandia, Oulu, 14.09.2022.
4. Gospodarowicz, M. (2022). Moderowanie sesji *Konferencja Katedr Finansów 2022*, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Wrocław, 16.09.2022.
5. Gospodarowicz, M. (2022). Prowadzenie seminarium i dyskusji *Trwałości operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 17.11.2022.
6. Hryszko, K. (2022). Moderowanie sesji pt. *Rynek i produkcja podczas XLVII Konferencji Hodowców Ryb Łososiowatych*, Stowarzyszenie Producentów Ryb Łososiowatych, Gdynia, 13.10.2022.
7. Jarzębowski, S. (2022). Udział w komitecie organizacyjnym konferencji pt. *Kongres Bezpieczeństwa Żywności*. IFS, CSCMP, IERiGŻ-PIB, Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie, SGH, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Warszawa, 27.10.2022.
8. Łaba, S. (2022). Prowadzenie seminarium i dyskusji *Ubezpieczenie nadwyżki bezpośredniej tuczników i mleka*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 6.05.2022.

9. Łaba, S. (2022). Prowadzenie seminarium i dyskusji *Transformacja cyfrowa w przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego – trudna droga do Przemysłu 4.0*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 23.09.2022.
10. Łaba, S. (2022). Prowadzenie seminarium i dyskusji *Efekty wdrażania projektu współpracy klastrów biogospodarki na rzecz transferu wiedzy opartej na biotechnologii za pomocą innowacyjnych technik rozpowszechniania w sektorze produkcji podstawowej – COOPID*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.10.2022.
11. Łaba, S. (2022). Prowadzenie seminarium i dyskusji *Trwałości operacji finansowanych w gospodarstwach rolnych w ramach Planu Strategicznego WPR – wybrane problemy*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 18.11.2022.
12. Łaba, S. i Wrzochalska, A. (2022). Prowadzenie seminarium i dyskusji *Poza czarną skrzynkę – w stronę systemowej teorii rodziny rolniczej i jej gospodarstwa*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 20.05.2022.
13. Pasińska, D. (2022). Organizacja spotkania *Negocjacje z KE rekompensaty*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 3.10.2022.
14. Pasińska, D. (2022). Organizacja spotkania *Szacowanie strat w drobiarstwie w sezonie 2021/2022* (spotkanie robocze dotyczące możliwości wykorzystania dotychczasowego doświadczenia do złożenia nowego lub uzupełniania dotychczasowego wniosku), IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 13.04.2022.
15. Pasińska, D. (2022). Organizacja spotkania *Szacowanie strat w drobiarstwie z powodu HPAI - dodatkowe tabele*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.01.2022.
16. Pasińska, D. (2022). Organizacja spotkania *Wyjaśnienia dla KE – wniosek w sprawie rekompensat dla gospodarstw dotkniętych gryppą ptaków*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 26.05.2022.
17. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Prowadzenie konferencji *Ekonomiczne uwarunkowania produkcji pszczelarskiej – wyzwania i ograniczenia*, Ogólnopolski Konkurs Pszczelarz Roku VIII Edycja, Fundacja Akademia Pszczelarstwa i Zrównoważonego Rozwoju, Warszawa, 20.10.2022.
18. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Członkostwo w Komitecie Naukowym Konferencji *Ekonomiczne uwarunkowania produkcji pszczelarskiej – wyzwania i ograniczenia*, Ogólnopolski Konkurs Pszczelarz Roku VIII Edycja, Fundacja Akademia Pszczelarstwa i Zrównoważonego Rozwoju, Warszawa, 20.10.2022.
19. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Współdziałanie w organizacji Komitetu Krajowego *Ekonomiczne uwarunkowania produkcji pszczelarskiej – wyzwania i ograniczenia*, Ogólnopolski Konkurs Pszczelarz Roku VIII Edycja, Fundacja Akademia Pszczelarstwa i Zrównoważonego Rozwoju, Warszawa, 20.10.2022.
20. Podstawka, M. (2022). Prowadzenie seminarium i dyskusji *Branża utylizacyjna w Polsce – wybrane zagadnienia*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 28.01.2022.
21. Podstawka, M. (2022). Prowadzenie seminarium i dyskusji *Preferencje podatkowe w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.02.2022.
22. Podstawka, M. (2022). Prowadzenie seminarium i dyskusji *VAT w rolnictwie – nowe wyzwania*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.02.2022.

23. Prandecki, K. (2022). Moderowanie sesji *Polska droga do (nie)zrównoważonego rozwoju*. PSEŚIZN, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wyższa Szkoła Bankowa, Poznań, 21–23.09.2022.
24. Prandecki, K. (2022). Prowadzenie seminarium *Starzenie się ludności Polski – potrzeby i wyzwania zdrowotne i społeczne*, Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” PAN, Warszawa, 18.10.2022.
25. Prandecki, K. (2022). Prowadzenie seminarium *Energia w kontekście przyszłości. Wpływ geopolityki i sprawiedliwości dystrybucyjnej na europejski sektor energii*, Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” PAN, Warszawa, 10.05.2022.
26. Prandecki, K. (2022). Prowadzenie seminarium *Zmiany demograficzne w Polsce – zagrożenie dla perspektyw rozwojowych kraju?*, Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” PAN, Warszawa, 8.03.2022.
27. Prandecki, K. (2022). Członkostwo w Komitecie Naukowym konferencji *Kultura i edukacja w dobie globalizacji. Humanistyczne przesłanie Ireny Wojnar*, Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” PAN, Warszawa, 7.06.2022.
28. Prandecki, K. (2022). Przewodniczenie Komitetowi Organizacyjnemu, Przewodniczenie Komitetowi Naukowemu konferencji *Skutki i zagrożenia cywilizacji informacyjnej*, Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” PAN, Warszawa, 18.11.2022.
29. Prandecki, K. (2022). Członkostwo w Komitecie Naukowym konferencji *Ewolucja Nauk Ekonomicznych II*, PTE, Warszawa, 22.11.2022.
30. Szczepaniak, I. (2022). Udział w Komitecie programowym Konferencji *Zmiany w gospodarce*, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, online, 29–30.09.2022.
31. Tarasiuk, R. (2022). Moderowanie sesji *20. Krajowe warsztaty organizacyjno-szkoleniowe Polskiego FADN*, IERiGŻ-PIB, Jesionka, 21–23.09.2022.
32. Wrzaszcz, W. (2022). Członkostwo w Komitecie Naukowym (International Steering Committee) konferencji międzynarodowej *10th International Conference on Sustainable Development 2021*, Rzym, 7–8.09.2022.
33. Wrzaszcz, W. (2022). Sekretarz studiów podyplomowych „*Ekonomika gospodarstwa rolnego*” dla doradców rolnych z województwa mazowieckiego i łódzkiego. IERiGŻ-PIB, Warszawa, rok akademicki 2021/2022.
34. Wrzaszcz, W. (2022). Sekretarz studiów podyplomowych „*Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych*”. Edycja II, IERiGŻ-PIB, Warszawa, rok akademicki 2021/2022.
35. Wrzaszcz, W. (2022). Kierownik studiów podyplomowych „*Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych*”. Edycja III, IERiGŻ-PIB, Warszawa, rok akademicki 2022/2023.
36. Wrzochalska, A. (2022). Członek Komitetu programowego Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Innovative Sustainable Development of Agri-Business and Rural Areas*, University of National and World Economy, Bułgaria, Sofia, 29–30.09.2022.
37. Wrzochalska, A. (2022). Członek Komitetu naukowego II Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Challenges and Opportunities for Rural Development*, SGGW. Instytut Ekonomii i Finansów, 30.11.2022.

38. Wrzochalska, A. (2022). Członek Komitetu naukowego Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Sustainable Agriculture and Rural Development – III*, Instytut Ekonomiki Rolnictwa w Belgradzie, Serbia, 15–16.12.2022.
39. Wrzochalska, A. (2022). Członek Rady programowej III Krajowych Dni Pola Poświętne 2022.
40. Wrzochalska, A. (2022). Członek Rady programowej IV Krajowych Dni Pola Sielinko 2023.
41. Wrzochalska, A. (2022). Prowadzenie seminarium i dyskusji *Zmiany sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych prowadzących nieprzerwanie rachunkowość FADN w latach 2004–2020*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 4.03.2022.
42. Wrzochalska, A. (2022). Prowadzenie seminarium i dyskusji *Polski rynek wieprzowiny w latach 2010–2020*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 11.03.2022.
43. Wrzochalska, A. (2022). Prowadzenie seminarium i dyskusji *Rynek nawozów mineralnych w Polsce – stan obecny i tendencje zmian*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 25.03.2022.
44. Wrzochalska, A. (2022). Prowadzenie seminarium i dyskusji *Ekonomiczne implikacje rozwoju i zastosowań sztucznej inteligencji w rolnictwie*, IERiGŻ-PIB, Warszawa, online, 8.04.2022.
45. Zieliński, M. (2022). Koordynator studiów podyplomowych „Ekonomika gospodarstwa rolnego” dla doradców rolnych z województwa mazowieckiego i łódzkiego. IERiGŻ-PIB, Warszawa, rok akademicki 2021/2022.
46. Zieliński, M. (2022). Koordynator studiów podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”. Edycja II, IERiGŻ-PIB, Warszawa, rok akademicki 2021/2022.
47. Zieliński, M. (2022). Sekretarz studiów podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”. Edycja III, IERiGŻ-PIB, Warszawa, rok akademicki 2022/2023.

XI INNE RODZAJE AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ I DYDAKTYCZNEJ

a) Zajęcia dydaktyczne w szkołach wyższych i IERiGŻ-PIB

1. Ambroziak, Ł. (2022). *Handel produktami rolno-spożywczymi* (ćwiczenia i wykład w ramach przedmiotu *Ekonomika agrobiznesu* na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
2. Bezat-Jarzębowska, A. (2022). *Modelowanie ekonometryczne* (zajęcia dydaktyczne, Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie).
3. Bocian, M. (2022). *Metodyka aplikowania w płatności bezpośrednie i środki wspierające modernizację gospodarstw rolnych – warsztaty praktyczne* (wykład i ćwiczenia na studiach podyplomowych „Ekonomika gospodarstwa rolnego”, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
4. Bocian, M. (2022). *Typologia gospodarstw rolnych w UE* (wykład na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych” II edycja, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
5. Bocian, M. (2022). *Zastosowanie narzędzi statystycznych w zarządzaniu gospodarstwem rolnym* (ćwiczenia na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych” II edycja, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
6. Bugała, A. (2022). *Rynek owoców, warzyw i ich przetworów* (zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstwa rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja III, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
7. Figiel, S. (2022). *Ocena śródkresowa doktorantów* (seminarium, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie).
8. Figiel, S. (2022). *Ocena śródkresowa doktorantów* (seminarium, SGGW w Warszawie).
9. Gospodarowicz, M. (2022). *Economic and Financial Analysis* (zajęcia dydaktyczne, SGH w Warszawie).
10. Juchniewicz, M. i Osuch, D. (2022). *Podstawy rachunkowości w gospodarstwach rolnych – Zbieranie danych rachunkowych, Analiza danych rachunkowych* (ćwiczenia na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
11. Juchniewicz, M. (2022). *Podstawy rachunkowości w gospodarstwach rolnych – Weryfikacja danych rachunkowych, Bilans gospodarstwa rolnego, Rachunek ekonomiczny w gospodarstwie rolnym, Przepływy pieniężne* (wykłady na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, IERiGŻ-PIB w Warszawie).

12. Kagan, A. (2022). *Ekonomiczno-organizacyjne modele działania zespołowego w rolnictwie* (wykłady na studiach podyplomowych „Ekonomika gospodarstwa rolnego” dla doradców rolnych, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
13. Kagan, A. (2022). *Ekonomiczno-organizacyjne modele działania zespołowego w rolnictwie* (ćwiczenia na studiach podyplomowych „Ekonomika gospodarstwa rolnego” dla doradców rolnych, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
14. Kosior, K. (2022). *Kierunki wsparcia sektora agrobiznesu, zielona i cyfrowa transformacja, rozwój branży agtech i foodtech, cz. I i II* (wykłady w ramach przedmiotu *Ekonomika agrobiznesu* na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
15. Kowalczyk, S. (2022). *System bezpieczeństwa żywności w Unii Europejskiej* (zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
16. Kowalczyk, S. (2022). *Jakość żywności oraz systemy jakości żywności* (zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
17. Kwasek, M. (2022). *Straty i marnotrawstwo żywności na świecie i w Polsce* (zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
18. Łopaciuk, W. (2022). *Organizacja rynku zbóż* (wykład dla uczestników studiów podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstwa rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja II, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
19. Łopaciuk, W. (2022). *Organizacja rynku zbóż* (wykład dla uczestników studiów podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstwa rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja III, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
20. Łopaciuk, W. (2022). *Polski rynek zbóż 2010–2020* (wykład na szkoleniu dla pracowników Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych, Otwock).
21. Łopaciuk, W. (2022). *Sytuacja na rynku zbóż w sezonie 2021/22 i prognoza na sezon 2022/23* (wykład na szkoleniu dla pracowników Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych, Otwock).
22. Łopaciuk, W. (2022). *Światowy rynek zbóż* (wykład na szkoleniu dla pracowników Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych, Otwock).
23. Nosecka, B. (2022). *Rynek owoców, warzyw i ich przetworów* (zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstwa rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja III, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
24. Osuch, D. (2022). *Podstawy rachunkowości w gospodarstwach rolnych – Zasady funkcjonowania FADN, Zbieranie danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, Główne produkty FADN, Ewidencjonowanie zdarzeń gospodarczych w gospodarstwach rolnych dzisiaj i w przyszłości* (wykłady na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, IERiGŻ-PIB w Warszawie).

25. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Rachunkowość rolnicza* (zajęcia dydaktyczne, Uczelnia Łukaszewski w Warszawie).
26. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Rachunkowość rolnicza* (wykłady na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
27. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Ubezpieczenia w rolnictwie* (wykłady na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
28. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Ocena projektów inwestycyjnych w gospodarstwie rolniczym* (ćwiczenia na studiach podyplomowych „Ekonomika gospodarstwa rolnego”, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
29. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Rachunkowość finansowa* (wykłady na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
30. Prandecki, K. (2022). *Podstawy ekonomii* (zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
31. Rembisz, W. (2022). *Microeconomics* (zajęcia dydaktyczne, Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie).
32. Soliwoda, M. (2022). *Rynki finansowe* (ćwiczenia, UŁ w Łodzi).
33. Soliwoda, M. (2022). *Finanse przedsiębiorstw* (ćwiczenia, UŁ w Łodzi).
34. Soliwoda, M. (2022). *Finanse przedsiębiorstw* (wykład, UŁ w Łodzi).
35. Soliwoda, M. (2022). *Fundamentals of Agribusiness Finance* (wykład, UŁ w Łodzi).
36. Soliwoda, M. (2022). *Optymalizacja portfela inwestycyjnego przedsiębiorstw* (ćwiczenia informatyczne, UŁ w Łodzi).
37. Soliwoda, M. (2022). *Rynki finansowe* (wykład, UŁ w Łodzi).
38. Soliwoda, M. (2022). *Seminarium licencjackie* (zajęcia dydaktyczne, UŁ w Łodzi).
39. Soliwoda, M. (2022). *Seminarium magisterskie* (zajęcia dydaktyczne, UŁ w Łodzi).
40. Szczepaniak, I. (2022). *Ekonomika przetwórstwa spożywczego cz. I i II* (wykłady w ramach przedmiotu *Ekonomika agrobiznesu* na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
41. Wrzaszcz, W. (2022). *Ekonomika i organizacja gospodarstw rolnych* (zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych” IERiGŻ-PIB w Warszawie).
42. Wrzaszcz, W. (2022). *Ekonomika i organizacja przedsiębiorstw* (zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych „Ekonomika gospodarstwa rolnego”, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
43. Zalewski, A. (2022). *Organizacja rynku środków produkcji dla rolnictwa* (zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych” Edycja II, IERiGŻ-PIB w Warszawie).

44. Zalewski, A. (2022). *Organizacja rynku środków produkcji dla rolnictwa* (zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych” Edycja III, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
45. Zaremba, Ł. (2022). *Rynek owoców, warzyw i ich przetworów* (zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstwa rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, edycja III, IERiGŻ-PIB w Warszawie).
46. Zawadzka, D. (2022). *Organizacja rynku wieprzowiny i wołowiny* (zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”, IERiGŻ-PIB w Warszawie).

b) Staże naukowe odbyte w krajowych i zagranicznych ośrodkach naukowych

1. Jarzębowski, S. (2022). Staż naukowy odbyty w University of Missouri St. Louis oraz w University of Tennessee – Knoxville, USA, 22.08–22.09.2022.
2. Łaba, S. (2022). Staż naukowy odbyty w: Bułgarska Akademia Nauk Rolniczych (SSA) w Sofii, University of National and World Economy w Sofii, Higher School of Security and Economics w Plovdiv, Instytut Rolnictwa SSA w Kiustendil, Instytut Ekonomiki Rolnictwa SSA w Sofii, Uniwersytet Agronomiczny-Plovdiv, Ministerstwo Rolnictwa (Dyrekcja Generalna „Rolnictwo i Polityka Regionalna” oraz dyrekcja Departamentu Agrostatystyka), Biblioteka Rolnicza, Instytut Polski w Sofii, Bułgaria, 26.09.2022–26.10.2022.
3. Wrzochalska, A. (2022). Staż naukowy odbyty w: Bułgarska Akademia Nauk Rolniczych (SSA) w Sofii, University of National and World Economy w Sofii, Higher School of Security and Economics w Plovdiv, Instytut Rolnictwa SSA w Kiustendil, Instytut Ekonomiki Rolnictwa SSA w Sofii, Uniwersytet Agronomiczny-Plovdiv, Ministerstwo Rolnictwa (Dyrekcja Generalna „Rolnictwo i Polityka Regionalna” oraz dyrekcja Departamentu Agrostatystyka), Biblioteka Rolnicza, Instytut Polski w Sofii, Bułgaria, 26.09.2022–26.10.2022.
4. Zieliński, M. (2022). Staż naukowy odbyty w Zakładzie Systemów i Ekonomiki Produkcji Roślinnej, IUNG PIB, Puławy, 17.01–28.02.2022.

c) Opieka nad naukowcem odbywającym staż naukowy w IERiGŻ-PIB

1. Ambroziak, Ł. (2022). Opiekun stażu naukowego dr Moniki Utzig z SGGW, 18.07–16.09.2022.
2. Łaba, S. (2022). Opiekun stażu naukowego w ramach programu Erasmus+ doc dr Iliyana Krishkova oraz dr Moniki Kabadzhovej z Instytutu Rolnictwa Bułgarskiej Akademii Nauk Rolniczych w Kiustendil, 4–8.07.2022.
3. Łaba, S. (2022). Opiekun stażu naukowego w ramach programu Erasmus+ dr Boryana Kozareva (Dyrektor Centralnej Biblioteki Rolniczej w Sofii), dr Mihaela Michailova (Instytut Ekonomiki Rolnictwa SSA), Janka Ivanova-Michailova (Bułgarska Akademia Nauk Rolniczych), 02–06.05.2022.

4. Szczepaniak, I. (2022). Opiekun stażu naukowego dr hab., prof. SGGW Elżbiety Szymańskiej z SGGW, 12.12.2022–17.03.2023.
5. Szczepaniak, I. (2022). Opiekun stażu naukowego dr hab., prof. UPP Karoliny Pawlak z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, 31.01–25.02.2022.
6. Wrzochalska, A. (2022). Opiekun stażu naukowego dr Iwony Pomianek z SGGW, 18.07–16.09.2022.
7. Wrzochalska, A. (2022). Opiekun stażu naukowego w ramach programu Erasmus+ doc dr Iliyana Krishkova oraz dr Moniki Kabadzhovej z Instytutu Rolnictwa Bułgarskiej Akademii Nauk Rolniczych w Kiustendil, 4–8.07.2022.
8. Wrzochalska, A. (2022). Opiekun stażu naukowego w ramach programu Erasmus+ dr Boryana Kozareva (Dyrektor Centralnej Biblioteki Rolniczej w Sofii), dr Mihaela Michailova (Instytut Ekonomiki Rolnictwa SSA), Janka Ivanova-Michailova (Bułgarska Akademia Nauk Rolniczych), 2–6.05.2022.

d) Pełnienie funkcji promotora, opiekuna naukowego

1. Ambroziak, Ł. (2022). Pełnienie funkcji promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim mgr Małgorzaty Bułkowskiej, IERiGŻ-PIB, Warszawa.
2. Bezat-Jarzębowska, A. (2022). Pełnienie funkcji promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim mgr. Łukasza Zaremby, IERiGŻ-PIB, Warszawa.
3. Bułkowska, M. (2022). Pełnienie funkcji opiekuna naukowego Siamen Sorkina z Białorusi – stypendysty Programu Stypendialnego Rządu RP im. Konstantego Kalinowskiego, Studium Europy Wschodniej UW.
4. Figiel, S. (2022). Pełnienie funkcji promotora w przewodzie doktorskim mgr. Roberta Popiołka, UWM, Olsztyn.
5. Jarzębowski, S. (2022). Pełnienie funkcji opiekuna naukowego Katii Pietrzyck – doktorantki z University of Bonn, International FoodNetCenter, Bonn, Germany.
6. Rembisz, W. (2022). Pełnienie funkcji promotora w przewodzie doktorskim mgr. Łukasza Zaremby, IERiGŻ-PIB, Warszawa.
7. Soliwoda, M. (2022). Pełnienie funkcji promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim mgr Doroty Narojczy, IERiGŻ-PIB, Warszawa.
8. Soliwoda, M. (2022). Pełnienie funkcji promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim mgr Olgi Krzeczewskiej, UŁ, Łódź.

e) Recenzje prac doktorskich, oceny dorobku w postępowaniach o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego / tytułu profesora

1. Figiel, S. (2022). Urbańczyk, D.M., *Uwarunkowania funkcjonowania i przetrwania przedsiębiorstw na przykładzie województwa mazowieckiego. Rozprawa doktorska* [Recenzja], SGGW, Warszawa.

2. Gospodarowicz, M. (2022). Józwiak, P., *Indywidualizacja wyznaczania limitu koncentracji ekspozycji kredytowych wobec klienta lub grupy powiązanych klientów w bankach spółdzielczych. Rozprawa doktorska* [Recenzja], SGGW, Warszawa.
3. Kwasek, M. (2022). Janczyk, I.B., *Wykup ziemi rolniczej a bezpieczeństwo żywnościowe krajów rozwijających się. Rozprawa doktorska* [Recenzja], SGH, Warszawa.
4. Kwasek, M. (2022). Smolińska, K., *Społeczno-ekonomiczne uwarunkowania absorpcji pomocy rozwojowej dla sektora rolnego przez kraje Afryki, Karaibów i Pacyfiku. Rozprawa doktorska* [Recenzja], Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Poznań.
5. Rembisz, W. (2022). Ocena dorobku naukowego, badawczego, dydaktycznego, popularyzatorskiego i współpracy międzynarodowej dr. hab. A. Grzelaka w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, [Recenzja], Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Poznań.
6. Szczepaniak, I. (2022). Jabkowski, D.A., *Potencjalne skutki wybranych preferencyjnych umów handlowych dla handlu produktami rolno-żywnościowymi UE. Rozprawa doktorska* [opinia recenzenta przygotowana w celu zgłoszenia rozprawy na konkurs „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę doktorską”], Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Poznań.

f) Członkostwo w komisjach egzaminacyjnych (przewody doktorskie)

1. Bezat-Jarzębowska, A. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr Agnieszki Tekień. Przedmiot egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 3.06.2022.
2. Floriańczyk, Z. (2022). Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr inż. Łukasza Zaremby. Przedmiot egzaminacyjny – język angielski. IERiGŻ-PIB, 15.02.2022.
3. Floriańczyk, Z. (2022). Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr Małgorzaty Bułkowskiej. Przedmiot egzaminacyjny – język angielski. IERiGŻ-PIB, 15.02.2022.
4. Gospodarowicz, M. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr inż. Ireny Augustyńskiej. Przedmiot egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 20.09.2022.
5. Kowalczyk, S. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej, Egzaminator w przewodzie doktorskim mgr Małgorzaty Bułkowskiej. Przedmiot egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 15.03.2022.
6. Kowalczyk, S. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej, Egzaminator w przewodzie doktorskim mgr inż. Ireny Augustyńskiej. Przedmiot egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 20.09.2022.
7. Krzyżanowski, J. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr inż. Łukasza Zaremby. Przedmiot egzaminacyjny – język angielski. IERiGŻ-PIB, 15.02.2022.

8. Krzyżanowski, J. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr Małgorzaty Bułkowskiej. Przedmiot egzaminacyjny – język angielski. IERiGŻ-PIB, 15.02.2022.
9. Krzyżanowski, J. (2022). Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr Agnieszki Tekień. Przedmiotu egzaminacyjny – filozofia. IERiGŻ-PIB, 27.06.2022.
10. Kulawik, J. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr inż. Łukasza Zaremby. Przedmiot egzaminacyjny – filozofia. IERiGŻ-PIB, 5.05.2022.
11. Kulawik, J. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr Małgorzaty Bułkowskiej. Przedmiot egzaminacyjny – nauki o zarządzaniu. IERiGŻ-PIB, 29.03.2022.
12. Kwasek, M. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr Agnieszki Tekień. Przedmiot egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 3.06.2022.
13. Kwasek, M. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr Agnieszki Tekień. Przedmiot egzaminacyjny – filozofia. IERiGŻ-PIB, 27.06.2022.
14. Kwasek, M. (2022). Przewodnicząca Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr inż. Łukasza Zaremby. Przedmiot egzaminacyjny – filozofia. IERiGŻ-PIB, 5.05.2022.
15. Rembisz, W. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej, Egzaminator w przewodzie doktorskim mgr Agnieszki Tekień. Przedmiotu egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 3.06.2022.
16. Rembisz, W. (2022). Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr Małgorzaty Bułkowskiej. Przedmiot egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 15.03.2022.
17. Szczepaniak, I. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr Agnieszki Tekień. Przedmiotu egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 3.06.2022.
18. Szczepaniak, I. (2022). Przewodnicząca Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr inż. Łukasza Zaremby. Przedmiot egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 15.06.2022.
19. Wigier, M. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr Małgorzaty Bułkowskiej. Przedmiot egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 15.03.2022.
20. Wigier, M. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej, Egzaminator w przewodzie doktorskim mgr inż. Łukasza Zaremby. Przedmiot egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 15.06.2022.
21. Wigier, M. (2022). Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr Agnieszki Tekień. Przedmiotu egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 3.06.2022.
22. Wigier, M. (2022). Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr inż. Ireny Augustyńskiej. Przedmiot egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 20.09.2022.
23. Wrzaszcz, W. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr Agnieszki Tekień. Przedmiot egzaminacyjny – filozofia. IERiGŻ-PIB, 27.06.2022.
24. Wrzochalska, A. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr inż. Łukasza Zaremby. Przedmiot egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 15.06.2022.

25. Wrzochalska, A. (2022). Przewodnicząca Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr Małgorzaty Bułkowskiej. Przedmiot egzaminacyjny – nauki o zarządzaniu. IERiGŻ-PIB, 29.03.2022.
26. Ziętara, W. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr inż. Łukasza Zarembę. Przedmiot egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 15.06.2022.
27. Ziętara, W. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr Małgorzaty Bułkowskiej. Przedmiot egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 15.03.2022.
28. Ziętara, W. (2022). Członek Komisji Egzaminacyjnej w przewodzie doktorskim mgr inż. Ireny Augustyńskiej. Przedmiot egzaminacyjny – ekonomia. IERiGŻ-PIB, 20.09.2022.

g) Członkostwo w towarzystwach naukowych i zespołach eksperckich

1. Augustyńska, I. (2022). Członek Międzyinstytucjonalnego eksperckiego Zespołu ds. sporządzenia szacunków strat w sektorze drobiarstwa w związku z wystąpieniem grypy H5N8 u drobiu na przełomie lat 2019/2020 oraz w roku 2021.
2. Bocian, M. (2022). Członek Grupy roboczej ds. Typologii Gospodarstw Rolnych zorganizowanej przez DG Agri.
3. Bocian, M. (2022). Członek Grupy roboczej Reinforcing and simplifying Farm Accountancy Data Network (WG1) zorganizowanej przez DG Agri.
4. Bugała, A. (2022). Członek Zespołu ds. monitorowania rynku owoców, warzyw i soków przy Krajowej Unii Producentów Soków.
5. Chmielewska, B. (2022). Członek Rady Naukowej IERiGŻ-PIB w kadencji 2021–2025.
6. Chmielewska, B. (2022). Członek Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu (SERiA), członek Zarządu Stowarzyszenia Wychowanków SGGW, członek Prezydium Zarządu Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych, Oddział Regionalny w Warszawie, członek Caritas Polska – oddział lokalny, członek Grup eksperckich współpracujących przy wypracowywaniu stanowisk resortu MRiRW.
7. Dzwonkowski, W. (2022). Członek Zespołu ds. odbudowy niezależności paszowej i ograniczania GMO w ramach Porozumienia Rolniczego, MRiRW.
8. Figiel, S. (2022). Członek Grupy tematycznej do spraw innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (KSOW).
9. Furmانيak, M. (2022). Członek Polskiego Towarzystwa Geograficznego.
10. Gospodarowicz, M. (2022). Członek Komitetu Nauk o Finansach PAN.
11. Grochowska, R. (2022). Członek European Association of Agricultural Economists (EAAE).
12. Grochowska, R. (2022). Członek Sekcji Bezpieczeństwa Żywności w Komitecie Nauk o Żywności i Żywieniu PAN.
13. Hryszko, K. (2022). Członek Zespół ekspertów ds. prognozowania cen detalicznych żywności, NBP.
14. Kagan, A. (2022). Członek Zespołu do spraw monitorowania postępu realizacji przeglądu i projektu aktualizacji programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu.

15. Karwat-Woźniak, B. (2022). Członek Grup eksperckich współpracujących przy wypracowywaniu stanowisk resortu MRiRW w odniesieniu do projektów Uchwał podejmowanych na Komitetach Monitorujących poszczególnych Regionalnych i Krajowych Programów Operacyjnych 2014–2020 (tematyczna grupa ekspercka – rynek pracy, mobilność zawodowa, modernizacja służ zatrudnienia, polska cyfrowa).
16. Kołodziejczyk, J. (2022). Członek Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu (SERiA), członek Polskiego Towarzystwa Geograficznego.
17. Kosior, K. (2022). Członek organu doradczego (Stakeholder Advisory Board – SAB) projektu TRUSTS Trusted Secure Data Sharing Space, European Union’s Horizon 2020, grant No 871481, realizowanego w latach 2020–2022.
18. Kosior, K. (2022). Członek Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu (SERiA).
19. Kosior, K. (2022). Członek Zespołu do spraw cyfryzacji w obszarze działów administracji rządowej kierowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
20. Kowalczyk, S. (2022). Członek Grupy Ekspertów Komisji ds. Ogólnego prawa żywnościowego i zrównoważonego rozwoju systemów żywnościowych / Expert Group on General Food Law and Sustainability of Food Systems (EG GFL-SFS).
21. Kwasek, M. (2022). Członek FAO Global Forum on Food Security and Nutrition.
22. Kwasek, M. (2022). Członek Grupy Ekspertów Komisji ds. Ogólnego prawa żywnościowego i zrównoważonego rozwoju systemów żywnościowych / Expert Group on General Food Law and Sustainability of Food Systems (EG GFL-SFS).
23. Kwasek, M. (2022). Członek Rady Naukowej IERiGŻ-PIB w kadencji 2021–2025, Sekretarz Rady Naukowej.
24. Łaba, S. (2022). Członek Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności (PTTŻ).
25. Łaba, S. (2022). Członek Rady Głównej Instytutów Badawczych.
26. Łaba, S. (2022). Członek Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu (SERiA).
27. Mroczek, R. (2022). Członek Kapituły Konkursowej „Producent Bydła Mięsnego Roku 2022”.
28. Nosecka, B. (2022). Członek Grupy Roboczej nr 1 (wsparcie organizacji producentów w ramach interwencji sektorowych w ramach Planu WPR), MRiRW.
29. Nosecka, B. (2022). Członek honorowy Towarzystwa Rozwoju Sadów Karłowych.
30. Nosecka, B. (2022). Członek Zarządu Krajowego Stowarzyszenia Przetwórców Owoców i Warzyw.
31. Nosecka, B. (2022). Członek Zespołu ekspertów GUS ds. szacunków plonów i zbiorów warzyw.
32. Nosecka, B. (2022). Przewodnicząca Zespołu ds. monitorowania rynku owoców, warzyw i soków przy Krajowej Unii Producentów Soków.
33. Pasińska, D. (2022). Członek International Society of Environmental and Rural Development (ISERD).
34. Pasińska, D. (2022). Członek Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu (SERiA).

35. Pasińska, D. (2022). Członek World Poultry Science Association (WPSA) – Working group 1 (Economics and Marketing).
36. Pasińska, D. (2022). Członek Zespołu ds. sporządzenia szacunków strat w sektorze drobiarstwa w związku z wystąpieniem grypy H5N8 u drobiu na przełomie roku 2019/2020 oraz w roku 2021.
37. Pasińska, D. (2022). Członek Zespołu ds. sporządzenia szacunków strat w sektorze drobiarstwa w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) u drobiu w roku 2021 oraz 2022.
38. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Członek Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego.
39. Prandecki, K. (2022). Członek Polskiego Towarzystwa Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych.
40. Prandecki, K. (2022). Członek Komitetu Prognoz „Polska 2000 Plus” PAN.
41. Prandecki, K. (2022). Członek European Association of Environmental and Resource Economists (EAERE).
42. Smoleński, T. (2022). Członek Zespołu ekspertów GUS-u ds. szacunków plonów i zbiorów owoców.
43. Soliwoda, M. (2022). Członek Zespołu ds. ubezpieczeń w rolnictwie przy Ministrze Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
44. Soliwoda, M. (2022). Ekspert NCBR w Ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020 z zakresu nauk społecznych.
45. Szczepaniak, I. (2022). Członek Rady Naukowej IERiGŻ-PIB w kadencji 2021–2025, Członek Komisji RN ds. Rozwoju Kadry Naukowej.
46. Szczepaniak, I. (2022). Członek Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu (SERiA).
47. Szczepaniak, I. (2022). Członek Towarzystwa Ekonomistów Polskich (TEP).
48. Wrzaszcz, W. (2022). Członek Rady Naukowej IERiGŻ-PIB w kadencji 2021–2025.
49. Wrzaszcz, W. (2022). Ekspert Polskiej Izby Żywności Ekologicznej.
50. Wrzaszcz, W. (2022). Członek Grupy Roboczej OECD Network for Farm-Level Analysis.
51. Wrzaszcz, W. (2022). Członek Grupy Roboczej OECD Network on Agricultural Total Factor Productivity and Environment.
52. Wrzaszcz, W. (2022). Członek międzynarodowego stowarzyszenia naukowego EAAE – European Association of Agricultural Economics.
53. Wrzaszcz, W. (2022). Członek Międzynarodowej Platformy Zrównoważonego Rozwoju „European Sustainable Agriculture Dialogue” założonej przez Institute for European Environmental Policy.
54. Wrzaszcz, W. (2022). Członek Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnych i Agrobiznesu (SERiA).
55. Wrzochalska, A. (2022). Członek Grupy eksperckiej MRiRW wspomagającej prace komitetów monitorujących programy współfinansowane ze środków polityki spójności na lata 2014-2020 (usługi zdrowotne – infrastruktura społeczna i dostępność; usługi opiekuńcze; aktywne i zdrowe starzenie się; ułatwianie dostępu do usług; gospodarka społeczna).

56. Wrzochalska, A. (2022). Członek Rady Naukowej IERiGŻ-PIB w kadencji 2021–2025, Zastępca Przewodniczącego, Członek Komisji Rady Naukowej IERiGŻ-PIB ds. rozwoju kadry naukowej.
57. Wrzochalska, A. (2022). Członek Związku Naukowców w Bułgarii.
58. Zaremba, Ł. (2022). Członek Grupy Roboczej nr 1 (wsparcie organizacji producentów w ramach interwencji sektorowych w ramach Planu WPR), MRiRW.
59. Zawadzka, D. (2022). Członek Zespołu ds. stabilizacji i wsparcia rynku mięsa wieprzowego, MRiRW.
60. Zawadzka, D. (2022). Członek Zespołu ds. stabilizacji i wsparcia rynku mięsa wołowego, MRiRW.
61. Zieliński, M. (2022). Członek Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu (SERiA).

h) Pełnienie funkcji redaktora naczelnego / członkostwo w Radzie Programowej / Komitetach Redakcyjnych/ bazie recenzentów czasopism naukowych

1. Ambroziak, Ł. (2022). Członek bazy recenzentów czasopism: *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics, Zeszyty Naukowe SGGW. Problemy Rolnictwa Światowego*.
2. Figiel, S. (2022). Członek Social Sciences Editorial Board *European Scientific Journal*.
3. Grochowska, R. (2022). Członek bazy recenzentów czasopisma *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
4. Grochowska, R. (2022). Członek komitetu redakcyjnego serii *Analizy Rynkowe*.
5. Grochowska, R. (2022). Sekretarz redakcji, zastępczyni redaktora naczelnego (od 01.07.2022), członek kolegium redakcyjnego czasopisma *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
6. Jarzębowski, S. (2022). Członek bazy recenzentów czasopism: *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics, Argumenta Oeconomica, Applied Sciences, Sustainability, Journal on Food System Dynamics, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu / Research Papers of Wrocław University of Economics, Zeszyty Naukowe SGGW. Polityki Europejskie, Finanse i Marketing*.
7. Jarzębowski, S. (2022). Członek komitetu redakcyjnego, redaktor tematyczny czasopisma *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
8. Kagan, A. (2022). Członek bazy recenzentów czasopisma *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
9. Kosior, K. (2022). Członek bazy recenzentów czasopisma *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
10. Kwasek, M. (2022). Członek bazy recenzentów czasopism: *British Food Journal, Przegląd Prawno-Ekonomiczny, Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economist / Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu*.

11. Kwasek, M. (2022). Członek komitetu redakcyjnego serii *Analizy Rynkowe*.
12. Kwasek, M. (2022). Członek zespołu redaktorów tematycznych czasopisma *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics* w dziedzinie bezpieczeństwa żywnościowego i żywności.
13. Łaba, S. (2022). Członek komitetu redakcyjnego serii *Analizy Rynkowe*.
14. Łaba, S. (2022). Redaktor naczelna czasopisma *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
15. Łaba, S. (2022). Zastępca redaktora naczelnego czasopisma *Environmental Protection and Natural Resources / Ochrona Środowiska i Zasobów Naturalnych*.
16. Mroczek, R. (2022). Członek bazy recenzentów czasopisma *Zeszyty Naukowe SGGW. Problemy Rolnictwa Światowego*.
17. Nosecka, B. (2022). Redaktor tematyczny i statystyczny czasopisma *Przemysł Fermentacyjny i Owocowo-Warzywny*.
18. Nosecka, B. (2022). Członek bazy recenzentów czasopism: *Biuletyn Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin, Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economist / Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, Przemysł Fermentacyjny i Owocowo-Warzywny*.
19. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Członek bazy recenzentów czasopism: *International Journal of Environmental Research and Public Health, Journal of Risk and Financial Management, Sustainability*.
20. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). Członek rady programowej czasopism: *Ubezpieczenia w rolnictwie – Materiały i Studia, Pszczelarz Roku*.
21. Prandecki, K. (2022). Członek bazy recenzentów czasopism: *Ekonomia i Środowisko / Economics and Environment, Wieś i Rolnictwo, Meteorology Hydrology and Water Management, Agronomy, World, Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics, Zeszyty Naukowe SGGW. Problemy Rolnictwa Światowego, Sustainability, CATENA, European Journal of Sustainable Development*.
22. Skarżyńska, A. (2022). Członek komitetu redakcyjnego serii *Analizy Rynkowe*.
23. Soliwoda, M. (2022). Członek bazy recenzentów czasopism: *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics, Journal of Agribusiness and Rural Development, Sustainability, Zeszyty Naukowe SGGW. Problemy Rolnictwa Światowego*.
24. Szajner, P. (2022). Członek komitetu redakcyjnego serii *Analizy Rynkowe*.
25. Szczepaniak, I. (2022). Członek komitetu redakcyjnego serii *Analizy Rynkowe*.
26. Szczepaniak, I. (2022). Członek bazy recenzentów czasopism: *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics, Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economist / Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, Zeszyty Naukowe SGGW. Ekonomia i Organizacja Logistyki, Problems of Economics and Law*.
27. Szczepaniak, I. (2022). Członek rady naukowo-programowej czasopisma *Przemysł Spożywczy*.

28. Szczepaniak, I. (2022). Redaktor tematyczny czasopisma *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
29. Wrzaszcz, W. (2022). Członek bazy recenzentów czasopism: *Sustainability, Agronomy, International Journal of Agriculture Sciences, European Journal of Sustainable Development, Economics World, China-USA Business Review, Chinese Business Review, International Journal of Food Science and Agriculture, Journal of Agricultural Science and Technology, Universal Journal of Agricultural Research, Zeszyty Naukowe SGGW. Problemy Rolnictwa Światowego, Journal of Agribusiness and Rural Development, Economic and Regional Studies / Studia Ekonomiczne i Regionalne*.
30. Wrzaszcz, W. (2022). Członek Editorial Board w czasopiśmie *European Journal of Sustainable Development*.
31. Wrzaszcz, W. (2022). Reaktor merytoryczny, członek kolegium redakcyjnego czasopisma, redaktor tematyczny obszaru rolnictwo i środowisko czasopisma *Wiadomości Statystyczne*.
32. Wrzaszcz, W. (2022). Redaktor tematyczny obszaru zrównoważony rozwój rolnictwa oraz obszaru środowisko czasopisma *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
33. Wrzochalska, A. (2022). Członek bazy recenzentów czasopisma *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
34. Wrzochalska, A. (2022). Członek kolegium redakcyjnego czasopism: *Agricultural Sciences / Agrarni Nauki, Bulgarian Journal of Agricultural Economics and Management*.
35. Wrzochalska, A. (2022). Członek komitetu redakcyjnego serii *Analizy Rynkowe*.
36. Zieliński, M. (2022). Członek bazy recenzentów czasopism *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics, Ekonomia i Środowisko / Economics and Environment, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu / Research Papers of Wrocław University of Economics*.
37. Zieliński, M. (2022). Redaktor tematyczny czasopisma *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.

i) Udzielone konsultacje naukowe

1. Bułkowska, M. (2022). Przygotowanie materiałów nt. handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi Polski z Egiptem dla delegacji MRiRW i IERiGŻ-PIB (A. Wasilewski) uczestniczącej w spotkaniu dotyczącym rozwoju kontaktów handlowych Polska–Egipt w Kairze w dniach 29–31.05.2022.
2. Bułkowska, M., Wasilewski, A. i Wigier, M. (2022). Konsultacje nt. bezpieczeństwa żywnościowego Polski i Europy udzielone pracownikowi Ambasady Australii.
3. Chmielewska, B. (2022). Porady i konsultacje z kołami gospodyń wiejskich oraz młodymi rolnikami w powiecie piaseczyńskim (kontakt stały).
4. Dzwonkowski, W. (2022). Konsultacje nt. rynku ziemniaków dla różnych uczestników rynku (plantatorzy, przetwórstwo) oraz dla MRiRW.
5. Dzwonkowski, W. (2022). Konsultacje nt. wysokobiałkowych surowców paszowych (w tym GMO) i pasz dla MRiRW i Krajowej Izby Zbożowo-Paszowej.

6. Hryszko, K. (2022). Cykliczne konsultacje nt. rynku ryb w Polsce dla Polskiego Towarzystwa Rybackiego.
7. Hryszko, K. (2022). Konsultacje nt. krajowego rynku ryb karpowatych dla organizacji Polski Karp.
8. Hryszko, K. (2022). Konsultacje nt. krajowego rynku ryb pstrągów dla Stowarzyszenia Producentów Ryb Łososiowatych.
9. Hryszko, K. (2022). Konsultacje nt. kształtowania się cen detalicznych produktów rybołówstwa dla Instytutu Rybactwa Śródlądowego – PIB.
10. Hryszko, K. (2022). Konsultacje nt. kształtowania się cen transakcyjnych w polskim handlu zagranicznym sektora rybnego dla Polskiego Stowarzyszenia Przetwórców Ryb.
11. Hryszko, K. (2022). Konsultacje nt. okresowego kształtowania się udziału eksportu produktów rybołówstwa w polskim eksporcie produktów zwierzęcych dla MRiRW (Departament Rybołówstwa).
12. Hryszko, K. (2022). Konsultacje nt. prognoz cen detalicznych artykułów rybnych w okresach grudzień 2021–czerwiec 2023, kwiecień 2022–grudzień 2023 oraz sierpień 2022–grudzień 2023 w ramach Forum Ekspertów ds. Cen żywności NBP.
13. Hryszko, K. (2022). Konsultacje nt. realizacji Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze 2014–2020” dla Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
14. Hryszko, K. (2022). Konsultacje nt. spożycia ryb i owoców morza dla Marine Stewardship Council.
15. Hryszko, K. (2022). Konsultacje z Morskim Instytutem Rybackim – PIB w trakcie opracowywania raportu *Rynek ryb. Stan i perspektywy* nr 33.
16. Karwat-Woźniak, B. (2022). Konsultacje nt. dzierżawy nieruchomości rolnych Zasobu WRSP w latach 2010–2022 (skala, wysokość czynszu i zasady jego ustalania, przetargi ograniczone i licytacyjne) udzielone biegłemu sądowemu Ryszardowi Wiśniewskiemu.
17. Karwat-Woźniak, B. (2022). Konsultacje nt. wpływu wojny w Ukrainie na rynek pracy sezonowej w rolnictwie w Polsce udzielone Barbarze Chydrasińskiej z MRiRW.
18. Karwat-Woźniak, B. (2022). Konsultacje nt. zapotrzebowania na pracowników najemnych (stałych i sezonowych) w polskim rolnictwie udzielone Barbarze Chydrasińskiej z MRiRW.
19. Kosior, K. (2022). Informacje nt. stanu aktualnego wdrożeń opartych na Blockchainie (linki do aktualnych wdrożeń), przekazane J. Sych-Winiarek z KOWR.
20. Kosior, K. (2022). Konsultacje nt. wykorzystania BCT w rolnictwie i szerzej w łańcuchach dostaw żywności udzielone A. Pertkiewicz, Zespół Architektury Informacyjnej Państwa NASK, projekt KOWR-MC-NASK-ILIM Paszportyzacja Żywności Polskiej.
21. Kwasek, M. (2022). Konsultacje nt. bezpieczeństwa żywnościowego i jego zagrożeń, interpretacji danych statystycznych GUS i FAO dotyczących ilościowego spożycia podstawowych produktów żywnościowych, wskaźników samowystarczalności żywnościowej, strat i marnotrawstwa żywności, roli przemysłu spożywczego w zapewnieniu zdrowszej i bardziej zrównoważonej diety.
22. Łopaciuk, W. (2022). Konsultacje nt. sytuacji na rynku zbóż i spożycia przetworów zbożowych udzielane przedstawicielom urzędów centralnych, przemysłu, związków branżowych, rolników i prasy.

23. Pasińska, D. (2022). Cykliczne konsultacje nt. rynku drobiu dla MRiRW.
24. Pasińska, D. (2022). Konsultacje nt. deklaracji PiK dla producenta rolnego i organizacji branżowych.
25. Pasińska, D. (2022). Konsultacje nt. eksportu oraz importu produktów mięsnych dla Ambasady Austrii.
26. Pasińska, D. (2022). Konsultacje nt. opłacalności chowu bydła w 2022 r. dla MRiRW.
27. Pasińska, D. (2022). Konsultacje nt. opłacalności chowu bydła, źródła danych dla MRiRW.
28. Pasińska, D. (2022). Konsultacje nt. prezentacji kur w księgach rachunkowych dla MRiRW.
29. Pasińska, D. (2022). Konsultacje nt. wsparcia gospodarstw drobiarskich dla Ambasady Francji.
30. Pasińska, D. (2022). Konsultacje nt. wyceny ptaków dla różnych inspektoratów weterynarii.
31. Rosiak, E. (2022). Konsultacje nt. rynku rzepaku dla przedstawicieli urzędów centralnych, przemysłu i prasy.
32. Szczepaniak, I. (2022). Konsultacje nt. kondycji przemysłu spożywczego, udzielone pracownikom Banku Gospodarstwa Krajowego (Biuro Strategii i Analiz Strategicznych, Departament Strategii Biznesowej).
33. Szczepaniak, I. (2022). Konsultacje nt. sytuacji polskiego przemysłu spożywczego, konsumpcji żywności oraz rozwoju handlu rolno-spożywczego udzielone prof. Masahico Gemma, Waseda University (Tokyo, Japan).
34. Zalewski, A. (2022). Konsultacja nt. rynku nawozów i środków ochrony roślin udzielona dla pracowników BGK, w następujących obszarach: nawozy – kształtowanie się cen na rynkach, środki ochrony roślin: ceny, presja kosztowa.
35. Zawadzka, D. (2022). Konsultacje dotyczące rynku wieprzowiny dla Banku Ochrony Środowiska.

j) Wnioski o międzynarodowe i krajowe projekty obejmujące badania naukowe lub prace rozwojowe

1. Chmielewska, B., Wrzochalska, A., Wigier, M., Krzyżanowski, J., Gospodarowicz, M. i Buks, B. (2022). Przygotowanie wniosku i pytań do ankiet, a następnie opracowanie wyników badań i raportu końcowego pt. *Stan współpracy pomiędzy publicznymi jednostkami doradztwa rolniczego (jdr) a publicznymi uczelniami rolniczymi*, w ramach współpracy z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.
2. Szczepaniak, I. (2022). Udział w przygotowaniu wniosku o finansowanie projektu badawczego pt. *Nowe trendy konsumpcji wśród mieszkańców wybranych województw środkowej i wschodniej Polski w kontekście zjawiska „silent hunger”*, kier. prof. dr hab. A. Badora, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie (IERiGŻ-PIB jako jeden z wykonawców), OPUS-23, Narodowe Centrum Nauki, wniosek złożony 14.06.2022, niezakwalifikowany 16.10.2022.

3. Wrzaszcz, W., Prandecki, K., Czyżewski, B. i Matuszczak, A. (2022). Przygotowanie wniosku o projekt w NCN w ramach OPUS, pt. *How increasing efficiency may contribute to sustainable agriculture goals? GHG emission, food security and biodiversity under Integrated Efficiency approach* (styczeń–maj 2022). Wniosek został wybrany do finansowania w grudniu 2022. Realizacja projektu 2023–2027.
4. Wrzaszcz, W. i Zieliński, M. (2022). Przygotowanie oferty IERiGŻ-PIB w odpowiedzi na ogłoszone postępowanie na: wyłonienie Beneficjenta poddziałania 2.3 „Wsparcie dla szkolenia doradców” w ramach działania „Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w celu kompleksowej organizacji i przeprowadzenia bezpłatnych szkoleń dla doradców. Część nr 2: Wyzwania rolno-środowiskowo-klimatyczne w rolnictwie (numer referencyjny sprawy:DDD.69097.2.2022). Ofertę złożono w czerwcu 2022. Oferta nie została wybrana przez ARiMR.

k) Prowadzenie baz danych

1. Abramczuk, Ł. (2022). Obsługa baz danych Systemu Zbierania Danych o Produktach Rolniczych AGROKOSZTY.
2. Ambroziak, Ł. (2022). Prowadzenie bazy danych zawierającej wybrane wskaźniki międzynarodowej konkurencyjności polskiego sektora rolno-spożywczego.
3. Bugała, A. (2022). Prowadzenie bazy danych dotyczącej handlu zagranicznego świeżymi i przetworzonymi owocami, warzywami i pieczarkami (comiesięczna aktualizacja).
4. Chmielewska, B. (2022). Prowadzenie i uzupełnianie baz danych dotyczących dochodów i wydatków gospodarstw domowych od 2005 r. do lat bieżących.
5. Drożdż, J. (2022). Prowadzenie bazy danych o produkcji ważniejszych wyrobów przemysłu spożywczego (publikowane i niepublikowane dane GUS-u).
6. Drożdż, J. (2022). Prowadzenie bazy danych o wynikach finansowych poszczególnych branż przemysłu spożywczego (niepublikowane dane GUS-u).
7. Hryszko, K. (2022). Prowadzenie bazy danych handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi.
8. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). Uaktualnienie szeregów czasowych oraz umieszczenie ich na stronie <http://fadn.pl/publikacje/szeregi-czasowe/>
9. Rosiak, E. (2022). Obsługa IERiGŻ-PIB w zakresie zamawiania i otrzymywania danych statystycznych z GUS, gromadzenie danych statystycznych.
10. Smoleński, T. i Zaremba, Ł. (2022). Cotygodniowe sporządzanie tabel cen skupu owoców i warzyw w zakładach przetwórczych i chłodniach oraz w spółdzielniach ogrodniczych dla Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW.
11. Zalewski, A. (2022). Prowadzenie i aktualizacja bazy danych GUS-u oraz bazy danych handlu zagranicznego.
12. Zakład Rachunkowości Gospodarstw Rolnych. (2022). Prowadzenie bazy danych w ramach Polskiego FADN – Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych.

XII DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA

a) Szkolenia – uczestnictwo, występowanie w roli szkolącego

1. Bocian, M. (2022). *SO „2017”* (prezentacja podczas „20. Krajowych warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, Jesionka, 21.09.2022).
2. Juchniewicz, M. (2022). *Nowa funkcjonalność w Systemie RDR* (prezentacja podczas „20. Krajowych warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, Warszawa, 22.09.2022).
3. Kambo, K. (2022). *Organizacja Badania Dochodów Gospodarstw Rolnych w 2021 roku* (prezentacja podczas „20. Krajowych warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, Jesionka, 22.09.2022).
4. Kambo, K. (2022). *Poziom i struktura dochodów rodzin rolników w 2020 roku* (prezentacja podczas „20. Krajowych warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, Jesionka, 22.09.2022).
5. Mikołajczyk, I. (2022). *Pytania i odpowiedzi – aktualności* (prezentacja podczas „Warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, ŚODR w Modliszewicach, Modliszewice, 22.09.2022, 14.12.2022).
6. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Dochody gospodarstw rolnych FADN – wyniki wstępne za 2021 rok, FADN* (referat podczas „20. Krajowych warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, Jesionka, 21–23.09.2022).
7. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Narzędzia do oceny ekonomicznej gospodarstwa rolne-go* (prezentacja podczas spotkania online z pracownikami ARiMR, 28.02.2022).
8. Płonka, R. i Osuch, D. (2022). *Prowadzenie ewidencji zdarzeń gospodarczych pod potrzeby PS WPR 2023–2027 – Narzędzie do oceny ekonomicznej – aplikacja Excel* (wykład podczas szkolenia „Prowadzenie ewidencji w gospodarstwie rolnym na potrzeby Planu Strategicznego WPR 2023–2027”, Brwinów, 08.12.2022).
9. Płonka, R. (2022). *Możliwości korzystania z danych Polskiego FADN* (wykład podczas „20. Krajowych warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, Jesionka, 21–23.09.2022).
10. Płonka, R. (2022). *Sytuacja dochodowa gospodarstw rolnych należących do sieci FADN* (wykład na spotkaniu dotyczącym Rachunków Ekonomicznych Rolnictwa, MRiRW, Warszawa, 19.12.2022).
11. Smolik, A. (2022). *Kontrola jakości danych rachunkowych za rok 2021* (prezentacja podczas „20. Krajowych warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, Warszawa, 22.09.2022).

12. Smolik, A. (2022). *Kontrola jakości danych rachunkowych za rok 2021* (prezentacja podczas „Warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, ŚODR w Modliszewicach, Modliszewice, 14.12.2022).
13. Smolik, A. (2022). *Kontrola jakości danych rachunkowych za rok 2021* (prezentacja podczas Warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, PODR w Szepietowie, Księżyno, 8.11.2022).
14. Smolik, A. (2022). *Nowa funkcjonalność w Systemie RDR – Raport Porównawczy* (prezentacja podczas Warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, PODR w Szepietowie, Księżyno, 08.11.2022).
15. Smolik, A. (2022). *Przekształcenie FADN w FSDN* (prezentacja podczas „20. krajowych warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, Warszawa, 22.09.2022).
16. Smolik, A. (2022). *Zagadnienia metodyczne – rok obrachunkowy 2023* (prezentacja podczas „Warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, ŚODR w Modliszewicach, Modliszewice, 14.12.2022).
17. Smolik, A. (2022). *Zagadnienia metodyczne – rok obrachunkowy 2023* (prezentacja podczas Warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, PODR w Szepietowie, Księżyno, 8.11.2022).
18. Soliwoda, M. (2022). *Innowacyjne ubezpieczenia upraw – doświadczenia światowe i szanse dla polskiego rolnictwa* (wykład podczas szkolenia dla rolników w LODR z/s. w Końskowoli k. Puław, online, 1.02.2022).
19. Ściubeł, A. (2022). *Analiza Raportu Indywidualnego Gospodarstwa Rolnego* (referat podczas „20. Krajowych warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, Jesionka, 21–23.09.2022).
20. Tarasiuk, R. (2022). *Pytania i odpowiedzi – aktualności* (prezentacja podczas „20. Krajowych warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, Jesionka, 21–23.09.2022).
21. Tarasiuk, R. (2022). *Utrata danych w Systemie RDR* (prezentacja podczas „20. Krajowych warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, Jesionka, 21–23.09.2022).
22. Wrzaszcz, W. (2022). *Udział w szkoleniu Gospodarka nawozowa a ochrona wód* (FDPA, KSOW, 7.12.2022).
23. Wrzaszcz, W. (2022). *Udział w szkoleniu Portal Geostatystyczny* (GUS, 5.12.2022, 12.12.2022, 19.12.2022).
24. Żak, A. (2022). *Udział w szkoleniu Gospodarka nawozowa a ochrona wód*, Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa, Warszawa, online, 7.12.2022.
25. Żurakowska, J. (2022). *E-Learning Polskiego FADN* (prezentacja podczas „20. Krajowych warsztatów organizacyjno-szkoleniowych Polskiego FADN”, Jesionka, 22.09.2022).

b) Wywiady telewizyjne, radiowe, prasowe

1. Ambroziak, Ł. (2022). *Czy w Polsce zabraknie żywności? Obok wojny w Ukrainie na scenę wkracza susza* (wywiad dla Business Insider. Finanse, 17.05.2022).
2. Ambroziak, Ł. (2022). Komentarz do wyników handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi Polski po 7 miesiącach 2022 r. – *Wartość eksportu i importu produktów rolno-spożywczych jest wyższa o ponad 25 proc. Dlaczego?* (wywiad dla Farmer.pl, 22.09.2022).
3. Ambroziak, Ł. (2022). Komentarz na temat handlu rolno-spożywczego Polski po 8. miesiącach tego roku – *Dr Ambroziak: Nasze przewagi konkurencyjne wydają się być zagrożone* (portal farmer.pl, 21.10.2022).
4. Ambroziak, Ł. (2022). Komentarz na temat polskiego importu produktów rolno-spożywczych z Ukrainy w okresie styczeń–sierpień 2022 r. (udzielony dla Programu I PR, Agrofakty, 2.11.2022).
5. Ambroziak, Ł. (2022). Komentarz na temat sytuacji na rynku środków produkcji dla rolnictwa, a w szczególności nawozów (udzielony dla Programu I PR, Agrofakty, 27.09.2022).
6. Ambroziak, Ł. (2022). Komentarz na temat sytuacji w polskim handlu rolno-spożywczym w okresie styczeń–sierpień 2022 r. (udzielony dla Programu I PR, Agrofakty, 21.10.2022).
7. Ambroziak, Ł. (2022). Komentarz na temat sytuacji w produkcji, eksporcie i imporcie nawozów azotowych (wywiad dla Programu I PR, Agrofakty, 7.12.2022).
8. Ambroziak, Ł. (2022). Komentarz na temat wpływu brexitu na handel rolno-spożywczy Polski z Wielką Brytanią (udzielony dla Programu I PR, Agrofakty, 10.11.2022).
9. Ambroziak, Ł. (2022). Komentarz na temat wyników polskiego handlu rolno-spożywczego po 3 kwartałach 2022 r. (udzielony dla Programu I PR, Agrofakty, 22.11.2022).
10. Ambroziak, Ł. (2022). Komentarz na temat zawieszenia na okres jednego roku obowiązywania kontyngentów taryfowych w przywozie do UE z Ukrainy (udzielony dla Programu I PR, Agrofakty, 4.10.2022).
11. Ambroziak, Ł. (2022). *Polski eksport żywności Polski w okresie styczeń–luty 2022 r.* (wywiad dla Programu I PR, 2.05.2022).
12. Ambroziak, Ł. (2022). *Polski eksport żywności w okresie styczeń–czerwiec 2022 r.* (wypowiedź dla Programu I PR, 6.09.2022).
13. Ambroziak, Ł. (2022). Twitty na tematy związane z sektorem rolno-spożywczym na własnym koncie na Twitterze <https://twitter.com/AmbroziakLuk>
14. Ambroziak, Ł. (2022). *Wymiana handlowa ze wschodem. Jak zmienić się bilans handlowy Polski?* (wywiad dla telewizji internetowej Spożywcza.tv., 22.05.2022).
15. Ambroziak, Ł. (2022). *Wyniki w polskim handlu rolno-spożywczym po 7 miesiącach br.* (wywiad dla Programu I PR, 21.09.2022).
16. Ambroziak, Ł. (2022). *Zawieszenie na okres jednego roku ceł w przywozie UE z Ukrainy* (wywiad dla Programu I PR, 11.05.2022).
17. Bułkowska, M. (2022). Komentarz na temat handlu rolno-spożywczego Polski z Wielką Brytanią w pierwszym roku po brexicie (wywiad dla Programu I PR, Agrofakty, 21.07.2022).

18. Chmielewska, B. (2022). Wywiad na temat wpływu ukończenia studiów na SGGW dla kształtowania drogi zawodowej (wywiad dla TV SGGW, lipiec 2022).
19. Dzwonkowski, W. (2022). *Bez polskiej soi nie jesteśmy gotowi na zakaz stosowania pasz GMO* (wywiad dla Tygodnika Rolniczego).
20. Hryszko, K. (2022). *Przepis na ryby* (wywiad dla tygodnika „Polityka” nr 47/2022).
21. Nosecka, B. (2022). *Ceny czarnej porzeczki utrzymały rekordowy poziom* (wywiad dla portalu Sady, Ogrody, lipiec 2022).
22. Nosecka, B. (2022). *Ceny jabłek w skupach powinny wzrosnąć, bo popyt na koncentrat jest ogromny* (wywiad dla portalu Sady, Ogrody, październik 2022).
23. Nosecka, B. (2022). *Ceny truskawek wzrosły, ale czy produkcja jeszcze się opłaca?* (wywiad dla portalu Sady, Ogrody, sierpień 2022).
24. Nosecka, B. (2022). *Czeresnie 2022: Ceny wyższe niż rok temu* (wywiad dla portalu Sady, Ogrody, czerwiec 2022).
25. Nosecka, B. (2022). *Import z zagranicy wpłynął na ceny maliny jesienne* (wywiad dla portalu Sady, Ogrody, październik 2022).
26. Nosecka, B. (2022). *Maliny 2022: Ceny idą w górę* (wywiad dla portalu Sady, Ogrody, lipiec 2022).
27. Nosecka, B. (2022). *Maliny 2022: Ceny w hurcie trzymają wysoki poziom* (wywiad dla portalu Sady, Ogrody, październik 2022).
28. Nosecka, B. (2022). *Polski i światowy rynek malin* (wywiad dla Programu I PR, sierpień 2022).
29. Nosecka, B. (2022). *Rynek marchwi* (wywiad dla Programu I PR, listopad 2022).
30. Nosecka, B. (2022). *Rynek owoców* (wywiad dla Programu I TVP, Telewizja Rolnicza, kwiecień 2022).
31. Nosecka, B. (2022). *Rynek truskawek* (wywiad dla Agrobiznes TVP, czerwiec 2022).
32. Nosecka, B. (2022). *Sytuacja na rynku mrożonych malin* (wywiad dla portalu Sady, Ogrody, marzec 2022).
33. Nosecka, B. (2022). *Sytuacja na rynku owoców* (wywiad dla portalu Sady, Ogrody, maj 2022).
34. Nosecka, B. (2022). *Sytuacja na rynku owoców miękkich* (wywiad dla Programu I TVP, Magazyn Niedziela, sierpień 2022).
35. Nosecka, B. (2022). *Sytuacja na rynku owoców w sezonie 2021/22* (wywiad dla Telewizji news.24tv.pl, kwiecień 2022).
36. Nosecka, B. (2022). *Truskawki 2022: Ceny będą rosły do końca sezonu* (wywiad dla portalu Sady, Ogrody, czerwiec 2022).
37. Nosecka, B. (2022). *Ubiegłoroczne ceny malin były rekordowe. Co przyniesie ten sezon?* (wywiad dla portalu Sady, Ogrody, czerwiec 2022).
38. Pasińska, D. (2022). *Import mięsa wieprzowego* (wywiad dla www.wiescirolnicze.pl).
39. Pasińska, D. (2022). *Wpływ na ceny zbóż i rzepaku w Polsce konfliktu w Ukrainie* (wywiad dla www.wiescirolnicze.pl).
40. Pawłowska-Tyszko, J. (2022). *Korzyści z uczestnictwa w Polskim FADN* (wywiad dla Programu I PR).

41. Smoleński T. (2022). *Rynek jabłek w okresie kryzysu cenowego* (wywiad dla Programu I PR, luty 2022).
42. Smoleński, T. (2022). *Ceny skupu pomidorów do przetwórstwa* (wywiad dla portalu wiadomosci.gazeta.pl, listopad 2022).
43. Smoleński, T. (2022). *Ceny skupu w owoców i warzyw w okresie pandemii* (wywiad dla Programu I PR, styczeń 2022).
44. Smoleński, T. (2022). *Jak pandemia wpłynęła na przepływy handlowe w Polsce i za granicą* (wywiad dla Programu I PR, wrzesień 2022).
45. Smoleński, T. (2022). *Jesteśmy największym eksporterem mrożonek truskawkowych* (wywiad dla Programu I PR, maj 2022).
46. Smoleński, T. (2022). *Niekorzystny bilans w handlu cebulą* (wywiad dla Programu I PR, listopad 2022).
47. Smoleński, T. (2022). *Organizacja rynku ogrodniczego, szanse i wyzwania* (wywiad dla Agrobiznes TVP, lipiec 2022).
48. Smoleński, T. (2022). *Perspektywy cenowe polskiego rynku owoców w 2022 r.* (wywiad dla Agrobiznes TVP, sierpień 2022).
49. Smoleński, T. (2022). *Perspektywy krajowego rynku ogórków gruntowych* (wywiad dla Programu I PR, październik 2022).
50. Smoleński, T. (2022). *Perspektywy rozwoju rynku ogrodniczego w warunkach pandemii i wojny na Ukrainie* (wywiad dla Programu I PR, kwiecień 2022).
51. Smoleński, T. (2022). *Polski eksport owoców i warzyw* (wywiad dla Agrobiznes TVP, marzec 2022).
52. Smoleński, T. (2022). *Poszerzenie asortymentu oferowanych towarów i zdobywanie nowych rynków zbytu szansą dla polskiego ogrodnictwa?* (wywiad dla Radia Białystok, czerwiec 2022).
53. Smoleński, T. (2022). *Przewaga polskich produktów ogrodniczych na rynku międzynarodowym* (wywiad dla Radia Biznes, maj 2022).
54. Smoleński, T. (2022). *Rynek owoców jagodowych w bieżącym sezonie* (wywiad dla Agrobiznes TVP, czerwiec 2022).
55. Smoleński, T. (2022). *Rynek owoców, prognozy cenowe w bieżącym sezonie* (wywiad dla Programu I PR, kwiecień 2022).
56. Smoleński, T. (2022). *Sezon 2022 okiem ekonomisty* (wywiad dla portalu www.jagodnik.pl, grudzień 2022).
57. Smoleński, T. (2022). *Sytuacja cenowa na rynku owoców i warzyw* (udzielane co tydzień wywiady dla programu Agrobiznes TVP).
58. Smoleński, T. (2022). *Szanse na rozwój polskiego handlu pieczarkami są duże* (wywiad dla portalu „Pieczarki”, grudzień 2022).
59. Szczepaniak, I. (2022). *Rozmowa na temat dynamiki rozwoju i struktury eksportu rolno-spożywczego Polski* (wywiad na żywo dla Radia RFM24, 25.08.2022).
60. Zalewski, A. (2022). *Anwil zmienia decyzję. Na dobre wieści o CO₂ branża spożywcza reaguje nieufnie* (wywiad dla dziennika Rzeczpospolita).
61. Zalewski, A. (2022). *Ceny nawozów* (wywiad dla Polsat „Wydarzenia”).

62. Zalewski, A. (2022). *Co dalej z cenami nawozów w 2023 r.? O tym podczas regionalnych konferencji Farmera* (wywiad dla portalu Farmer.pl).
63. Zalewski, A. (2022). *Jakie prognozy dla rynku nawozów? Ceny nawozów – styczeń 2022 r.* (wywiad dla portalu Farmer.pl).
64. Zalewski, A. (2022). *Krajowa produkcja nawozów była mniejsza. Co z eksportem i importem?* (wywiad dla portalu Farmer.pl).
65. Zalewski, A. (2022). *Produkcja roślinna w Polsce stoi nawozami ze wschodu* (wywiad dla portalu Farmer.pl).
66. Zalewski, A. (2022). *Rynek nawozów. Czego można się spodziewać?* (wywiad dla portalu Farmer.pl).
67. Zalewski, A. (2022). *Światem rządzą pieniądze, te ze sprzedaży nawozów także* (wywiad dla portalu Farmer.pl).
68. Zalewski, A. (2022). *Światowe ceny mocznika spadły. Czy sytuacja na rynku nawozów jest podobna jak w latach 2007/2008?* (wywiad dla portalu Farmer.pl).
69. Zaremba, Ł. (2022). *Sytuacja na rynku owoców na początku sezonu* (wywiad dla Radia Nowy Świat, 28.04.2022).
70. Zaremba, Ł. (2022). *Sytuacja na rynku truskawek* (wywiad dla Newsroom wiadomosci.wp.pl, 2.09.2022).
71. Zaremba, Ł. (2022). *W sprawie cen owoców i warzyw* (wywiad dla Newsroom wiadomosci.wp.pl, 25.06.2022).
72. Zawadzka, D. (2022). *Sytuacja na rynku wieprzowiny oraz ocena projektu MRiRW dotyczącego wsparcia producentów świń* (wywiad dla Programu I PR).

XIII NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

Imię i nazwisko/ IERiGŻ-PIB	Data wręczenia	Rodzaj nagrody, wyróżnienia
dr Małgorzata Bułkowska	19.05.2022	Wyróżnienie rozprawy doktorskiej pt. <i>Rozwój polskiego eksportu rolno-spożywczego w świetle modelu grawitacji</i> , decyzja RN IERiGŻ-PIB.
dr Katarzyna Kosior	6– 8.09.2022	Wyróżnienie za referat: <i>A Review of Key Issues in Agricultural Data Valuation</i> , wygłoszony podczas XXVIII Kongresu Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu (SERiA) Wyzwania dla rozwoju agrobiznesu i obszarów wiejskich, Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego prof. URK Tomasz Wojewodzik, Kraków–Radocza k. Wadowic. Nagrodę stanowiły: dyplom, publikacje naukowe oraz upominki regionalne z woj. małopolskiego.
prof. Marek Wigier	14–16.09.2022	Dyplom Jubileuszowy za wieloletnią pracę na rzecz rozwoju Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich – European Rural Development Network (ERDN). Wręczony podczas obchodów 20-lecia ERDN.
dr inż. Zbigniew Floriańczyk	14–16.09.2022	Dyplom Jubileuszowy za wieloletnią pracę na rzecz rozwoju Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich – European Rural Development Network (ERDN). Wręczony podczas obchodów 20-lecia ERDN.
dr inż. Adam Wasilewski	14–16.09.2022	Dyplom Jubileuszowy za wieloletnią pracę na rzecz rozwoju Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich – European Rural Development Network (ERDN). Wręczony podczas obchodów 20-lecia ERDN.
Krzysztof Kossakowski	14–16.09.2022	Dyplom Jubileuszowy za wieloletnią pracę na rzecz rozwoju Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich – European Rural Development Network (ERDN). Wręczony podczas obchodów 20-lecia ERDN.

dr Łukasz Ambroziak	28.12.2022	1. miejsce w konkursie zorganizowanym przez Eurostat na Twitterze dot. podania wartości czeskiego eksportu zabawek poza UE.
IERiGŻ-PIB	11–13.06.2022	Puchar Wojewody Mazowieckiego w konkursie Hit targowy za upowszechnianie rachunkowości wśród rolników i zasad ekonomicznego podejścia do zarządzania gospodarstwem dla IERiGŻ-PIB. Wręczony na III Krajowych Dniach Pola zorganizowanych przez Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego Oddział Poświętne w Płońsku.
IERiGŻ-PIB	12.09.2022	Wyróżnienie Rady Głównej Instytutów Badawczych (RGIB) dla IERiGŻ-PIB. Wręczone podczas Jubileuszu 30-lecia RGIB.
IERiGŻ-PIB	14–16.09.2022	Dyplom Honorowy dla IERiGŻ-PIB za wkład w powstawianie i rozwój Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich – European Rural Development Network (ERDN). Wręczony podczas obchodów 20-lecia ERDN.

XIV AWANSE NAUKOWE

W 2022 r. Rada Naukowa Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB w Warszawie przyjęła cztery publiczne obrony rozpraw doktorskich i nadała stopnie doktora w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie ekonomia i finanse:

- 19 maja 2022 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Małgorzaty Bułkowskiej pt. *Rozwój polskiego eksportu rolno-spożywczego w świetle modelu grawitacji*. Promotorem rozprawy doktorskiej był: prof. dr hab. Andrzej Kowalski, promotorem pomocniczym: dr Łukasz Ambroziak. Rada Naukowa IERiGŻ-PIB podjęła także uchwałę w sprawie: wyróżnienia rozprawy doktorskiej dr Małgorzaty Bułkowskiej uznała tę rozprawę doktorską za wyróżniającą. Rozprawa powstała w Zakładzie Ekonomiki Agrobiznesu i Biogospodarki IERiGŻ-PIB, gdzie od 28 czerwca 2022 r. **dr Małgorzata Bułkowska** jest zatrudniona na stanowisku adiunkta.

- 14 października 2022 r. w Instytucie Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB miała miejsce publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. inż. Łukasza Zaremby z Zakładu Ekonomiki Gospodarstw Rolnych i Ogrodniczych. Tytuł rozprawy to *Ryzyko cenowe producenta rynku owoców i warzyw w Polsce*. Promotor rozprawy: prof. dr hab. Włodzimierz Rembisz. Promotor pomocniczy: dr hab. Agnieszka Bezat-Jarzębowska,

prof. IERiGŻ. Recenzenci: prof. dr hab. Lilianna Jabłońska, SGGW, dr hab. Tomasz Kuszewski, prof. AEH. **Dr inż. Łukasz Zaremba** od 8 listopada 2022 r. jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Zakładzie Ekonomiki Gospodarstw Rolnych i Ogrodniczych IERiGŻ-PIB.

- 8 listopada 2022 r. w Instytucie Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB miała miejsce publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Tekień z Wydziału Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji SGGW w Warszawie pt. *Atrybuty i cena produktu spożywczego a wybory konsumentów*. Promotorem rozprawy była prof. dr hab. Krystyna Gutkowska, a recenzentami prof. dr hab. Czesław Bywalec, dr hab. Tomasz Zalega, prof. UW. **Dr Agnieszka Tekień** odebrała dyplom doktora w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie ekonomia i finanse 15 grudnia 2022 roku.

- 15 grudnia 2022 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr inż. Ireny Augustyńskiej. Temat rozprawy to *Sytuacja ekonomiczna małych gospodarstw towarowych a struktura dochodów rodzin ich użytkowników*. Promotorem był prof. dr hab. Wojciech Józwiak, a recenzentami prof. dr hab. Andrzej Piotr Wiatrak oraz dr hab. inż. Tomasz Wojewodzik, prof. URK. **Dr inż. Irena Augustyńska** jest pracownikiem naukowym w Zakładzie Ekonomiki Gospodarstw Rolnych i Ogrodniczych IERiGŻ-PIB.

Ponadto 14 października 2022 r. Rada Naukowa IERiGŻ-PIB pozytywie zaopiniowała kwalifikacje **mgr. Łukasza Chmielewskiego** na stanowisko asystenta w Zakładzie Rynków Rolnych i Metod Ilościowych IERiGŻ-PIB.

XV WSPÓŁPRACA Z KRAJOWYMI OŚRODKAMI NAUKOWO-BADAWCZYMI I UDZIAŁ W PROJEKTACH KRAJOWYCH

1. Adamski, M. (2022). Udział w projekcie „Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim” współfinansowanym ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego, koordynator: Politechnika Warszawska.
2. Bocian, M. (2022). Wsparcie eksperckie ERDN-u w zakresie badania Converting Farm Accountancy Data Network (FADN) into Farm Sustainability Data Network (FSDN) prowadzonego na rzecz Komisji Europejskiej Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (AGRI/2021/OP/0002). W ramach wsparcia pracownicy Instytutu uczestniczyli w wywiadach dotyczących rozwiązań organizacyjnych Polskiego FADN.
3. Chmielewska, B. (2022). Udział w projekcie „Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim” współfinansowanym ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego, koordynator: Politechnika Warszawska.
4. Chmielewski, Ł. (2022). Udział w projekcie „Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim” współfinansowanym ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego, koordynator: Politechnika Warszawska.
5. Floriańczyk, Z. i Kwasek, M. (2022). Udział w ankiecie na temat współpracy pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w bezpieczeństwo żywności w Polsce przeprowadzanej w ramach projektu badawczego Tigre – Horizon 2020 na temat zaufania do regulacji w Europie: „Trust in Governance and Regulation in Europe”, finansowanego przez Komisję Europejską – na zaproszenie dr A. Królikowskiej-Tomczak z Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie.
6. Gospodarowicz, M. (2022). Współpraca z SGH w Warszawie.
7. Jarzębowski, S. (2022). Udział w projekcie „Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim” współfinansowanym ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego, koordynator: Politechnika Warszawska.
8. Kołodziejczyk, D. (2022). Udział w projekcie „Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim” współfinansowanym ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego, koordynator: Politechnika Warszawska.
9. Kowalczyk, S. (2022). Udział w projekcie „Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim” współfinansowanym ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego, koordynator: Politechnika Warszawska.
10. Kwasek, M. (2022). Udział w projekcie „Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim” współfinansowanym ze środków budżetu Województwa Mazowieckiego, koordynator: Politechnika Warszawska.

11. Łopaciuk, W. (2022). Współpraca z Departamentem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej GUS w zakresie zestawiania szacunków areалу uprawy, plonów i zbiorów roślin uprawnych.
12. Łopaciuk, W. (2022). Współpraca z KOWR w zakresie sytuacji na rynku zbóż w Polsce i na świecie.
13. Łopaciuk, W. (2022). Współpraca z MRiRW (DRRiTEOW) w zakresie sytuacji na rynku zbóż w Polsce i na świecie.
14. Łopaciuk, W. (2022). Współpraca z organizacjami branżowymi (Krajowa Federacja Producentów Zbóż, Krajowa Izba Biopaliw, Izba Gospodarcza Handlowców, Przetwórców Zbóż i Producentów Pasz) w zakresie sytuacji na rynku zbóż w Polsce i na świecie.
15. Nosecka, B. (2022). Członek Rady Naukowej w Instytucie Ogrodnictwa – PIB w Skiernewicach.
16. Osuch, D. i Płonka, R. (2022). Udział w projekcie „Wdrażanie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim” współfinansowanym ze środków budżetu województwa mazowieckiego, koordynator: Politechnika Warszawska.
17. Rosiak, E. (2022). Współpraca z Departamentem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej GUS w zakresie zestawiania szacunków areálu uprawy, plonów i zbiorów rzepaku i rzepiku.
18. Rosiak, E. (2022). Współpraca z Krajowym Zrzeszeniem Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych, Polskim Stowarzyszeniem Producentów Oleju oraz Krajową Izbą Biopaliw w zakresie aktualnych ocen i prognoz dotyczących krajowego rynku rzepaku.
19. Soliwoda, M. (2022). Współpraca dydaktyczna i konsultacje naukowe udzielane LODR w Końskowoli, k. Puław.
20. Soliwoda, M. (2022). Współpraca z IUNG-PIB, SGGW w Warszawie i UE w Poznaniu w ramach konsorcjum AGRI-RISK realizującego projekt UBROL.
21. Wrzaszcz, W. (2022). Współpraca z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie dot. udziału w ankiecie w zakresie zrównoważania rolnictwa, czerwiec 2022.
22. Wrzaszcz, W. (2022). Przygotowanie dokumentacji niezbędnej do uruchomienia studiów podyplomowych oraz wystąpienia o patronat MRiRW nad organizowanymi studiami podyplomowymi „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych” Edycja III, w 2021/2022 roku.
23. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w projekcie *Ubezpieczenia gospodarcze w holistycznym zarządzaniu ryzykiem w rolnictwie zorientowanym na zrównoważenie, wdrażanie innowacji i technologii i przeciwdziałanie zmianie klimatu (UBROL)*.
24. Wrzaszcz, W. (2022). Współpraca z pracownikami naukowymi Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach oraz IUNG PIB, a także przedstawicielami CDR oraz MRiRW w związku z organizacją studiów podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstwa rolnego dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych” Edycja II (współpraca dotyczyła prowadzenia części zajęć przewidzianych w programie na 2022 r.).
25. Wrzaszcz, W. (2022). Współpraca z pracownikami naukowymi Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, SGH oraz IUNG PIB, a także przedstawicielami CDR oraz MRiRW w związku z organizacją studiów podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstwa rolnego dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych”

- Edycja III (współpraca dotyczyła prowadzenia części zajęć przewidzianych w programie na 2022 oraz 2023 r.).
26. Zawadzka, D. (2022). Współpraca z GUS-em dotycząca rynku mięsa.
 27. Zawadzka, D. (2022). Współpraca z MRiRW – stała weryfikacja i aktualizacja informacji związanych z rynkiem mięsa, w tym głównie wołowiny.
 28. Zieliński, M., Józwiak, W., Ziętara, W., Wrzaszcz, W., Sobierajewska, J., Mirkowska, Z. i Adamski, M. (2022). Współpraca z Forum Inicjatyw Rozwojowych Fundacji EFRWP oraz Fundacją Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej dot. przygotowania opracowania *Kierunki i możliwości rozwoju rolnictwa ekologicznego w Polsce w ramach Europejskiego Zielonego Ładu*, Warszawa, maj–sierpień 2022.
 29. Zieliński, M. (2022). Przygotowanie dokumentacji niezbędnej do uruchomienia studiów podyplomowych oraz wystąpienia o patronat MRiRW nad organizowanymi studiami podyplomowymi „Rolnictwo i ekonomika gospodarstw rolnych dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych” Edycja III, w 2021/2022 roku.
 30. Zieliński, M. (2022). Współpraca z pracownikami naukowymi Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach oraz IUNG PIB, a także przedstawicielami CDR oraz MRiRW w związku z organizacją studiów podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstwa rolnego dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych” Edycja II (współpraca dotyczyła prowadzenia części zajęć przewidzianych w programie na 2022 r.).
 31. Zieliński, M. (2022). Współpraca z pracownikami naukowymi Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, SGH oraz IUNG PIB, a także przedstawicielami CDR oraz MRiRW w związku z organizacją studiów podyplomowych „Rolnictwo i ekonomika gospodarstwa rolnego dla absolwentów nierolniczych studiów wyższych” Edycja III (współpraca dotyczyła prowadzenia części zajęć przewidzianych w programie na 2022 oraz 2023 r.).

XVI WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICZNYMI OŚRODKAMI NAUKOWO-BADAWCZYMI I UDZIAŁ W PROJEKTACH MIĘDZYNARODOWYCH

1. Adamski, M. (2022). Kierowanie projektem „Cooperation of bioeconomy clusters for biobased knowledge transfer via Innovative Dissemination techniques in the primary production sector” (COOPID). Realizacja: styczeń 2021–czerwiec 2023. Projekt COOPID jest finansowany ze środków Programu Komisji Europejskiej H2020 w ramach tematu CE-FNR-15-2020 (Umowa o dofinansowanie nr: 101000519). Kierowanie projektem w IERiGŻ-PIB: marzec–sierpień 2022.
2. Bocian, M. (2022). Udział w projekcie „European Sustainable Agriculture Dialogue” (Polska platforma dialogu nt. zrównoważonego rolnictwa).
3. Dzwonkowski, W. (2022). Współpraca i bieżąca wymiana informacji z Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (Christoph Hambloch) w zakresie polskiego i niemieckiego rynku ziemniaków.
4. Dzwonkowski, W. (2022). Współpraca i bieżąca wymiana informacji z Union der Deutschen Kartoffelwirtschaft e.V. (UNIKA) Berlin (Ramona Wieduwilt) w zakresie polskiej i europejskiej organizacji i rynku ziemniaków.
5. Dzwonkowski, W. (2022). Współpraca i wymiana informacji z Agri Markets Limited w zakresie polskiego, europejskiego i światowego rynku ziemniaków – cykliczne przygotowywanie komentarzy na temat sytuacji na polskim rynku ziemniaków, w zamian otrzymywanie cotygodniowych analiz World Potato Markets.
6. Figiel, S. (2022). Spotkania i konsultacje nt. realizacji wspólnych badań i opracowania propozycji grantu dotyczącego wyzwań wobec ukraińskiego sektora rolno-żywnościowego w warunkach agresji rosyjskiej (Nadiia Stoliarchuk, Senior Research Fellow at the National Science Center „Institute of Agrarian Economics” w Kijowie, Ukraina).
7. Figiel, S. (2022). Konsultacje naukowe dotyczące roli imigrantów i pracowników z Ukrainy w polskim rolnictwie i sektorze spożywczym (Professor Masahiko Gemma, Waseda University, Japonia).
8. Floriańczyk, Z., Kambo, K., Juchniewicz, M., Malanowska, B. i Osuch, D. (2022). Udział w projekcie realizowanym w ramach programu UE Horyzont 2020 „Monitoring and Evaluation Frameworks for the Common Agricultural Policy”.
9. Łaba, S. (2022). Współpraca naukowa z: Bułgarska Akademia Nauk Rolniczych (SSA) w Sofii University of National and World Economy w Sofii (podpisana umowa o współpracy w 2022 r.), Higher School of Security and Economics w Plovdiv (podpisana umowa o współpracy w 2022 r.), oraz Instytut Rolnictwa SSA w Kiustendil (podpisana umowa o współpracy w 2022 r.), Instytut Ekonomiki Rolnictwa SSA w Sofii (podpisane przedłużenie umowy o współpracy w 2022 r.), Uniwersytet Agronomiczny-Plovdiv, Minister-

- stwo Rolnictwa (Dyrekcja Generalna „Rolnictwo i Polityka Regionalna” oraz dyrekcja Departamentu Agrostatystyka), Biblioteka Rolnicza, Instytut Polski w Sofii (Bułgaria).
10. Soliwoda, M. (2022). Współpraca naukowa z University of Padova (dotycząca zarządzania ryzykiem w rolnictwie w ramach projektu UBROL).
 11. Wigier, M., Wasilewski, A. i Osuch, D. (2022). Udział w projekcie „Study on drivers and constraints of intergenerational change in EU agriculture and on the role of farmers’ participation in food supply chains”, finansowanym w ramach kontraktu EU JRC nr 938455-2019-IT oraz umowy pomiędzy IERiGŻ-PIB a University of Tuscia, tj. koordynatorem projektu.
 12. Wrzaszcz, W. (2022). Współpraca w ramach inicjatywy międzynarodowej „European Sustainable Agriculture Dialogue” założonej przez Institute for European Environmental Policy.
 13. Wrzaszcz, W. (2022). Współpraca z European Center of Sustainable Development w związku z organizacją konferencji międzynarodowej 10th International Conference on Sustainable Development 2022, Rzym, 7–8.09.2022.
 14. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w projekcie międzynarodowym „Wsparcie rozwoju zrównoważonej biogospodarki o obiegu zamkniętym w krajach Europy Centralnej i Wschodniej (BIOEAST sUP). Działania koordynacyjne i wspierające w programie „Horyzont 2020”.
 15. Wrzaszcz, W. (2022). Udział w projekcie międzynarodowym „Cooperation of bioeconomy clusters for biobased knowledge transfer via Innovative Dissemination techniques in the primary production sector” (COOPID). Realizacja: styczeń 2021–wrzesień 2023. Projekt COOPID jest finansowany ze środków Programu Komisji Europejskiej H2020 w ramach tematu CE-FNR-15-2020 (Umowa o dofinansowanie nr: 101000519).
 16. Wrzaszcz, W. (2022). Współpraca naukowa z dr Liudmyła Golovko (National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine) w związku z przyjęciem roli zagranicznego członka Rady Programowej czasopisma *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
 17. Wrzaszcz, W. (2022). Współpraca naukowa z dr. Aranitem Shkurtim (European Center of Sustainable Development, Rome, Italy) w związku z przyjęciem roli zagranicznego członka Rady Programowej *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej / Problems of Agricultural Economics*.
 18. Zieliński, M. (2022). Udział w projekcie „Cooperation of bioeconomy clusters for biobased knowledge transfer via Innovative Dissemination techniques in the primary production sector” (COOPID). Realizacja: styczeń 2021–czerwiec 2023. Projekt COOPID jest finansowany ze środków Programu Komisji Europejskiej H2020 w ramach tematu CE-FNR-15-2020 (Umowa o dofinansowanie nr: 101000519). Kierowanie projektem ze strony IERiGŻ-PIB – dr A. Wasilewski oraz mgr M. Adamski (marzec–sierpień 2022).
 19. Zieliński, M. (2022). Udział w projekcie „Wsparcie rozwoju zrównoważonej biogospodarki o obiegu zamkniętym w krajach Europy Centralnej i Wschodniej (BIOEAST sUP). Działania koordynacyjne i wspierające w programie „Horyzont 2020”. Rozpoczęcie projektu: 1 października 2019 r., zakończenie projektu: 30 marca 2023 r. Kierowanie projektem ze strony IERiGŻ-PIB – dr hab. M. Wigier, prof. IERiGŻ-PIB.

Wydawca:
Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
www.ierigz.waw.pl

ISBN 978-83-7658-919-0

9 788376 589190